ACORD DE PARTENERIAT STRATEGIC, COMERȚ ȘI COOPERARE ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD

PREAMBUL

REPUBLICA MOLDOVA pe de o parte, și REGATUL UNIT AL MARII BRITANII ȘI IRLANDEI DE NORD, denumit în continuare „Regatul Unit" sau „UK" pe de altă parte, în continuare denumite colectiv „Părțile",

AVÂND ÎN VEDERE valorile comune și legăturile strânse dintre părți, și recunoscând dorința comună a părților de a-și dezvolta, consolida și de a-și extinde în continuare relațiile;

RECUNOSCÂND aspirațiile europene și alegerea europeană a Republicii Moldova;

RECUNOSCÂND valorile comune ale democrației, respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și statul de drept;

ȚINÂND SEAMA de faptul că prezentul acord nu va aduce atingere și va lăsa cale liberă viitoarelor evoluții progresive în relațiile Republicii Moldova cu Regatul Unit;

RECUNOSCÂND că Republica Moldova, fiind o țară europeană, împărtășește valori comune cu Regatul Unit și se angajează să pună în aplicare și să promoveze aceste valori;

HOTĂRÂTE să consolideze respectarea libertăților fundamentale, a drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, principiile democratice, statul de drept, precum și buna guvernanță,

REAMINTIND în special voința părților de a promova drepturile omului, democrația și statul de drept, inclusiv prin cooperarea în acest sens în cadrul Consiliului Europei;

DORIND să contribuie la dezvoltarea politică și socio-economică a Republicii Moldova, printr-o cooperare extinsă într-o gamă largă de domenii de interes comun, inclusiv în ceea ce privește buna guvernare, libertatea, securitatea și justiția, comerțul și cooperarea economică consolidată, ocuparea forței de muncă și politici sociale, buna gestiune financiară, reforma administrației publice și a serviciului public, participarea societății civile, dezvoltare instituțională, reducerea sărăciei și dezvoltarea durabilă;

HOTĂRÂTE să respecte toate principiile și dispozițiile prevăzute în Carta Organizației Națiunilor Unite, în cadrul Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), în special în Actul final de la Helsinki din 1975 al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa, în concluziile Conferințelor de la Madrid și de la Viena din 1991 și, respectiv, din 1992, în Carta de la Paris pentru o nouă Europă din 1990, în Declarația Universală a Drepturilor Omului a Organizației Națiunilor Unite din 1948 și în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 1950;

REAMINTIND voința părților de a promova pacea și securitatea în lume, precum și de a se implica într-un multilateralism eficace și în soluționarea pașnică a conflictelor, în special prin cooperarea în acest sens în cadrul Organizației Națiunilor Unite (ONU) și al OSCE;

RECUNOSCÂND importanța participării active a Republicii Moldova în diferite forme de cooperare regională;

DORIND să dezvolte în continuare un dialog politic periodic pe marginea unor chestiuni bilaterale și internaționale de interes reciproc;

ȚINÂND SEAMA de disponibilitatea Regatului Unit de a sprijini eforturile internaționale menite să consolideze suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova și de a contribui la reintegrarea țării;

RECUNOSCÂND importanța angajamentului Republicii Moldova față de o soluționare viabilă a conflictului transnistrean și a angajamentului Regatului Unit de a sprijini reabilitarea postconflict a țării;

HOTĂRÂTE să previnã și să combată toate formele de criminalitate organizată, traficul de ființe umane și corupția, precum și să își intensifice cooperarea în lupta împotriva terorismului;

HOTĂRÂTE să aprofundeze dialogul și cooperarea părților cu privire la mobilitate, migrație, azil și gestionarea frontierelor, în scopul cooperării în materie de migrație legală, inclusiv migrația circulară și combaterea migrației ilegale, precum și cu privire la readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală;

RECUNOSCÂND faptul că Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, încheiat la Bruxelles pe 27 iunie 2014 („Acordul UE - Moldova") va înceta să se aplice în ceea ce privește Regatul Unit la finalul oricărui acord provizoriu în cursul căruia drepturile și obligațiile prevăzute de aceste Acorduri continuă să se aplice pentru Regatul Unit;

HOTĂRÂTE să respecte principiile economiei de piață și confirmând disponibilitatea Regatului Unit de a contribui la reformele economice din Republica Moldova;

HOTĂRÂTE să respecte cerințele în materie de mediu, inclusiv cooperarea transfrontalieră cu privire la acordurile internaționale multilaterale și punerea în aplicare a acestora, precum și principiile dezvoltării durabile;

DORIND să realizeze o mai bună cooperare economică, printre altele, prin crearea unei zone de liber schimb cuprinzător, ca parte integrantă a prezentului acord, ceea ce va permite liberalizarea accesului la piață cu implicații majore, în conformitate cu drepturile și obligațiile care decurg din statutul de membre ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) al părților și cu aplicarea transparentă a acestor drepturi și obligații;

CONSIDERÂND că prezentul acord va crea un nou climat favorabil relațiilor economice între părți și, mai presus de toate, dezvoltării comerțului și a investițiilor și va stimula concurența, care reprezintă factori esențiali pentru restructurarea și modernizarea economică;

HOTĂRÂTE să îmbunătățească securitatea aprovizionării cu energie, să faciliteze dezvoltarea unei infrastructuri adecvate și să promoveze eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie;

RECUNOSCÂND necesitatea de a îmbunătăți cooperarea în domeniul energiei;

DORIND să îmbunătățească nivelul de siguranță a sănătății publice și de protecție a sănătății umane ca o condiție prealabilă pentru dezvoltarea durabilă și pentru creșterea economică;

HOTĂRÂTE să intensifice contactele interpersonale, inclusiv prin cooperare și schimburi în domeniul cercetării și dezvoltării, al educației și al culturii;

RECUNOSCÂND angajamentul pentru ambele părți de a dezvolta infrastructura administrativă și instituțională în măsura necesară pentru punerea în aplicare a prezentului acord,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

ARTICOLUL 1

Obiective

1. Se instituie prin prezentul acord parteneriatul strategic între Republica Moldova, pe de o parte, și Regatul Unit, pe de altă parte.

2. Obiectivele acestui parteneriat sunt:

(a) să promoveze parteneriatul politic și cooperarea economică între părți, pe baza unor valori comune și a unor legături strânse;

(b) să consolideze cadrul pentru un dialog politic consolidat în toate domeniile de interes reciproc, care să permită dezvoltarea unor relații politice strânse între părți;

(c) să contribuie la consolidarea democrației și la stabilitatea politică, economică și instituțională pe baza valorilor noastre comune;

(d) să promoveze, să mențină și să consolideze pacea și stabilitatea în regiune și în lume, inclusiv prin unirea eforturilor în vederea eliminării surselor de tensiune, prin îmbunătățirea securității frontierelor, prin promovarea cooperării transfrontaliere și a bunelor relații de vecinătate;

(e) să sprijine și să intensifice cooperarea în spațiul de libertate, securitate și justiție, cu scopul de a consolida statul de drept și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și în ceea ce privește mobilitatea și contactele interpersonale;

(f) să susțină eforturile Republicii Moldova care vizează dezvoltarea potențialului său economic prin intermediul unei cooperări internaționale;

(g) să creeze condiții prielnice pentru îmbunătățirea relațiilor economice și comerciale, inclusiv prin instituirea unei zone de liber schimb cuprinzătoare, ceea ce va permite liberalizarea accesului la piață cu implicații majore, în conformitate cu drepturile și obligațiile care decurg din statutul de membre ale OMC al părților și cu aplicarea transparentă a acestor drepturi și obligații, precum și

(h) să creeze condiții prielnice pentru o cooperare tot mai strânsă în alte domenii de interes reciproc.

TITLUL I

PRINCIPII GENERALE

ARTICOLUL 2

1. Respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum sunt proclamate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și definite în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Actul final de la Helsinki din 1975 al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și în Carta de la Paris pentru o nouă Europă din 1990, reprezintă baza politicilor interne și externe ale părților și constituie un element esențial al prezentului acord. Combaterea proliferării armelor de distrugere în masă, a materialelor conexe și a vectorilor acestora constituie, de asemenea, un element crucial al prezentului acord.

2. Părțile își reiterează angajamentul față de principiile economiei de piață, dezvoltarea durabilă și un multilateralism eficace.

3. Părțile își reafirmă respectul față de principiile statului de drept și ale bunei guvernanțe, precum și obligațiile lor internaționale, în special în cadrul ONU, al Consiliului Europei și al OSCE.

4. Părțile se angajează să încurajeze cooperarea și bunele relații de vecinătate, inclusiv cooperarea în domeniul dezvoltării de proiecte de interes comun, îndeosebi cele legate de prevenirea și combaterea corupției, a activităților criminale, organizate sau de alt tip, inclusiv cele cu caracter transnațional, și a terorismului. Acest angajament constituie un factor-cheie în dezvoltarea relațiilor și a cooperării între părți și contribuie la menținerea păcii și a stabilității în regiune.

TITLUL II

DIALOGUL POLITIC ȘI REFORMELE, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE

ARTICOLUL 3

Obiectivele dialogului politic

1. Dialogul politic în toate domeniile de interes reciproc, inclusiv în ceea ce privește aspectele externe și de securitate, precum și reformele interne, este dezvoltat și consolidat în continuare între părți. Acest lucru va antrena creșterea eficacității cooperării politice și va promova colaborarea în ceea ce privește aspectele de politică externă și de securitate.

2. Obiectivele dialogului politic sunt:

(a) aprofundarea parteneriatului politic și sporirea colaborării și a eficacității în materie de politică și politică de securitate;

(b) promovarea stabilității și a securității în lume prin intermediul unui multilateralism eficace;

(c) consolidarea cooperării și a dialogului între părți cu privire la securitatea internațională și la gestionarea crizelor îndeosebi pentru a aborda problemele și principalele amenințări la nivel mondial și regional;

(d) stimularea cooperării practice și orientate către rezultate între părți în vederea asigurării păcii, a securității și a stabilității pe continentul european;

(e) consolidarea respectării principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernanțe, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, precum și contribuirea la consolidarea reformelor politice naționale;

(f) intensificarea dialogului și aprofundarea colaborării între părți în domeniul securității și al apărării, precum și

(g) respectarea și promovarea principiilor suveranității și integrității teritoriale, a inviolabilității frontierelor și a independenței.

ARTICOLUL 4

Reforma internă

Părţile cooperează în următoarele domenii:

(a) dezvoltarea, consolidarea şi creşterea stabilităţii şi a eficacităţii instituţiilor democratice şi a statului de drept;

(b) asigurarea respectării drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale;

(c) realizarea de noi progrese în ceea ce priveşte reforma sistemului judiciar şi a legislaţiei, astfel încât să se asigure independenţa sistemului judiciar, să se consolideze capacitatea administrativă a acestuia şi să se garanteze imparţialitatea şi eficacitatea organismelor de asigurare a respectării legii;

(d) continuarea reformei administraţiei publice şi crearea unui corp al funcţionarilor publici responsabil, eficient, transparent şi profesionist, precum şi

(e) asigurarea eficacităţii în lupta împotriva corupţiei, îndeosebi în vederea îmbunătăţirii cooperării internaţionale privind prevenirea şi combaterea corupţiei, precum şi a asigurării unei puneri în aplicare eficace a instrumentelor juridice internaţionale relevante, cum ar fi Convenţia Organizaţiei Naţiunilor Unite împotriva corupţiei din 2003.

ARTICOLUL 5

1. Republica Moldova poate beneficia de asistenţă financiară pentru a contribui la atingerea obiectivelor prezentului acord, dacă este convenit de ambele părţi.

2. Asistenţa financiară vizează diferite forme de asistenţă şi mijloace prin care aceasta se poate manifesta, inclusiv asistenţă oferită prin intermediul organizaţiilor multilaterale şi regionale.

3. Pentru a utiliza cât mai bine resursele disponibile, părţile vor depune eforturi pentru a implementa orice asistenţă în strânsă colaborare şi coordonare cu alte ţări donatoare, organizaţii donatoare şi instituţii financiare internaţionale, în conformitate cu principiile internaţionale privind eficacitatea ajutorului.

4. Părţile vor implementa orice măsură de asistenţă în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare şi vor colabora pentru protejarea intereselor financiare ale Republicii Moldova şi ale Regatului Unit. Părţile vor lua măsuri eficiente pentru a preveni şi combate frauda, corupţia şi orice alte activităţi ilegale, inclusiv prin asistenţă administrativă reciprocă şi asistenţă juridică reciprocă în domeniile vizate de prezentul acord.

5. În situaţiile în care autorităţile din Regatul Unit acordă asistenţă entităţilor din sectorul public din Republica Moldova, detaliile privind contribuţia Regatului Unit vor fi stabilite prin acorduri speciale încheiate între părţi. Pentru asistenţa acordată de Regatul Unit în Republica Moldova, în afara sectorului public al ţării beneficiare, Regatul Unit va informa constant autorităţile din Republica Moldova cu privire la volumul şi obiectivele respectivei cooperări.

ARTICOLUL 6

Guvernul Republicii Moldova va scuti orice asistenţă financiară nerambursabilă, asistenţă tehnică şi ajutor umanitar acordat şi finanţat de Guvernul Regatului Unit în temeiul prezentului acord de la plata tuturor taxelor, plăţilor, impozitelor sau a oricăror alte costuri, inclusiv TVA.

ARTICOLUL 7

Politica externă şi de securitate

1. Părţile îşi intensifică dialogul şi colaborarea în domeniul politicii externe şi de securitate şi abordează, în special, aspecte privind prevenirea conflictelor şi gestionarea crizelor, stabilitatea regională, dezarmarea, neproliferarea, controlul armamentului şi controlul exporturilor de armament. Colaborarea se bazează pe valori comune şi pe interese reciproce şi urmăreşte creşterea eficacităţii politicilor, făcând apel la forurile bilaterale, internaţionale şi regionale.

2. Părţile îşi reafirmă angajamentul faţă de principiile de respectare a suveranităţii, a integrităţii teritoriale, a inviolabilităţii frontierelor şi a independenţei, stabilite în Carta Organizaţiei Naţiunilor Unite şi în Actul final de la Helsinki din 1975 al Conferinţei pentru Securitate şi Cooperare în Europa, precum şi faţă de promovarea acestor principii în relaţiile lor bilaterale şi multilaterale.

ARTICOLUL 8

Curtea Penală Internaţională

1. Părţile reafirmă că cele mai grave infracţiuni care preocupă întreaga comunitate internaţională nu trebuie să rămână nepedepsite şi că trebuie să se asigure urmărirea penală eficace a acestora, prin adoptarea de măsuri la nivel naţional şi internaţional, inclusiv la nivelul Curţii Penale Internaţionale (CPI).

2. Părţile consideră că înfiinţarea şi funcţionarea eficace a CPI constituie o evoluţie importantă pentru pacea şi justiţia internaţională. Părţile convin să sprijine CPI prin punerea în aplicare a Statutului de la Roma al Curţii Penale Internaţionale şi a instrumentelor sale conexe, ţinând seama în mod corespunzător de menţinerea integrităţii acestuia.

ARTICOLUL 9

Prevenirea conflictelor şi gestionarea crizelor

Părţile îmbunătăţesc cooperarea practică în ceea ce priveşte prevenirea conflictelor şi gestionarea crizelor.

ARTICOLUL 10

Stabilitatea regională

1. Părţile îşi intensifică eforturile comune de promovare a stabilităţii, securităţii şi dezvoltării democratice în regiune şi, în special, colaborează în vederea soluţionării paşnice a conflictelor regionale.

2. Părţile îşi reiterează angajamentul de a găsi o soluţie durabilă a conflictului transnistrean, respectând pe deplin suveranitatea şi integritatea teritorială a Republicii Moldova în cadrul graniţelor sale recunoscute internaţional, precum şi de a facilita în comun reabilitarea postconflict. În aşteptarea unei soluţionări şi fără a aduce atingere formatului de negociere stabilit, conflictul transnistrean va constitui unul dintre principalele subiecte de pe agenda dialogului politic şi a colaborării dintre părţi, precum şi în dialogul şi colaborarea cu alţi actori internaţionali interesaţi.

3. Aceste eforturi urmăresc principii comune privind menţinerea păcii şi securităţii în lume, stabilite de Carta Organizaţiei Naţiunilor Unite, de Actul final de la Helsinki din 1975 al Conferinţei pentru Securitate şi Cooperare în Europa şi de alte documente multilaterale relevante.

ARTICOLUL 11

Armele de distrugere în masă

1. Părţile consideră că proliferarea armelor de distrugere în masă (ADM) şi a vectorilor acestora, atât către actori statali, cât şi către actori nestatali, reprezintă una dintre cele mai grave ameninţări la adresa păcii şi stabilităţii internaţionale. Prin urmare, părţile convin să coopereze şi să contribuie la combaterea proliferării ADM şi a vectorilor acestora prin respectarea în totalitate şi prin punerea în aplicare la nivel naţional a obligaţiilor care le revin în temeiul tratatelor şi acordurilor internaţionale privind dezarmarea şi neproliferarea şi a altor obligaţii internaţionale relevante. Părţile convin că această dispoziţie reprezintă un element esenţial al prezentului acord.

2. În plus, părţile convin să coopereze şi să contribuie la combaterea proliferării ADM şi a vectorilor acestora prin:

(a) luarea de măsuri în vederea ratificării tuturor celorlalte instrumente internaţionale relevante ori a aderării la acestea, după caz, şi în vederea punerii în aplicare integrale a acestora, precum şi

(b) instituirea unui sistem eficace de control al exporturilor naţionale, care să controleze atât exporturile, cât şi tranzitul bunurilor legate de ADM, inclusiv un control al utilizării finale a tehnologiilor cu dublă utilizare legată de ADM, şi care să prevadă sancţiuni eficace în cazul încălcării controalelor exporturilor.

3. Părţile convin ca acest subiect să fie abordat în cadrul dialogului politic prevăzut de acest Acord.

Articolul 12

Armele de calibru mic şi armamentul uşor şi controlul exporturilor de arme convenţionale

1. Părţile recunosc că fabricarea, transferul şi circulaţia ilicită de arme de calibru mic şi armament uşor (SALW), inclusiv muniţia aferentă, precum şi acumularea în exces a acestora, gestionarea lor ineficientă, stocurile securizate în mod necorespunzător şi răspândirea necontrolată a acestor arme reprezintă în continuare o ameninţare gravă la adresa păcii şi securităţii internaţionale.

2. Părţile convin să respecte şi să execute pe deplin obligaţiile care le revin în ceea ce priveşte combaterea comerţului ilicit cu SALW, inclusiv cu muniţia aferentă, în temeiul acordurilor internaţionale în vigoare şi al rezoluţiilor Consiliului de Securitate al ONU, precum şi angajamentele care le revin în cadrul altor instrumente internaţionale aplicabile în acest domeniu, cum ar fi Programul de acţiune al ONU pentru prevenirea, combaterea şi eradicarea comerţului ilicit cu

SALW sub toate aspectele sale.

3. Părțile se angajează să coopereze și să asigure coordonarea, complementaritatea și sinergia eforturilor pe care le depun pentru a combate comerțul ilicit cu SALW, inclusiv cu muniția aferentă, și distrugerea stocurilor excesive, la nivel global, regional, subregional și național.

4. Mai mult, părțile convin să își continue colaborarea în domeniul controlului exporturilor de arme convenționale.

5. Părțile convin ca acest subiect să fie pe agenda dialogului politic prevăzut de acest acord.

ARTICOLUL 13

Cooperarea internațională în domeniul luptei împotriva terorismului

1. Părțile convin să colaboreze la nivel bilateral, regional și internațional pentru a preveni și a combate terorismul în conformitate cu dreptul internațional, cu rezoluțiile ONU în domeniu, cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului, cu dreptul refugiaților și cu dreptul umanitar.

2. În acest sens, părțile colaborează în special în vederea aprofundării consensului internațional privind lupta împotriva terorismului, inclusiv prin definirea juridică a actelor teroriste și prin inițierea de demersuri în vederea ajungerii la un acord referitor la Convenția generală privind terorismul internațional.

3. În cadrul punerii în aplicare integrale a Rezoluției 1373 (2001) a Consiliului de Securitate al ONU și a altor instrumente ale ONU relevante, precum și a convențiilor și instrumentelor internaționale aplicabile, părțile fac schimb de informații cu privire la organizațiile și grupurile teroriste, la activitățile acestora și la rețelele de sprijin, în conformitate cu dreptul internațional și cu legislația părților.

TITLUL III

LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE

ARTICOLUL 14

Statul de drept

1. În cadrul colaborării în spațiul de libertate, securitate și justiție, părțile acordă o importanță deosebită promovării statului de drept, inclusiv independenței sistemului judiciar, accesului la justiție și dreptului la un proces echitabil.

2. Părțile colaborează pe deplin cu privire la funcționarea eficace a instituțiilor în domeniul asigurării respectării legii și al administrării justiției.

3. Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale va ghida toate activitățile de cooperare în domeniul libertății, al securității și al justiției.

ARTICOLUL 15

Protecția datelor cu caracter personal

1. Părțile își afirmă angajamentul privind asigurarea unui nivel înalt de protecție a datelor cu caracter personal și vor depune eforturi în comun pentru a promova înaltele standarde internaționale.

2. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal intră sub incidența dispozițiilor legale menționate în anexa I la prezentul acord. Transferul de date cu caracter personal între părți are loc numai dacă acesta este necesar pentru punerea în aplicare, de către autoritățile competente ale părților, a prezentului acord.

ARTICOLUL 16

Cooperarea în domeniul migrației, azilului și gestionării frontierelor

1. Părțile reafirmă importanța unei gestionări comune a fluxurilor de migrație între teritoriile lor, inclusiv migrația legală, protecția internațională, migrația ilegală, traficul de migranți și traficul de persoane.

2. Cooperarea se bazează pe evaluarea cerințelor specifice, efectuată prin consultare reciprocă între părți, și este pusă în aplicare în conformitate cu legislația relevantă a acestora aflată în vigoare. Aceasta se axează, în special, pe:

(a) cauzele de la baza migrației și consecințele acesteia;

(b) elaborarea și punerea în aplicare a legislației și a practicilor naționale privind protecția internațională, în vederea respectării dispozițiilor Convenției de la Geneva privind statutul refugiaților din 1951, a Protocolului privind statutul refugiaților din 1967 și a altor instrumente internaționale relevante și în vederea asigurării respectării principiului *„nereturnării”*;

(c) normele în materie de admisie, drepturile și statutul persoanelor admise, tratamentul echitabil și integrarea persoanelor care nu au cetățenia statului-gazdă, aflate în situație de ședere legală, precum și educația, formarea și măsurile de combatere a rasismului și a xenofobiei;

(d) instituirea unei politici preventive eficace împotriva migrației ilegale, a traficului de migranți și de persoane, inclusiv a unor mijloace de combatere a rețelelor de traficanți de migranți și de persoane și de asigurare a protecției victimelor acestui tip de trafic;

(e) promovarea și facilitarea returnării migranților ilegali, precum și

(f) în domeniul gestionării frontierelor și al securității documentelor, cooperarea se axează pe chestiuni privind organizarea, formarea, cele mai bune practici și alte măsuri operaționale.

ARTICOLUL 17

Circulația persoanelor

Părțile sunt de acord să inițieze un dialog cu privire la circulația persoanelor în cadrele naționale care reglementează aceste probleme, prezente sau viitoare, în mod deosebit cu privire la persoanele cu competențe deosebite.

ARTICOLUL 18

Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale

1. Părțile colaborează în ceea ce privește prevenirea și combaterea tuturor formelor de activități infracționale și ilegale, organizate sau nu, inclusiv cele cu caracter transnațional, cum ar fi:

(a) traficul de migranți și traficul de persoane;

(b) contrabanda și traficul de bunuri, inclusiv în domeniul armelor de calibru mic și al drogurilor ilicite;

(c) activitățile economice și financiare ilegale, cum ar fi contrafacerea, frauda fiscală și fraudele legate de achizițiile publice;

(d) frauda, precum aceasta este definită în protocolul III din prezentul acord, referitoare la proiecte finanțate de către donatori internaționali;

(e) acte de corupție și alte acte conexe, atât în sectorul privat, cât și în cel public, inclusiv abuz de serviciu sau abuz de putere și traficul de influență;

(f) frauda și falsificarea de documente și prezentarea de declarații false, precum și

(g) criminalitatea informatică.

2. Părțile intensifică cooperarea bilaterală, regională și internațională între organele responsabile cu aplicarea legii, inclusiv consolidarea cooperării cu autoritățile competente ale Republicii Moldova. Părțile se angajează să pună în aplicare în mod eficace standardele internaționale relevante și, în special, cele consacrate în Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (UNTOC) din 2000 și cele trei protocoale la aceasta, în Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2003 și în instrumentele relevante ale Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea corupției.

ARTICOLUL 19

Lupta împotriva drogurilor ilicite

1. În limitele competențelor fiecăreia, părțile cooperează în vederea adoptării unei abordări echilibrate și integrate cu privire la lupta împotriva drogurilor. Politicile și acțiunile în acest domeniu au drept obiectiv să consolideze structurile de combatere a drogurilor ilicite, să reducă oferta, traficul și cererea de droguri ilicite și să gestioneze consecințele abuzului de droguri asupra sănătății și a societății, precum și să prevină în mod mai eficace deturnarea precursorilor chimici utilizați pentru fabricarea ilicită a drogurilor și a substanțelor psihotrope.

2. Părțile convin asupra metodelor de cooperare necesare pentru atingerea acestor obiective. Acțiunile se întemeiază pe principii stabilite de comun acord, în conformitate cu convențiile internaționale în domeniu, ținând cont de Declarația politică din 2009 și planul de acțiune de cooperare internațională privind Strategia care prezintă o abordare echilibrată și integrată pentru combaterea problemei mondiale a drogurilor și de documentul final adoptat în cadrul celei de-a 30-a sesiuni speciale a Adunării Generale din 2016 cu privire la problema mondială a drogurilor, intitulat „Angajamentul nostru comun în abordarea și combaterea în mod eficient a problemei globale a drogurilor”.

ARTICOLUL 20

Prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului

1. Părţile colaborează pentru a preveni utilizarea sistemelor lor financiare şi a celor nefinanciare relevante în scopul spălării veniturilor provenite din activităţi infracţionale, precum şi în scopul finanţării terorismului. Această colaborare cuprinde şi recuperarea activelor sau a fondurilor provenite din veniturile obţinute din infracţiuni.

2. Cooperarea în acest domeniu permite realizarea unor schimburi de informaţii utile în cadrul legislaţiilor respective ale părţilor şi adoptarea de standarde adecvate pentru combaterea spălării de bani şi a finanţării terorismului, echivalente cu cele adoptate de organismele internaţionale relevante care acţionează în acest domeniu, cum ar fi Grupul de Acţiune Financiară Internaţională în domeniul spălării de bani şi a Finanţării Terorismului (FATF).

ARTICOLUL 21

Combaterea terorismului

Părţile convin să coopereze în domeniul prevenirii şi al suprimării actelor de terorism, în deplină conformitate cu principiile statului de drept, cu dreptul internaţional în domeniul drepturilor omului, cu dreptul refugiaţilor şi dreptul umanitar, precum şi în conformitate cu Strategia globală a ONU de combatere a terorismului din 2006 şi cu actele cu putere de lege şi actele administrative respective ale părţilor. Acestea trebuie să procedeze astfel, în special în cadrul punerii în aplicare depline a Rezoluţiilor 1267 (1999), 1373 (2001), 1540 (2004) şi 1904 (2009) ale Consiliului de Securitate al ONU şi a altor instrumente ale ONU în domeniu, precum şi a convenţiilor şi a instrumentelor internaţionale aplicabile:

(a) prin schimbul de informaţii privind grupările teroriste şi reţelele lor de sprijin, în conformitate cu reglementările internaţionale şi naţionale;

(b) prin schimbul de opinii cu privire la tendinţele terorismului şi la mijloacele şi metodele de combatere a acestui fenomen, inclusiv în domenii tehnice şi în domeniul formării, precum şi prin schimbul de experienţă în ceea ce priveşte prevenirea terorismului, şi

(c) prin schimbul de cele mai bune practici în domeniul protecţiei drepturilor omului în lupta împotriva terorismului.

ARTICOLUL 22

Cooperare judiciară

1. Părţile convin să dezvolte o cooperare judiciară în materie civilă şi comercială în ceea ce priveşte negocierea, ratificarea şi punerea în aplicare a convenţiilor multilaterale privind cooperarea judiciară în materie civilă şi, în special, a convenţiilor Conferinţei de la Haga de drept internaţional privat în domeniul cooperării judiciare şi al litigiilor internaţionale, precum şi în domeniul protecţiei copilului.

2. În ceea ce priveşte cooperarea judiciară în materie penală, părţile depun eforturi în vederea intensificării cooperării privind asistenţa juridică reciprocă. Aceasta ar include, după caz, aderarea la instrumentele internaţionale relevante ale ONU şi ale Consiliului Europei şi punerea în aplicare a acestora, precum şi o mai strânsă cooperare cu Eurojust, în cazul în care este posibilă.

TITLUL IV

COOPERAREA ECONOMICĂ ŞI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ

CAPITOLUL 1

REFORMA ADMINISTRAŢIEI PUBLICE

ARTICOLUL 23

Cooperarea se axează pe dezvoltarea unei administraţii publice eficiente şi responsabile în Republica Moldova, cu scopul de a sprijini instituirea statului de drept, de a garanta faptul că instituţiile de stat funcţionează în folosul întregii populaţii din Republica Moldova şi de a promova dezvoltarea armonioasă a relaţiilor dintre Republica Moldova şi partenerii săi. Se acordă o atenţie deosebită modernizării şi dezvoltării funcţiilor executive, cu scopul de a oferi servicii de calitate pentru cetăţenii Republicii Moldova.

ARTICOLUL 24

Cooperarea include următoarele domenii:

(a) dezvoltarea instituţională şi funcţională a autorităţilor publice pentru a spori eficienţa activităţii acestora şi pentru a asigura un proces de luare a deciziilor şi de planificare strategică eficient, participativ şi transparent;

(b) modernizarea serviciilor publice, inclusiv introducerea şi punerea în aplicare a e-guvernanţei, în vederea creşterii eficienţei furnizării de servicii pentru cetăţeni şi a reducerii costurilor aferente desfăşurării de activităţi economice;

(c) crearea unui corp al funcţionarilor publici profesionist, bazat pe principiul responsabilităţii manageriale şi pe delegarea eficace a autorităţii, precum şi pe recrutarea, formarea, evaluarea şi remunerarea efectuate în condiţii echitabile şi transparente;

(d) gestionarea eficace şi profesionistă a resurselor umane şi dezvoltarea carierei, precum şi

(e) promovarea valorilor etice în rândul funcţionarilor publici.

ARTICOLUL 25

Cooperarea vizează toate nivelurile administraţiei publice, inclusiv administraţia locală.

CAPITOLUL 2

Dialogul economic

ARTICOLUL 26

1. Republica Moldova şi Regatul Unit facilitează procesul de reformă economică, îmbunătăţind înţelegerea mecanismelor fundamentale ale economiei fiecăreia dintre ele. Cooperarea dintre părţi are drept scop promovarea unor politici economice pertinente pentru economiile de piaţă funcţionale, precum şi elaborarea şi punerea în aplicare a acestor politici economice.

2. Părţile rămân angajate în vederea menţinerii unei economii de piaţă funcţionale, în conformitate cu principiile directoare ale unor politici fiscale şi macroeconomice solide.

ARTICOLUL 27

În acest scop, părţile convin să coopereze în următoarele domenii:

(a) schimbul de informaţii privind politicile macroeconomice şi reformele structurale, precum şi cele privind rezultatele şi perspectivele macroeconomice şi strategiile de dezvoltare economică;

(b) analiza în comun a aspectelor economice de interes reciproc, inclusiv elaborarea unor măsuri de politică economică şi a instrumentelor necesare pentru punerea în aplicare a acestora, cum ar fi metode de previziuni economice şi elaborarea de documente strategice privind politicile, în vederea consolidării procesului de elaborare a politicilor Republicii Moldova.

(c) schimbul de expertiză în sfera macroeconomică şi macrofinanciară, inclusiv în ceea ce priveşte finanţele publice, evoluţia şi reglementările aferente sectorului financiar, politicile şi cadrele monetare şi cele privind cursul de schimb, asistenţa financiară externă şi statisticile economice.

ARTICOLUL 28

Părţile pot menţine un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 3

DREPTUL SOCIETĂȚILOR COMERCIALE, CONTABILITATE ȘI AUDIT ȘI GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

ARTICOLUL 29

1. Recunoscând importanța unui set eficace de norme și practici în domeniul dreptului societăților comerciale și al guvernanței corporative, precum și în domeniul contabilității și al auditului, în sensul instituirii unei economii de piață pe deplin funcționale și al promovării schimburilor comerciale între părți, acestea convin să coopereze în ceea ce privește:

(a) protecția acționarilor, a creditorilor și a altor părți interesate;

(b) introducerea unor standarde internaționale relevante la nivel național și dezvoltarea unor sisteme interne necesare în domeniul contabilității și al auditului;

(c) dezvoltarea în continuare a politicii în materie de guvernanță corporativă în conformitate cu standardele internaționale, mai ales cu Principiile OCDE privind guvernanța corporativă.

ARTICOLUL 30

Părțile urmăresc să facă schimb de informații și de expertiză în ceea ce privește atât sistemele existente, cât și noile evoluții relevante în aceste domenii. În plus, părțile pot depune eforturi pentru a îmbunătăți schimbul de informații dintre registrele comerciale ale Regatului Unit și registrul național al societăților comerciale din Republica Moldova.

ARTICOLUL 31

Părțile pot menține un dialog regulatcu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 4

OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ, POLITICA SOCIALĂ ȘI EGALITATEA DE ȘANSE

ARTICOLUL 32

Părțile vor consolida dialogul și cooperarea pentru promovarea Agendei de lucru a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind munca decentă, politica ocupării forței de muncă, sănătății și securității la locul de muncă, dialogul social, protecția socială, incluziunea socială, egalitatea de gen, antidiscriminarea și drepturile sociale, contribuind astfel la promovarea unui număr mai mare de locuri de muncă mai bune, la reducerea sărăciei, la sporirea coeziunii sociale, precum și la dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții.

Părțile convin să coopereze în domeniul politicilor sociale.

ARTICOLUL 33

Cooperarea, bazată pe schimbul de informații și de cele mai bune practici, poate acoperi o serie de aspecte care urmează să fie identificate printre următoarele domenii:

(a) reducerea sărăciei și îmbunătățirea coeziunii sociale;

(b) politica privind ocuparea forței de muncă, al cărei obiectiv este sporirea numărului și a calității locurilor de muncă, prin asigurarea unor condiții de muncă decente, inclusiv în vederea reducerii economiei informale și a muncii nedeclarate;

(c) promovarea unor măsuri active pe piața forței de muncă și a unor servicii de ocupare a forței de muncă eficiente în vederea modernizării piețelor forței de muncă și a adaptării la necesitățile acestei piețe;

(d) încurajarea unor piețe ale forței de muncă și a unor sisteme de securitate socială care să integreze persoanele dezavantajate, inclusiv persoanele cu handicap și cele care aparțin minorităților;

(e) gestionarea eficientă a migrației forței de muncă, al cărei obiectiv este consolidarea impactului pozitiv al acesteia asupra dezvoltării;

(f) egalitatea de șanse, care vizează îmbunătățirea egalității de gen și asigurarea egalității de șanse între bărbați și femei, precum și prevenirea și combaterea discriminărilor de orice tip;

(g) politica socială, care vizează sporirea nivelului de protecție socială, inclusiv în domeniul asistenței sociale și al asigurărilor sociale, precum și modernizarea sistemelor de protecție socială în ceea ce privește calitatea, accesibilitatea și viabilitatea financiară;

(h) consolidarea participării partenerilor sociali și promovarea dialogului social, inclusiv prin consolidarea capacității tuturor părților interesate, precum și

(i) promovarea sănătății și a siguranței la locul de muncă.

ARTICOLUL 34

Părțile încurajează implicarea tuturor părților interesate relevante, inclusiv a organizațiilor societății civile și îndeosebi a partenerilor sociali, în ceea ce privește elaborarea politicilor și reformele din Republica Moldova, precum și cooperarea dintre părți în temeiul prezentului acord.

ARTICOLUL 35

Părțile vizează îmbunătățirea colaborării privind ocuparea forței de muncă și politicile sociale în toate forurile și organizațiile relevante de la nivel regional, multilateral și internațional.

ARTICOLUL 36

Părțile promovează răspunderea și responsabilitatea socială a întreprinderilor și încurajează practicile comerciale responsabile, cum ar fi cele promovate de inițiativa Global Compact a ONU și de Declarația tripartită de principii a OIM privind întreprinderile multinaționale și politica socială.

ARTICOLUL 37

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 5

PROTECȚIA CONSUMATORULUI

ARTICOLUL 38

Părțile cooperează pentru a asigura un nivel înalt de protecție a consumatorului.

ARTICOLUL 39

Pentru a atinge acest obiectiv, cooperarea poate include, după caz:

(a) promovarea schimbului de informații privind sistemele de protecție a consumatorilor, inclusiv legislația în materie de protecție a consumatorilor și asigurarea respectării acesteia, siguranța produselor de consum, inclusiv supravegherea pieței, sisteme și instrumente de informare a consumatorilor, instruirea consumatorilor, abilitarea și despăgubirea acestora, precum și contracte de vânzare și de prestări de servicii încheiate între comercianți și consumatori;

(b) promovarea activităților de formare a funcționarilor din administrație și a altor reprezentanți ai intereselor consumatorilor, precum și

(c) încurajarea dezvoltării asociațiilor independente de consumatori, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale de consumatori (ONG), și a contactelor între reprezentanții grupurilor de consumatori, precum și colaborarea dintre autorități și ONG-urile care își desfășoară activitatea în domeniul protecției consumatorilor.

CAPITOLUL 6

STATISTICI

ARTICOLUL 40

Părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea în materie de statistică, contribuind prin aceasta la obiectivul pe termen lung de furnizare promptă a unor date statistice, comparabile la nivel internațional și fiabile. Se estimează că un sistem statistic național durabil, eficient și independent din punct de vedere profesional va produce informații relevante pentru cetățenii, întreprinderile și factorii de decizie din Republica Moldova și din Regatul Unit, permițându-le astfel să ia decizii în cunoștință de cauză. Sistemul statistic național ar trebui să respecte principiile fundamentale ale statisticilor oficiale adoptate de ONU, ținând cont de standarde internaționale și de bune practici, pentru a alinia sistemul statistic național la normele și standardele internaționale.

ARTICOLUL 41

Cooperarea are drept scop:

(a) consolidarea în continuare a capacității sistemului statistic național, cu accent pe un temei juridic solid, pe producerea de date și de metadate adecvate, pe politica în materie de diseminare și pe ușurința în utilizare, ținând cont de diversele grupuri de utilizatori, inclusiv de sectorul public și de cel privat, de comunitatea academică și de alți utilizatori;

(b) ajustarea furnizării de date, luând în considerare aplicarea metodologiilor internaționale relevante, inclusiv clasificările;

(c) îmbunătățirea capacității profesionale și de gestionare a personalului statistic național pentru a facilita aplicarea standardelor statistice și de a contribui la dezvoltarea sistemului statistic al Republicii Moldova;

(d) schimbul de experiență între părți cu privire la dezvoltarea know-howului în domeniul statistic, precum și

(e) promovarea managementului calității totale a ansamblului proceselor de producere și de diseminare a statisticilor.

ARTICOLUL 42

Părțile colaborează pe viitor, *printre altele*, în domenii precum:

(a) statistici demografice, inclusiv recensăminte, și statistici sociale;

(b) statistici agricole, inclusiv recensăminte agricole și statistici în materie de mediu;

(c) statistici comerciale, inclusiv registrele întreprinderilor și utilizarea surselor administrative în scopuri statistice;

(d) statistici macroeconomice, inclusiv conturi naționale, statistici de comerț exterior și statistici în materie de investiții străine directe;

(e) statistici în materie de energie, inclusiv bilanțuri;

(f) statistici regionale, precum și

(g) activități orizontale, inclusiv clasificări statistice, managementul calității, activități de formare, diseminare și utilizarea tehnologiilor moderne ale informației.

ARTICOLUL 43

Părțile fac, printre altele, schimb de informații și de experiență și își dezvoltă cooperarea, ținând seama de experiența deja acumulată în ceea ce privește reforma sistemului statistic. În procesul de producere a datelor statistice se pune accentul pe dezvoltarea în continuare a anchetelor prin sondaj și pe utilizarea registrelor administrative, ținând totodată seama de nevoia de a reduce sarcina de răspuns. Datele sunt relevante pentru elaborarea și monitorizarea politicilor în domeniile-cheie ale vieții sociale și economice.

ARTICOLUL 44

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 7

GESTIONAREA FINANȚELOR PUBLICE: POLITICA BUGETARĂ, CONTROLUL INTERN, INSPECȚIA FINANCIARĂ ȘI AUDITUL EXTERN

ARTICOLUL 45

Cooperarea în domeniul reglementat de prezentul capitol se concentrează pe punerea în aplicare a standardelor internaționale, precum și a bunelor practici în acest domeniu, care vor contribui la dezvoltarea unui sistem modern de gestionare a finanțelor publice în Republica Moldova, care să fie compatibil cu principiile internaționale în materie de transparență, responsabilitate, economie, eficiență și eficacitate.

ARTICOLUL 46

Sisteme bugetare și de contabilitate

Părțile cooperează în ceea ce privește:

(a) îmbunătățirea și sistematizarea documentelor în materie de reglementare referitoare la sistemele bugetare, contabile, de trezorerie și de raportare, precum și armonizarea acestora pe baza unor standarde internaționale;

(b) dezvoltarea continuă a planificării bugetare multianuale;

(c) schimbul de informații, de experiență și de bune practici, inclusiv prin schimbul de personal și prin acțiuni comune de formare în acest domeniu.

ARTICOLUL 47

Controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Părțile cooperează, de asemenea, în ceea ce privește:

(a) îmbunătățirea în continuare a sistemului de control intern (inclusiv funcția de audit intern independentă din punct de vedere funcțional) în ceea ce privește autoritățile de stat și cele locale prin intermediul armonizării cu standardele și metodologiile internaționale general acceptate;

(b) dezvoltarea unui sistem corespunzător de inspecție financiară, care va completa funcția de audit intern, fără a se suprapune însă acesteia, și va asigura controlul adecvat al veniturilor și al cheltuielilor publice pe parcursul unei perioade de tranziție și ulterior;

(c) colaborarea eficace între actorii implicați în gestiunea și controlul financiar, auditul și inspecția cu actorii responsabili de buget, trezorerie și contabilitate pentru a stimula dezvoltarea guvernanței;

(d) consolidarea competențelor Unității centrale de armonizare pentru controlul financiar intern public (CFIP);

(e) punerea în aplicare a standardelor de audit extern acceptate la nivel internațional ale Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI); precum și

(f) schimbul de informații, de experiență și de bune practici, printre altele și prin schimbul de personal și acțiuni comune de formare în acest domeniu.

ARTICOLUL 48

Lupta împotriva fraudei și a corupției

Părțile colaborează, de asemenea, în ceea ce privește:

(a) schimbul de informații, de experiență și de bune practici;

(b) îmbunătățirea metodelor de combatere și de prevenire a fraudei și a corupției în domeniile reglementate de prezentul capitol, inclusiv cooperarea între organismele administrative relevante.

ARTICOLUL 49

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 8

FISCALITATE

ARTICOLUL 50

Părțile cooperează pentru a consolida buna guvernanță în domeniul fiscal, în vederea îmbunătățirii în continuare a relațiilor economice, a comerțului, a investițiilor și a concurenței loiale.

ARTICOLUL 51

1. În ceea ce privește articolul 50 din prezentul acord, părțile recunosc și se angajează să pună în aplicare principiile bunei guvernanțe în domeniul fiscal, și anume, principiul transparenței, al schimbului de informații și al concurenței loiale în domeniul fiscal.

2. Nimic din prezentul acord nu afectează drepturile și obligațiile, în baza niciunei convenții fiscale a Republicii Moldova și a Regatului Unit. În cazul unei neconcordanțe între prezentul acord și o astfel de convenție fiscală, convenția fiscală prevalează în măsura neconcordanței respective.

3. În sensul prezentului articol, „convenție fiscală" înseamnă o convenție pentru evitarea dublei impuneri sau orice alt acord internațional de impozitare sau aranjament (inclusiv, pentru evitarea dubiilor, o astfel de convenție, acord sau aranjament care este încheiat după ce este ratificat prezentul acord sau orice modificare a unei astfel de convenții, acord sau aranjament).

ARTICOLUL 52

Părțile își dezvoltă și își consolidează colaborarea care urmărește colectarea eficientă a impozitelor și consolidarea luptei împotriva fraudei fiscale și a evaziunii fiscale.

ARTICOLUL 53

Părțile își dezvoltă colaborarea în ceea ce privește contracararea și combaterea fraudei și a contrabandei cu produse supuse accizelor. În acest scop, părțile depun eforturi să își consolideze colaborarea în context regional.

ARTICOLUL 54

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 9

SERVICII FINANCIARE

ARTICOLUL 55

Recunoscând importanța unui set eficace de reguli și practici în domeniile serviciilor financiare pentru a institui o economie de piață pe deplin funcțională și pentru a promova schimburile comerciale între părți, acestea convin să coopereze în domeniul serviciilor financiare în conformitate cu următoarele obiective:

(a) sprijinirea procesului de adaptare a reglementărilor în sectorul serviciilor financiare la nevoile unei economii de piață deschise;

(b) asigurarea unei protecții eficace și adecvate a investitorilor și a altor consumatori de servicii financiare;

(c) asigurarea stabilității și integrității sistemului financiar din Republica Moldova în toate elementele sale;

(d) promovarea cooperării dintre diferiții actori ai sistemului financiar, inclusiv autoritățile de reglementare și de control, precum și

(e) asigurarea supravegherii independente și eficace.

ARTICOLUL 56

1. Părțile încurajează cooperarea dintre autoritățile de reglementare și de control competente, inclusiv schimbul de informații, împărtășirea experienței privind piețele financiare și alte măsuri de acest fel.

2. O atenție deosebită se acordă dezvoltării capacității administrative a acestor autorități, inclusiv prin schimbul de personal și prin acțiuni comune de formare.

ARTICOLUL 57

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 10

POLITICA INDUSTRIALĂ ȘI ANTREPRENORIALĂ

ARTICOLUL 58

Părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea privind politica industrială și antreprenorială, îmbunătățind astfel mediul de afaceri pentru toți operatorii economici, dar cu un accent deosebit pe întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri). Cooperarea sporită ar trebui să îmbunătățească cadrul administrativ și de reglementare atât pentru întreprinderile din Regatul Unit, cât și pentru cele din Republica Moldova care funcționează în Regatul Unit și în Republica Moldova, ținând seama de principiile și de practicile recunoscute la nivel internațional în acest domeniu.

ARTICOLUL 59

În acest scop, părțile cooperează pentru:

(a) a pune în aplicare strategii destinate dezvoltării IMM-urilor. Această cooperare se axează, de asemenea, pe microîntreprinderi, care sunt extrem de importante, atât pentru economia Republicii Moldova, cât și pentru cea a Regatului Unit;

(b) a crea condiții-cadru mai bune, prin schimbul de informații și de bune practici, contribuind astfel la îmbunătățirea competitivității. Această cooperare include gestionarea schimbărilor structurale (restructurarea), dezvoltarea parteneriatelor public-privat, aspecte legate de mediu și energie, cum ar fi eficiența energetică și o producție mai ecologică;

(c) a simplifica și a raționaliza reglementările și practicile în materie de reglementare, cu un accent specific pe schimbul de bune practici privind tehnicile de reglementare;

(d) a încuraja dezvoltarea politicii în domeniul inovării, prin schimbul de informații și de bune practici privind comercializarea în domeniul cercetării și al dezvoltării (inclusiv instrumente de sprijin pentru întreprinderile nou-înființate bazate pe tehnologie), dezvoltarea de poluri (clustere) și accesul la finanțare;

(e) a încuraja intensificarea contactelor între întreprinderi din Republica Moldova și întreprinderi din Regatul Unit și între aceste întreprinderi și autoritățile din Republica Moldova și din Regatul Unit;

(f) a sprijini desfășurarea unor activități în materie de promovare a exporturilor în Republica Moldova, precum și

(g) a facilita modernizarea și restructurarea industriei Republicii Moldova în anumite sectoare.

ARTICOLUL 60

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol. Aceasta poate atrage, de asemenea, participarea unor reprezentanți ai întreprinderilor din Republica Moldova și din Regatul Unit.

CAPITOLUL 11

SECTORUL MINIER ȘI AL MATERIILOR PRIME

ARTICOLUL 61

Părțile pot dezvolta și consolida cooperarea în domeniul industriilor miniere și al comerțului cu materii prime, având drept obiectiv promovarea înțelegerii reciproce, îmbunătățirea mediului de afaceri, schimbul de informații și cooperarea privind aspectele neenergetice, legate în special de extracția minereurilor metalifere și a mineralelor industriale.

ARTICOLUL 62

În acest scop, părțile pot coopera în următoarele domenii:

(a) schimbul de informații între părți cu privire la evoluțiile în sectoarele lor miniere și ale materiilor prime;

(b) schimbul de informații cu privire la aspecte legate de comerțul cu materii prime, în vederea promovării schimburilor bilaterale;

(c) schimbul de informații și de cele mai bune practici în ceea ce privește aspecte legate de dezvoltarea durabilă a industriilor miniere, precum și

(d) schimbul de informații și de cele mai bune practici în ceea ce privește activitățile de formare, competențele și siguranța în industriile miniere.

CAPITOLUL 12

AGRICULTURA ŞI DEZVOLTAREA RURALĂ

ARTICOLUL 63

Părţile colaborează pentru a promova dezvoltarea agricolă şi rurală.

ARTICOLUL 64

Cooperarea dintre părţi în domeniul agriculturii şi al dezvoltării rurale acoperă, printre altele, următoarele subiecte:

(a) facilitarea înţelegerii reciproce a politicilor de dezvoltare agricolă şi rurală;

(b) consolidarea capacităţilor administrative la nivel central şi local, în planificarea, evaluarea şi punerea în aplicare a politicilor;

(c) promovarea modernizării şi a caracterului durabil al producţiei agricole;

(d) schimbul de cunoştinţe şi de bune practici referitoare la politici de dezvoltare rurală pentru a promova bunăstarea economică a comunităţilor rurale;

(e) îmbunătăţirea competitivităţii sectorului agricol şi a eficienţei şi a transparenţei pieţelor;

(f) promovarea unor politici în domeniul calităţii şi a mecanismelor lor de control, în special indicaţiile geografice şi agricultura ecologică;

(g) diseminarea cunoştinţelor către producătorii agricoli şi promovarea serviciilor de informare publică a acestora, precum şi

(h) consolidarea armonizării aspectelor abordate în cadrul organizaţiilor internaţionale la care părţile sunt membre.

ARTICOLUL 65

Părţile pot menţine un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

SECŢIUNEA 1

Politica în domeniul pescuitului

ARTICOLUL 66

Părţile îşi dezvoltă şi îşi consolidează cooperarea privind aspecte referitoare la guvernanţa în domeniul maritim şi al pescuitului, dezvoltând astfel o cooperare bilaterală şi multilaterală mai strânsă în sectorul pescuitului. De asemenea, părţile încurajează o abordare integrată a chestiunilor legate de pescuit şi promovează dezvoltarea durabilă a acestui sector.

ARTICOLUL 67

Părţile întreprind acţiuni comune, fac schimb de informaţii şi îşi oferă reciproc sprijin pentru a promova:

(a) buna guvernanţă şi cele mai bune practici în gestionarea activităţilor de pescuit pentru a asigura conservarea şi gestionarea stocurilor de peşte într-un mod durabil, pe baza unei abordări ecosistemice;

(b) pescuitul responsabil şi gestionarea pescuitului în conformitate cu principiile dezvoltării durabile, astfel încât să se conserve stocurile de peşte şi ecosistemele într-o stare sănătoasă, precum şi

(c) cooperarea prin intermediul unor organizaţii regionale corespunzătoare, responsabile de gestionarea şi conservarea resurselor acvatice vii.

ARTICOLUL 68

Părţile acordă sprijin unor iniţiative precum schimbul reciproc de experienţă şi acordarea de sprijin, pentru a asigura punerea în aplicare a unei politici durabile în domeniul pescuitului, inclusiv:

(a) gestionarea resurselor piscicole şi de acvacultură;

(b) inspecţia şi controlul activităţilor de pescuit, precum şi dezvoltarea de structuri administrative şi judiciare corespunzătoare, capabile să aplice măsuri adecvate;

(c) colectarea de date privind capturile, debarcările şi de date biologice şi economice;

(d) îmbunătăţirea eficienţei pieţelor, în special prin promovarea organizaţiilor de producători, furnizarea de informaţii către consumatori şi prin standarde de marketing şi trasabilitate, precum şi

(e) dezvoltarea unei politici structurale pentru sectorul pescuitului, acordându-se o atenţie deosebită dezvoltării durabile a zonelor pescăreşti care sunt definite ca fiind o zonă cu un ţărm lacustru ori incluzând iazuri sau un estuar şi care prezintă un nivel semnificativ de ocupare a forţei de muncă în sectorul pescuitului.

SECŢIUNEA 2

POLITICA MARITIMĂ

ARTICOLUL 69

Ţinând seama de cooperarea în domeniile pescuitului, transporturilor, mediului şi în alte politici aferente domeniului maritim, părţile dezvoltă, de asemenea, cooperarea şi sprijinul reciproc, dacă este cazul, în ceea ce priveşte aspectele maritime.

ARTICOLUL 70

Părţile pot menţine un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 14

COOPERAREA ÎN SECTORUL ENERGETIC

ARTICOLUL 71

Părţile convin să îşi continue cooperarea actuală referitoare la aspecte legate de energie pe baza principiilor de parteneriat, interes reciproc, transparenţă şi previzibilitate. Colaborarea ar trebui să aibă drept scop eficienţa energetică, ţinând seama de necesitatea de a asigura competitivitatea şi accesul la energie sigură, durabilă din punct de vedere ecologic şi la preţuri accesibile, inclusiv, în cazul Republicii Moldova, prin dispoziţiile Tratatului de instituire a Comunităţii Energiei.

ARTICOLUL 72

Cooperarea include, printre altele, următoarele domenii şi obiective:

(a) strategii şi politici în domeniul energiei;

(b) dezvoltarea unor pieţe ale energiei competitive, transparente şi nediscriminatorii, prin reforme normative şi prin participarea la cooperarea regională în domeniul energetic;

(c) dezvoltarea unui climat de investiţii atractiv şi stabil prin abordarea condiţiilor instituţionale, juridice, fiscale şi de alt tip;

(d) infrastructura energetică, pentru a diversifica sursele şi furnizorii de energie şi rutele de transport în mod eficient din punct de vedere economic şi ecologic;

(e) îmbunătăţirea şi consolidarea stabilităţii şi a securităţii pe termen lung a furnizării şi a comerţului cu energie, a tranzitului şi a transportului de energie, pe o bază reciproc avantajoasă şi nediscriminatorie, în conformitate cu normele cele internaţionale;

(f) promovarea eficienţei energetice şi a economiei de energie, printre altele în ceea ce priveşte performanţa energetică a clădirilor, precum şi dezvoltarea şi sprijinirea surselor regenerabile de energie în mod economic şi ecologic;

(g) reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv prin proiecte în domeniul eficienţei energetice şi al energiei din surse regenerabile;

(h) cooperarea ştiinţifică şi tehnică şi schimbul de informaţii pentru dezvoltarea şi îmbunătăţirea tehnologiilor în producţia, transportul, furnizarea şi utilizarea finală a energiei, acordându-se o atenţie deosebită tehnologiilor

ecologice și eficiente din punct de vedere energetic, precum și

(i) colaborarea în sectorul nuclear civil, axată pe un nivel înalt de securitate în domeniu, pe utilizarea pașnică a energiei nucleare, cuprinzând toate etapele de producție ale combustibilului nuclear, inclusiv producția și comercializarea materialelor nucleare, pe aspecte ce țin de siguranța și securitatea în domeniul energiei nucleare, precum și de măsuri de prevenire a situațiilor de urgență, cât și pe aspecte legate de sănătate și protecția mediului și neproliferare. În acest context, cooperarea se axează, de asemenea, și pe dezvoltarea unor politici și cadre legale și regulatorii, în conformitate cu principiile și standardele Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA).

ARTICOLUL 73

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 15

TRANSPORT

ARTICOLUL 74

Părțile:

(a) își extind și își consolidează cooperarea în domeniul transporturilor pentru a contribui la dezvoltarea unor sisteme de transport durabile;

(b) promovează operațiuni de transport eficiente, desfășurate în condiții de siguranță și securitate, precum și intermodalitatea și interoperabilitatea sistemelor de transport, precum și

(c) depun eforturi pentru a îmbunătăți principalele legături de transport între teritoriile lor, în baza prevederilor acordurilor bilaterale în vigoare sau viitoare.

ARTICOLUL 75

Cooperarea include, printre altele, următoarele domenii:

(a) elaborarea unei politici naționale durabile în domeniul transporturilor care să reglementeze toate modurile de transport, în special pentru a asigura sisteme de transport eficiente și sigure și pentru a promova integrarea considerațiilor din domeniul transporturilor în alte domenii de politică;

(b) elaborarea unor strategii sectoriale prin prisma politicii naționale în domeniul transportului (inclusiv cerințele legale pentru modernizarea echipamentului tehnic și a flotelor de transport, în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale) rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare, aerian, precum și a intermodalității, inclusiv a calendarelor și a obiectivelor de referință în materie de punere în aplicare, a definirii responsabilităților administrative și a planurilor financiare;

(c) îmbunătățirea politicii în domeniul infrastructurii în vederea unei mai bune identificări și evaluări a proiectelor de infrastructură pentru diferitele moduri de transport;

(d) dezvoltarea unor strategii de finanțare care pun accentul pe întreținere, pe constrângerile în materie de capacități și pe infrastructurile de legătură care lipsesc, precum și activarea și promovarea participării sectorului privat la proiecte de transport;

(e) aderarea la organizațiile și acordurile internaționale relevante în domeniul transporturilor, inclusiv la procedurile de asigurare a punerii în aplicare riguroase și a respectării eficace a acordurilor și a convențiilor internaționale în domeniul transporturilor;

(f) cooperarea științifică și tehnică și schimbul de informații pentru dezvoltarea și îmbunătățirea tehnologiilor în domeniul transportului, cum ar fi sistemele inteligente de transport, precum și

(g) promovarea utilizării sistemelor inteligente de transport și a tehnologiei informației în gestionarea și exploatarea tuturor modurilor de transport, precum și sprijinirea intermodalității și a cooperării în utilizarea sistemelor spațiale și a aplicațiilor comerciale care facilitează transportul.

ARTICOLUL 76

1. Cooperarea vizează, de asemenea, îmbunătățirea circulației călătorilor și mărfurilor, creșterea fluidității fluxurilor de transport prin eliminarea obstacolelor administrative, tehnice și de altă natură, îmbunătățirea rețelelor de transport și modernizarea infrastructurii. Această cooperare include măsuri pentru a facilita trecerea frontierei.

2. Cooperarea include schimbul de informații și activități comune:

(a) la nivel regional, îndeosebi luând în considerare și integrând progresele realizate în temeiul diverselor acorduri de cooperare regională în domeniul transportului;

(b) la nivel internațional, inclusiv în ceea ce privește organizațiile internaționale de transport și acordurile și convențiile internaționale ratificate de părți.

ARTICOLUL 77

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 16

MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

ARTICOLUL 78

Părțile își dezvoltă și își consolidează colaborarea în chestiuni legate de mediu, contribuind astfel la obiectivul pe termen lung privind dezvoltarea durabilă și ecologizarea economiei. Se prevede că protecția sporită a mediului va aduce beneficii cetățenilor și întreprinderilor din Republica Moldova și din Regatul Unit, inclusiv prin îmbunătățirea sănătății publice, prin conservarea resurselor naturale, prin sporirea eficienței economice și ecologice, prin integrarea mediului în alte domenii de politică, precum și prin utilizarea de tehnologii moderne, mai curate, care să contribuie la modele de producție mai sustenabile. Cooperarea se desfășoară ținând seama de interesele părților pe baza egalității și a beneficiilor reciproce, precum și de interdependența existentă între părți în domeniul protecției mediului și de acordurile multilaterale în acest domeniu.

ARTICOLUL 79

Cooperarea vizează conservarea, protejarea, îmbunătățirea și reabilitarea calității mediului, protecția sănătății umane, utilizarea durabilă a resurselor naturale și promovarea măsurilor la nivel internațional pentru a aborda problemele legate de mediu la nivel regional sau global, inclusiv în următoarele domenii:

(a) guvernanța în materie de mediu și aspecte orizontale, inclusiv o evaluare a impactului asupra mediului și o evaluare strategică de mediu, educația și formarea, răspunderea pentru daune aduse mediului, combaterea infracțiunilor împotriva mediului, cooperarea transfrontalieră, accesul la informații în materie de mediu, la procesele de luare a deciziilor și la procedurile de control administrativ și judiciar eficace;

(b) calitatea aerului;

(c) calitatea apei și gestionarea resurselor de apă, inclusiv gestionarea riscurilor de inundații, deficitul de apă și seceta;

(d) gestionarea deșeurilor și a resurselor, precum și transferul deșeurilor;

(e) protejarea naturii, inclusiv conservarea și protecția diversității biologice și peisagistice;

(f) poluarea industrială și riscurile industriale;

(g) produsele chimice;

(h) poluarea fonică;

(i) protecția solului;

(j) mediul urban și rural;

(k) taxele și redevențele de mediu;

(l) sistemele de monitorizare și de informare în domeniul mediului;

(m) inspecțiile și asigurarea respectării legii, precum și

(n) ecoinovarea, inclusiv cele mai bune tehnologii disponibile.

ARTICOLUL 80

Părțile se angajează, printre altele:

(a) să facă schimb de informații și de experiență;

(b) să colaboreze cu privire la activități comune de cercetare și un schimb de informații privind tehnologii ecologice;

(c) să colaboreze în gestionarea riscurilor și a accidentelor industriale;

(d) să pună în aplicare activități comune la nivel regional și internațional, inclusiv cu privire la acordurile multilaterale în domeniul mediului ratificate de părți, precum și activități comune în cadrul agențiilor competente, după caz.

Părțile acordă o atenție deosebită aspectelor transfrontaliere și cooperării regionale.

ARTICOLUL 81

Cooperarea include, după caz, următoarele obiective:

(a) punerea în aplicare eficace a politicii de mediu, inclusiv proceduri privind promovarea integrării mediului în alte domenii de politică; promovarea unor măsuri privind economia ecologică și a ecoinovării, precum și

(b) aspecte legate de calitatea aerului; calitatea apei și gestionarea resurselor de apă; gestionarea deșeurilor și a resurselor; biodiversitatea și protecția naturii; poluarea industrială, riscurile industriale și produsele chimice, poluarea fonică, protecția solului, mediul urban și rural, ecoinovarea, în conformitate cu calendarele și obiectivele de referință la care ambele părți s-au angajat prin acorduri internaționale.

ARTICOLUL 82

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 17

POLITICI CLIMATICE

ARTICOLUL 83

Părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea în vederea combaterii schimbărilor climatice. Cooperarea se desfășoară ținând seama de interesele părților, pe baza egalității și a beneficiilor reciproce, precum și de interdependența existentă între angajamentele bilaterale și multilaterale în acest domeniu.

ARTICOLUL 84

Cooperarea încurajează măsuri la nivel național, regional și internațional, inclusiv în următoarele domenii:

(a) atenuarea schimbărilor climatice;

(b) adaptarea la schimbările climatice;

(c) comercializarea certificatelor de emisii de dioxid de carbon;

(d) cercetarea, dezvoltarea, demonstrarea, desfășurarea și diseminarea tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon, sigure și durabile din punctul de vedere al mediului, precum și a tehnologiilor de adaptare la schimbările climatice;

(e) integrarea aspectelor legate de climă în politici sectoriale, precum și

(f) activități de sensibilizare, educare și formare.

ARTICOLUL 85

Părțile se angajează, printre altele:

(a) să facă schimb de informații și de experiență;

(b) să pună în aplicare activități comune de cercetare și un schimb de informații privind tehnologii ecologice;

(c) să pună în aplicare activități comune la nivel regional și internațional, inclusiv cu privire la acordurile multilaterale în domeniul mediului ratificate de părți, precum și activități comune în cadrul agențiilor competente, după caz.

Părțile acordă o atenție deosebită aspectelor transfrontaliere.

ARTICOLUL 86

Cooperarea include, printre altele, dezvoltarea și punerea în aplicare:

(a) a unei strategii climatice globale și a unui plan de acțiune pentru atenuarea pe termen lung a efectelor schimbărilor climatice și pentru adaptarea la acestea;

(b) a evaluărilor privind vulnerabilitatea și adaptarea la schimbările climatice;

(c) a unei strategii naționale de adaptare la schimbările climatice;

(d) a unei strategii de dezvoltare cu emisii reduse de dioxid de carbon;

(e) a unor măsuri pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră;

(f) a unor măsuri destinate pregătirii pentru comercializarea certificatelor de emisii de dioxid de carbon;

(g) a unor măsuri destinate promovării transferului de tehnologie pe baza unei evaluări a nevoilor în materie de tehnologie;

(h) măsuri pentru integrarea aspectelor legate de climă în politici sectoriale, precum și

(i) a unor măsuri privind substanțele care afectează stratul de ozon.

ARTICOLUL 87

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 18

SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

ARTICOLUL 88

Părțile își consolidează colaborarea cu privire la dezvoltarea societății informaționale în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor prin punerea la dispoziție la scară largă a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) și prin îmbunătățirea calității serviciilor la prețuri rezonabile. Această cooperare ar trebui să vizeze facilitarea accesului la piețele comunicațiilor electronice, încurajarea concurenței și a investițiilor în acest sector și promovarea dezvoltării serviciilor publice online.

ARTICOLUL 89

Cooperarea poate viza următoarele subiecte:

(a) schimbul de informații și de cele mai bune practici privind punerea în aplicare a strategiilor naționale referitoare la societatea informațională, inclusiv, printre altele, inițiative care vizează promovarea accesului la rețele în bandă largă, îmbunătățirea securității rețelelor și a sistemelor informaționale, precum și dezvoltarea serviciilor publice online;

(b) schimbul de informații, de cele mai bune practici și de experiență pentru a promova dezvoltarea unui cadru de reglementare cuprinzător pentru comunicațiile electronice, în special pentru a consolida capacitatea administrativă a administrației naționale în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor, precum și a autorității independente de reglementare, pentru a încuraja o mai bună utilizare a resurselor de spectru și pentru a promova interoperabilitatea rețelelor în Republica Moldova și cu Regatul Unit.

(c) încurajarea și promovarea punerii în aplicare a instrumentelor TIC pentru o mai bună guvernanță, e-learning și cercetare, servicii publice de asistență medicală, digitizarea patrimoniului cultural, dezvoltarea conținutului digital și a comerțului electronic, precum și

(d) îmbunătățirea nivelului de securitate a datelor cu caracter personal și a protejării confidențialității în comunicațiile electronice.

ARTICOLUL 90

Părțile promovează colaborarea dintre autoritățile de reglementare ale Republicii Moldova și autoritățile naționale de reglementare ale Regatului Unit din domeniul comunicațiilor electronice. Părțile iau în considerare, de asemenea, colaborarea în alte domenii relevante, inclusiv prin intermediul inițiativelor regionale.

ARTICOLUL 91

Un dialog regulat va avea loc cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 19

TURISMUL

ARTICOLUL 92

Părțile cooperează în domeniul turismului, urmărind consolidarea dezvoltării unui sector al turismului competitiv și durabil, ca factor generator de creștere și emancipare economică, de ocupare a forței de muncă și de schimburi externe.

ARTICOLUL 93

Cooperarea la nivel bilateral ar urma să se bazeze pe următoarele principii:

(a) respectarea integrității și a intereselor comunităților locale, în special în zonele rurale;

(b) importanța patrimoniului cultural, precum și

(c) interacțiunea pozitivă între turism și protecția mediului.

ARTICOLUL 94

Cooperarea se concentrează pe următoarele aspecte:

(a) schimbul de informații, de cele mai bune practici, de experiență și transferul de know-how, inclusiv în ceea ce privește tehnologiile inovatoare;

(b) crearea unui parteneriat strategic între interesele publice, private și comunitare pentru a asigura dezvoltarea durabilă a turismului;

(c) promovarea și dezvoltarea produselor și a piețelor de turism, a infrastructurii, a resurselor umane și a structurilor instituționale, precum și identificarea și eliminarea barierelor din calea serviciilor de călătorie;

(d) dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii și politici eficiente, inclusiv a aspectelor juridice, administrative și financiare corespunzătoare;

(e) formarea în domeniul turismului și consolidarea capacităților pentru a îmbunătăți standardele serviciilor, precum și

(f) dezvoltarea și promovarea turismului local.

ARTICOLUL 95

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 20

DEZVOLTAREA REGIONALĂ

ARTICOLUL 96

1. Părțile promovează înțelegerea reciprocă și cooperarea bilaterală în domeniul politicii regionale, inclusiv metode de formulare și de punere în aplicare a politicilor regionale, guvernanța și parteneriatul pe mai multe niveluri, cu un accent deosebit pe dezvoltarea zonelor defavorizate și pe cooperarea teritorială, având ca obiectiv stabilirea canalelor de comunicare și îmbunătățirea schimburilor de informații și de experiență între autoritățile naționale, regionale și locale și societatea civilă;

2. Părțile vor coopera pentru a consolida capacitățile instituționale și operaționale ale instituțiilor naționale și regionale în domeniul dezvoltării regionale și amenajarea teritoriului, printre altele prin:

(a) îmbunătățirea mecanismului vertical și orizontal de iînteracțiune a administrațiilor publice centrale și locale în procesul de dezvoltare și implementare a politicilor regionale;

(b) schimbul de cunoștințe, informații și de bune practici în domeniul politicilor de dezvoltare regională pentru a promova bunăstarea economică a comunităților locale și dezvoltare uniformă a regiunilor.

CAPITOLUL 21

SĂNĂTATEA PUBLICĂ

ARTICOLUL 97

Părțile convin să își dezvolte cooperarea în domeniul sănătății publice pentru a ridica nivelul siguranței sănătății publice și al protecției sănătății umane ca o condiție prealabilă pentru dezvoltare durabilă și creștere economică.

ARTICOLUL 98

Cooperarea vizează, în special, următoarele sectoare:

(a) consolidarea sistemului de sănătate publică al Republicii Moldova, în special prin punerea în aplicare a reformelor în acest sector, prin asigurarea asistenței medicale de înaltă calitate și prin îmbunătățirea guvernanței în materie de sănătate și a finanțării asistenței medicale;

(b) supravegherea epidemiologică și controlul bolilor transmisibile, cum ar fi HIV/SIDA, hepatita virală și tuberculoza, precum și sporirea capacității de pregătire pentru amenințări și urgențe la adresa sănătății publice;

(c) prevenirea și controlul bolilor netransmisibile, în principal printr-un schimb de informații și de bune practici, prin promovarea unui stil de viață sănătos, prin abordarea principalilor factori care influențează starea de sănătate, cum ar fi alimentația și dependența de droguri, alcool, tutun;

(d) calitatea și siguranța substanțelor de origine umană;

(e) informațiile și cunoștințele în materie de sănătate, precum și

(f) punerea în aplicare deplină și promptă a acordurilor internaționale în materie de sănătate, în special a Regulamentelor sanitare internaționale și a Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului din 2003.

CAPITOLUL 22

PROTECȚIA CIVILĂ

ARTICOLUL 99

Părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea cu privire la dezastrele naturale și la cele provocate de om. Cooperarea se desfășoară ținând seama de interesele părților, pe baza egalității și a beneficiilor reciproce, precum și de interdependența existentă între părți și activitățile multilaterale în domeniul protecției civile.

ARTICOLUL 100

Cooperarea vizează îmbunătățirea prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om, a pregătirii pentru acestea și a reacției față de acestea.

ARTICOLUL 101

Părțile fac, printre altele, schimb de informații și de experiență și pun în aplicare activități comune la nivel național, regional și internațional. Cooperarea cuprinde punerea în aplicare a unor acorduri specifice și a unor proceduri administrative în acest domeniu, încheiate între părți, în conformitate cu procedurile legale ale fiecărei părți.

ARTICOLUL 102

Cooperarea include, printre altele, următoarele obiective:

(a) facilitarea asistenței reciproce în situații de urgență;

(b) schimbul, după caz, de alerte timpurii și de informații actualizate privind situațiile de urgență de mare anvergură care afectează Republica Moldova sau Regatul Unit, inclusiv cereri și oferte de asistență;

(c) evaluarea impactului dezastrelor asupra mediului;

(d) invitarea unor experți pentru a participa la ateliere tehnice și la simpozioane specifice privind chestiuni din domeniul protecției civile;

(e) invitarea, de la caz la caz, a unor observatori la anumite exerciții și activități de formare specifice organizate de Republica Moldova și/sau de Regatul Unit; precum și

(f) consolidarea colaborării cu privire la utilizarea cea mai eficace a capacităților de protecție civilă disponibile.

ARTICOLUL 103

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 23

COOPERAREA ÎN MATERIE DE ÎNVĂȚĂMÂNT, FORMARE, MULTILINGVISM, TINERET ȘI SPORT

ARTICOLUL 104

Părțile cooperează pentru a promova învățarea pe tot parcursul vieții și pentru a încuraja cooperarea și transparența la toate nivelurile educației și formării, cu un accent deosebit pe învățământul superior.

ARTICOLUL 105

Această cooperare se concentrează, printre altele, asupra următoarelor domenii:

(a) promovarea învățării pe tot parcursul vieții, care este esențială pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă, permițând cetățenilor să participe pe deplin la viața socială;

(b) modernizarea sistemelor de educație și de formare, îmbunătățirea calității, a relevanței și a accesului la acestea;

(c) promovarea convergenței în învățământul superior, care derivă din procesul de la Bologna;

(d) consolidarea cooperării academice internaționale și participarea la programe de cooperare, sporind mobilitatea studenților și a cadrelor didactice;

(e) instituirea unui cadru național al calificărilor pentru a îmbunătăți transparența și recunoașterea calificărilor și a competențelor, precum și

(f) promovarea cooperării în materie de educație și de formare profesională.

ARTICOLUL 106

Părțile promovează cooperarea și schimburile în domenii de interes comun, cum ar fi diversitatea lingvistică și învățarea limbilor străine pe tot parcursul vieții, printr-un schimb de informații și de cele mai bune practici.

ARTICOLUL 107

Părțile convin să coopereze în domeniul tineretului pentru:

(a) a întări cooperarea și schimburile în domeniul politicii în materie de tineret și al educației nonformale pentru tineri și pentru animatorii socio-educativi;

(b) a facilita participarea activă a tuturor tinerilor la viața socială;

(c) a susține tinerii și mobilitatea animatorilor socio-educativi ca un mijloc menit să promoveze dialogul intercultural și acumularea de cunoștințe, aptitudini și competențe în afara sistemelor educaționale formale, inclusiv prin intermediul voluntariatului, precum și

(d) pentru a promova cooperarea între organizațiile de tineret în vederea sprijinirii societății civile.

ARTICOLUL 108

Părțile promovează cooperarea în domeniul activităților sportive și fizice prin intermediul schimbului de informații și de bune practici pentru a susține un stil de viață sănătos, valorile sociale și educative ale sportului și buna guvernanță în sport în cadrul societăților din Republica Moldova și din Regatul Unit.

CAPITOLUL 24

COOPERAREA ÎN DOMENIUL ACTIVITĂȚILOR DE CERCETARE, DE DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI DEMONSTRATIVE

ARTICOLUL 109

Părțile promovează cooperarea în toate domeniile activităților de cercetare științifică civilă, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (CDT), pe baza interesului reciproc și cu condiția ca drepturile de proprietate intelectuală să fie protejate în mod adecvat și eficace.

ARTICOLUL 110

Cooperarea în domeniul CDT vizează:

(a) dialogul politic și schimbul de informații științifice și tehnologice;

(b) facilitarea accesului corespunzător la programele respective ale părților;

(c) creșterea capacității de cercetare;

(d) promovarea proiectelor comune de cercetare în toate domeniile CDT;

(e) desfășurarea unor activități de formare și a unor programe de mobilitate pentru oameni de știință, cercetători și pentru alte categorii de personal din domeniul cercetării implicat în activități CDT de către cele două părți;

(f) facilitarea, în cadrul legislației aplicabile, a liberei circulații a lucrătorilor din domeniul cercetării care participă la activitățile reglementate de prezentul acord, precum și facilitarea circulației transfrontaliere a mărfurilor destinate acestor activități, precum și

(g) alte forme de cooperare în materie de CDT (inclusiv prin abordări și inițiative regionale), pe baza acordului comun al părților.

CAPITOLUL 25

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CULTURII, AL POLITICII AUDIOVIZUALE ȘI AL MASS-MEDIA

ARTICOLUL 111

Părțile promovează cooperarea culturală, în conformitate cu principiile consacrate în Convenția din 2005 a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO) asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale. Părțile urmăresc desfășurarea unui dialog politic periodic în domenii de interes reciproc, inclusiv dezvoltarea industriilor culturale în Republica Moldova și în Regatul Unit. Cooperarea dintre părți promovează dialogul intercultural, inclusiv prin participarea sectorului culturii și a societății civile din Regatul Unit și din Republica Moldova.

ARTICOLUL 112

1. Părțile poartă un dialog periodic și cooperează pentru a promova industria audiovizualului în Europa și pentru a încuraja coproducția în domeniile cinematografiei și televiziunii.

2. Cooperarea ar putea include, printre altele, problema formării jurnaliștilor și a altor profesioniști din domeniul mass-media, precum și sprijinul oferit mass-media, în vederea consolidării independenței, a profesionalismului și a legăturilor acestora cu mass-media din Regatul Unit în conformitate cu standardele europene, inclusiv cu standardele Consiliului Europei și cu Convenția UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale.

ARTICOLUL 113

Părțile își concentrează cooperarea în mai multe domenii:

(a) cooperarea și schimburile culturale, precum și mobilitatea artei și artiștilor;

(b) dialogul intercultural;

(c) dialogul politic privind politica culturală și cea audiovizuală;

(d) cooperarea în cadrul forurilor internaționale precum UNESCO și Consiliul Europei pentru a dezvolta, printre altele, diversitatea culturală și pentru a conserva și a valorifica patrimoniul cultural și istoric, precum și

(e) cooperarea în domeniul mass-media.

CAPITOLUL 26

COOPERAREA CU SOCIETATEA CIVILĂ

ARTICOLUL 114

Părțile stabilesc un dialog cu privire la cooperarea cu societatea civilă, care vizează următoarele obiective:

(a) consolidarea contactelor și a schimbului de informații și de experiență între toate sectoarele societății civile din Republica Moldova și din Regatul Unit;

(b) asigurarea unei mai bune cunoașteri și înțelegeri a Republicii Moldova, inclusiv a istoriei și culturii acestei țări, în interiorul Regatului Unit, permițând astfel o mai mare sensibilizare a opiniei publice cu privire la oportunitățile și la provocările care pot apărea în relațiile lor viitoare, precum și

(c) asigurarea, în mod reciproc, a unei mai bune cunoașteri și înțelegeri a Regatului Unit în Republica Moldova și îndeosebi în rândul organizațiilor societății civile din Republica Moldova.

ARTICOLUL 115

Părțile promovează dialogul și colaborarea dintre actorii din cadrul societății civile ai celor două părți ca parte integrantă a relațiilor dintre Republica Moldova și Regatul Unit. Obiectivele unui astfel de dialog și ale unei astfel de colabrări sunt următoarele:

(a) asigurarea implicării societății civile în relațiile Republica Moldova - Regatul Unit, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului acord;

(b) sporirea participării societății civile la procesul de luare a deciziilor, îndeosebi prin instituirea unui dialog deschis, transparent și periodic între instituțiile publice, asociațiile reprezentative și societatea civilă;

(c) facilitarea procesului de consolidare a instituțiilor și a organizațiilor societății civile prin diverse mijloace, inclusiv prin sprijinirea unor acțiuni de promovare, prin crearea de rețele informale și formale, prin vizite și ateliere reciproce, îndeosebi în vederea îmbunătățirii cadrului juridic referitor la societatea civilă, precum și

(d) oferirea posibilității reprezentanților societății civile din cele două părți de a se familiariza cu procesele de consultare și dialog între partenerii civili și sociali ai celeilalte părți, în special în vederea integrării suplimentare a societății civile în procesul public de elaborare a politicii din Republica Moldova.

ARTICOLUL 116

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

CAPITOLUL 27

COOPERAREA ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI ȘI PROMOVĂRII DREPTURILOR COPILULUI

ARTICOLUL 117

Părțile convin să coopereze pentru a asigura promovarea drepturilor copilului în conformitate cu legislația și cu normele internaționale, în special Convenția Națiunilor Unite din 1989 privind drepturile copilului, ținând cont de prioritățile identificate în contextul specific al Republicii Moldova, în special pentru categoriile vulnerabile.

ARTICOLUL 118

Această cooperare cuprinde, în special:

(a) prevenirea și combaterea tuturor formelor de exploatare (inclusiv munca prestată de copii), a abuzurilor, a neglijenței și a violenței împotriva copiilor, inclusiv prin dezvoltarea și consolidarea cadrului juridic și instituțional necesar, precum și prin intermediul unor campanii de sensibilizare a opiniei publice în acest domeniu;

(b) îmbunătățirea sistemului de identificare și de asistență oferită copiilor aflați în situații vulnerabile, inclusiv participarea sporită a copiilor la procesele de luare a deciziilor și punerea în aplicare a unor mecanisme eficiente menite să soluționeze plângerile individuale formulate de copii;

(c) schimbul de informații și de cele mai bune practici cu privire la reducerea sărăciei în rândul copiilor, inclusiv cu privire la măsuri care să se axeze pe politici sociale privind bunăstarea copiilor, precum și măsuri menite să promoveze și să faciliteze accesul copiilor la educație;

(d) punerea în aplicare a unor măsuri vizând promovarea drepturilor copilului în cadrul familiei și al instituțiilor, precum și consolidarea capacității părinților și a personalului de îngrijire pentru a asigura dezvoltarea copilului, precum și

(e) aderarea la documentele internaționale relevante, ratificarea și punerea în aplicare a acestora, inclusiv a celor elaborate în cadrul Organizației Națiunilor Unite, al Consiliului Europei și al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat, cu scopul de a promova și de a proteja drepturile copiilor în conformitate cu cele mai înalte standarde în acest domeniu.

ARTICOLUL 119

Părțile pot menține un dialog regulat cu privire la aspectele reglementate de prezentul capitol.

TITLUL V

COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ

CAPITOLUL 1

TRATAMENTUL NAȚIONAL ȘI ACCESUL PE PIAȚĂ AL MĂRFURILOR

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII COMUNE

ARTICOLUL 120

Obiectiv

Părțile vor continua să instituie progresiv o zonă de liber schimb, pe parcursul unei perioade de tranziție de maximum zece ani de la data de 1 septembrie 2014, în conformitate cu dispozițiile prezentului acord și ale articolului XXIV din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994 (denumit în continuare „GATT 1994").

ARTICOLUL 121

Obiectul și domeniul de aplicare

1. Dispozițiile prezentului capitol se aplică comerțului cu mărfuri [1] dintre părți.

2. În sensul prezentului capitol, „originar" înseamnă conform cu regulile de origine prevăzute în Protocolul I la prezentul acord.

[1] În sensul prezentului acord, „mărfuri" înseamnă produse în sensul GATT 1994, cu excepția cazului în care prezentul acord prevede altfel.

SECȚIUNEA 2

ELIMINAREA TAXELOR VAMALE, A REDEVENȚELOR ȘI A ALTOR IMPUNERI

ARTICOLUL 122

Definiția taxelor vamale

În sensul prezentului capitol, o „taxă vamală" include orice taxă sau impunere de orice tip, instituită pentru importul sau exportul unei mărfi sau legată de aceasta, inclusiv orice formă de supratxă sau impunere suplimentară, instituită sau legată de un astfel de import sau export. O „taxă vamală" nu include nicio:

(a) impunere echivalentă unei taxe interne aplicate în conformitate cu articolul 129 din prezentul acord;

(b) taxă impusă în conformitate cu capitolul 2 (Măsuri de apărare comercială) de la Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord; sau

(c) redevență sau altă impunere aplicată în conformitate cu articolul 128 din prezentul acord.

ARTICOLUL 123

Încadrarea mărfurilor

Încadrarea mărfurilor care fac obiectul comerțului între părți este stabilită în conformitate cu Sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor din 1983 („SA") în nomenclatura tarifară a Republicii Moldova în temeiul SA 2017 și în nomenclatura tarifară a Regatului Unit în temeiul SA 2017 și în modificările ulterioare ale respectivelor nomenclaturi.

ARTICOLUL 124

Eliminarea taxelor vamale aplicate importurilor

1. Fiecare parte reduce sau elimină taxele vamale aplicate mărfurilor originare din cealaltă parte, în conformitate cu anexa II la prezentul acord.

2. Pentru fiecare marfă, nivelul de bază al taxelor vamale, căruia urmează să i se aplice reduceri și eliminări succesive în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol este cel specificat în anexa II la prezentul acord.

3. Dacă, în orice moment după data intrării în vigoare a prezentului acord, o parte reduce nivelul taxei vamale aplicabile națiunii celei mai favorizate (denumită în continuare „CNF"), taxa respectivă se aplică la nivelul de bază în cazul în care și atâta timp cât aceasta se situează la un nivel inferior nivelului taxei vamale calculat în conformitate cu anexa II la prezentul acord.

4. După intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile pot conveni să analizeze posibilitatea de a accelera eliminarea taxelor vamale aplicate schimburilor comerciale între părți și de a lărgi domeniul de aplicare al acestei eliminări. O decizie a Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, privind accelerarea sau eliminarea unei taxe vamale stabilite pentru o marfă are prioritate asupra oricărui nivel al taxei sau oricărei categorii în etapa eliminării, stabilite în conformitate cu anexa II la prezentul acord.

5. În cursul celui de-al treilea an de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile evaluează situația, ținând seama de caracteristicile comerțului cu produse agricole între părți, de sensibilitățile specifice ale acestor produse și de evoluția politicii agricole a ambelor părți.

6. Părțile examinează, în cadrul Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, pe bază de reciprocitate, posibilitățile de a-și acorda reciproc concesii suplimentare, în vederea îmbunătățirii liberalizării schimburilor comerciale cu produse agricole, în special celor care fac obiectul contingentelor tarifare.

ARTICOLUL 125

Mecanismul de prevenire a eludării contingentelor tarifare pentru produsele agricole și produsele agricole transformate

1. Produsele enumerate în anexa II-C la prezentul acord sunt supuse mecanismului de prevenire a eludării. Volumul mediu anual al importurilor din Republica Moldova în Regatul Unit pentru fiecare categorie de produse dintre cele menționate anterior este prevăzut în anexa II-C la prezentul acord.

2. Atunci când volumul importurilor uneia sau mai multora dintre categoriile de produse menționate la alineatul (1) din prezentul articol atinge 70 % din volumul indicat în anexa II-C în orice an dat, de la data de 1 ianuarie a anului respectiv, Regatul Unit informează Republica Moldova cu privire la volumul importurilor produsului (produselor) în cauză. În urma acestei informări și în termen de 14 de zile calendaristice de la data la care volumul importurilor uneia sau mai multora dintre categoriile de produse menționate la alineatul (1) din prezentul articol atinge 80 % din volumul indicat în anexa II-C la prezentul acord, Republica Moldova prezintă Regatului Unit o justificare temeinică a creșterii importurilor. Dacă aceste importuri ating 100 % din volumul indicat în anexa II-C la prezentul acord și în absența unei justificări temeinice din partea Republicii Moldova, Regatul Unit poate suspenda temporar tratamentul preferențial aplicat pentru produsele în cauză.

Suspendarea se aplică pentru o perioadă de șase luni și produce efecte de la data publicării deciziei de suspendare a tratamentului preferențial. La momentul intrării în vigoare a acestui acord, Regatul Unit va transmite către Republica Moldova detalii privind mijloacele de publicare folosite de Regatul Unit. Mijloacele de publicare folosite de Regatul Unit vor putea fi accesate direct, pe cale electronică și gratuit, prin intermediul unui singur punct de acces la internet.

3. Regatul Unit notifică Republicii Moldova, fără întârzieri nejustificate, toate suspendările temporare adoptate în temeiul alineatului (2).

4. O suspendare temporară poate fi anulată de Regatul Unit înainte de expirarea termenului de șase luni de la intrarea sa în vigoare în cazul în care Republica Moldova furnizează dovezi în cadrul Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, că volumul categoriei respective de produse, importate excedentar față de volumul menționat în anexa II-C la prezentul acord, este rezultatul unei modificări a nivelului de producție și a capacității de export a Republicii Moldova pentru produsul (produsele) în cauză.

5. Anexa II-C la prezentul acord poate fi modificată, iar volumele pot fi modificate cu acordul comun al Regatului Unit și al Republicii Moldova în cadrul Comisiei pentru dialog politic și strategic reunit în configurația comerț, la cererea Republicii Moldova, pentru a reflecta modificările survenite în nivelul de producție și în capacitatea de export ale Republicii Moldova pentru produsul (produsele) în cauză.

ARTICOLUL 126

Statu-quo

Niciuna dintre părți nu poate mări nivelul existent al unei taxe vamale sau adopta noi taxe vamale cu privire la o marfă originară din cealaltă parte. Acest lucru nu împiedică o parte:

(a) să majoreze nivelul unei taxe vamale până la nivelul stabilit în anexa I, în urma unei reduceri unilaterale sau

(b) să mențină sau să majoreze nivelul unei taxe vamale, cu autorizația Organului de soluționare a litigiilor (OSL) al OMC.

ARTICOLUL 127

Taxele vamale aplicate exporturilor

Nicio parte nu adoptă sau nu menține vreo taxă sau vreun impozit, cu excepția taxelor interne aplicate în conformitate cu articolul 129 din prezentul acord sau în legătură cu exportul de mărfuri către teritoriul celeilalte părți.

ARTICOLUL 128

Redevențe și alte impuneri

Fiecare parte se asigură, în conformitate cu articolul VIII din GATT 1994 și cu notele interpretative ale acestuia, că toate redevențele și impunerile de orice natură, altele decât taxele vamale sau alte măsuri menționate la articolul 124 din prezentul acord, impuse pentru sau în legătură cu importul sau exportul mărfurilor, se limitează ca valoare la costul aproximativ al serviciilor oferite și nu reprezintă un mijloc indirect de protecție pentru mărfurile naționale sau o impozitare a importurilor sau exporturilor în scopuri fiscale.

SECȚIUNEA 3

MĂSURI NETARIFARE

ARTICOLUL 129

Tratament național

Fiecare parte acordă tratament național mărfurilor celeilalte părți, în conformitate cu articolul III din GATT 1994, inclusiv cu notele interpretative ale acestuia. În acest scop, articolul III din GATT 1994 și notele interpretative ale acestuia sunt integrate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 130

Restricții la import și la export

Nicio parte nu adoptă și nu menține interdicții sau restricții la importul oricărei mărfi provenind din cealaltă parte sau la exportul ori vânzarea oricărei mărfi destinate teritoriului celeilalte părți, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord sau în conformitate cu articolul XI din GATT 1994 și cu notele interpretative ale acestuia. În acest scop, articolul XI din GATT 1994 și notele interpretative ale acestuia sunt integrate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta.

SECȚIUNEA 4

DISPOZIȚII SPECIFICE REFERITOARE LA MĂRFURI

ARTICOLUL 131

Excepții generale

1. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând adoptarea sau asigurarea respectării, de către oricare dintre părți, a unor măsuri în conformitate cu articolele XX și XXI din GATT 1994, precum și cu oricare dintre notele interpretative la articolele respective din GATT 1994, care sunt încorporate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta.

2. Părțile înțeleg că, înainte de a lua orice măsură pentru care este posibil să se ceară o justificare în temeiul articolului XX literele (i) și (j) din GATT 1994, orice parte care intenționează să ia o astfel de măsură furnizează celeilalte părți toate informațiile relevante și încearcă să găsească o soluție reciproc acceptabilă. În cazul în care nu se ajunge la un acord în termen de 30 de zile de la furnizarea acestor informații, partea poate aplica măsuri cu privire la marfa în cauză, în temeiul prezentului alineat. Atunci când împrejurări excepționale și critice necesită o acțiune imediată și fac imposibilă informarea sau examinarea prealabilă, partea care intenționează să ia măsuri poate să aplice imediat măsurile asigurătorii necesare în situația dată și informează imediat cealaltă parte cu privire la acestea.

SECȚIUNEA 5

COOPERAREA ADMINISTRATIVĂ ȘI COORDONAREA CU ALTE ȚĂRI

ARTICOLUL 132

Dispoziții speciale privind cooperarea administrativă

1. Părțile convin asupra caracterului esențial al cooperării administrative și al asistenței pentru punerea în aplicare și controlul tratamentului preferențial acordat în temeiul prezentului capitol și își reafirmă angajamentul de a combate neregulile și frauda în domeniul vamal și în domeniile conexe.

2. Atunci când una dintre părți a constatat, în sensul prezentului capitol, pe baza unor informații obiective, lipsa cooperării administrative sau a asistenței și/sau nereguli sau cazuri de fraudă ale celeilalte părți, partea în cauză poate suspenda temporar tratamentul preferențial aplicat produsului (produselor) în cauză în conformitate cu prezentul articol și, în special, procedura prevăzută la alineatul (5).

3. În sensul prezentului articol, lipsa cooperării/asistenței administrative înseamnă, între altele:

(a) nerespectarea repetată a obligațiilor de a verifica originea mărfii (mărfurilor) în cauză;

(b) refuzul repetat sau întârzierea nejustificată în a efectua verificări ulterioare ale dovezii originii și/sau în a comunica rezultatele acestora;

(c) refuzul repetat sau întârzierea nejustificată în obținerea autorizației de efectuare a inspecțiilor pentru verificarea autenticității documentelor sau a acurateței informațiilor relevante pentru acordarea tratamentului preferențial respectiv.

4. În sensul prezentului articol, pot fi constatate nereguli sau fraudă, printre altele, atunci când are loc o creștere rapidă, fără o explicație satisfăcătoare, a volumului importurilor de mărfuri peste nivelul obișnuit al capacității de producție și de export a celeilalte părți, corelată cu informații obiective privind nereguli sau fraudă.

5. Aplicarea unei suspendări temporare are loc în următoarele condiții:

(a) partea care a constatat, pe baza unor informații obiective, lipsa cooperării administrative sau a asistenței și/sau nereguli sau fraudă comunică, fără întârzieri nejustificate, constatările sale, împreună cu informațiile obiective respective, Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunit în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, și lansează consultări în cadrul Comisiei respective, pe baza tuturor informațiilor relevante și a constatărilor obiective, în vederea găsirii unei soluții acceptabile pentru ambele părți;

(b) în cazul în care părțile au avut consultări în cadrul Comisiei menționate anterior, dar nu au convenit asupra unei soluții acceptabile în termen de trei luni de la data notificării, partea în cauză poate suspenda temporar tratamentul preferențial acordat mărfii sau mărfurilor în cauză. Suspendările temporare se notifică fără întârzieri nejustificate Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț;

(c) suspendările temporare efectuate în temeiul prezentului articol se limitează la ceea ce este necesar pentru a proteja interesele financiare ale părții în cauză. Acestea nu depășesc o perioadă de șase luni, care poate fi reînnoită dacă până la data expirării sale nu s-a produs nicio schimbare a condițiilor care au condus la suspendarea inițială. Aceste suspendări fac obiectul unor consultări periodice în cadrul Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3), în special pentru a li se pune capăt de îndată ce condițiile de aplicare a acestora încetează să mai existe.

6. Fiecare parte publică toate avizele către importatori referitoare la orice notificare menționată la alineatul (5) litera (a), orice decizie menționată la alineatul (5) litera (b), precum și orice prelungire sau încetare menționată la alineatul (5) litera (c), în conformitate cu procedurile sale interne.

ARTICOLUL 133

Gestionarea erorilor administrative

În cazul unei erori comise de către autoritățile competente în gestionarea adecvată a sistemului preferențial la export și, în special, în aplicarea dispozițiilor prevăzute în Protocolul I la prezentul acord cu privire la definiția dată noțiunii de „produse originare" și la metodele de cooperare administrativă, atunci când această eroare are consecințe în ceea ce privește taxele vamale la import, partea care suportă aceste consecințe poate solicita Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) al prezentului acord, să examineze posibilitatea de a adopta toate măsurile care se impun pentru remedierea situației.

ARTICOLUL 134

Acorduri cu alte țări

1. Prezentul acord nu împiedică menținerea sau instituirea unor uniuni vamale, a altor zone de liber schimb sau a unor regimuri privind traficul de frontieră, în măsura în care acestea nu contravin regimului comercial prevăzut de prezentul acord.

2. Părțile se consultă în cadrul Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3), cu privire la acordurile prin care se instituie uniuni vamale, alte zone de liber schimb sau regimuri privind traficul de frontieră și, după caz, cu privire la orice alte aspecte majore legate de politicile lor comerciale cu țările terțe.

CAPITOLUL 2

MĂSURI DE APĂRARE COMERCIALĂ

SECȚIUNEA 1

MĂSURI DE SALVGARDARE GLOBALE

ARTICOLUL 135

Dispoziții generale

1. Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul articolului XIX din GATT 1994 și al Acordului privind măsurile de salvgardare, cuprins în anexa 1A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului („Acordul OMC") („Acordul privind măsurile de salvgardare"), și al articolului 5 din Acordul privind agricultura, cuprins în anexa 1A la Acordul OMC („Acordul privind agricultura").

2. Regulile de origine preferențiale stabilite în capitolul 1 (Tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord nu se aplică prezentei secțiuni.

3. Dispozițiile prezentei secțiuni nu se aplică în cazul capitolului 14 (Soluționarea diferendelor) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

ARTICOLUL 136

Transparență

1. Partea care inițiază o anchetă de salvgardare notifică celeilalte părți această măsură, cu condiția ca aceasta din urmă să aibă un interes economic substanțial în chestiune.

2. Fără a aduce atingere articolului 135 din prezentul acord, la cererea celeilalte părți, partea care deschide o anchetă de salvgardare și intenționează să aplice măsuri de salvgardare furnizează imediat o notificare scrisă *ad hoc* cu toate informațiile pertinente care conduc la deschiderea unei anchete de salvgardare și la impunerea unor măsuri de salvgardare, inclusiv, după caz, cu informațiile referitoare la inițierea unei anchete de salvgardare, la concluziile provizorii și definitive ale anchetei, și oferă celeilalte părți posibilitatea de a purta consultări.

3. În sensul prezentului articol, se consideră că o parte are un interes economic substanțial atunci când figurează printre primii cinci furnizori ai produsului importat în cursul ultimilor trei ani, ca volum sau valoare absolută.

ARTICOLUL 137

Aplicarea măsurilor

1. Atunci când impun măsuri de salvgardare, părțile depun eforturi pentru a le impune în așa fel încât să afecteze cât mai puțin comerțul lor bilateral.

2. În sensul alineatului (1), dacă una dintre părți consideră că sunt îndeplinite cerințele legale pentru impunerea unor măsuri de salvgardare definitive și intenționează să aplice astfel de măsuri, partea respectivă notifică celeilalte părți acest lucru și îi oferă acesteia posibilitatea desfășurării unor consultări bilaterale. Dacă nu se ajunge la nici o soluție satisfăcătoare în termen de 30 de zile de la notificare, partea importatoare poate să adopte măsurile necesare pentru a remedia problema.

SECȚIUNEA 2

MĂSURI ANTIDUMPING ȘI MĂSURI COMPENSATORII

ARTICOLUL 138

Dispoziții generale

1. Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile care le revin în temeiul articolului VI din GATT 1994, al Acordului privind punerea în aplicare a articolului VI din GATT 1994, cuprins în anexa 1A la Acordul OMC (denumit în continuare „Acordul antidumping"), și al Acordului privind subvențiile și măsurile compensatorii, cuprins în anexa 1A la Acordul OMC (denumit în continuare „Acordul SMC").

2. Regulile de origine preferențiale stabilite în capitolul 1 (Tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord nu se aplică prezentei secțiuni.

3. Dispozițiile prezentei secțiuni nu se aplică în cazul capitolului 14 (Soluționarea diferendelor) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

ARTICOLUL 139

Transparență

1. Părțile convin că măsurile antidumping și măsurile compensatorii ar trebui utilizate asigurându-se conformitatea deplină cu cerințele Acordului antidumping și, respectiv, ale Acordului SMC și ar trebui să se bazeze pe un sistem corect și transparent.

2. Părțile garantează, imediat după instituirea unor măsuri provizorii și înainte de luarea unei decizii finale, comunicarea completă și coerentă a tuturor faptelor și considerațiilor esențiale care stau la baza deciziei de aplicare a măsurilor, fără a aduce atingere articolului 6 alineatul (5) din Acordul antidumping și articolului 12 alineatul (4) din Acordul SMC. Comunicările se efectuează în scris și acordă părților interesate timp suficient pentru a-și formula observațiile.

3. Cu condiția să nu întârzie în mod inutil desfășurarea anchetei, fiecărei părți interesate i se acordă posibilitatea de a fi audiată, cu scopul de a-și exprima punctul de vedere în cadrul anchetelor în materie de măsuri antidumping sau anti-subvenții.

ARTICOLUL 140

Luarea în calcul a intereselor publice

Măsurile antidumping sau compensatorii nu pot fi aplicate de o parte în cazul în care, pe baza informațiilor disponibile în cursul anchetei, se poate concluziona în mod clar că aplicarea unor astfel de măsuri nu este în interesul public. Stabilirea interesului public se bazează pe examinarea tuturor diverselor interese luate în ansamblu, inclusiv a intereselor întreprinderilor naționale și ale utilizatorilor, ale consumatorilor și ale importatorilor, în măsura în care aceștia au furnizat informații relevante autorităților responsabile cu ancheta.

ARTICOLUL 141

Regula taxei celei mai mici

În cazul în care o parte decide să instituie o măsură antidumping sau o măsură compensatorie provizorie sau definitivă, valoarea taxei respective nu poate să depășească marja de dumping sau valoarea totală a subvențiilor care fac obiectul unor măsuri compensatorii, ci trebuie să fie inferioară marjei de dumping sau valorii totale a subvențiilor care fac obiectul unor măsuri compensatorii, în cazul în care această taxă mai mică ar fi suficientă pentru a remedia prejudiciul adus industriei naționale.

SECȚIUNEA 3

MĂSURI DE SALVGARDARE BILATERALE

ARTICOLUL 142

Aplicarea unei măsuri de salvgardare bilaterale

1. În cazul în care, ca urmare a reducerii sau a eliminării unei taxe vamale în temeiul prezentului acord, mărfurile provenite de la una dintre părți sunt importate pe teritoriul celeilalte părți în cantități atât de mari, în termeni absoluți sau relativi, prin raportarea la producția internă, și în astfel de condiții încât să provoace sau să riște să provoace un prejudiciu grav industriei interne care produce mărfuri similare sau aflate în concurență directă, partea importatoare poate adopta măsurile prevăzute la alineatul (2), în conformitate cu condițiile și procedurile stabilite în prezenta secțiune.

2. Partea importatoare poate lua o măsură de salvgardare bilaterală care:

(a) suspendă reducerea suplimentară a nivelului taxei vamale aplicate mărfii în cauză prevăzut de prezentul acord sau

(b) mărește nivelul taxei vamale aplicate mărfii, astfel încât aceasta să nu depășească valoarea cea mai mică dintre:

(i) taxa vamală CNF aplicată mărfii în cauză la data adoptării măsurii sau

(ii) nivelul de bază al taxei vamale, specificat în calendarele din anexa II, în temeiul articolului 124 din prezentul acord.

ARTICOLUL 143

Condiții și restricții

1. O parte care inițiază o anchetă în sensul alineatului (2) notifică acest lucru celeilalte părți în scris și o consultă pe aceasta cât mai curând posibil înainte de aplicarea unei măsuri de salvgardare bilaterală, astfel încât să analizeze informațiile rezultate din anchetă și să schimbe opinii cu privire la măsură.

2. O parte nu aplică măsuri de salvgardare bilaterale decât în urma unei anchete conduse de autoritățile sale competente în conformitate cu articolul 3 și cu articolul 4 alineatul (2) litera (c) din Acordul privind măsurile de salvgardare. În acest scop, articolul 3 și articolul 4 alineatul (2) litera (c) din Acordul privind măsurile de salvgardare sunt încorporate în prezentul acord și devin, *mutatis mutandis*, parte integrantă a acestuia.

3. Atunci când efectuează ancheta descrisă la alineatul (2) din prezentul articol, partea respectă cerințele enunțate la articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Acordul privind măsurile de salvgardare. În acest scop, articolul 4 alineatul (2) litera (a) din Acordul privind măsurile de salvgardare este încorporat în prezentul acord și devine, *mutatis mutandis*, parte integrantă a acestuia.

4. Fiecare parte se asigură că autoritățile sale competente finalizează orice anchetă descrisă la alineatul (2) în termen de un an de la data deschiderii sale.

5. Niciuna dintre părți nu poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală:

(a) decât în măsura în care acest lucru poate fi necesar pentru a preveni sau remedia un prejudiciu grav și pentru a facilita adaptarea industriei interne;

(b) pentru o perioadă de mai mult de doi ani. Cu toate acestea, perioada respectivă poate fi prelungită cu cel mult doi ani în cazul în care autoritățile competente ale părții importatoare decid, în conformitate cu procedurile enunțate în prezentul articol, că măsura continuă să fie necesară pentru a preveni sau remedia un prejudiciu grav și pentru a facilita adaptarea industriei interne și că există dovezi că industria se adaptează, cu condiția ca perioada totală de aplicare a unei măsuri de salvgardare, incluzând perioada de aplicare inițială și orice prelungire a acesteia, să nu depășească patru ani;

(c) după expirarea perioadei de tranziție sau

(d) cu privire la același produs, în același timp cu o măsură aplicată în temeiul articolului XIX din GATT 1994 și al Acordului privind măsurile de salvgardare.

6. Atunci când o parte pune capăt unei măsuri de salvgardare bilaterale, nivelul taxei vamale este nivelul care ar fi fost aplicat, în conformitate cu calendarul acesteia prevăzut în anexa II la prezentul acord, în cazul în care măsura nu ar fi fost luată.

ARTICOLUL 144

Măsuri provizorii

În circumstanțe critice în care o întârziere ar antrena un prejudiciu dificil de reparat, o parte poate aplica o măsură de salvgardare bilaterală cu titlu provizoriu, în urma unei constatări preliminare a existenței unor dovezi clare că importurile unui produs provenit din cealaltă parte au crescut ca urmare a reducerii sau a eliminării unei taxe vamale în temeiul prezentului acord și că aceste importuri produc sau amenință să producă un prejudiciu grav industriei naționale. Durata oricărei măsuri provizorii nu poate depăși 200 de zile, timp în care partea trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la articolul 143 alineatele (2) și (3) din prezentul acord. Partea rambursează în cel mai scurt timp orice taxă plătită în plus față de nivelul taxei vamale prevăzut în anexa II la prezentul acord, dacă ancheta menționată la articolul 143 alineatul (2) din prezentul acord nu duce la concluzia că cerințele articolului 142 din prezentul acord au fost îndeplinite. Durata aplicării oricăror măsuri provizorii este inclusă în perioada prevăzută la articolul 143 alineatul (5) litera (b) din prezentul acord.

ARTICOLUL 145

Compensații

1. O parte care aplică o măsură de salvgardare bilaterală se consultă cu cealaltă parte în scopul de a stabili de comun acord o compensație adecvată de liberalizare a comerțului, sub formă de concesii care să aibă efecte comerciale substanțial echivalente sau echivalente cu valoarea taxelor suplimentare preconizate să rezulte din măsura de salvgardare. Partea în cauză oferă posibilitatea unor astfel de consultări în termen de cel mult 30 de zile de la aplicarea măsurii de salvgardare bilaterale.

2. Dacă consultările inițiate în temeiul alineatului (1) nu permit părților să ajungă la un acord privind o compensație adecvată de liberalizare a comerțului în termen de 30 de zile de la începerea consultărilor, partea ale cărei mărfuri fac obiectul măsurii de salvgardare poate să suspende aplicarea concesiilor substanțial echivalente în ceea ce privește partea care aplică măsura de salvgardare.

3. Dreptul de suspendare prevăzut la alineatul (2) nu se exercită în primele 24 de luni de aplicare a măsurii de salvgardare bilaterale, cu condiția ca această măsură de salvgardare să fie luată în conformitate cu dispozițiile prezentului acord.

ARTICOLUL 146

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

(a) „prejudiciu grav" și „amenințarea cu producerea unui prejudiciu grav" se interpretează în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Acordul privind măsurile de salvgardare. În acest scop, articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Acordul privind măsurile de salvgardare este încorporat în prezentul acord și devine, *mutatis mutandis*, parte integrantă a acestuia și

(b) „perioadă de tranziție" înseamnă o perioadă de 10 ani de la data de 1 septembrie 2014.

CAPITOLUL 3

BARIERE TEHNICE ÎN CALEA COMERȚULUI, STANDARDIZARE, METROLOGIE, ACREDITARE ȘI EVALUAREA CONFORMITĂȚII

ARTICOLUL 147

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezentul capitol se aplică elaborării, adoptării și aplicării standardelor, reglementărilor tehnice și procedurilor de evaluare a conformității definite în Acordul privind barierele tehnice în calea comerțului prevăzut în anexa 1A la Acordul OMC (denumit în continuare „Acordul BTC") care poate afecta comerțul cu mărfuri între părți.

2. Fără a aduce atingere alineatului (1) din prezentul articol, prezentul capitol nu se aplică măsurilor sanitare și fitosanitare definite în anexa A la Acordul privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare prevăzut în anexa 1A la Acordul OMC (denumit în continuare „Acordul SPS") și nici specificațiilor în materie de achiziții elaborate de autoritățile publice pentru propriile lor nevoi de producție sau de consum.

3. În sensul prezentului capitol, se aplică definițiile din anexa 1 la Acordul BTC.

ARTICOLUL 148

Reafirmarea Acordului BTC

Părțile își reafirmă drepturile și obligațiile reciproce care le revin în temeiul Acordului BTC, care este inclus în prezentul acord și face parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 149

Cooperarea tehnică

1. Părțile își consolidează cooperarea în domeniul standardelor, al reglementărilor tehnice, al metrologiei, al supravegherii piețelor, al acreditării și al procedurilor de evaluare a conformității, în vederea îmbunătățirii înțelegerii reciproce a sistemelor lor și pentru facilitarea accesului pe propriile piețe. În acest scop, ele pot institui dialoguri în materie de reglementare, atât la nivel orizontal, cât și la nivel sectorial.

2. În cadrul cooperării lor, părțile urmăresc să identifice, să elaboreze și să promoveze inițiative de facilitare a comerțului, care pot include următoarele, fără a se limita la acestea:

(a) consolidarea cooperării în materie de reglementare prin schimbul de date și experiență, precum și prin cooperare științifică și tehnică în vederea îmbunătățirii calității reglementărilor tehnice, a standardelor, a supravegherii piețelor, a evaluării conformității și a acreditării, precum și în vederea utilizării eficiente a resurselor de reglementare;

(b) promovarea și încurajarea cooperării între organizațiile lor respective, publice sau private, cu responsabilități în domeniul metrologiei, al standardizării, al supravegherii piețelor, al evaluării conformității și al acreditării;

(c) stimularea dezvoltării unor infrastructuri de calitate pentru standardizare, metrologie, acreditare, evaluarea conformității și sistemul de supraveghere a piețelor în Republica Moldova;

(d) promovarea participării Republicii Moldova la lucrările organizațiilor europene relevante din Regatul Unit;

(e) căutarea unor soluții la barierele tehnice care ar putea să apară în calea comerțului și

(f) coordonarea pozițiilor lor în cadrul organizațiilor comerciale și de reglementare internaționale, cum ar fi OMC și Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (denumită în continuare „CEE-ONU").

ARTICOLUL 150

Reglementări tehnice, standarde și evaluarea conformității

În continuarea eforturilor relevante, Republica Moldova:

(a) efectuează reformele administrative și instituționale care sunt necesare pentru a asigura sistemul eficient și transparent necesar pentru punerea în aplicare a prezentului capitol; și

(b) se asigură că organismele sale naționale relevante participă în cadrul organizațiilor europene și internaționale în materie de standardizare, metrologie legală și fundamentală și evaluare a conformității, inclusiv în materie de acreditare, în conformitate cu domeniile respective de activitate ale acestor organisme și cu statutul lor de membru în cadrul organizațiilor respective.

ARTICOLUL 151

Acordul privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ECA)

Părțile convin, în ultimă instanță, să adauge un Acord privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (Acord privind ECA) ca protocol la prezentul acord, acesta urmând să acopere sectoarele convenite de părți.

ARTICOLUL 152

Marcare și etichetare

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor articolelor 150 și 151 din prezentul acord, în ceea ce privește reglementările tehnice legate de cerințele de etichetare și de marcare, părțile reafirmă principiile enunțate în capitolul 2.2 din Acordul BTC, conform cărora aceste cerințe nu sunt elaborate, adoptate sau aplicate cu scopul sau cu rezultatul de a crea obstacole inutile în calea comerțului internațional. În acest scop, aceste cerințe de etichetare sau de marcare nu restrâng comerțul mai mult decât este necesar în vederea atingerii unui obiectiv legitim, ținând seama de riscurile pe care le-ar antrena neîndeplinirea acestor cerințe.

2. În ceea ce privește în special marcarea sau etichetarea obligatorie, părțile convin:

(a) să depună eforturi în scopul de a reduce, la minimum necesitățile în materie de marcare sau de etichetare, cu excepția cazului în care acest lucru este necesar pentru protejarea sănătății, a securității sau a mediului ori pentru alte scopuri de politică publică rezonabile și

(b) să își păstreze dreptul de a impune obligația ca informațiile care figurează pe etichete sau marcaje să fie redactate într-o anumită limbă.

CAPITOLUL 4

MĂSURI SANITARE ŞI FITOSANITARE

ARTICOLUL 153

Obiectiv

1. Obiectivul prezentului capitol este de a facilita comerţul cu mărfurile care fac obiectul măsurilor sanitare şi fitosanitare (măsuri SPS) aplicate de părţi, protejând totodată viaţa şi sănătatea oamenilor, a animalelor şi a plantelor prin următoarele măsuri:

(a) asigurarea unei transparenţe totale cu privire la măsurile aplicabile comerţului, astfel cum sunt enumerate în anexa III la prezentul acord;

(b) recunoaşterea stării de sănătate a plantelor şi a animalelor de pe teritoriul părţilor şi aplicarea principiului regionalizării;

(c) instituirea unui mecanism de recunoaştere a echivalenţei măsurilor, menţinut de o parte şi enumerat în anexa III la prezentul acord;

(d) continuarea punerii în aplicare a Acordului SPS;

(e) instituirea de mecanisme şi proceduri pentru facilitarea comerţului şi

(f) îmbunătăţirea comunicării şi a cooperării între părţi cu privire la măsurile enumerate în anexa III la prezentul acord.

2. Scopul prezentului capitol este ca părţile să ajungă la o înţelegere comună în ceea ce priveşte standardele de bunăstare a animalelor.

ARTICOLUL 154

Obligaţii multilaterale

Părţile îşi reafirmă drepturile şi obligaţiile care le revin în temeiul acordurilor OMC, în special în temeiul Acordului SPS.

ARTICOLUL 155

Domeniu de aplicare

Prezentul capitol se aplică tuturor măsurilor sanitare şi fitosanitare ale unei părţi, care pot să aibă, direct sau indirect, un impact asupra schimburilor comerciale între părţi, inclusiv asupra măsurilor enumerate în anexa III la prezentul acord.

ARTICOLUL 156

Definiţii

În sensul prezentului capitol, se aplică următoarele definiţii:

1. „măsuri sanitare şi fitosanitare" (măsuri SPS) înseamnă măsuri, astfel cum sunt definite la punctul 1 din anexa A la Acordul SPS;

2. „animale" înseamnă animale, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale terestre sau în Codul sanitar pentru animale acvatice al Organizaţiei Mondiale pentru Sănătatea Animalelor (denumită în continuare „OIE");

3. „produse de origine animală" înseamnă produse de origine animală, inclusiv produse obţinute din animale acvatice, astfel cum sunt definite în Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE;

4. „subproduse de origine animală nedestinate consumului uman" înseamnă produsele de origine animală enumerate în partea 2 (II) a anexei III-A la prezentul acord;

5. „plante" înseamnă plante vii şi anumite părţi vii ale acestora, inclusiv seminţele:

(a) fructe, din punct de vedere botanic, altele decât cele conservate prin congelare;

(b) legume, altele decât cele conservate prin congelare;

(c) tuberculi, cormi, bulbi, rizomi;

(d) flori tăiate;

(e) ramuri cu frunze;

(f) copaci tăiaţi care îşi păstrează foliajul;

(g) culturi de ţesuturi de plante;

(h) frunze, foliaj;

(i) polen viu şi

(j) scutişor, butaş, altoi.

6. „produse vegetale" înseamnă produse de origine vegetală, netransformate sau care au fost supuse unui proces de preparare simplu, în măsura în care nu sunt plante, prevăzute în partea 3 a anexei III-A la prezentul acord;

7. „seminţe" înseamnă seminţe din punct de vedere botanic, destinate plantării;

8. „dăunători" sau „organisme dăunătoare" înseamnă orice specie, sușă sau biotip aparţinând regnului vegetal sau animal sau orice agent patogen cu acţiune nocivă asupra plantelor sau a produselor vegetale;

9. „boală a animalelor" înseamnă o manifestare clinică sau patologică a unei infecţii la animale;

10. „boală în sectorul acvaculturii" înseamnă o infecţie cu sau fără manifestări clinice, legată de prezenţa unuia sau a mai multor agenţi etiologici ai bolilor, menţionaţi în Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE;

11. „infecţie la animale" desemnează situaţia în care animalele sunt expuse unui agent infecţios cu sau fără manifestările clinice sau patologice ale unei infecţii;

12. „standarde de bunăstare a animalelor" înseamnă standarde pentru protecţia animalelor elaborate şi aplicate de către părţi şi, după caz, conforme cu standardele OIE;

13. „nivel corespunzător" al protecţiei sanitare şi fitosanitare desemnează nivelul corespunzător al protecţiei sanitare şi fitosanitare, definit la punctul 5 din anexa A la Acordul SPS;

14. „regiune" înseamnă, cu privire la sănătatea animală, o zonă sau o regiune, astfel cum este definită în Codul sanitar pentru animale terestre al OIE, iar în ceea ce priveşte acvacultura, o zonă astfel cum este definită în Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE;

15. „zonă indemnă de dăunători" înseamnă o zonă în care un anumit dăunător nu este prezent, în lumina dovezilor ştiinţifice, şi în care, după caz, această situaţie este oficial menţinută;

16. „regionalizare" desemnează conceptul de regionalizare descris la articolul 6 din Acordul SPS;

17. „transport" înseamnă un număr de animale vii sau o cantitate de produse de origine animală de acelaşi tip, descrise în acelaşi certificat sau document, trimise cu acelaşi mijloc de transport, transportate de un singur transportator şi provenind de la aceeaşi parte exportatoare sau din aceeaşi regiune/aceleaşi regiuni ale părţii respective. Un transport de animale poate fi compus dintr-unul sau mai multe loturi; un transport de produse de origine animală poate fi compus dintr-unul sau mai multe mărfuri sau loturi;

18. „transport de plante sau produse vegetale" înseamnă o cantitate de plante, produse vegetale şi/sau alte articole mutate de pe teritoriul unei părţi pe teritoriul celeilalte părţi şi care fac obiectul, atunci când este necesar, unui singur certificat fitosanitar. Un transport poate să conţină mai multe mărfuri sau loturi;

19. „lot" înseamnă un ansamblu de unităţi din aceeaşi marfă, identificabil datorită omogenităţii compoziţiei şi originii sale, şi care face parte dintr-un transport;

20. „echivalenţă în scopuri comerciale" („echivalenţă") desemnează situaţia în care partea importatoare acceptă măsurile părţii exportatoare enumerate în anexa III la prezentul acord ca fiind echivalente, chiar dacă aceste măsuri diferă de propriile ei măsuri, dacă partea exportatoare demonstrează în mod obiectiv părţii importatoare că măsurile sale asigură nivelul corespunzător de protecţie sanitară şi fitosanitară sau nivelul acceptabil de risc al părţii importatoare;

21. „sector" înseamnă structura de producţie şi de comerţ pentru un produs sau o categorie de produse aparţinând unei părţi;

22. „subsector" înseamnă o parte bine definită şi controlată a unui sector;

23. „marfă" înseamnă produsele sau obiectele transportate în scopuri comerciale, inclusiv cele menţionate la punctele 2-7;

24. „autorizaţie de import specifică" înseamnă o autorizaţie prealabilă oficială, acordată de autorităţile competente ale părţii importatoare, adresată unui importator, care constituie o condiţie pentru importul unui singur transport sau al mai multor transporturi ale unei mărfi de la partea exportatoare, în sensul prezentului capitol;

25. „zile lucrătoare" înseamnă zilele săptămânii, cu excepţia zilelor de duminică, sâmbătă şi a sărbătorilor publice ale uneia dintre părţi;

26. „inspecţie" înseamnă examinarea oricărui aspect al hranei pentru animale, al produselor alimentare, al sănătăţii animale şi al bunăstării animalelor, pentru a verifica dacă acest(e) aspect(e) respectă cerinţele legale ale legislaţiei în domeniul alimentar şi normele de sănătate animală şi de bunăstare a animalelor;

27. „inspecție fitosanitară" înseamnă un examen vizual oficial al plantelor, al produselor vegetale și al altor obiecte reglementate pentru a se stabili dacă există dăunători și/sau a se constata respectarea reglementărilor în domeniul fitosanitar;

28. „verificare" înseamnă controlul îndeplinirii cerințelor specifice indicate, prin examinarea și analizarea probelor obiective.

ARTICOLUL 157

Autoritățile competente

Părțile se informează reciproc cu privire la structura, organizarea și împărțirea competențelor autorităților lor competente în cadrul primei reuniuni a Subcomitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare (denumit în continuare „Subcomitetul SPS") menționat la articolul 167 din prezentul acord. Părțile se informează reciproc cu privire la orice schimbare a structurii, a organizării și a împărțirii competențelor, inclusiv a punctelor de contact, referitoare la autoritățile competente respective.

ARTICOLUL 158

Recunoașterea, în scopuri comerciale, a stării de sănătate a animalelor și a situației dăunătorilor, precum și a condițiilor regionale

Recunoașterea situației bolilor animalelor, a infecțiilor la animale sau la dăunători

1. În ceea ce privește bolile animalelor și infecțiile la animale (inclusiv zoonoza), se aplică următoarele dispoziții:

(a) partea importatoare recunoaște, în scopuri comerciale, starea de sănătate a animalelor părții exportatoare sau a regiunilor acesteia, stabilită în conformitate cu partea A din anexa V la prezentul acord, în ceea ce privește bolile animalelor menționate în anexa IV-A la prezentul acord;

(b) în cazul în care o parte consideră că pe teritoriul său sau într-o regiune a sa există o situație specială în ceea ce privește o anumită boală a animalelor, alta decât cele menționate în anexa IV-A la prezentul acord, aceasta poate solicita recunoașterea acestei situații în conformitate cu procedura prevăzută în anexa V partea C la prezentul acord. Partea importatoare poate să solicite garanții cu privire la importurile de animale vii și de produse de origine animală, adecvate pentru situația convenită a părților.

(c) Părțile recunosc ca bază pentru schimburile comerciale dintre ele situația constatată pe teritoriile sau în regiunile lor sau situația dintr-un sector sau subsector al părților legată de prevalența sau incidența unei boli a animalelor, alta decât cele menționate în anexa IV-A la prezentul acord, sau legată de infecții la animale și/sau riscurile aferente, după caz, astfel cum au fost stabilite de OIE. Partea importatoare poate să solicite garanții cu privire la importurile de animale vii și de produse de origine animală, adecvate pentru situația definită, în conformitate cu recomandările OIE și

(d) fără a aduce atingere articolelor 160, 162 și 166 din prezentul acord și cu excepția cazului în care partea importatoare ridică o obiecție explicită și solicită informații justificative sau suplimentare, consultații și/sau verificări, fiecare parte adoptă, fără întârzieri nejustificate, măsurile legislative și administrative necesare pentru a permite desfășurarea schimburilor comerciale pe baza dispozițiilor de la literele (a), (b) și (c) din prezentul alineat.

2. În ceea ce privește dăunătorii, se aplică următoarele dispoziții:

(a) părțile recunosc, în scopuri comerciale, situația dăunătorilor în ceea ce privește dăunătorii menționați în anexa IV-B la prezentul acord, astfel cum este stabilită în anexa V, partea B la prezentul acord și

(b) fără a aduce atingere articolelor 160, 162 și 166 din prezentul acord și cu excepția cazului în care partea importatoare ridică o obiecție explicită și solicită informații justificative sau suplimentare, consultații și/sau verificări, fiecare parte adoptă, fără întârzieri nejustificate, măsurile legislative și administrative necesare pentru a permite desfășurarea schimburilor comerciale pe baza dispozițiilor de la litera (a) din prezentul alineat.

Recunoașterea regionalizării/zonării și, recunoașterea zonelor indemne de dăunători și a zonelor protejate

3. Părțile recunosc conceptele de regionalizare și de zone indemne, prevăzute în Convenția internațională pentru protecția plantelor (CIPP) din 1997 și în standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare ale Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO), concepte pe care părțile convin să le aplice comerțului dintre ele.

4. Părțile convin ca deciziile de regionalizare pentru bolile animalelor și ale peștilor menționate în anexa IV-A la prezentul acord și pentru dăunătorii menționați în anexa IV-B la prezentul acord să fie luate în conformitate cu dispozițiile anexei V părțile A și B la prezentul acord.

5. În ceea ce privește bolile animalelor, în conformitate cu dispozițiile articolului 160 din prezentul acord, partea exportatoare care dorește recunoașterea deciziei sale de regionalizare de către partea importatoare notifică măsurile sale, furnizând toate explicațiile și datele justificative corespunzătoare pentru constatările și deciziile sale. Fără a aduce atingere articolului 161 din prezentul acord și cu excepția cazului în care partea importatoare ridică o obiecție explicită și solicită informații suplimentare, consultări și/sau verificări în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării, decizia de regionalizare notificată în acest mod se consideră acceptată.

Consultările menționate în primul paragraf din prezentul alineat au loc în conformitate cu articolul 161 alineatul (3) din prezentul acord. Partea importatoare evaluează informațiile suplimentare în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea informațiilor suplimentare. Verificarea menționată în primul paragraf se efectuează în conformitate cu articolul 164 din prezentul acord și în termen de 25 de zile lucrătoare de la primirea cererii de verificare.

6. În ceea ce privește dăunătorii, fiecare parte garantează că schimburile comerciale cu plante, produse vegetale și alte articole țin seama, după caz, de situația dăunătorilor dintr-o zonă recunoscută ca zonă indemnă de către cealaltă parte. O parte care dorește recunoașterea unei zone indemne de pe teritoriul său de către cealaltă parte notifică măsurile sale și, la cerere, furnizează toate explicațiile și informațiile justificative necesare pentru instituirea și menținerea acesteia, în conformitate cu dispozițiile FAO și CIPP relevante, inclusiv cu standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare. Fără a aduce atingere articolului 166 din prezentul acord și cu excepția cazului în care o parte ridică o obiecție explicită și solicită informații suplimentare, consultări și/sau verificări în termen de trei luni de la primirea notificării, decizia de regionalizare a zonelor indemne de dăunători notificată în acest mod se consideră acceptată.

Consultările menționate în primul paragraf din prezentul alineat au loc în conformitate cu articolul 161 alineatul (3) din prezentul acord. Partea importatoare evaluează informațiile suplimentare în termen de trei luni de la primirea informațiilor suplimentare. Verificarea menționată în primul paragraf din prezentul alineat se efectuează în conformitate cu articolul 164 din prezentul acord, în termen de 12 luni de la primirea cererii de verificare, ținând seama de caracteristicile biologice ale dăunătorilor și de cultura afectată.

7. După finalizarea procedurilor menționate la alineatele (4) — (6) din prezentul articol și fără a aduce atingere articolului 166 din prezentul acord, fiecare parte adoptă, fără întârzieri nejustificate, măsurile legislative și administrative necesare pentru a permite efectuarea de schimburi comerciale pe această bază.

Compartimentare

8. Părțile se angajează să continue discuțiile în vederea punerii în aplicare a principiului compartimentalizării.

ARTICOLUL 159

Recunoașterea echivalenței

1. Echivalența poate fi recunoscută pentru:

(a) o singură măsură;

(b) un grup de măsuri sau

(c) un sistem aplicabil unui sector, unui subsector, unor mărfuri sau unui grup de mărfuri.

2. Pentru recunoașterea echivalenței, părțile urmează procedura prevăzută la alineatul (3). Această procedură include o demonstrare obiectivă a echivalenței de către partea exportatoare și o evaluare obiectivă a cererii de către partea importatoare. Această evaluare poate include inspecții sau verificări.

3. La cererea părții exportatoare referitoare la recunoașterea echivalenței, în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, părțile inițiază procesul de consultare, care include etapele prezentate în anexa VII la prezentul acord, fără întârziere și în termen de cel târziu trei luni de la primirea unei astfel de cereri de către partea importatoare. În cazul unor cereri multiple ale părții exportatoare, la cererea părții importatoare, părțile convin, în cadrul Subcomitetului SPS menționat la articolul 167 din prezentul acord, asupra unui calendar conform căruia inițiază și desfășoară procedura menționată la prezentul alineat.

4. Cu excepția cazului în care s-a convenit altfel, partea importatoare finalizează procesul de recunoaștere a echivalenței menționat la alineatul (3) din prezentul articol în termen de 12 luni de la primirea cererii din partea părții exportatoare, inclusiv a unui dosar care demonstrează echivalența. Acest termen poate fi prelungit în ceea ce privește culturile sezoniere atunci când se justifică întârzierea evaluării pentru a permite verificarea în cursul unei perioade corespunzătoare de creștere a unei culturi.

5. Partea importatoare stabilește echivalența în ceea ce privește plantele, produsele vegetale și alte articole, în conformitate cu standardele internaționale relevante pentru măsuri fitosanitare.

6. Partea importatoare poate să retragă sau să suspende echivalența pe baza unei modificări de către una dintre părți a măsurilor care afectează echivalența, cu condiția respectării următoarei proceduri:

(a) În conformitate cu dispozițiile articolului 160 alineatul (2) din prezentul acord, partea exportatoare informează partea importatoare cu privire cu orice propunere de modificare a măsurilor sale pentru care a fost recunoscută echivalența măsurilor și cu privire la efectul probabil al măsurilor propuse asupra echivalenței recunoscute. În termen de o lună de la primirea acestei

informații, partea importatoare informează partea exportatoare dacă echivalența va continua sau nu să fie recunoscută pe baza măsurilor propuse;

(b) În conformitate cu dispozițiile articolului 160 alineatul (2) din prezentul acord, partea importatoare informează partea exportatoare cu privire la orice propunere de modificare a măsurilor sale pe care s-a bazat recunoașterea echivalenței și cu privire la efectul probabil al măsurilor propuse asupra echivalenței recunoscute. În cazul în care partea importatoare nu continuă să recunoască echivalența, părțile pot să convină asupra condițiilor de reinițiere a procesului menționat la alineatul (3) din prezentul articol, pe baza măsurilor propuse.

7. Recunoașterea, suspendarea sau retragerea echivalenței intră în sfera de competență exclusivă a părții importatoare, care acționează în conformitate cu cadrul său administrativ și legislativ. Partea respectivă furnizează părții exportatoare, în scris, toate explicațiile și datele justificative care au stat la baza constatărilor și deciziilor sale reglementate de prezentul articol. În caz de nerecunoaștere, suspendare sau retragere a echivalenței, partea importatoare indică părții exportatoare condițiile care trebuie îndeplinite pentru a putea fi reinițiată procedura menționată la alineatul (3).

8. Fără a aduce atingere articolului 166 din prezentul acord, partea importatoare nu poate să retragă sau să suspende echivalența înainte de intrarea în vigoare a noilor măsuri propuse ale oricărei părți.

9. În cazul în care echivalența este recunoscută oficial de partea importatoare, pe baza procesului de consultare, în conformitate cu anexa VII la prezentul acord, Subcomitetul SPS aprobă recunoașterea echivalenței în cadrul schimburilor comerciale dintre părți, în conformitate cu procedura stabilită la articolul 167 alineatul (5) din prezentul acord. Decizia de aprobare poate prevedea, de asemenea, reducerea controalelor fizice la frontiere, simplificarea certificatelor și proceduri de preselecție simplificate pentru unități, după caz.

Situația echivalenței figurează în anexa X la prezentul acord.

ARTICOLUL 160

Transparența și schimbul de informații

1. Fără a aduce atingere articolului 161 din prezentul acord, părțile cooperează pentru a consolida înțelegerea reciprocă a structurii și a mecanismelor oficiale de control ale celeilalte părți, însărcinate cu aplicarea măsurilor enumerate în anexa III la prezentul acord, precum și înțelegerea eficacității unor astfel de structuri și mecanisme. Acest lucru se poate realiza, printre altele, prin intermediul rapoartelor de audit internaționale, atunci când acestea sunt făcute publice de către părți. Părțile pot face schimb de informații privind rezultatele unor astfel de audituri sau alte informații, după caz.

2. În contextul recunoașterii echivalenței, menționate la articolul 159 din prezentul acord, părțile se informează reciproc cu privire la modificările legislative și procedurale adoptate în domeniile în cauză.

3. Trebuie asigurat nivelul de cooperare necesar pentru a facilita transmiterea documentelor legislative la cererea uneia dintre părți.

În acest scop, fiecare parte informează fără întârziere cealaltă parte cu privire la punctele sale de contact, inclusiv cu privire la orice schimbări ale acestor puncte de contact.

ARTICOLUL 161

Notificarea, consultarea și facilitarea comunicării

1. Fiecare parte notifică în scris celeilalte părți, în termen de două zile lucrătoare, orice risc grav sau semnificativ pentru sănătatea publică, sănătatea animalelor sau a plantelor, inclusiv eventuale urgențe privind controlul alimentelor sau situații în care există un risc clar identificat al unor consecințe grave asupra sănătății, asociat cu consumul de produse de origine animală sau vegetală, în special:

(a) orice măsuri care afectează deciziile de regionalizare menționate la articolul 158 din prezentul acord;

(b) prezența sau evoluția unor boli ale animalelor, menționate în anexa IV-A la prezentul acord, sau a dăunătorilor reglementați, enumerați în anexa IV-B la prezentul acord;

(c) descoperiri de importanță epidemiologică sau riscuri asociate importante, legate de boli ale animalelor și dăunători care nu figurează în listele din anexele IV-A și IV-B la prezentul acord sau care sunt boli noi ale animalelor sau dăunători noi și

(d) orice măsură suplimentară care depășește cerințele de bază aplicabile măsurilor respective luate de părți pentru a controla sau eradica boli ale animalelor ori dăunători sau pentru a proteja sănătatea publică sau a plantelor și orice schimbări ale politicilor profilactice, inclusiv politicile de vaccinare.

2. Notificările se adresează în scris punctelor de contact menționate la articolul 160 alineatul (3) din prezentul acord.

Notificare scrisă înseamnă o notificare efectuată prin poștă, fax sau e-mail. Notificările se trimit numai între punctele de contact menționate la articolul 160 alineatul (3) din prezentul acord.

3. În cazul în care o parte are motive întemeiate de îngrijorare legate de un anumit risc pentru sănătatea publică, sănătatea animalelor sau a plantelor, au loc consultări privind situația vizată, la cererea părții respective, în cel mai scurt timp posibil și, în orice caz, în termen de 15 zile lucrătoare de la transmiterea cererii. În astfel de situații, fiecare dintre părți va depune efort în vederea furnizării tuturor informațiilor necesare pentru a evita o perturbare a schimburilor comerciale și pentru a ajunge la o soluție acceptabilă pentru ambele părți, care să respecte protecția sănătății publice, a sănătății animalelor sau a plantelor.

4. La cererea uneia dintre părți, au loc consultări privind bunăstarea animalelor în cel mai scurt timp posibil și, în orice caz, în termen de 20 de zile lucrătoare de la data notificării. În astfel de situații, fiecare parte va depune efort în vederea furnizării tuturor informațiilor solicitate.

5. La cererea uneia dintre părți, consultările menționate la alineatele (3) și (4) din prezentul articol au loc prin intermediul unei conferințe video sau audio. Partea solicitantă asigură pregătirea procesului verbal al consultării, care este aprobat formal de către părți. În scopul acestei aprobări, se aplică dispozițiile articolului 160 alineatul (3) din prezentul acord.

6. Un sistem de alertă rapidă și un mecanism de avertizare timpurie, implementate de ambele părți, pentru orice urgențe de ordin veterinar și fitosanitar vor fi instituite într-o etapă ulterioară, după ce părțile au decis modul de funcționare al acestor mecanisme.

ARTICOLUL 162

Condiții comerciale

1. Condiții generale de import:

(a) Părțile convin ca importurile oricăror categorii de mărfuri prevăzute în anexele III-A și III-C (2) și (3) la prezentul acord să fie supuse condițiilor generale de import. Fără a aduce atingere deciziilor luate în conformitate cu articolul 182 din prezentul acord, condițiile de import ale părții importatoare se aplică întregului teritoriu al părții exportatoare. La intrarea în vigoare a prezentului acord și în conformitate cu dispozițiile articolului 160 din prezentul acord, partea importatoare informează partea exportatoare cu privire la cerințele sale sanitare și/sau fitosanitare aplicabile la importul mărfurilor menționate în anexele III-A și III-C la prezentul acord. Această informație include, după caz, modelele pentru certificatele sau declarațiile oficiale sau documentele comerciale, conform prevederilor părții importatoare;

(b) (i) orice modificare adusă sau modificare propusă a fi adusă condițiilor prevăzute la alineatul (1) litera (a) din prezentul articol respectă procedurile relevante de notificare din Acordul SPS indiferent dacă acestea se referă sau nu la măsurile care fac obiectul acordului SPS;

(ii) fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 166 din prezentul acord, partea importatoare ține seama de durata transportului între părți pentru a stabili data intrării în vigoare a condițiilor modificate menționate la alineatul (1) litera (a) din prezentul articol; și

(iii) în cazul în care partea importatoare nu respectă aceste cerințe de notificare, ea continuă să accepte certificatul sau adeverința care garantează condițiile aplicabile anterior timp de 30 de zile după intrarea în vigoare a condițiilor de import modificate.

2. Condițiile de import după recunoașterea echivalenței:

(a) Într-un interval de timp rezonabil începând de la data adoptării deciziei de recunoaștere a echivalenței, părțile iau măsurile legislative și administrative necesare pentru a pune în aplicare recunoașterea echivalenței astfel încât, pe această bază, să permită schimburile comerciale între părți cu mărfurile menționate în anexele III-A și III-C (2) și (3) la prezentul acord. Pentru aceste mărfuri, modelul de certificat oficial sau document oficial cerut de partea importatoare poate fi înlocuit, în acest caz, de un certificat întocmit în conformitate cu anexa IX partea B la prezentul acord.

(b) Pentru mărfurile din sectoarele și subsectoarele pentru care nu toate măsurile sunt recunoscute ca echivalente, comerțul continuă cu condiția respectării condițiilor menționate la alineatul (1) litera (a) din prezentul articol. La cererea părții exportatoare, se aplică dispozițiile alineatului (5) din prezentul articol.

3. Începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, mărfurile menționate în anexele III-A și III-C(2) la prezentul acord nu necesită o anumită autorizație de import.

4. Pentru condițiile care afectează comerțul cu mărfurile menționate la alineatul (1) litera (a) din prezentul articol, la cererea părții exportatoare, părțile inițiază consultări în cadrul Subcomitetului SPS în conformitate cu dispozițiile articolului 167 din prezentul acord, pentru a conveni asupra unor condiții de import alternative sau suplimentare ale părții importatoare. Astfel de condiții de import alternative sau suplimentare pot să se bazeze, după caz, pe măsurile părții exportatoare recunoscute ca echivalente de partea importatoare. Dacă se convine astfel, partea importatoare adoptă, în termen de 90 de zile, măsurile legislative și/sau administrative necesare pentru a permite importurile pe baza condițiilor de import convenite.

5. Lista unităților, aprobare condiționată:

(a) Pentru importul produselor de origine animală menționate în partea 2 din anexa III-A la prezentul acord, la cererea părții exportatoare, însoțită de garanțiile corespunzătoare, partea importatoare, sub rezerva și în conformitate cu legislația sa internă, aprobă provizoriu unitățile de prelucrare menționate la punctul 2 din anexa VI la prezentul acord care sunt situate pe teritoriul părții exportatoare, fără inspecția prealabilă a fiecărei unități. Această aprobare trebuie să respecte condițiile și dispozițiile stabilite în anexa VI la prezentul acord. Cu excepția cazului în care se solicită informații suplimentare, partea importatoare adoptă măsurile legislative și/sau administrative necesare pentru a permite importurile pe această bază, în termen de o lună de la data primirii cererii și a garanțiilor relevante de către partea importatoare.

Lista inițială a unităților este aprobată în conformitate cu dispozițiile anexei VI la prezentul acord.

(b) Pentru importul produselor de origine animală menționate la alineatul (2) litera (a) din prezentul articol, partea exportatoare informează partea importatoare cu privire la lista sa de unități care îndeplinesc cerințele părții importatoare.

6. La cererea uneia dintre părți, cealaltă parte furnizează explicațiile și datele justificative necesare pentru constatările și deciziile care intră sub incidența prezentului articol.

ARTICOLUL 163

Procedura de certificare

1. În scopul procedurilor de certificare și al eliberării certificatelor și documentelor oficiale, părțile convin asupra principiilor stabilite în anexa IX la prezentul acord.

2. Subcomitetul SPS menționat la articolul 167 din prezentul acord poate să stabilească regulile care trebuie urmate în cazul certificării, retragerii sau înlocuirii certificatelor pe cale electronică.

3. Părțile convin asupra unor modele comune de certificate, după caz.

ARTICOLUL 164

Verificarea

1. Pentru a menține încrederea în punerea în aplicare eficace a dispozițiilor prezentului capitol, fiecare parte are dreptul:

(a) să efectueze verificarea, în întregime sau în parte, a sistemului de inspecție și de certificare al autorităților celeilalte părți și/sau a altor măsuri, dacă este cazul, în conformitate cu standardele internaționale relevante, cu orientările și recomandările Codex Alimentarius, OIE și CIPP și

(b) să primească informații din partea celeilalte părți cu privire la sistemul său de control și să fie informată cu privire la rezultatele controalelor efectuate în cadrul sistemului respectiv.

2. Oricare dintre părți poate să comunice rezultatele verificărilor menționate la alineatul (1) litera (a) unor terțe părți și să pună rezultatele la dispoziția publicului, în conformitate cu dispozițiile aplicabile oricăreia dintre părți. Atunci când rezultatele sunt comunicate sau făcute publice, după caz,se respectă dispozițiile în materie de confidențialitate aplicabile oricăreia dintre părți.

3. În cazul în care partea importatoare decide să realizeze o vizită de verificare la partea exportatoare, partea importatoare notifică părții exportatoare această vizită de verificare cu cel puțin trei luni înainte de a o efectua, cu excepția cazurilor de urgență sau a cazurilor în care părțile convin altfel. Orice modificare legată de această vizită este convenită de către părțile vizate.

4. Costurile suportate pentru verificarea integrală sau parțială a sistemelor de inspecție și certificare ale autorităților competente ale celeilalte părți sau a altor măsuri, după caz, sunt suportate de către partea care efectuează verificarea sau inspecția.

5. Proiectul de comunicare scrisă a verificărilor este transmis părții exportatoare în termen de trei luni de la încheierea verificării. Partea exportatoare are la dispoziție 45 de zile lucrătoare pentru a formula observații cu privire la proiectul de comunicare scrisă. Observațiile făcute de partea exportatoare se anexează la raportul final și, dacă este cazul, se includ în acesta. Cu toate acestea, în cazul în care, în cursul verificării, a fost identificat un risc important pentru sănătatea publică, sănătatea animală sau a plantelor, partea exportatoare este informată cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de 10 zile lucrătoare de la încheierea verificării.

6. Din motive de claritate, rezultatele unei verificări pot contribui la procedurile menționate la articolele 159 și 165 din prezentul acord, desfășurate de către părți sau de una dintre părți.

ARTICOLUL 165

Controale la import și taxe de inspecție

1. Părțile convin că controalele la import efectuate de partea importatoare cu privire la transporturile părții exportatoare respectă principiile stabilite în partea A din anexa VIII la prezentul acord. Rezultatele acestor controale pot contribui la procesul de verificare menționat la articolul 164 din prezentul acord.

Frecvența controalelor fizice la import efectuate de fiecare parte este stabilită în anexa VIII partea B la prezentul acord. O parte poate să modifice această frecvență, în limitele competențelor sale și în conformitate cu legislația sa internă, ca urmare a progreselor realizate în conformitate cu articolele 159 și 162 din prezentul acord sau ca rezultat al unor verificări, consultări sau al altor măsuri prevăzute în prezentul acord. Subcomitetul SPS menționat la articolul 167 din prezentul acord modifică în mod corespunzător, printr-o decizie, anexa VIII partea B la prezentul acord.

2. Taxele de inspecție pot acoperi numai costurile suportate de autoritatea competentă cu ocazia efectuării controalelor la import. Taxele se calculează pe aceeași bază ca și taxele aplicate pentru inspectarea produselor naționale similare.

3. La cererea părții exportatoare, partea importatoare o informează cu privire la orice modificări, inclusiv cu privire la motivele acestor modificări, referitoare la măsurile care afectează controalele la import și taxele de inspecție, precum și cu privire la orice modificări importante ale modului de desfășurare din punct de vedere administrativ a acestor controale.

4. Părțile pot conveni asupra condițiilor de aprobare, de la o dată care urmează să fie stabilită de Subcomitetul SPS menționat la articolul 167 din prezentul acord, a controalelor reciproce menționate la articolul 164 alineatul (1) litera (b) din prezentul acord în vederea adaptării și reducerii reciproce, după caz, a frecvenței controalelor fizice la import pentru mărfurile menționate la articolul 162 alineatul (2) litera (a) din prezentul acord.

De la această dată, părțile pot să își aprobe reciproc controalele pentru anumite mărfuri și să reducă sau să înlocuiască în mod corespunzător controalele la import pentru aceste mărfuri.

ARTICOLUL 166

Măsuri de salvgardare

1. În cazul în care partea exportatoare adoptă pe teritoriul său măsuri destinate să controleze orice cauză care ar putea să constituie un pericol sau un risc grav pentru sănătatea oamenilor, a animalelor sau a plantelor, partea exportatoare adoptă, fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (2), măsuri echivalente pentru a evita introducerea respectivului pericol sau risc pe teritoriul părții importatoare.

2. Pe baza unor motive serioase legate de sănătatea publică, a animalelor sau a plantelor, partea importatoare poate să adopte măsuri provizorii necesare pentru protecția sănătății publice, a animalelor sau a plantelor. Pentru transporturile aflate în tranzit între părți, partea importatoare analizează care ar fi soluția cea mai adecvată și proporțională pentru a evita perturbări inutile ale comerțului.

3. Partea care adoptă măsuri în temeiul alineatului (2) din prezentul articol informează cealaltă parte în termen de cel mult o zi lucrătoare de la data adoptării măsurilor respective. La cererea oricărei părți și în conformitate cu dispozițiile articolului 161 alineatul (3) din prezentul acord, părțile desfășoară consultări privind situația respectivă în termen de 15 zile lucrătoare de la data notificării. Părțile țin seama în mod corespunzător de orice informație furnizată prin intermediul acestor consultări și vor depune eforturi pentru a evita perturbările inutile ale comerțului, ținând seama, după caz, de rezultatul consultărilor prevăzute la articolul 161 alineatul (3) din prezentul acord.

ARTICOLUL 167

Subcomitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare

1. Se instituie Subcomitetul pentru măsuri sanitare și fitosanitare (SPS). Acesta se întrunește în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord, la cererea oricărei părți, sau cel puțin o dată pe an. Dacă părțile decid astfel, o reuniune a Subcomitetului SPS se poate ține prin intermediul unei conferințe video sau audio. Subcomitetul SPS poate să abordeze diferite chestiuni și în afara cadrului reuniunilor, prin corespondență.

2. Subcomitetul SPS are următoarele funcții:

(a) să analizeze orice chestiune legată de prezentul capitol;

(b) să monitorizeze punerea în aplicare a prezentului capitol și să examineze orice chestiune care poate să apară în legătură cu punerea sa în aplicare;

(c) să revizuiască anexele III — X la prezentul acord, în special în lumina progreselor realizat în cadrul consultărilor și al procedurilor prevăzute în prezentul capitol;

(d) să modifice, prin intermediul unei decizii, anexele III — X la prezentul acord, în lumina revizuirii prevăzute la litera (c) din prezentul alineat sau în lumina altor dispoziții din prezentul capitol; și

(e) să formuleze avize și recomandări către Comisia pentru dialog politic și strategic în configurația comerț, în conformitate cu articolul 375 al prezentului acord, în lumina revizuirii prevăzute la litera (c) a prezentului alineat.

3. Părțile convin să creeze, când este cazul, grupuri tehnice de lucru, formate din reprezentanți ai părților la nivel de experți, care să identifice și să soluționeze problemele tehnice și științifice care decurg din aplicarea prezentului capitol. Când sunt necesare competențe suplimentare, părțile pot institui grupuri ad hoc, inclusiv grupuri științifice și de experți. Apartenența la aceste grupuri ad hoc nu trebuie să fie restrânsă neapărat la reprezentanții părților.

4. Prin intermediul unui raport, Subcomitetul SPS informează periodic Comisia pentru dialog politic și strategic, reunită în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, cu privire la activitățile desfășurate și deciziile adoptate în domeniul său de competență.

5. Subcomitetul SPS își adoptă procedurile de lucru în cadrul primei sale reuniuni.

6. Orice decizie, recomandare, raport sau altă acțiune a Subcomitetului SPS sau a oricărui grup înființat de Subcomitetul SPS se adoptă de părți prin consens.

CAPITOLUL 5

REGIMUL VAMAL ȘI FACILITAREA COMERȚULUI

ARTICOLUL 168

Obiective

1. Părțile recunosc importanța regimului vamal și a facilitării comerțului în contextul schimbărilor constante ale schimburilor comerciale bilaterale. Părțile convin să consolideze cooperarea în acest domeniu pentru a garanta faptul că legislația și procedurile relevante, precum și capacitatea administrativă a administrațiilor competente îndeplinesc obiectivele de control eficace și sprijină, în principiu, facilitarea schimburilor comerciale legitime.

2. Părțile recunosc că trebuie acordată o atenție deosebită obiectivelor legitime de politică publică, inclusiv facilitării comerțului, securității și prevenirii fraudei, precum și unei abordări echilibrate a acestora.

ARTICOLUL 169

Legislație și proceduri

1. Părțile convin că legislațiile lor respective în domeniul comercial și vamal sunt, în principiu, stabile și cuprinzătoare și că dispozițiile și procedurile sunt proporționale, transparente, previzibile, nediscriminatorii, imparțiale și aplicate în mod uniform și eficace și, printre altele:

(a) protejează și facilitează schimburile comerciale legitime prin aplicarea eficace a cerințelor legislative și prin asigurarea respectării acestora;

(b) evită sarcinile inutile sau discriminatorii asupra operatorilor economici, previn fraudele și oferă facilități suplimentare operatorilor economici care prezintă un nivel înalt de respectare a normelor;

(c) utilizează un document administrativ unic pentru declarațiile vamale;

(d) adoptă măsuri care duc la creșterea eficienței, a transparenței și la simplificarea procedurilor și a practicilor vamale la frontieră;

(e) aplică tehnici vamale moderne, inclusiv evaluarea riscului, controale post-vămuire și metode de audit contabil al întreprinderilor, pentru a simplifica și a facilita intrarea pe piață a mărfurilor și acordarea liberului de vamă pentru acestea;

(f) urmăresc reducerea costurilor și creșterea predictibilității pentru operatorii economici, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii;

(g) fără a aduce atingere aplicării criteriilor obiective de evaluare a riscurilor, garantează aplicarea nediscriminatorie a cerințelor și a procedurilor aplicabile importurilor, exporturilor și mărfurilor aflate în tranzit;

(h) aplică instrumentele internaționale aplicabile în domeniul vamal și comercial, inclusiv cele elaborate de Organizația Mondială a Vămilor (OMV) (cadrul de standarde privind securitatea și facilitarea comerțului mondial), de OMC (Acordul privind valoarea în vamă), Convenția de la Istanbul privind admiterea temporară din 1990, Convenția internațională privind Sistemul armonizat de descriere și codificare a mărfurilor din 1983, Convenția ONU din 1975 privind transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR, Convenția internațională privind armonizarea controalelor mărfurilor la frontiere din 1982;

(i) iau măsurile necesare pentru a reflecta și a pune în aplicare dispozițiile Convenției de la Kyoto revizuite privind simplificarea și armonizarea procedurilor vamale din 1973;

(j) adoptă hotărâri prealabile obligatorii privind încadrarea tarifară și regulile de origine. Părțile se asigură că o hotărâre poate fi revocată sau anulată numai după notificarea operatorului vizat și fără efect retroactiv, cu excepția cazului în care hotărârile au fost luate pe baza unor informații incorecte sau incomplete;

(k) introduc și aplică proceduri simplificate pentru operatorii economici autorizați, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii;

(l) stabilesc norme prin care se asigură că sancțiunile pentru încălcările reglementărilor vamale sau ale cerințelor procedurale sunt proporționale și nediscriminatorii, iar aplicarea acestora nu produce întârzieri nerezonabile și neîntemeiate; și

(m) aplică norme transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește autorizarea comisionarilor în vamă.

2. Pentru a îmbunătăți metodele de lucru, garantând în același timp respectarea nediscriminării, transparenței, eficienței, integrității și responsabilității operațiunilor, părțile se angajează:

(a) să adopte noi măsuri în sensul reducerii, simplificării și standardizării datelor și a documentației cerute de autoritățile vamale și de alte autorități;

(b) să simplifice, acolo unde este posibil, cerințele și formalitățile pentru acordarea liberului de vamă și vămuirea rapidă a mărfurilor;

(c) să instituie proceduri eficace, prompte și nediscriminatorii, care să garanteze dreptul de a ataca acțiunile, hotărârile și deciziile administrative ale autorităților vamale sau ale altor autorități care vizează mărfurile supuse controlului vamal. Aceste proceduri de atac trebuie să fie ușor accesibile, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii, iar costurile aferente acestora trebuie să fie rezonabile și proporționale cu costurile suportate de autorități pentru a garanta dreptul de atac;

(d) să ia măsuri pentru a garanta faptul că, în cazul în care o acțiune, o hotărâre sau o decizie administrativă contestată face obiectul unei căi de atac, mărfurilor li se acordă liber de vamă în mod obișnuit și plata taxelor vamale poate fi suspendată, sub rezerva oricăror măsuri de salvgardare considerate necesare. Dacă este necesar, liberul de vamă ar trebui să fie condiționat de constituirea unei garanții, de exemplu sub formă de cauțiune sau depozit; și

(e) să garanteze menținerea celor mai înalte standarde de integritate, în special la frontieră, prin aplicarea unor măsuri care reflectă principiile convențiilor și ale instrumentelor internaționale relevante în acest domeniu, în special ale Declarației revizuite de la Arusha (2003) a OMC.

3. Părțile nu aplică:

(a) nicio cerință referitoare la utilizarea obligatorie a comisionarilor în vamă; și

(b) nicio cerință referitoare la recurgerea obligatorie la controale înainte de expediere sau la controale la destinație.

4. În sensul prezentului acord, se aplică normele și definițiile privind tranzitul stabilite în dispozițiile OMC, în special la articolul V din GATT 1994, și dispozițiile conexe, inclusiv clarificările și modificările rezultate din negocierile în cadrul Rundei de la Doha privind facilitarea comerțului. Aceste dispoziții se aplică, de asemenea, atunci când tranzitul mărfurilor începe sau se termină pe teritoriul unei părți (tranzit pe căi interioare).

Părțile urmăresc asigurarea interconectivității progresive a sistemelor lor de tranzit vamal, în perspectiva aderării viitoare a Republicii Moldova la Convenția din 1987 privind un regim de tranzit comun.

Părțile asigură cooperarea și coordonarea între toate autoritățile în cauză pe teritoriile lor respective pentru a facilita traficul în tranzit. Părțile promovează, de asemenea, cooperarea dintre autorități și sectorul privat în legătură cu tranzitul.

ARTICOLUL 170

Relațiile cu mediul de afaceri

Părțile convin:

(a) să garanteze că legislația și procedurile lor sunt transparente și accesibile publicului, pe cât posibil prin mijloace electronice, și că includ o justificare pentru adoptarea lor. Ar trebui să se prevadă un interval de timp rezonabil între publicarea dispozițiilor noi sau modificate și intrarea lor în vigoare;

(b) asupra necesității unor consultări periodice și în timp util cu reprezentanții sectorului comercial privind propunerile legislative și procedurile referitoare la aspectele vamale și cele comerciale. În acest scop, fiecare parte instituie mecanisme adecvate de consultare periodică între autoritățile administrative și mediul de afaceri;

(c) să facă accesibile publicului, pe cât posibil prin mijloace electronice, informațiile relevante de natură administrativă, inclusiv cerințele autorităților și procedurile de intrare și ieșire a mărfurilor, programul de lucru și procedurile de lucru ale oficiilor vamale din porturi și din punctele de trecere a frontierei, precum și punctele de contact pentru cererile de informații;

(d) să încurajeze cooperarea între operatori și autoritățile administrative competente, prin utilizarea de proceduri nearbitrare și accesibile publicului, cum ar fi memorandumurile de înțelegere, bazate în special pe cele promulgate de OMV; și

(e) să se asigure că cerințele și procedurile lor vamale și conexe continuă să răspundă necesităților legitime ale sectorului comercial, urmează cele mai bune practici și restrâng în continuare cât mai puțin posibil comerțul.

ARTICOLUL 171

Taxe și redevențe

1. Începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile interzic aplicarea unor taxe administrative cu un efect echivalent cu cel al taxelor vamale la import sau la export și a altor redevențe.

2. În ceea ce privește toate taxele și redevențele de orice natură aplicate de autoritățile vamale ale fiecărei părți, inclusiv taxele și redevențele pentru sarcini asumate în numele autorităților menționate privind sau în legătură cu importul sau exportul și fără a aduce atingere articolelor relevante din capitolul 1 (Tratamentul național și accesul pe piață al mărfurilor) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, părțile convin asupra următoarelor:

(a) taxele și redevențele să nu poată fi impuse decât pentru serviciile furnizate la cererea declarantului, în afara condițiilor normale de lucru, a programului de lucru și în alte locuri decât cele menționate în reglementările vamale, precum și pentru orice formalități legate de aceste servicii și necesare pentru un astfel de import sau export;

(b) taxele și redevențele să nu depășească costul serviciilor oferite;

(c) taxele și redevențele să nu fie calculate pe o bază *ad valorem*;

(d) informațiile referitoare la taxe și redevențe să fie publicate printr-un mijloc desemnat oficial în acest sens și, în măsura în care acest lucru este fezabil, pe un site internet oficial. Aceste informații includ motivul pentru care redevența sau taxa este datorată pentru serviciul oferit, autoritatea responsabilă, taxele sau redevențele care vor fi aplicate, precum și termenul și modalitățile de plată; și

(e) nicio redevență sau taxă nouă sau modificată nu se aplică până când informațiile referitoare la aceasta nu sunt publicate și ușor accesibile.

ARTICOLUL 172

Determinarea valorii în vamă

1. Pentru determinarea valorii în vamă a mărfurilor care fac obiectul comerțului între părți, se aplică dispozițiile Acordului privind punerea în aplicare a articolului VII din GATT 1994 conținute în anexa 1A la Acordul OMC, inclusiv eventualele modificări ulterioare. Aceste dispoziții sunt încorporate în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta. Nu se utilizează valori minime în vamă.

2. Părțile cooperează în vederea adoptării unei abordări comune privind aspectele legate de determinarea valorii în vamă.

ARTICOLUL 173

Cooperare vamală

Părțile își consolidează cooperarea în domeniul vamal pentru a asigura punerea în aplicare a obiectivelor din prezentul capitol astfel încât să promoveze facilitarea comerțului, asigurând totodată un control eficient, securitate și prevenirea fraudei.

Pentru a garanta respectarea dispozițiilor prezentului capitol, părțile întreprind, între altele, următoarele:

(a) fac schimb de informații privind legislația și procedurile vamale;

(b) elaborează inițiative comune privind procedurile de import, de export și de tranzit și depun eforturi în vederea oferirii unor servicii eficace comunității de afaceri;

(c) colaborează pentru automatizarea procedurilor vamale și a altor proceduri comerciale;

(d) fac schimb, după caz, de informații și date, sub rezerva respectării confidențialității datelor, precum și de standarde și regulamente privind protecția datelor cu caracter personal;

(e) cooperează pentru prevenirea și combaterea traficului transfrontalier ilegal de mărfuri, inclusiv de produse pe bază de tutun;

(f) fac schimb de informații sau desfășoară consultări cu scopul de a ajunge, când este posibil, la poziții comune în domeniul vamal în cadrul unor organizații internaționale, ca de exemplu OMC, OMV, ONU, Conferința Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) și Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (UNECE);

(g) colaborează în materie de planificare și furnizare a asistenței tehnice, în special în vederea facilitării reformelor vamale și a comerțului, în conformitate cu dispozițiile relevante ale prezentului acord;

(h) fac schimb de cele mai bune practici în materie de operațiuni vamale, axându-se în special pe asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, mai ales în cazul produselor contrafăcute;

(i) promovează coordonarea între toate autoritățile de frontieră ale părților pentru a facilita procesul de trecere a frontierei și a asigura un control sporit, inclusiv prin controale comune la frontieră, atunci când este posibil și este cazul; și

(j) stabilesc, acolo unde este relevant și adecvat, recunoașterea reciprocă a programelor de parteneriat comercial și a controalelor vamale, inclusiv a măsurilor echivalente de facilitare a comerțului.

ARTICOLUL 174

Asistență administrativă reciprocă în domeniul vamal

Fără a aduce atingere altor forme de cooperare prevăzute în prezentul acord, în special la articolul 173 din prezentul acord, părțile își furnizează reciproc asistență administrativă în domeniul vamal, în conformitate cu dispozițiile protocolului II privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal la prezentul acord.

ARTICOLUL 175

Asistență tehnică și consolidarea capacităților

Părțile colaborează cu scopul de a furniza asistență tehnică și consolidarea capacităților pentru punerea în practică a reformelor în materie de facilitare a comerțului și a reformelor vamale.

ARTICOLUL 176

Subcomitetul vamal

1. Se instituie Subcomitetul vamal. Acesta prezintă rapoarte Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord.

2. Printre atribuțiile Subcomitetului vamal se numără consultări periodice și monitorizarea punerii în aplicare și a administrării prezentului capitol, inclusiv a aspectelor care țin de cooperarea vamală, de cooperarea și administrarea vamală transfrontalieră, de asistența tehnică, de regulile de origine și facilitarea comerțului, precum și de asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal.

3. Subcomitetul vamal întreprinde, printre altele, următoarele:

(a) asigură funcționarea corespunzătoare a prezentului capitol și a protocoalelor I și II la prezentul acord;

(b) adoptă modalități practice, măsuri și decizii de punere în aplicare a prezentului capitol și a protocoalelor I și II la prezentul acord, inclusiv cu privire la schimbul de informații și de date, la recunoașterea reciprocă a controalelor vamale și a programelor de parteneriat comercial, precum și cu privire la avantajele convenite reciproc;

(c) fac schimb de opinii cu privire la orice subiect de interes comun, inclusiv la măsurile viitoare și resursele necesare pentru punerea lor în aplicare și asigurarea respectării lor;

(d) formulează recomandări atunci când este cazul; și

(e) adoptă regulamentul său de procedură.

CAPITOLUL 6

DREPTUL DE STABILIRE, COMERȚUL CU SERVICII ȘI COMERȚUL ELECTRONIC

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 177

Obiectiv, obiect și domeniu de aplicare

1. Părțile, reafirmându-și angajamentele asumate în temeiul Acordului OMC, stabilesc prin prezentul acord dispozițiile necesare pentru liberalizarea progresivă, reciprocă în materie de stabilire și de comerț cu servicii, precum și pentru cooperarea în materie de comerț electronic.

2. Achizițiile publice fac obiectul capitolului 8 (Achiziții publice) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca instituind vreo obligație în materie de achiziții publice.

3. Subvențiile fac obiectul capitolului 10 (Concurența) de la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Dispozițiile prezentului capitol nu se aplică subvențiilor acordate de către părți.

4. În conformitate cu dispozițiile prezentului capitol, fiecare parte își rezervă dreptul de a adopta norme și de a introduce noi reglementări în vederea îndeplinirii obiectivelor legitime de politică.

5. Prezentul capitol nu se aplică măsurilor care vizează persoanele fizice care doresc să intre pe piața forței de muncă a uneia dintre părți, nici măsurilor privind cetățenia, rezidența și angajarea pe o bază permanentă.

6. Nicio dispoziție a prezentului titlu nu împiedică o parte să aplice măsuri pentru reglementarea admiterii sau șederii temporare a persoanelor fizice pe teritoriul său, inclusiv măsuri necesare pentru protejarea integrității frontierelor sale și pentru a asigura trecerea ordonată a frontierelor sale de către persoanele fizice, cu condiția ca aceste măsuri să nu fie aplicate astfel încât să anuleze sau să compromită avantajele care decurg pentru oricare dintre părți din dispozițiile unui angajament specific asumat în temeiul prezentului capitol și al anexei XI la prezentul acord ([1]).

([1]) Simpla solicitare a unei vize pentru resortisanții persoane fizice ai unei țări, fără a solicita același lucru și pentru resortisanții altor țări nu se consideră ca fiind o anulare sau o compromitere a avantajelor, ce decurg dintr-un angajament specific.

ARTICOLUL 178

Definiții

În sensul prezentului capitol:

1. prin „măsură" se înțelege orice măsură a unei părți, sub formă de act cu putere de lege, act administrativ, normă, procedură, decizie, acțiune administrativă sau sub orice altă formă;

2. prin „măsuri adoptate sau menținute de o parte" se înțeleg măsurile luate de:

   (a) guverne și de autoritățile centrale, regionale sau locale; și

   (b) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor care le sunt delegate de guvernele sau autoritățile centrale, regionale sau locale;

3. prin „persoană fizică a unei părți" se înțelege un cetățean al Republicii Moldova sau un cetățean al Regatului Unit, în conformitate cu legislațiile respective ale acestora;

4. prin „persoană juridică" se înțelege orice entitate juridică constituită în mod corespunzător sau organizată în alt mod în temeiul legislației relevante, în scopuri lucrative sau nu, din sectorul public sau privat, inclusiv orice corporație, trust, societate în nume colectiv, întreprindere comună, persoană fizică care desfășoară activități economice în mod independent sau în asociere;

5. prin „persoană juridică din Regatul Unit" sau „persoană juridică din Republica Moldova" se înțelege o persoană juridică definită la punctul 4, constituită în conformitate cu legislația Regatului Unit sau, respectiv, a Republicii Moldova, care are sediul social, administrația centrală sau sediul principal pe teritoriul, în măsura și în condițiile în care Acordului de Asociere UE-Republica Moldova a produs efecte imediat înainte de a înceta să producă efecte pentru Regatul Unit, în ceea ce privește teritoriul Regatului Unit și celelalte teritorii de ale căror relații internaționale este responsabil Regatul Unit sau, respectiv, pe teritoriul Republicii Moldova.

În cazul în care persoana juridică respectivă își are numai sediul social sau administrația centrală pe teritoriul asupra căruia în măsura și în condițiile în care Acordul de Asociere UE-Republica Moldova a produs efecte imediat înainte de a înceta să producă efecte pentru Regatul Unit, în ceea ce privește teritoriul Regatului Unit și celelalte teritorii de ale căror relații internaționale este responsabil Regatul Unit ([1]) sau, respectiv, pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta nu este considerată persoană juridică din Regatul Unit sau, respectiv, din Republica Moldova decât dacă operațiunile sale au o legătură reală și continuă cu economia Regatului Unit sau, respectiv, a Republicii Moldova.

Fără a aduce atingere alineatului precedent, dispozițiile prezentului acord se aplică, de asemenea, companiilor de transport maritim stabilite în afara Regatului Unit sau, respectiv, a Republicii Moldova și controlate de resortisanți ai Regatului Unit sau, respectiv, ai Republicii Moldova, în cazul în care navele lor sunt înregistrate în conformitate cu legislația acestora în Regatul Unit sau în Republica Moldova și arborează pavilionul Regatului Unit sau al Republicii Moldova;

6. prin „filială" a unei persoane juridice a unei părți se înțelege o persoană juridică care este controlată efectiv de o altă persoană juridică a părții respective ([2]);

7. prin „sucursală a unei persoane juridice" se înțelege un punct de lucru fără personalitate juridică, cu aparența permanenței, de exemplu prelungirea unei societăți-mamă, care are propria conducere și dotarea materială necesară pentru a putea negocia afaceri cu terți astfel încât aceștia din urmă, deși cunosc faptul că, dacă este necesar, există o legătură juridică între sucursală și societatea-mamă cu sediul în străinătate, nu sunt obligați să încheie afaceri direct cu societatea-mamă, ci pot efectua tranzacții comerciale la sediul care reprezintă prelungirea societății-mamă;

8. prin „dreptul de stabilire" se înțelege:

   (a) în ceea ce privește persoanele juridice din Republica Moldova sau din Regatul Unit, dreptul de a începe și a desfășura activități economice prin înființarea, inclusiv prin achiziționarea, unei persoane juridice și/sau de a crea o sucursală sau o reprezentanță în Republica Moldova sau, respectiv, în Regatul Unit;

   (b) în ceea ce privește persoanele fizice, dreptul persoanelor fizice din Republica Moldova sau din Regatul Unit de a începe și a desfășura activități economice în calitate de persoane care desfășoară activități independente și de a înființa întreprinderi, în special societăți, pe care le controlează efectiv;

9. „activitățile economice" includ activități de natură industrială, comercială și profesională și activități de artizanat și nu includ activitățile desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale;

10. prin „funcționare" se înțelege desfășurarea unor activități economice;

11. „serviciile" includ orice serviciu prestat în orice sector, cu excepția serviciilor prestate în exercitarea autorității guvernamentale;

12. prin „servicii și alte activități desfășurate în exercitarea autorității guvernamentale" se înțeleg serviciile sau activitățile care nu sunt desfășurate nici pe bază comercială, nici în concurență cu unul sau mai mulți operatori economici;

13. prin „prestare transfrontalieră de servicii" se înțelege prestarea unui serviciu:

   (a) de pe teritoriul unei părți pe teritoriul celeilalte părți (modul 1) sau

   (b) pe teritoriul unei părți în favoarea unui consumator de servicii al celeilalte părți (modul 2);

14. prin „prestator de servicii al unei părți" se înțelege orice persoană fizică sau juridică a unei părți care dorește să presteze sau prestează un serviciu;

15. prin „întreprinzător" se înțelege orice persoană fizică sau juridică a unei părți care dorește să desfășoare sau desfășoară o activitate economică prin constituirea unei prezențe comerciale.

([1]) Pentru o mai mare siguranță, acest teritoriu include zona economică exclusivă și platforma continentală, în conformitate cu Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS).

[2] O persoană juridică este controlată de o altă persoană juridică dacă aceasta din urmă are competența să desemneze majoritatea directorilor săi sau să conducă în alt mod legal activitățile acesteia.

SECȚIUNEA 2

DREPTUL DE STABILIRE

ARTICOLUL 179

Domeniu de aplicare

Prezenta secțiune se aplică măsurilor adoptate sau menținute de părți care afectează dreptul de stabilire în legătură cu toate activitățile economice, cu următoarele excepții:

(a) extracția, fabricarea și prelucrarea ([1]) materialelor nucleare;

(b) producția sau comercializarea armelor, a munițiilor și a materialului de război;

(c) serviciile audiovizuale;

(d) cabotajul maritim național ([2]); și

(e) serviciile de transport aerian național și internațional ([3]), regulate sau neregulate, și serviciile direct legate de exercitarea drepturilor de trafic, altele decât:

(i) serviciile de reparare și întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;

(iii) serviciile privind sistemele informatizate de rezervare (SIR);

(iv) serviciile de handling la sol;

(v) serviciile de exploatare a aeroporturilor.

([1]) Pentru mai multă siguranță, prelucrarea materialelor nucleare include toate activitățile încadrate la codul 2330 ISIC Rev.3.1 al ONU.
([2]) Fără a aduce atingere domeniului de aplicare al activităților care pot fi considerate cabotaj în conformitate cu legislația internă relevantă, cabotajul maritim național, în conformitate cu prezentul capitol, reglementează transportul de pasageri sau mărfuri între un port sau un punct situat într-un stat membru sau în Republica Moldova și un alt port sau punct situat într-un stat membru sau în Republica Moldova, inclusiv pe platforma sa continentală, conform dispozițiilor UNCLOS, precum și traficul care își are punctul de plecare și destinația în același port sau punct situat într-un stat membru sau în Republica Moldova.
([3]) Condițiile care reglementează accesul reciproc pe piețe în sectorul transportului aerian vor face obiectul unui acord sau unei înțelegeri ce vizează serviciile aeriene, încheiate în Republica Moldova și Regatul Unit.

ARTICOLUL 180

Tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate

1. Sub rezerva limitărilor menționate în anexa XI-E la prezentul acord, Republica Moldova acordă, odată cu intrarea în vigoare a prezentului acord:

(a) în ceea ce privește stabilirea unor filiale, sucursale și reprezentanțe ale persoanelor juridice din Regatul Unit, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de Republica Moldova propriilor sale persoane juridice, sucursalelor și reprezentanților lor ori filialelor, sucursalelor și reprezentanților persoanelor juridice ale oricărei țări terțe, luându-se în calcul cel mai favorabil dintre cele două tratamente;

(b) în ceea ce privește funcționarea unor filiale, sucursale și reprezentanțe ale persoanelor juridice din Regatul Unit în Republica Moldova, odată ce acestora le-au fost stabilite, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de Republica Moldova propriilor sale persoane juridice, sucursalelor și reprezentanților lor ori filialelor, sucursalelor și reprezentanților persoanelor juridice ale oricărei țări terțe, luându-se în calcul cel mai favorabil dintre cele două tratamente.([1])

2. Sub rezerva restricțiilor enumerate în anexa XI-A la prezentul acord, Regatul Unit acordă, odată cu intrarea în vigoare a prezentului acord:

(a) în ceea ce privește stabilirea unor filiale, sucursale și reprezentanțe ale persoanelor juridice din Republica Moldova, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de Regatul Unit propriilor sale persoane juridice, sucursalelor și reprezentanților lor sau filialelor, sucursalelor și reprezentanților persoanelor juridice ale oricărei țări terțe, luându-se în calcul cel mai favorabil dintre cele două tratamente;

(b) în ceea ce privește funcționarea unor filiale, sucursale și reprezentanțe ale persoanelor juridice din Republica Moldova în Regatul Unit, odată ce acestoraea le-au fost stabilite, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de Regatul Unit propriilor sale persoane juridice, sucursalelor și reprezentanților lor sau filialelor, sucursalelor și reprezentanților persoanelor juridice ale oricărei țări terțe, luându-se în calcul cel mai favorabil dintre cele două tratamente.([2])

([1]) Această obligație nu se aplică și dispozițiilor privind protecția investițiilor, care nu sunt reglementate de prezentul capitol, inclusiv asupra dispozițiilor referitoare la procedurile de soluționare a litigiilor între investitori și stat, prevăzute în alte acorduri.
([2]) Această obligație nu se aplică și dispozițiilor privind protecția investițiilor, care nu sunt reglementate de prezentul capitol, inclusiv asupra dispozițiilor referitoare la procedurile de soluționare a litigiilor între investitori și stat, prevăzute în alte acorduri.

3. Sub rezerva restricțiilor enumerate în anexele XI-A și XI-E la prezentul acord, părțile nu adoptă regulamente sau măsuri noi care introduc dispoziții discriminatorii în ceea ce privește stabilirea persoanelor juridice din Republica Moldova sau din Regatul Unit pe teritoriul lor sau în ceea ce privește funcționarea acestora, odată ce acestea au fost stabilite, în comparație cu propriile lor persoane juridice.

ARTICOLUL 181

Reexaminare

1. Pentru liberalizarea progresivă a condițiilor de stabilire, părțile reexaminează periodic cadrul juridic care reglementează dreptul de stabilire ([1]) și mediul de stabilire, în concordanță cu angajamentele pe care și le-au asumat în cadrul acordurilor internaționale.

2. În contextul reexaminării menționate la alineatul (1), părțile evaluează orice obstacol în calea dreptului de stabilire cu care s-au confruntat. În vederea aprofundării dispozițiilor prezentului capitol, părțile trebuie să identifice moduri adecvate pentru eliminarea acestor obstacole, care ar putea include noi negocieri, inclusiv în ceea ce privește protecția investițiilor și procedurile de soluționare a litigiilor între investitori și stat.

ARTICOLUL 182

Alte acorduri

Nicio dispoziție a prezentului capitol nu se interpretează ca limitând drepturile întreprinzătorilor părților de a beneficia de orice tratament mai favorabil prevăzut într-un acord internațional existent sau viitor referitor la investiții la care sunt părți Republica Moldova și Regatul Unit.

ARTICOLUL 183

Tratamentul aplicat sucursalelor și reprezentanțelor

1. Dispozițiile articolului 180 din prezentul acord nu împiedică aplicarea de către oricare dintre părți a unor norme specifice privind dreptul de stabilire și activitatea pe teritoriul său a sucursalelor și a reprezentanților persoanelor juridice care aparțin celeilalte părți, care nu au fost constituite pe teritoriul primei părți, norme justificate de diferențele juridice sau tehnice existente între aceste sucursale și reprezentanțe în comparație cu sucursalele și reprezentanțele constituite pe teritoriul său sau, în ceea ce privește serviciile financiare, justificate de rațiuni prudențiale.
2. Diferența de tratament nu depășește ceea ce este strict necesar ca urmare a acestor diferențe juridice sau tehnice sau, în ceea ce privește serviciile financiare, din rațiuni prudențiale.

([1]) Acesta include prezentul capitol și anexele XI-A și XI-E la prezentul acord.

SECȚIUNEA 3

PRESTAREA TRANSFRONTALIERĂ DE SERVICII

ARTICOLUL 184

Domeniu de aplicare

Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de părți care afectează prestarea transfrontalieră pentru toate sectoarele de servicii, cu excepția următoarelor:

(a) servicii din domeniul audiovizual;

(b) cabotajul maritim național ([1]); și

(c) serviciile de transport aerian național și internațional ([2]), regulate sau neregulate, și serviciile direct legate de exercitarea drepturilor de trafic, altele decât:

(i) serviciile de reparare și întreținere a aeronavelor pe durata cărora aeronava respectivă este retrasă din exploatare;

(ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;

(iii) serviciile SIR;

(iv) serviciile de handling la sol;

(v) serviciile de exploatare a aeroporturilor.

([1]) Fără a aduce atingere domeniului de aplicare al activităților care pot fi considerate cabotaj în conformitate cu legislația internă relevantă, cabotajul maritim național, în conformitate cu prezentul capitol, reglementează transportul de pasageri sau mărfuri între un port sau un punct situat în Regatul Unit sau în Republica Moldova și un alt port sau punct situat în Regatul Unit sau în Republica Moldova, inclusiv pe platforma sa continentală, conform dispozițiilor UNCLOS, precum și traficul care își are originea și care se finalizează în același port sau punct situat în Regatul Unit sau în Republica Moldova.
([2]) Condițiile care reglementează accesul reciproc pe piețe în sectorul transportului aerian vor face obiectul unui acord sau unei înțelegeri ce vizează serviciile aeriene, încheiate în Republica Moldova și Regatul Unit.

ARTICOLUL 185

Accesul pe piață

1. În ceea ce privește accesul pe piață prin prestarea transfrontalieră de servicii, fiecare parte acordă serviciilor și prestatorilor de servicii ai unei alte părți un tratament care nu este mai puțin favorabil decât cel prevăzut în angajamentele specifice menționate în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord.

2. În sectoarele în care sunt asumate angajamente de acces pe piață, măsurile pe care o parte nu le menține sau nu le adoptă la nivelul unei subdiviziuni regionale sau la nivelul întregului său teritoriu, cu excepția cazului în care se specifică altfel în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord, sunt definite ca:

(a) limitări privind numărul de prestatori de servicii, sub formă de contingente numerice, monopoluri, prestatori exclusivi de servicii sau sub forma cerinței referitoare la testul privind necesitățile economice;

(b) limitări privind valoarea totală a tranzacțiilor de servicii sau a activelor sub formă de contingente numerice sau sub forma cerinței referitoare la testul privind necesitățile economice;

(c) limitări privind numărul total de operațiuni de servicii sau privind cantitatea totală de servicii exprimată în unități numerice determinate sub formă de contingente sau sub forma cerinței referitoare la testul privind necesitățile economice.

ARTICOLUL 186

Tratamentul național

1. În sectoarele în care angajamentele privind accesul pe piață sunt înscrise în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord și sub rezerva condițiilor și calificărilor definite în aceasta, cu privire la toate măsurile care afectează prestarea transfrontalieră de servicii, fiecare parte acordă serviciilor și prestatorilor de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor servicii similare și propriilor prestatori de servicii similari.

2. O parte poate să îndeplinească cerința prevăzută la alineatul (1) acordând serviciilor și prestatorilor de servicii ai celeilalte părți fie un tratament în mod formal identic, fie un tratament în mod formal diferit de cel acordat propriilor servicii similare și propriilor prestatori de servicii similari.

3. Un tratament în mod formal identic sau în mod formal diferit este considerat a fi mai puțin favorabil atunci când acesta modifică condițiile concurenței în favoarea serviciilor sau a prestatorilor de servicii ai părții în raport cu serviciile similare sau prestatorii de servicii similari ai celeilalte părți.

4. Angajamentele specifice asumate în temeiul prezentului articol nu se interpretează ca obligând părțile să compenseze orice dezavantaje concurențiale inerente care decurg din caracterul străin al serviciilor sau prestatorilor de servicii relevanți.

ARTICOLUL 187

Listele de angajamente

1. Sectoarele liberalizate de fiecare parte în conformitate cu prezenta secțiune, precum și limitările privind accesul pe piață și tratamentul național aplicabile serviciilor și prestatorilor de servicii ai celeilalte părți în aceste sectoare, stabilite prin intermediul restricțiilor, sunt menționate în listele de angajamente cuprinse în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord.

2. Fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților, astfel cum există sau pot să apară în temeiul Convenției europene privind televiziunea transfrontieră și al Convenției europene privind coproducțiile cinematografice, listele de angajamente cuprinse în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord nu includ angajamente privind serviciile audiovizuale.

ARTICOLUL 188

Reexaminare

În vederea liberalizării progresive a prestării transfrontaliere de servicii între părți, Comisia pentru dialog politic și strategic, reunită în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, reexaminează periodic lista de angajamente menționată la articolul 187 din prezentul acord. Această reexaminare ia în considerare, printre altele, articolul 222 din prezentul acord, și impactul său asupra eliminării obstacolelor restante în calea prestării transfrontaliere de servicii între părți.

SECȚIUNEA 4

PREZENȚA TEMPORARĂ A PERSOANELOR FIZICE AFLATE ÎN VIZITĂ DE AFACERI

ARTICOLUL 189

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta secțiune se aplică măsurilor luate de părți cu privire la intrarea și șederea temporară pe teritoriile acestora a personalului-cheie, a stagiarilor absolvenți de studii superioare, a vânzătorilor profesioniști, a prestatorilor contractuali de servicii și a profesioniștilor independenți, fără a aduce atingere articolului 177 alineatul (5) din prezentul acord.

2. În sensul prezentei secțiuni:

(a) „personal-cheie" înseamnă orice persoană fizică angajată de o persoană juridică a unei părți, alta decât o organizație nonprofit, și care este responsabilă pentru înființarea sau controlul, administrarea și funcționarea adecvată a unei prezențe comerciale. „Personalul-cheie" include persoanele aflate în vizită de afaceri în scopul înființării unei prezențe comerciale și persoanele transferate temporar de societatea lor:

(i) „persoanele aflate în vizită de afaceri" înseamnă persoanele fizice care dețin o poziție de conducere și sunt responsabile pentru înființarea unei prezențe comerciale. Ele nu oferă sau prestează servicii și nici nu se implică în alte activități economice decât cele necesare în scopul înființării unei prezențe comerciale. Acestea nu primesc remunerație dintr-o sursă situată în partea-gazdă.

(ii) „persoanele transferate temporar de societatea lor" înseamnă persoanele fizice care au fost angajate de o persoană juridică sau au fost asociați ai acesteia pe durata a cel puțin un an și care sunt transferate temporar într-o prezență comercială care poate fi o sucursală, o filială sau societatea-mamă a întreprinderii/persoanei juridice situate pe teritoriul celeilalte părți. Persoana fizică în cauză aparține uneia dintre următoarele categorii:

(1) „persoane cu funcție de conducere": persoane care dețin o funcție superioară în cadrul unei persoane juridice, care se ocupă în primul rând de gestionarea prezenței comerciale, sub supravegherea generală sau îndrumarea în principal a consiliului de administrație sau a acționarilor întreprinderii sau a persoanelor cu funcții echivalente, inclusiv a celor:

— care asigură conducerea prezenței comerciale, a unui departament sau a unei subdiviziuni a acesteia;

— care supraveghează și controlează activitatea celorlalți membri ai personalului care exercită funcții de supervizare, specializate sau de conducere; și

— care au autoritatea de a se ocupa personal de angajarea și concedierea personalului sau de a face recomandări privind angajarea și concedierea personalului sau iau alte măsuri privind personalul;

(2) specialiști: persoanele care lucrează pentru o persoană juridică și care dețin cunoștințe deosebite, esențiale pentru producția, echipamentele de cercetare, tehnicile, procesele, procedurile sau gestionarea prezenței comerciale. La evaluarea acestor cunoștințe se iau în considerare nu numai cunoștințele specifice prezenței comerciale, ci și deținerea unui nivel înalt de calificare într-un tip de muncă sau activitate comercială care necesită cunoștințe tehnice specifice, inclusiv apartenența la o profesie acreditată;

(b) „stagiari absolvenți de studii superioare" înseamnă persoane fizice care au fost angajate de o persoană juridică a unei părți sau de o sucursală a acesteia pentru cel puțin un an, care dețin o diplomă universitară și sunt transferate temporar într-o prezență comercială a persoanei juridice pe teritoriul celeilalte părți, în scopul dezvoltării profesionale sau pentru a dobândi o formare în tehnicile sau metodele antreprenoriale ([1]);

(c) „vânzători profesioniști" ([2]) înseamnă persoane fizice reprezentante ale unui prestator de servicii sau ale unui furnizor de mărfuri al unei părți care dorește să intre și să beneficieze de ședere temporară pe teritoriul celeilalte părți în scopul de a negocia vânzarea de servicii sau de mărfuri sau încheierea de contracte de vânzare de servicii sau mărfuri pentru prestatorul de servicii sau furnizorul de mărfuri respectiv. Aceștia nu se angajează în vânzări directe către publicul larg și nu primesc remunerație dintr-o sursă situată în partea-gazdă, și nici nu sunt agenți comisionari;

([1]) Entităților gazdei se poate solicita să prezinte spre aprobare prealabilă un program de formare care să acopere durata șederii, demonstrând că scopul șederii este formarea.
([2]) Categoria vânzătorilor profesioniști este recunoscută numai pentru vânzătorii de servicii.

(d) „prestatori contractuali de servicii" înseamnă persoane fizice angajate de o persoană juridică a unei părți, care nu este o agenție pentru servicii de plasare și furnizare de personal și nici nu acționează prin intermediul unei astfel de agenții, nu deține o prezență comercială pe teritoriul celeilalte părți și a încheiat un contract de bună-credință în vederea prestării de servicii cu un consumator final rezident în cealaltă parte, contract care necesită prezența temporară a angajaților săi pe teritoriul părții respective pentru a executa contractul de prestare de servicii ([1]);

(e) „profesioniști independenți" înseamnă persoane fizice care asigură prestarea unui serviciu și care sunt stabilite ca persoane care desfășoară activități independente pe teritoriul unei părți, care nu dețin o prezență comercială pe teritoriul celeilalte părți și care au încheiat un contract de bună-credință (altul decât printr-o agenție de plasare și furnizare de personal) în vederea prestării de servicii cu un consumator final din cealaltă parte, contract care necesită prezența lor temporară pe teritoriul părții respective pentru a executa contractul de prestare de servicii ([2]);

(f) „calificări" înseamnă diplome, certificate și alte dovezi (de calificare oficială) eliberate de o autoritate desemnată în temeiul dispozițiilor legislative, de reglementare sau administrative și care certifică absolvirea cu succes a unei formări profesionale.

ARTICOLUL 190

Personalul-cheie și stagiarii absolvenți de studii superioare

1. Pentru fiecare sector angajat în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire) din prezentul capitol și ținând seama de orice rezerve enumerate în anexele XI-A și XI-E sau în anexele XI-C și XI-G la prezentul acord, fiecare parte permite antreprenorilor unei alte părți să angajeze în cadrul prezenței lor comerciale persoane fizice din cealaltă parte, cu condiția ca acești angajați să facă parte din personalul-cheie sau să fie stagiari absolvenți de studii superioare, astfel cum sunt definiți la articolul 189 din prezentul acord. Intrarea și șederea temporară a personalului-cheie și a stagiarilor absolvenți de studii superioare este limitată la o perioadă de până la trei ani pentru persoanele transferate temporar de societatea lor, la 90 de zile în orice perioadă de 12 luni pentru persoanele aflate în vizită de afaceri și la un an pentru stagiarii absolvenți de studii superioare.

([1]) Contractul de prestare de servicii menționat la literele (d) și (e) respectă cerințele actelor cu putere de lege, precum și reglementările părții în care se execută contractul.
([2]) Contractul de prestare de servicii menționat la literele (d) și (e) respectă cerințele actelor cu putere de lege, precum și reglementările părții în care se execută contractul.

2. Pentru fiecare sector angajat în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire) din prezentul capitol, măsurile pe care o parte nu le menține sau nu le adoptă, fie la nivelul unei subdiviziuni regionale, fie la nivelul întregului său teritoriu, cu excepția cazului în care se prevede altfel în anexele XI-C și XI-G la prezentul acord, sunt definite ca limitări privind numărul total de persoane fizice pe care un antreprenor le poate angaja ca personal-cheie sau ca stagiari absolvenți de studii superioare într-un sector specific, sub formă de contingente numerice sau prin impunerea unui test privind necesitățile economice și prin limitări discriminatorii.

ARTICOLUL 191

Vânzătorii profesioniști

Pentru fiecare sector angajat în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire) sau cu secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) din prezentul capitol și ținând seama de orice rezerve enumerate în anexele XI-A și XI-E și în anexele XI-B și XI-F la prezentul acord, fiecare parte permite intrarea și șederea temporară a vânzătorilor profesioniști pentru o perioadă de maximum 90 de zile pe parcursul oricărei perioade de 12 luni.

ARTICOLUL 192

Prestatorii de servicii contractuale

1. Părțile își reafirmă obligațiile care rezultă din angajamentele asumate în cadrul Acordului General privind Comerțul cu Servicii (GATS) în ceea ce privește intrarea și șederea temporară a prestatorilor contractuali de servicii.

În conformitate cu anexele XI-D și XI-H la prezentul acord, fiecare parte permite furnizarea de servicii pe teritoriul său de către prestatorii contractuali de servicii ai celeilalte părți, sub rezerva condițiilor menționate la alineatul (2) din prezentul articol.

2. Angajamentele asumate de către părți se supun următoarelor condiții:

(a) persoanele fizice trebuie să fie implicate în prestarea unui serviciu temporar în calitate de angajați ai unei persoane juridice, care a obținut un contract de prestare de servicii pentru cel mult 12 luni;

(b) persoanele fizice care intră pe teritoriul celeilalte părți ar trebui să ofere astfel de servicii în calitate de angajați ai persoanei juridice care prestează serviciile în cauză cel puțin pe parcursul anului imediat anterior datei la care a fost prezentată cererea de intrare pe teritoriul celeilalte părți. De asemenea, persoanele fizice trebuie să aibă, la data depunerii unei cereri de intrare pe teritoriul celeilalte părți, cel puțin trei ani de experiență profesională ([1]) în sectorul de activitate care face obiectul contractului;

(c) persoanele fizice care intră pe teritoriul celeilalte părți trebuie să dețină:

(i) o diplomă universitară sau o calificare care atestă cunoștințe de un nivel echivalent ([2]); și

(ii) calificări profesionale, atunci când acestea sunt necesare pentru exercitarea unei activități în conformitate cu actele cu putere de lege, actele administrative sau cerințele juridice ale părții în care se prestează serviciul;

(d) persoana fizică nu primește altă remunerație pentru prestarea serviciilor pe teritoriul celeilalte părți, decât cea plătită de persoana juridică care angajează persoana fizică;

(e) intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice pe teritoriul părții în cauză nu depășește o perioadă cumulativă de șase luni pe parcursul unei perioade de 12 luni sau pe durata contractului, luându-se în calcul perioada mai scurtă;

(f) accesul acordat în conformitate cu dispozițiile prezentului articol se referă doar la activitatea de prestare de servicii care face obiectul contractului și nu dă dreptul de profesare cu titlul profesional al părții pe teritoriul căreia este prestat serviciul și

(g) numărul de persoane vizate de contractul de prestare de servicii nu este mai mare decât numărul necesar pentru executarea contractului, în conformitate cu actele cu putere de lege, normele administrative și alte cerințe juridice ale părții în care este prestat serviciul.

([1]) Obținută după împlinirea vârstei majoratului.
([2]) În cazul în care diploma sau calificarea nu a fost obținută pe teritoriul părții în care este furnizat serviciul, partea respectivă poate să examineze dacă aceasta este echivalentă cu o diplomă universitară solicitată pe teritoriul său.

ARTICOLUL 193

Profesioniștii independenți

1. În conformitate cu anexele XI-D și XI-H la prezentul acord, părțile permit furnizarea de servicii pe teritoriul lor de către profesioniștii independenți ai celeilalte părți, sub rezerva condițiilor menționate la alineatul (2) din prezentul articol.

2. Angajamentele asumate de către părți se supun următoarelor condiții:

(a) persoanele fizice trebuie să fie implicate în prestarea unui serviciu temporar în calitate de persoane care desfășoară activități independente stabilite pe teritoriul celeilalte părți și să fi obținut un contract de prestare de servicii pentru o perioadă de cel mult 12 luni;

(b) persoanele fizice care intră pe teritoriul celeilalte părți trebuie să dețină, la data depunerii unei cereri de intrare pe teritoriul celeilalte părți, cel puțin șase ani de experiență profesională în sectorul de activitate care face obiectul contractului;

(c) persoanele fizice care intră pe teritoriul celeilalte părți trebuie să dețină:

(i) o diplomă universitară sau o calificare care atestă cunoștințe de un nivel echivalent ([1]); și

(ii) calificări profesionale, atunci când acestea sunt necesare pentru exercitarea unei activități în conformitate cu actele cu putere de lege, actele administrative sau alte cerințe juridice ale părții în care se prestează serviciul;

(d) intrarea și șederea temporară a persoanelor fizice pe teritoriul părții în cauză nu depășește o perioadă cumulativă de șase luni pe parcursul unei perioade de 12 luni sau pe durata contractului, luându-se în calcul perioada mai scurtă; și

(e) accesul acordat în conformitate cu dispozițiile prezentului articol se referă doar la activitatea de prestare de servicii care face obiectul contractului și nu dă dreptul de profesare cu titlul profesional al părții pe teritoriul căreia este prestat serviciul.

([1]) În cazul în care diploma sau calificarea nu a fost obținută pe teritoriul părții în care este furnizat serviciul, partea respectivă poate să examineze dacă aceasta este echivalentă cu o diplomă universitară solicitată pe teritoriul său.

SECȚIUNEA 5

CADRUL DE REGLEMENTARE

SUBSECȚIUNEA 1

REGLEMENTARE INTERNĂ

ARTICOLUL 194

Domeniu de aplicare și definiții

1. Următoarele norme se aplică măsurilor adoptate de părți cu privire la cerințele și procedurile în materie de acordare a licențelor și la cerințele și procedurile în materie de calificare care afectează:

(a) prestarea transfrontalieră de servicii;

(b) stabilirea pe teritoriul lor a persoanelor juridice și fizice definite la articolul 178 alineatul (8) din prezentul acord;

(c) șederea temporară pe teritoriul lor a categoriilor de persoane fizice definite la articolul 189 alineatul (2) literele (a) — (e) din prezentul acord.

2. În cazul prestării transfrontaliere de servicii, normele respective se aplică numai sectoarelor pentru care partea respectivă și-a asumat angajamente specifice și în măsura în care aceste angajamente specifice se aplică. În cazul stabilirii unei prezențe comerciale, normele respective nu se aplică sectoarelor pentru care este prevăzută o limitare în conformitate cu anexele XI-A și XI-E la prezentul acord. În cazul ședерii temporare a persoanelor fizice, normele respective nu se aplică sectoarelor pentru care este prevăzută o limitare în conformitate cu anexele XI-C și XI-D și XI-G și XI-H la prezentul acord.

3. Normele respective nu se aplică măsurilor dacă acestea constituie limitări care fac obiectul programării.

4. În sensul prezentei secțiuni:

(a) „cerințe în materie de acordare a licențelor" înseamnă alte cerințe de fond decât cerințele în materie de calificare, pe care trebuie să le îndeplinească o persoană fizică sau juridică pentru a obține, a modifica sau a reînnoi o autorizație pentru desfășurarea activităților definite la alineatul (1) literele (a) — (c);

(b) „proceduri de acordare a licențelor" înseamnă norme administrative sau procedurale pe care trebuie să le respecte o persoană fizică sau juridică care solicită autorizația pentru desfășurarea activităților definite la alineatul (1) literele (a) — (c), inclusiv modificarea sau reînnoirea unei licențe, pentru a demonstra conformitatea cu cerințele în materie de acordare a licențelor.

(c) „cerințe în materie de calificare" înseamnă cerințe de fond privind competența unei persoane fizice de a presta un serviciu, și care trebuie demonstrate pentru a obține autorizația de prestare a unui serviciu;

(d) „proceduri de calificare" înseamnă normele administrative sau procedurale pe care trebuie să le respecte o persoană fizică pentru a demonstra conformitatea cu cerințele în materie de calificare, în scopul obținerii autorizației de a presta un serviciu; și

(e) „autoritate competentă" înseamnă orice autoritate centrală, regională sau locală sau orice organism neguvernamental în exercitarea competențelor delegate de guvernele sau autoritățile centrale, regionale sau locale, care ia o decizie privind autorizarea prestării unui serviciu, inclusiv prin stabilirea unei prezențe comerciale sau privind acordarea unei licențe pentru a demara o activitate economică alta decât serviciile.

ARTICOLUL 195

Condițiile de acordare a licențelor și de calificare

1. Fiecare parte se asigură că măsurile referitoare la cerințele și procedurile în materie de acordare a licențelor și la cerințele și procedurile în materie de calificare se bazează pe criterii care împiedică autoritățile competente să își exercite competența lor de evaluare în mod arbitrar.

2. Criteriile menționate la alineatul (1) sunt:

(a) proporționale cu un obiectiv de politică publică;

(b) clare și lipsite de ambiguități;

(c) obiective;

(d) prestabilite;

(e) făcute publice în prealabil; și

(f) transparente și accesibile.

3. O autorizație sau o licență se acordă de îndată ce se stabilește, în urma unei examinări corespunzătoare, că au fost îndeplinite condițiile pentru obținerea unei autorizații sau a unei licențe.

4. Fiecare parte menține sau instituie organe sau proceduri judiciare, arbitrale sau administrative care prevăd, la cererea unui antreprenor sau prestator de servicii afectat, o examinare promptă și, în cazul în care este justificat, acțiunile corective corespunzătoare pentru deciziile administrative care aduc atingere stabilirii unei prezențe comerciale, prestării transfrontaliere de servicii sau prezenței temporare a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri. În cazurile în care aceste proceduri nu sunt independente față de organismul însărcinat să adopte decizia administrativă respectivă, fiecare parte se asigură că procedurile duc efectiv la o revizuire obiectivă și imparțială.

5. În cazul în care numărul licențelor disponibile pentru o anumită activitate este limitat din cauza cantității reduse de resurse naturale sau din cauza capacității tehnice reduse, fiecare parte aplică o procedură de selecție potențialilor candidați care oferă garanții depline în ceea ce privește imparțialitatea și transparența, inclusiv, în special, o publicitate adecvată a deschiderii, desfășurării și încheierii procedurii.

6. Sub rezerva dispozițiilor prevăzute în prezentul articol, la stabilirea regulilor pentru procedura de selecție, fiecare parte poate să țină seama de obiectivele de politică publică, inclusiv de considerații legate de sănătate, siguranță, protecția mediului și conservarea patrimoniului cultural.

ARTICOLUL 196

Procedurile de acordare a licențelor și de calificare

1. Procedurile și formalitățile de acordare a licențelor și de calificare trebuie să fie clare, să fie făcute publice în prealabil și să ofere solicitanților garanția că cererea lor va fi tratată în mod obiectiv și imparțial.

2. Procedurile și formalitățile de acordare a licențelor și de calificare trebuie să fie cât mai simple cu putință și să nu complice sau să întârzie în mod inutil prestarea serviciului. Eventualele taxe de licență [1] care pot decurge pentru solicitanți ca urmare a cererii lor sunt rezonabile și proporționale cu costul procedurilor de autorizare în cauză.

3. Fiecare parte se asigură că deciziile și procedurile utilizate de autoritatea competentă în procesul de acordare a licenței sau de autorizare sunt imparțiale față de toți solicitanții. Autoritatea competentă ar trebui să ajungă la decizia sa în mod independent și nu fie răspunzătoare în fața niciunui prestator de servicii pentru care este necesară o licență sau o autorizație.

4. În cazul în care există anumite termene pentru depunerea cererilor, solicitantului trebuie să i se acorde un termen rezonabil pentru depunerea unei cereri. Autoritatea competentă inițiază soluționarea unei cereri fără întârzieri nejustificate. În cazul în care este posibil, cererile ar trebui să fie acceptate în format electronic în aceleași condiții de autenticitate ca documentele depuse pe suport de hârtie.

5. Fiecare parte se asigură că soluționarea unei cereri, inclusiv luarea unei decizii finale, se încheie într-un termen rezonabil de la depunerea unei cereri complete. Fiecare parte depune toate eforturile pentru stabilirea unui termen normal de soluționare a unei cereri.

6. Autoritatea competentă, într-un termen rezonabil după primirea unei cereri pe care o consideră incompletă, îl informează pe solicitant, în măsura în care acest lucru este fezabil, identifică informațiile suplimentare necesare pentru completarea cererii și oferă ocazia de a corecta deficiențele.

7. Ar trebui să fie acceptate copii legalizate, în cazul în care este posibil, în locul documentelor originale.

8. În cazul în care o cerere este respinsă de autoritatea competentă, solicitantul este informat în scris și fără întârzieri nejustificate. În principiu, solicitantul este informat, de asemenea, la cerere, cu privire la motivele pentru care a fost respinsă cererea și cu privire la termenul în care poate contesta decizia respectivă.

9. Fiecare parte garantează că o licență sau o autorizație, odată acordată, intră în vigoare fără întârzieri nejustificate, în conformitate cu clauzele și condițiile specificate.

---

[1] Taxele de licență nu includ plățile aferente licitațiilor, cererilor de oferte sau oricărui alt mijloc nediscriminatoriu de acordare de concesii sau contribuții obligatorii la furnizarea serviciului universal.

SUBSECȚIUNEA 2

DISPOZIȚII DE APLICARE GENERALĂ

ARTICOLUL 197

Recunoașterea reciprocă

1. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu împiedică o parte să solicite ca persoanele fizice să dețină calificările necesare și/sau experiența profesională specificată pe teritoriul pe care este prestat serviciul, pentru sectorul de activitate în cauză.

2. Fiecare parte încurajează organismele profesionale relevante să furnizeze Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, recomandări privind recunoașterea reciprocă, în vederea îndeplinirii, în totalitate sau în parte, de către antreprenori și prestatori de servicii a criteriilor aplicate de fiecare parte pentru autorizarea, acordarea de licențe, funcționarea și certificarea antreprenorilor și prestatorilor de servicii, și, în special, a serviciilor profesionale.

3. După primirea unei recomandări menționate la alineatul (2), Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț examinează, într-un termen rezonabil, recomandarea în cauză pentru a stabili dacă este conformă cu prezentul acord și, pe baza informațiilor din recomandare, evaluează, în special măsura în care standardele și criteriile aplicate de fiecare parte în materie de autorizare, acordare de licențe, funcționare și certificare a prestatorilor de servicii și a antreprenorilor sunt convergente.

4. În cazul în care aceste cerințe sunt îndeplinite, Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț stabilește măsurile necesare pentru angajarea de negocieri. Ulterior, părțile se angajează în negocieri, prin intermediul autorităților lor competente, privind un acord de recunoaștere reciprocă.

5. Orice acord de recunoaștere reciprocă la care se face referire la alineatul (4) din prezentul articol trebuie să fie în conformitate cu dispozițiile relevante ale Acordului OMC și, în special, cu articolul VII din GATS.

ARTICOLUL 198

Transparența și divulgarea informațiilor confidențiale

1. Fiecare parte răspunde prompt tuturor cererilor de informații specifice prezentate de cealaltă parte cu privire la orice măsuri de aplicare generală sau acorduri internaționale care intră în domeniul de aplicare al prezentului acord sau au un impact asupra acestuia. De asemenea, fiecare parte înființează unul sau mai multe puncte de informare pentru a furniza, la cerere, informații specifice antreprenorilor și prestatorilor de servicii ai celeilalte părți cu privire la toate aceste aspecte. Părțile se informează reciproc cu privire la punctele lor de informare în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord. Nu este necesar ca aceste puncte de informare să fie depozitare ale actelor cu putere de lege și actelor administrative.

2. Nicio dispoziție din prezentul acord nu obligă vreo parte să furnizeze informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica asigurarea respectării legilor sau ar fi contrară interesului public ori ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale unor anumite întreprinderi publice sau private.

SUBSECȚIUNEA 3

SERVICII INFORMATICE

ARTICOLUL 199

Definirea serviciilor informatice

1. În măsura în care comerțul cu servicii informatice este liberalizat în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol, părțile respectă dispozițiile din prezentul articol.

2. CPC ([1]) 84, codul Organizației Națiunilor Unite utilizat pentru descrierea serviciilor informatice și conexe, acoperă funcțiile de bază utilizate pentru prestarea tuturor serviciilor informatice și conexe:

(a) programe informatice, definite ca fiind ansambluri de instrucțiuni necesare pentru a permite computerelor să funcționeze și să comunice (inclusiv realizarea și implementarea lor);

(b) prelucrare și stocare de date; și

(c) servicii conexe, precum serviciile de consultanță și de formare pentru personalul clienților.

Datorită dezvoltărilor tehnologice, aceste servicii sunt oferite din ce în ce mai mult sub formă de pachete de servicii conexe care pot include toate sau o parte dintre aceste funcții de bază. De exemplu, serviciile precum găzduirea paginilor internet sau a domeniilor, extragerea datelor și tehnologia Grid constau fiecare dintr-o combinație de funcții de bază ale serviciilor informatice.

3. Serviciile informatice și conexe, indiferent dacă sunt sau nu prestate prin intermediul unei rețele, inclusiv prin internet, includ toate serviciile care oferă:

(a) consultare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, realizare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, suport tehnic, asistență tehnică, administrare a computerelor sau a sistemelor de computere;

(b) programe informatice, definite ca fiind ansambluri de instrucțiuni necesare pentru a permite computerelor să funcționeze și să comunice (între ele și cu exteriorul), precum și consultare, strategie, analiză, planificare, specificare, proiectare, realizare, instalare, implementare, integrare, testare, corectarea erorilor, actualizare, adaptare, întreținere, suport tehnic, asistență tehnică, administrare sau utilizare a programelor informatice;

(c) prelucrarea datelor, stocarea datelor, găzduirea datelor sau servicii de gestionare a bazelor de date;

(d) servicii de întreținere și reparații pentru mașini și echipamente de birou, inclusiv computere; sau

(e) servicii de formare destinate personalului clienților, legate de programele informatice, computere sau sisteme de computere și necuprinse în altă parte.

4. Serviciile informatice și conexe permit prestarea altor servicii (de exemplu, bancare) prin mijloace atât electronice, cât și de alt tip. Cu toate acestea, există o diferență importantă între serviciul de intermediere (de exemplu, găzduirea paginilor web sau găzduirea aplicațiilor) și conținutul sau serviciul de bază prestat pe cale electronică (de exemplu, servicii bancare). În astfel de cazuri, conținutul sau serviciul de bază nu intră sub incidența CPC 84.

[1] CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, *Statistical Papers*, seria M, nr. 77, CPC prov, 1991.

SUBSECȚIUNEA 4

SERVICII POȘTALE ȘI DE CURIERAT

ARTICOLUL 200

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru toate serviciile poștale și de curierat liberalizate în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol.

2. În sensul prezentei subsecțiuni și al secțiunii 2 (Dreptul de stabilire), secțiunii 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunii 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol:

(a) „licență" înseamnă o autorizație acordată de o autoritate de reglementare unui anumit prestator de servicii, a cărei obținere este obligatorie înainte de prestarea unui anumit serviciu;

(b) „serviciu universal" înseamnă prestarea permanentă a unui serviciu poștal de calitate specificată în orice punct al teritoriului unei părți la prețuri rezonabile pentru toți utilizatorii.

ARTICOLUL 201

Prevenirea practicilor anticoncurențiale în sectorul serviciilor poștale și de curierat

Sunt menținute sau introduse măsuri adecvate pentru a împiedica prestatorii care, separat sau împreună, au capacitatea să influențeze în mod considerabil condițiile de participare (legate de preț și ofertă) pe piața relevantă a serviciilor poștale și de curierat, ca urmare a utilizării poziției lor pe piață, să adopte sau să continue utilizarea de practici anticoncurențiale.

ARTICOLUL 202

Serviciu universal

Fiecare parte are dreptul să definească tipul de obligații de serviciu universal pe care dorește să le mențină. Aceste obligații nu vor fi considerate ca fiind anticoncurențiale în sine, cu condiția să fie gestionate într-un mod transparent, nediscriminatoriu și neutru din punctul de vedere al concurenței și să nu fie mai constrângătoare decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de către părți.

ARTICOLUL 203

Licențe

1. Obținerea unei licențe poate fi obligatorie numai pentru serviciile care fac parte din domeniul de aplicare al serviciului universal.

2. Acolo unde este necesară o licență, se vor face publice următoarele:

(a) toate criteriile de obținere a licenței și termenul necesar în mod normal pentru luarea unei decizii cu privire la o cerere de licență; și

(b) clauzele și condițiile licențelor.

3. Motivele pentru refuzul unei licențe vor fi comunicate solicitantului, la cerere. Fiecare parte stabilește, prin intermediul unui organism independent, procedura aferentă căilor de atac. Această procedură va fi transparentă, nediscriminatorie și bazată pe criterii obiective.

ARTICOLUL 204

Independența organismului de reglementare

Organismul de reglementare este distinct din punct de vedere juridic de orice prestator de servicii poștale și de curierat și nu este răspunzător în fața acestor prestatori. Deciziile organismului de reglementare și procedurile utilizate de acesta sunt imparțiale față de toți operatorii de piață.

SUBSECȚIUNEA 5

REȚELE ȘI SERVICII DE COMUNICAȚII ELECTRONICE

ARTICOLUL 205

Domeniu de aplicare și definiții

1. Prezenta subsecțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru toate serviciile de comunicații electronice liberalizate în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol.

2. În sensul prezentei subsecțiuni și al secțiunilor 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol:

(a) „servicii de comunicații electronice" înseamnă toate serviciile care constau, integral sau în principal, în transmiterea de semnale prin rețele de comunicații electronice, inclusiv servicii de telecomunicații și servicii de transmisie în rețele utilizate pentru emisie. Aceste servicii exclud serviciile care asigură sau care exercită responsabilitatea editorială asupra conținutului transmis prin intermediul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice;

(b) „rețea publică de comunicații" înseamnă o rețea de comunicații electronice utilizată în întregime sau în principal pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice destinate publicului;

(c) „rețea de comunicații electronice" înseamnă sisteme de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv prin rețele de satelit, rețele terestre fixe (cu comutare de circuite sau de pachete, incluziv internet) și mobile, sisteme care utilizează rețeaua electrică, atât timp cât servesc la transmiterea semnalelor, rețele utilizate pentru difuzarea programelor de radio și televiziune și rețele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;

(d) „autoritate de reglementare" în sectorul comunicațiilor electronice înseamnă organismul sau organismele responsabile pentru reglementarea comunicațiilor electronice menționate în prezentul capitol;

(e) un prestator de servicii are „putere semnificativă pe piață" în cazul în care, fie individual, fie împreună cu alți prestatori, se regăsește într-o poziție echivalentă cu poziția dominantă, respectiv o poziție de putere economică care îi permite să se comporte în mare măsură independent față de concurenți, clienți și, în cele din urmă, față de consumatori;

(f) „interconectare" înseamnă legătura fizică și logică realizată între rețele publice de comunicații utilizate de același sau un alt prestator de servicii pentru a permite utilizatorilor unui prestator de servicii să comunice cu utilizatorii aceluiași sau ai altui prestator de servicii sau pentru a accesa serviciile furnizate de un alt prestator de servicii. Serviciile pot fi furnizate de părțile implicate sau de alte părți care au acces la rețea. Interconectarea este un tip specific de acces pus în aplicare între operatorii de rețele publice;

(g) „serviciu universal" înseamnă ansamblul de servicii de o anumită calitate, accesibile tuturor utilizatorilor pe teritoriul unei părți, indiferent de localizarea lor geografică, la un preț rezonabil. Fiecare parte stabilește domeniul de aplicare și implementarea acestuia;

(h) „acces" înseamnă punerea la dispoziția altui prestator de servicii a infrastructurii și/sau a serviciilor, în conformitate cu condițiile definite, pe bază exclusivă sau neexclusivă, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice. Acesta se referă, printre altele, la accesul la elementele rețelei și la infrastructura asociată, ceea ce poate presupune conectarea echipamentului, prin mijloace fixe sau nu (aceasta include, în special, accesul la bucla locală și la instalațiile și serviciile necesare furnizării de servicii prin bucla locală); accesul la infrastructura fizică, inclusiv clădiri, canale și piloni; accesul la sistemele de software relevante, incluziv la sistemele de asistență operațională; accesul la conversia numerelor sau la sisteme care oferă funcționalități echivalente; accesul la rețele fixe și mobile, în special pentru roaming; accesul la sisteme de acces restricționat pentru serviciile de televiziune digitală și accesul la serviciile de rețea virtuale;

(i) „utilizator final" înseamnă un utilizator care nu furnizează rețele publice de comunicații sau servicii de comunicații electronice accesibile publicului;

(j) „buclă locală" înseamnă circuitul fizic care leagă punctul terminal al rețelei de la locuința sau sediul abonatului de cadrul principal de distribuție sau de o infrastructură echivalentă din rețeaua publică de comunicații.

ARTICOLUL 206

Autoritatea de reglementare

1. Fiecare parte garantează că autoritățile de reglementare pentru serviciile de comunicații electronice sunt distincte din punct de vedere juridic și independente din punct de vedere funcțional de orice prestator de servicii de comunicații electronice. În cazul în care una dintre părți păstrează dreptul de proprietate sau controlul asupra unui prestator de servicii care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice, partea respectivă asigură separarea structurală efectivă a funcției de reglementare, pe de o parte, de activitățile legate de dreptul de proprietate sau control, pe de altă parte.

2. Fiecare parte garantează că autoritatea de reglementare dispune de competențe suficiente pentru a reglementa sectorul. Sarcinile pe care trebuie să și le asume autoritatea de reglementare sunt făcute publice într-o formă accesibilă și clară, în special în cazul în care respectivele sarcini sunt încredințate mai multor organisme.

3. Fiecare parte garantează că deciziile autorităților de reglementare și procedurile utilizate de acestea sunt imparțiale față de toți operatorii de pe piață și transparente.

4. Autoritatea de reglementare are competența de a realiza o analiză a piețelor de produse și servicii relevante care ar putea face obiectul unei reglementări *ex ante*. În cazul în care autoritatea de reglementare trebuie să stabilească, în temeiul articolului 208 din prezentul acord, dacă să impună, să mențină, să modifice sau să retragă obligații, aceasta stabilește pe baza unei analize a pieței dacă piața relevantă este efectiv competitivă.

5. În cazul în care autoritatea de reglementare stabilește că o piață relevantă nu este efectiv competitivă, aceasta identifică și desemnează prestatori de servicii cu putere semnificativă pe piața respectivă și impune, menține sau modifică obligațiile specifice de reglementare menționate la articolul 208 din prezentul acord, după caz. Atunci când autoritatea de reglementare stabilește că o piață este efectiv competitivă, aceasta nu impune și nu menține niciuna dintre obligațiile de reglementare menționate la articolul 208 din prezentul acord.

6. Fiecare parte garantează că un prestator de servicii afectat de decizia unei autorități de reglementare are dreptul de a contesta decizia respectivă în fața unui organism competent și independent de părțile implicate în luarea deciziei. Fiecare parte garantează că se ține seama în mod corespunzător de fondul cauzei. Până la pronunțarea hotărârii în calea de atac, decizia autorității de reglementare rămâne valabilă, cu excepția cazului în care organismul care soluționează calea de atac decide altfel. În cazul în care organismul care soluționează calea de atac nu este o instanță de tip judiciar, acesta furnizează întotdeauna în scris motivele care stau la baza deciziilor luate, iar acestea fac, de asemenea, obiectul unei reexaminări din partea unei autorități judiciare imparțiale și independente. Deciziile luate de organismele care soluționează calea de atac sunt puse efectiv în aplicare.

7. Fiecare parte garantează că, atunci când autoritățile de reglementare intenționează să ia măsuri legate de dispozițiile prezentei subsecțiuni, cu un impact semnificativ asupra pieței relevante, acestea oferă părților interesate posibilitatea de a formula observații cu privire la proiectul de măsură într-un termen rezonabil. Autoritățile de reglementare își publică procedurile de consultare. Rezultatele procedurii de consultare sunt puse la dispoziția publicului, exceptând cazurile în care există informații confidențiale.

8. Fiecare parte se asigură că prestatorii de servicii care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice transmit toate informațiile necesare, inclusiv cele financiare, astfel încât autoritățile de reglementare să garanteze conformitatea cu dispozițiile prezentei subsecțiuni sau cu dispozițiile deciziilor adoptate în temeiul prezentei subsecțiuni. Prestatorii respectivi furnizează aceste informații rapid și la cerere, respectând termenele și nivelul de detaliere solicitat de autoritatea de reglementare. Informațiile solicitate de autoritatea de reglementare sunt proporționale cu sarcina pe care o are de îndeplinit. Autoritatea de reglementare își motivează cererea de informații.

ARTICOLUL 207

Autorizația de prestare a serviciilor de comunicații electronice

1. Fiecare parte se asigură că prestarea serviciilor este autorizată, cât mai mult posibil, în urma unei simple notificări.

2. Fiecare parte se asigură că obținerea unei licențe poate fi necesară pentru a aborda aspecte legate de atribuirea de numere și frecvențe. Clauzele și condițiile unei astfel de licențe sunt făcute publice.

3. Fiecare parte se asigură că, în cazul în care este necesară o licență:

(a) toate criteriile de acordare a licenței și termenul rezonabil necesar în mod normal pentru luarea unei decizii cu privire la o cerere de licență sunt făcute publice;

(b) motivele care stau la baza refuzului de acordare a unei licențe se comunică în scris solicitantului, la cerere;

(c) în cazul în care i se refuză în mod incorect acordarea unei licențe, solicitantul are posibilitatea să conteste refuzul în fața unui organism competent; și

(d) taxele de licență ([1]) solicitate de oricare dintre părți pentru acordarea unei licențe nu depășesc costurile administrative pe care le presupun în mod normal gestionarea, controlul și exploatarea licențelor aplicabile. Taxele de licență pentru utilizarea spectrului de frecvențe radio și a resurselor de numerotare nu fac obiectul cerințelor de la prezentul alineat.

([1]) Taxele de licență nu includ plățile aferente licitațiilor, cererilor de oferte sau oricărui alt mijloc nediscriminatoriu de acordare de concesii sau contribuții obligatorii la furnizarea serviciului universal.

ARTICOLUL 208

Acces și interconectare

1. Fiecare parte se asigură că orice prestator de servicii autorizat să ofere servicii de comunicații electronice are dreptul și obligația de a negocia accesul și interconectarea cu alți furnizori de rețele și servicii publice de comunicații electronice. Accesul și interconectarea ar trebui convenite, în principiu, pe baza unor negocieri comerciale între prestatorii de servicii în cauză.

2. Fiecare parte se asigură că prestatorii de servicii care obțin informații de la un alt prestator în timpul procesului de negociere a acordurilor de interconectare utilizează respectivele informații doar în scopul pentru care acestea au fost oferite și respectă întotdeauna confidențialitatea informațiilor transmise sau păstrate.

3. Fiecare parte se asigură că, în cazul în care se constată, în conformitate cu articolul 206 din prezentul acord, că o piață relevantă nu este efectiv concurențială, autoritatea de reglementare are competența să impună prestatorului de servicii desemnat drept prestator cu putere semnificativă pe piață una sau mai multe dintre următoarele obligații referitoare la interconectare și/sau acces:

(a) obligația de nediscriminare, care garantează faptul că operatorii aplică condiții echivalente în împrejurări echivalente altor prestatori de servicii care furnizează servicii echivalente și că furnizează servicii și informații în aceleași condiții și la același nivel de calitate ca cele pe care le asigură propriilor servicii sau celor ale filialelor sau ale partenerilor lor;

(b) obligația impusă societăților integrate vertical de a-și prezenta în mod transparent prețurile angro și prețurile de transfer intern, în cazul în care există o cerință de nediscriminare sau pentru a preveni subvențiile încrucișate abuzive. Autoritatea de reglementare poate specifica formatul și metodologia contabilă care trebuie utilizate;

(c) obligațiile de acceptare a cererilor rezonabile de acces la anumite elemente de rețea și la dotări asociate și de utilizare a acestora, inclusiv de acces neîngrădit la bucla locală, printre altele în situații în care autoritatea de reglementare consideră că refuzul accesului sau clauzele și condițiile nerezonabile cu efect similar ar împiedica apariția unei piețe competitive și durabile la nivel de comerț cu amănuntul sau că nu ar fi în interesul utilizatorului final.

Autoritățile de reglementare pot impune condiții privind corectitudinea, caracterul rezonabil și promptitudinea obligațiilor prevăzute la prezenta literă;

(d) furnizarea de anumite servicii angro în vederea revânzării acestora de către terți; acordarea de acces deschis la interfețele tehnice, la protocoale sau la alte tehnologii-cheie care sunt indispensabile pentru interoperabilitatea serviciilor sau a serviciilor de rețea virtuale; furnizarea unor posibilități de colocare sau a altor forme de utilizare în comun a infrastructurii, inclusiv a conductelor, a clădirilor sau a pilonilor; prestarea de anumite servicii necesare asigurării interoperabilității serviciilor de la un capăt la altul (*end-to-end*) pentru utilizatori, inclusiv infrastructura pentru serviciile de rețea inteligente; furnizarea de acces la sistemele de asistență operațională sau la sistemele de software similare necesare în vederea asigurării unei concurențe loiale în domeniul prestării de servicii; și interconectarea de rețele sau de infrastructuri de rețele.

Autoritățile de reglementare pot impune condiții privind corectitudinea, caracterul rezonabil și promptitudinea obligațiilor prevăzute la prezenta literă;

(e) obligații privind recuperarea costurilor și controlul prețurilor, inclusiv obligații privind orientarea prețurilor în funcție de costuri, precum și obligații privind sistemele de contabilitate a costurilor, pentru furnizarea unor tipuri specifice de interconectare și/sau acces, în situații în care o analiză a pieței indică faptul că lipsa unei concurențe efective înseamnă că operatorul în cauză poate menține prețurile la un nivel extrem de ridicat sau poate comprima prețurile în detrimentul utilizatorilor finali.

(f) Autoritățile de reglementare iau în considerare investițiile făcute de operator și îi permit realizarea unei rate de rentabilitate rezonabile față de capitalul angajat, ținând seama de riscurile aferente;

(g) publicarea de obligații specifice impuse prestatorilor de servicii de către autoritatea de reglementare care identifică produsul/serviciul specific și piețele geografice. Vor fi puse la dispoziția publicului informații actualizate, într-un mod care garantează accesul cu ușurință al tuturor părților interesate la informațiile în cauză, cu condiția ca acestea să nu fie confidențiale și să nu conțină secrete de afaceri;

(h) obligațiile de transparență care impun operatorilor să facă publice anumite informații; în special, în cazul în care un operator are obligații de nediscriminare, autoritatea de reglementare îi poate impune acestuia să publice o ofertă de referință care să fie suficient de detaliată pentru a garanta că prestatorii de servicii nu sunt obligați să plătească pentru infrastructura care nu este necesară pentru serviciul solicitat, prezentând o descriere a ofertelor pertinente, defalcate pe componente în funcție de necesitățile de pe piață, incluzând clauzele și condițiile aferente, inclusiv prețurile.

4. Fiecare parte se asigură că un prestator de servicii care solicită interconectarea cu un prestator de servicii desemnat drept prestator cu putere semnificativă pe piață poate recurge, în orice moment sau după un interval de timp rezonabil care a fost făcut public, la un organism național independent, care poate fi un organism de reglementare, menționat la articolul 205 alineatul (2) litera (d) din prezentul acord, pentru soluționarea litigiilor legate de clauzele și condițiile privind interconectarea și/sau accesul.

ARTICOLUL 209

Resurse limitate

1. Fiecare parte se asigură că orice procedură pentru atribuirea și utilizarea resurselor limitate, inclusiv a frecvențelor, numerelor și a drepturilor de trecere, se desfășoară într-un mod obiectiv, proporțional, prompt, transparent și nediscriminatoriu. Informațiile privind situația actuală a benzilor de frecvență atribuite se pun la dispoziția publicului, fără a fi însă necesară identificarea detaliată a frecvențelor atribuite pentru utilizări specifice cu caracter guvernamental.

2. Fiecare parte garantează gestionarea eficientă a frecvențelor radio pentru serviciile de comunicații electronice pe teritoriul său pentru a asigura utilizarea efectivă și eficientă a spectrului de frecvențe radio. În cazul în care cererea de frecvențe specifice depășește disponibilitatea acestora, se recurge la proceduri adecvate și transparente pentru atribuirea acestor frecvențe, cu scopul de a optimiza utilizarea lor și de a facilita dezvoltarea concurenței.

3. Fiecare parte se asigură că atribuirea resurselor naționale de numerotare și gestionarea planurilor naționale de numerotare intră în sfera de competență a autorității de reglementare.

4. În cazul în care autoritățile publice sau locale păstrează dreptul de proprietate sau controlul asupra prestatorilor de servicii care furnizează rețele și/sau servicii publice de comunicații, trebuie asigurată separarea structurală efectivă a funcției de atribuire a drepturilor de trecere, pe de o parte, de activitățile legate de dreptul de proprietate sau de control, pe de altă parte.

ARTICOLUL 210

Serviciu universal

1. Fiecare parte are dreptul să definească tipul de obligații de serviciu universal pe care dorește să le mențină.

2. Aceste obligații nu vor fi considerate ca fiind anticoncurențiale în sine, cu condiția să fie gestionate într-un mod transparent, obiectiv și nediscriminatoriu. Gestionarea acestor obligații este, de asemenea, neutră din punctul de vedere al concurenței și nu este mai constrângătoare decât este necesar pentru tipul de serviciu universal definit de fiecare parte.

3. Fiecare parte se asigură că toți prestatorii de servicii sunt eligibili pentru a furniza serviciul universal și că niciun prestator de servicii nu este exclus *a priori*. Desemnarea se face printr-un mecanism eficient, transparent, obiectiv și nediscriminatoriu. Fiecare parte evaluează, după caz, dacă furnizarea serviciului universal reprezintă o sarcină nejustificată pentru organizația (organizațiile) desemnată (desemnate) să furnizeze serviciul universal. În cazul în care acest lucru se justifică ca urmare a efectuării evaluării menționate anterior și ținând seama de eventualul avantaj pe piață de care beneficiază o organizație care oferă serviciul universal, autoritățile de reglementare stabilesc dacă este necesar un mecanism destinat să ofere despăgubiri prestatorului (prestatorilor) de servicii în cauză sau să repartizeze costul net al obligațiilor de serviciu universal.

ARTICOLUL 211

Furnizarea transfrontalieră de servicii de comunicații electronice

Niciuna dintre părți nu poate solicita unui furnizor de servicii al celeilalte părți să își stabilească o prezență comercială sau orice formă de prezență ori să fie rezident pe teritoriul său, ca o condiție pentru prestarea transfrontalieră de servicii.

ARTICOLUL 212

Confidențialitatea informațiilor

Fiecare parte asigură confidențialitatea comunicațiilor electronice și a traficului de date aferent, efectuate prin intermediul unei rețele publice de comunicații, și a serviciilor de comunicații electronice disponibile pentru public, fără a restrânge comerțul cu servicii.

ARTICOLUL 213

Litigii între prestatorii de servicii

1. Fiecare parte se asigură că, în cazul unui litigiu între prestatorii de rețele sau servicii de comunicații electronice în legătură cu drepturile și obligațiile menționate în prezentul capitol, autoritatea de reglementare în cauză pronunță, la cererea uneia dintre părți, o decizie cu caracter obligatoriu pentru a soluționa litigiul în cel mai scurt timp posibil și în orice caz în termen de patru luni.

2. Decizia autorității de reglementare este pusă la dispoziția publicului, ținând seama de cerințele privind secretele de afaceri. Prestatorii de servicii în cauză primesc o expunere completă a motivelor pe care se bazează decizia.

3. Atunci când un astfel de litigiu vizează prestarea transfrontalieră de servicii, autoritățile de reglementare în cauză își coordonează eforturile pentru a ajunge la soluționarea litigiului.

SUBSECȚIUNEA 6

SERVICII FINANCIARE

ARTICOLUL 214

Domeniul de aplicare și definiție

1. Prezenta secțiune stabilește principiile cadrului de reglementare pentru toate serviciile financiare liberalizate în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol.

2. În sensul prezentei subsecțiuni și al secțiunii 2 (Dreptul de stabilire), secțiunii 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunii 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol:

(a) „serviciu financiar" înseamnă orice serviciu de natură financiară oferit de un prestator de servicii financiare al unei părți. Serviciile financiare includ următoarele activități:

(i) servicii de asigurări și servicii conexe asigurărilor:

(1) asigurări directe (inclusiv coasigurare):

(a) de viață;

(b) altele decât cele de viață;

(2) reasigurare și retrocedare;

(3) intermedierea asigurării, de exemplu activități de brokeraj și de agenție; și

(4) servicii auxiliare de asigurări, precum servicii de consultanță, de actuariat, de evaluare a riscurilor și de soluționare a revendicărilor;

(ii) servicii bancare și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor):

(1) acceptarea depozitelor și a altor fonduri rambursabile de la populație;

(2) împrumuturi de orice tip, inclusiv credit de consum, credit ipotecar, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale;

(3) leasing financiar;

(4) toate serviciile de plăți și transferuri monetare, inclusiv cărțile de credit sau de debit, cecurile de călătorie și cecurile bancare;

(5) garanții și angajamente;

(6) operațiuni în nume propriu sau în numele clienților pe piața bursieră, pe piața extrabursieră sau pe alte piețe, și anume:

(a) instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit);

(b) valută;

(c) produse derivate inclusiv, printre altele, contracte futures și opțiuni;

(d) instrumente ale cursului de schimb și ale ratei dobânzilor, inclusiv produse cum ar fi swapurile și contractele forward pe rata dobânzii;

(e) valori mobiliare transferabile;

(f) alte instrumente și active financiare negociabile, inclusiv lingouri;

(7) participarea la emisiunile de titluri de orice natură, inclusiv subscrierile, plasamentele (private sau publice) în calitate de agent și prestarea de servicii conexe;

(8) brokeraj monetar;

(9) gestionarea activelor, de exemplu gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionare a plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare;

(10) serviciile de decontare și compensare a activelor financiare, inclusiv valorile mobiliare, produsele financiare derivate și alte instrumente negociabile;

(11) comunicarea și transferul de informații financiare, prelucrarea datelor financiare și software-ul aferent;

(12) servicii de consiliere, de intermediere și alte servicii financiare auxiliare referitoare la diversele activități enumerate la punctele (1) — (11), inclusiv informații și evaluări privind dosarele de credit, investigații și informații privind plasamentele

și constituirea portofoliilor, consiliere privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților comerciale;

(b) „prestator de servicii financiare" înseamnă orice persoană fizică sau juridică a unei părți care intenționează să presteze sau prestează servicii financiare. Termenul „prestator de servicii financiare" nu include entitățile publice;

(c) „entitate publică" înseamnă:

(i) un guvern, o bancă centrală sau o autoritate monetară și financiară a unei părți sau o entitate deținută sau controlată de către o parte, care este în principal însărcinată cu exercitarea unor funcții publice sau cu desfășurarea unor activități de serviciu public, cu excepția unei entități însărcinate în principal cu prestarea unor servicii financiare în condiții comerciale; sau

(ii) o entitate privată, care îndeplinește funcții ce revin în mod normal unei bănci centrale sau unei autorități monetare și financiare, atunci când exercită aceste funcții;

(d) „serviciu financiar nou" înseamnă un serviciu de natură financiară, inclusiv servicii privind produse existente sau produse noi, ori modul în care este livrat un produs, care nu este furnizat de niciun alt prestator de servicii financiare pe teritoriul unei părți, dar care este furnizat pe teritoriul celeilalte părți.

ARTICOLUL 215

Excepția prudențială

1. Fiecare parte poate adopta sau menține măsuri din motive prudențiale, cum ar fi:

(a) protecția investitorilor, a deponenților, a asiguraților sau a persoanelor față de care un prestator de servicii financiare are o obligație fiduciară; și

(b) asigurarea integrității și stabilității sistemului financiar al unei părți.

2. Măsurile respective nu sunt mai constrângătoare decât este necesar pentru a-și îndeplini obiectivul.

3. Nicio dispoziție din prezentul acord nu impune vreunei părți divulgarea de informații referitoare la afacerile și la conturile unor clienți individuali sau orice informații confidențiale sau protejate deținute de organismele publice.

ARTICOLUL 216

Reglementare eficientă și transparentă

1. Fiecare parte depune toate eforturile pentru a comunica în avans tuturor persoanelor interesate orice măsură de aplicare generală pe care acea parte intenționează să o adopte pentru a oferi acestor persoane ocazia de a prezenta observații referitoare la respectiva măsură. Această măsură se aplică:

(a) prin intermediul unei publicații oficiale; sau

(b) în altă formă scrisă sau electronică.

2. Fiecare parte pune la dispoziția persoanelor interesate cerințele sale pentru completarea cererilor privind prestarea de servicii financiare.

La cererea unui solicitant, partea în cauză informează solicitantul cu privire la stadiul în care se află cererea acestuia. Dacă partea în cauză dorește informații suplimentare din partea solicitantului, aceasta notifică de îndată solicitantul.

3. Fiecare parte face tot posibilul pentru a garanta implementarea și aplicarea pe teritoriul ei a standardelor convenite la nivel internațional privind reglementarea și supravegherea sectorului de servicii financiare și pentru combaterea fraudei și evaziunii fiscale. Aceste standarde convenite la nivel internațional sunt, printre altele, „Principiile de bază pentru supravegherea eficientă a sectorului bancar" ale Comitetului de la Basel pentru supraveghere bancară, „Principiile de bază în asigurări" ale Asociației internaționale a organismelor de supraveghere a asigurărilor, „Obiectivele și principiile de reglementare a valorilor mobiliare" ale Organizației Internaționale a Reglementatorilor de Valori Mobiliare, „Convenția privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală" a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), „Declarația G20 privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale" și cele „Patruzeci de recomandări privind spălarea banilor" și cele „Nouă recomandări speciale privind finanțarea terorismului" ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională.

Părțile iau notă, de asemenea, de *Ten Key Principles for Information Sharing* („Zece principii-cheie pentru schimbul de informații") promulgate de miniștrii de finanțe din țările G7 și vor lua toate măsurile necesare pentru a încerca să le aplice în contactele lor bilaterale.

ARTICOLUL 217

Servicii financiare noi

Fiecare parte permite unui prestator de servicii financiare al celeilalte părți să presteze orice serviciu financiar nou de tip similar cu serviciile a căror prestare de către proprii prestatori de servicii financiare ar fi permisă de către partea respectivă în conformitate cu dreptul intern al acesteia în circumstanțe similare. O parte poate stabili forma juridică prin care serviciul poate fi prestat și poate impune o autorizație pentru prestarea serviciului respectiv. În cazul în care este necesară o astfel de autorizație, se adoptă o decizie într-un termen rezonabil și autorizația respectivă poate fi refuzată doar din motive prudențiale.

ARTICOLUL 218

Prelucrarea datelor

Fiecare parte permite unui prestator de servicii financiare al celeilalte părți să transfere informații în formă electronică sau în altă formă, către și dinspre teritoriul său, pentru prelucrarea datelor, atunci când această prelucrare este necesară pentru activitățile obișnuite ale acestui prestator de servicii financiare.

ARTICOLUL 219

Excepții specifice

1. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte, inclusiv entitățile sale publice, să desfășoare sau să presteze în exclusivitate, pe teritoriul său, activități sau servicii care fac parte dintr-un sistem public de pensii sau sistem oficial de asigurări sociale, cu excepția cazurilor în care activitățile respective pot fi desfășurate, în temeiul reglementărilor naționale ale părții respective, de către prestatori de servicii financiare aflați în concurență cu entități publice sau cu instituții private.

2. Nicio dispoziție din prezentul acord nu se aplică activităților desfășurate de o bancă centrală, o autoritate monetară sau de o altă entitate publică în cadrul politicii monetare sau al politicii cursului de schimb.

3. Nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează ca împiedicând o parte, inclusiv entitățile publice ale acesteia, să desfășoare activități sau să presteze servicii în mod exclusiv pe teritoriul său în numele, beneficiind de garanția resurselor financiare ale părții sau ale entităților publice ale acesteia sau utilizând aceste resurse financiare.

ARTICOLUL 220

Organisme de autoreglementare

Atunci când apartenența, participarea sau accesul la orice organism de autoreglementare, bursă sau piață de valori mobiliare sau futures, agenție de compensare sau orice altă organizație sau asociație este cerută de una dintre părți pentru ca prestatorii de servicii financiare din cealaltă parte să poată presta servicii financiare în condiții de egalitate cu prestatorii de servicii financiare din partea respectivă sau atunci când partea oferă în mod direct sau indirect acestor entități privilegii sau avantaje în materie de prestare a serviciilor financiare, partea în cauză se asigură că sunt respectate obligațiile prevăzute la articolul 180 alineatul (1) și la articolul 186 din prezentul acord.

ARTICOLUL 221

Sisteme de compensare și de plăți

În conformitate cu clauzele și condițiile care constituie tratamentul național, fiecare parte acordă prestatorilor de servicii financiare din cealaltă parte stabiliți pe teritoriul său acces la sistemele de plată și de compensare exploatate de entități publice, precum și la facilitățile oficiale de finanțare și refinanțare disponibile în cursul activităților comerciale obișnuite. Prezentul articol nu oferă acces la facilitățile de creditor de ultimă instanță ale părții.

ARTICOLUL 222

Standarde internaționale

Fiecare parte recunoaște importanța alinierii treptate a legislației existente și viitoare de standardele internaționale privind cele mai bune practici enumerate la articolul 216 alineatul (3) din prezentul acord.

SUBSECȚIUNEA 7

SERVICII DE TRANSPORT

ARTICOLUL 223

Domeniu de aplicare

Prezenta secțiune stabilește principiile privind liberalizarea serviciilor de transport internațional în conformitate cu secțiunea 2 (Dreptul de stabilire), secțiunea 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunea 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol.

ARTICOLUL 224

Transportul maritim internațional

1. În sensul prezentei subsecțiuni și al secțiunii 2 (Dreptul de stabilire), secțiunii 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) și secțiunii 4 (Prezența temporară a persoanelor fizice aflate în vizită de afaceri) din prezentul capitol:

(a) „transportul maritim internațional" cuprinde operațiuni de transport „de la expeditor la destinatar" (*door to door*) și multimodal, care presupune transportul bunurilor prin intermediul mai multor mijloace de transport, inclusiv maritim, însoțite de un singur document de transport și, în acest scop, dreptul de a încheia contracte direct cu furnizorii de alte moduri de transport;

(b) „servicii de manipulare a încărcăturilor maritime" înseamnă activități desfășurate de operatori portuari, inclusiv operatorii de terminale, cu excepția activităților directe ale docherilor, atunci când această forță de muncă este organizată independent de societățile de exploatare portuară sau de exploatare a terminalelor. Activitățile vizate includ organizarea și supravegherea următoarelor operațiuni:

(i) încărcarea/descărcarea navelor;

(ii) amararea/dezamararea mărfurilor; și

(iii) recepționarea/livrarea și depozitarea în siguranță a mărfurilor înainte de expediere sau după descărcare;

(c) „servicii de vămuire" (sau „servicii ale agenților vamali") înseamnă activități care constau în îndeplinirea, în numele unei alte părți, a formalităților vamale privind importul, exportul sau transportul direct al mărfurilor, indiferent dacă acest serviciu reprezintă principala activitate a prestatorului de servicii sau o completare obișnuită a activității sale principale;

(d) „servicii de staționare și depozitare a containerelor" înseamnă activități care constau în depozitarea containerelor, în porturi sau în interiorul țării, în vederea umplerii/golirii, a reparării și a punerii lor la dispoziție pentru expediere;

(e) „servicii de agenții maritime" înseamnă activități ce constau în reprezentarea, într-o zonă geografică dată, în calitate de agent, a intereselor comerciale ale uneia sau mai multor linii de navigație sau companii maritime, în următoarele scopuri:

(i) comercializarea și vânzarea serviciilor de transport maritim și a serviciilor conexe, de la cotare până la facturare, precum și emisiunea de conosamente în numele societăților, achiziționarea și revânzarea serviciilor conexe necesare, întocmirea documentelor și furnizarea de informații comerciale;

(ii) reprezentarea societăților care organizează escala navei sau preluarea încărcăturilor atunci când este necesar;

(f) „servicii de transport al mărfurilor" înseamnă activitatea ce constă în organizarea și monitorizarea operațiunilor de transport în numele transportatorilor, prin achiziționarea serviciilor de transport și a serviciilor conexe, pregătirea documentelor și furnizarea de informații comerciale;

(g) „servicii de legătură" înseamnă transportul prealabil și în continuare a încărcăturilor internaționale pe mare, în special în containere, între porturile situate pe teritoriul unei părți.

2. În ceea ce privește transportul maritim internațional, fiecare parte este de acord să asigure aplicarea efectivă a principiului accesului nelimitat la încărcături pe baze comerciale, libertatea de a presta serviciile maritime internaționale, precum și tratamentul național în cadrul prestării unor astfel de servicii.

Ținând seama de nivelurile existente de liberalizare între părți în ceea ce privește transportul maritim internațional:

(a) fiecare parte aplică efectiv principiul accesului nerestricționat pe piețele și la schimburile comerciale maritime internaționale pe baze comerciale și în mod nediscriminatoriu;

(b) fiecare parte acordă navelor care arborează pavilionul celeilalte părți sau care sunt exploatate de prestatori de servicii ai celeilalte părți un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor nave sau navelor unei țări terțe, luându-se în calcul cel mai favorabil dintre cele două tratamente în ceea ce privește, printre altele, accesul la porturi, utilizarea infrastructurii și a serviciilor portuare, utilizarea serviciilor maritime auxiliare, precum și în ceea ce privește taxele și redevențele aferente, instalațiile vamale și alocarea danelor și a instalațiilor de încărcare și descărcare.

3. În aplicarea acestor principii, părțile:

(a) nu introduc dispoziții privind împărțirea încărcăturii în viitoarele acorduri cu țări terțe privind serviciile de transport maritim, inclusiv vracul solid și lichid, precum și traficul de linie și reziliază, într-un interval rezonabil de timp, astfel de clauze de împărțire a încărcăturii, în cazul în care acestea există în acorduri precedente; și

(b) abrogă și se abțin să introducă, de la intrarea în vigoare a prezentului acord, orice măsură unilaterală și orice obstacol administrativ, tehnic și de altă natură care ar putea constitui restricții deghizate sau ar putea avea efecte discriminatorii asupra libertății de a presta servicii în domeniul transportului maritim internațional.

4. Fiecare parte permite prestatorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți să dețină prezențe comerciale pe teritoriul său în condiții de stabilire și de exploatare nu mai puțin favorabile decât cele acordate propriilor săi prestatori de servicii sau celor din orice țară terță, oricare dintre acestea sunt mai favorabile.

5. Fiecare parte pune la dispoziția prestatorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți, în condiții rezonabile și nediscriminatorii, următoarele servicii portuare: pilotaj, asistență la remorcare și tracțiune, aprovizionare, alimentare cu combustibil și cu apă, colectarea gunoiului și eliminarea deșeurilor de balast, serviciile căpitanului de port, asistență la navigație, servicii operaționale pe uscat esențiale exploatărilor de nave, inclusiv comunicații, furnizare de apă și de electricitate, instalații pentru reparații de urgență, servicii de ancorare, dane și servicii de acostare.

6. Fiecare parte permite transportul echipamentelor, precum containerele goale, care nu sunt transportate drept mărfuri contra plată, între porturile Republicii Moldova sau între porturile Regatului Unit.

7. Fiecare parte, sub rezerva autorizării de către autoritatea competentă, permite prestatorilor de servicii de transport maritim internațional ai celeilalte părți să presteze servicii de legătură între porturile naționale.

ARTICOLUL 225

Transportul aerian

Liberalizarea progresivă a transportului aerian între părți, adaptată la nevoile lor comerciale reciproce și la condițiile de acces reciproc pe piață, va fi abordată de un acord sau o înțelegere privind serviciile aeriene între Republica Moldova și Regatul Unit.

SECȚIUNEA 6

COMERȚUL ELECTRONIC

SUBSECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 226

Obiective și principii

1. Recunoscând faptul că schimburile comerciale electronice sporesc oportunitățile de afaceri în numeroase sectoare, părțile convin să promoveze dezvoltarea comerțului electronic între ele, în special cooperând în probleme legate de aplicarea dispozițiilor privind comerțul electronic prevăzute în prezentul capitol.

2. Părțile convin că dezvoltarea comerțului electronic trebuie să fie compatibilă în totalitate cu cele mai exigente standarde internaționale în materie de protecție a datelor, pentru a asigura încrederea utilizatorilor de comerț electronic.

3. Părțile convin că transmiterile electronice se consideră prestare de servicii, în sensul secțiunii 3 (Prestarea transfrontalieră de servicii) din prezentul capitol, care nu poate face obiectul taxelor vamale.

ARTICOLUL 227

Cooperarea în materie de comerț electronic

1. Părțile mențin un dialog privind problemele de reglementare ridicate de comerțul electronic, care va aborda, printre altele, următoarele aspecte:

(a) recunoașterea certificatelor de semnătură electronică eliberate publicului și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare;

(b) răspunderea prestatorilor de servicii intermediari în ceea ce privește transmiterea sau stocarea informațiilor;

(c) tratamentul comunicațiilor electronice comerciale nesolicitate;

(d) protecția consumatorilor în domeniul comerțului electronic; și

(e) orice alt aspect relevant pentru dezvoltarea comerțului electronic.

2. Această cooperare se poate realiza prin schimburi de informații cu privire la legislația respectivă a părților referitoare la aceste aspecte, precum și cu privire la punerea în aplicare a legislației în cauză.

SUBSECȚIUNEA 2

RĂSPUNDEREA PRESTATORILOR DE SERVICII INTERMEDIARI

ARTICOLUL 228

Utilizarea serviciilor intermediarilor

1. Părțile recunosc că serviciile intermediarilor pot fi folosite de terți pentru activități de încălcare a drepturilor protejate și adoptă măsurile stabilite în prezenta subsecțiune în ceea ce privește prestatorii de servicii intermediari.

2. În sensul articolului 229 din prezentul acord, „prestator de servicii" înseamnă un furnizor de transmisii, rutare sau conexiuni pentru comunicările online digitale fără modificarea conținutului lor, între puncte precise specificate de utilizatorul materialului, la alegerea sa. În sensul articolelor 230 și 231 din prezentul acord, „prestator de servicii" înseamnă un prestator sau operator de sisteme pentru servicii online sau pentru acces la rețele.

ARTICOLUL 229

Răspunderea prestatorilor de servicii intermediari: „simpla transmitere"

1. În cazul în care se prestează un serviciu al societății informaționale care constă în transmiterea într-o rețea de comunicații a informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului sau în furnizarea accesului la rețeaua de comunicații, părțile se asigură că prestatorul de servicii nu este responsabil pentru informațiile transmise, cu condiția ca prestatorul:

(a) să nu inițieze transmiterea;

(b) să nu selecteze destinatarul transmiterii; și

(c) să nu selecteze sau să modifice informațiile care fac obiectul transmiterii.

2. Activitățile de transmitere și de furnizare a accesului prevăzute la alineatul (1) includ stocarea automată, intermediară și tranzitorie a informațiilor transmise, atâta timp cât stocarea servește exclusiv pentru executarea transmiterii în rețeaua de comunicații și cu condiția ca durata stocării să nu depășească timpul necesar transmiterii în mod rezonabil.

3. Prezentul articol nu aduce atingere posibilității ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să solicite prestatorului de servicii, în conformitate cu sistemul juridic al părților, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină.

ARTICOLUL 230

Răspunderea prestatorilor de servicii intermediari: „memorarea în cache"

1. În cazul în care se prestează un serviciu al societății informaționale care constă în transmiterea printr-o rețea de comunicații a informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, părțile se asigură că prestatorul de servicii nu este responsabil pentru stocarea automată, intermediară și temporară a informațiilor transmise, realizată exclusiv pentru a face mai eficientă transmiterea mai departe a informațiilor către alți destinatari ai serviciului, la cerere, cu condiția ca prestatorul:

(a) să nu modifice informația;

(b) să îndeplinească condițiile de acces la informație;

(c) să se conformeze normelor privind actualizarea informației, specificate într-un mod recunoscut pe scară largă și folosite de întreprinderile din sector;

(d) să nu împiedice folosirea licită a tehnologiei, larg recunoscută și folosită de întreprinderile din sector, în scopul de a obține date privind utilizarea informației; și

(e) să acționeze prompt pentru eliminarea informațiilor pe care le-a stocat sau pentru a bloca accesul la acestea de îndată ce ia la cunoștință că informațiile transmise inițial au fost eliminate din rețea ori accesul la acestea a fost blocat sau că o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă a dispus eliminarea informațiilor sau blocarea acestora.

2. Prezentul articol nu aduce atingere posibilității ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să solicite prestatorului de servicii, în conformitate cu sistemul juridic al părților, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină.

ARTICOLUL 231

Răspunderea prestatorilor de servicii intermediari: „găzduirea"

1. În cazul în care se prestează un serviciu al societății informaționale care constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, părțile se asigură că prestatorul de servicii nu este responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca prestatorul:

(a) să nu aibă efectiv cunoștință despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în despăgubiri, să nu aibă cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sau informațiile sunt ilicite; sau

(b) din momentul în care ia cunoștință despre acestea, să acționeze prompt pentru a elimina informațiile sau pentru a bloca accesul la acestea.

2. Alineatul (1) nu se aplică atunci când destinatarul serviciului acționează sub autoritatea sau sub controlul prestatorului.

3. Prezentul articol nu aduce atingere posibilității ca o instanță judecătorească sau o autoritate administrativă să impună prestatorului de servicii, în conformitate cu sistemul juridic al părților, să pună capăt unei încălcări sau să o prevină și nu aduce atingere posibilității ca părțile să instituie proceduri de reglementare a eliminării informațiilor sau blocării accesului la acestea.

ARTICOLUL 232

Absența unei obligații generale în materie de supraveghere

1. Părțile nu impun prestatorilor o obligație generală de supraveghere a informațiilor pe care le transmit sau le stochează atunci când prestează serviciile prevăzute la articolele 229, 230 și 231 din prezentul acord și nici o obligație generală de a căuta în mod activ fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitățile sunt ilicite.

2. O parte poate stabili în sarcina prestatorilor de servicii din societatea informațională obligația de a informa în mod prompt autoritățile publice competente în legătură cu presupuse activități ilicite comise de destinatarii serviciului lor sau în legătură cu informațiile furnizate de aceștia din urmă sau de a comunica autorităților competente, la cerere, informații care să permită identificarea destinatarilor serviciului cu care au încheiat acorduri de stocare.

SECȚIUNEA 7

EXCEPȚII

ARTICOLUL 233

Excepții generale

1. Fără a aduce atingere excepțiilor generale prevăzute la articolul 379 din prezentul acord, dispozițiile din prezentul capitol și din anexele XI-A și XI-E, XI-B și XI-F, XI-C și XI-G, XI-D și XI-H la prezentul acord fac obiectul excepțiilor prevăzute în prezentul articol.

2. Sub rezerva cerinței ca aceste măsuri să nu fie aplicate astfel încât să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între țările în care există astfel de condiții sau o restricție mascată în calea stabilirii sau a prestării transfrontaliere de servicii, nicio dispoziție din prezentul capitol nu se interpretează în sensul împiedicării adoptării sau aplicării de către oricare dintre părți a măsurilor:

(a) necesare pentru protejarea securității publice sau a moralității publice sau pentru menținerea ordinii publice;

(b) necesare pentru protecția vieții sau a sănătății oamenilor, animalelor sau a plantelor;

(c) referitoare la conservarea resurselor naturale epuizabile atunci când aceste măsuri sunt aplicate împreună cu restricții privind antreprenorii interni sau oferta ori consumul intern de servicii;

(d) necesare pentru protecția patrimoniului național de valoare artistică, istorică sau arheologică;

(e) necesare pentru a asigura respectarea actelor cu putere de lege sau actelor administrative care nu contravin dispozițiilor prezentului capitol, inclusiv a celor legate de:

(i) prevenirea practicilor neloiale și frauduloase sau a efectelor neîndeplinirii unei obligații contractuale;

(ii) protejarea vieții private a persoanelor în legătură cu prelucrarea și difuzarea datelor cu caracter personal și protejarea confidențialității înregistrărilor individuale și a conturilor personale;

(iii) siguranță;

(f) care contravin articolului 180 alineatul (1) și articolului 186 din prezentul acord, cu condiția ca diferența în ceea ce privește tratamentul să vizeze impunerea sau colectarea efectivă sau echitabilă a impozitelor directe în ceea ce privește activitățile economice, antreprenorii sau prestatorii de servicii ai celeilalte părți ([1]).

3. Dispozițiile prezentului capitol și ale anexelor XI-A și XI-E, XI-B și XI-F, XI-C și XI-G, XI-D și XI-H la prezentul acord nu se aplică sistemelor de securitate socială ale părților sau activităților de pe teritoriul fiecărei părți care sunt legate, chiar ocazional, de exercitarea autorității publice.

ARTICOLUL 234

Recunoaștere și măsuri fiscale

Tratamentul în baza clauzei națiunii celei mai favorizate, acordat în conformitate cu dispozițiile prezentului capitol, nu se aplică tratamentului acordat în temeiul măsurilor care dispun recunoașterea calificărilor, licențelor sau măsurilor preventive.

(a) în conformitate cu articolul VII din GATS sau cu anexa la acesta privind Serviciile financiare;

(b) tratamentul fiscal acordat în temeiul oricărui acord sau oricărei înțelegeri internaționale ce vizează în totalitate sau parțial impozitarea.

([1]) Măsurile care vizează asigurarea impunerii sau colectării echitabile sau efective a impozitelor directe cuprind măsurile luate de una dintre părți în temeiul regimului său fiscal care:
(a) se aplică investitorilor și prestatorilor de servicii nerezidenți pentru recunoașterea faptului că obligația fiscală a nerezidenților se stabilește ținându-se seama de elementele impozabile care își au sursa sau sunt situate pe teritoriul părții;
(b) se aplică nerezidenților pentru asigurarea impunerii sau colectării impozitelor pe teritoriul părții;
(c) se aplică nerezidenților sau rezidenților pentru a împiedica evaziunea sau frauda fiscală, inclusiv măsurile de asigurare a conformității;
(d) se aplică consumatorilor de servicii prestate pe teritoriul sau având provenința de pe teritoriul unei alte părți pentru a asigura impunerea sau colectarea impozitelor datorate de acești consumatori, provenind din surse de pe teritoriul părții;
(e) fac distincția între antreprenori și prestatorii de servicii care fac obiectul impozitării articolelor impozabile la nivel mondial și alți antreprenori și prestatori de servicii, în virtutea diferenței referitoare la tipul de bază impozabilă care există între aceștia; sau
(f) determină, atribuie sau repartizează veniturile, profitul, câștigurile, pierderile, deducerile sau creditele persoanelor sau sucursalelor rezidente, sau între persoanele asociate sau sucursale ale aceleași persoane, în scopul menținerii bazei impozabile a părții.
Termenii sau noțiunile referitoare la fiscalitate de la litera (f) din prezentul alineat și din prezenta notă de subsol sunt determinați în conformitate cu definițiile ședconceptele referitoare la fiscalitate sau cu definițiile ședconceptele echivalente sau similare, din legislația națională a părții care ia respectiva măsură.

ARTICOLUL 235

Excepții privind securitatea

Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează astfel încât:

(a) să impună oricărei părți obligația de a furniza orice informație a cărei divulgare o consideră contrară intereselor sale esențiale în materie de securitate;

(b) să împiedice oricare parte de la a lua măsuri pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor sale esențiale în materie de securitate:

(i) în legătură cu producția sau comerțul cu arme, muniții sau materiale de război;

(ii) în legătură cu activitățile economice desfășurate în mod direct sau indirect în scopul aprovizionării unei unități militare;

(iii) în legătură cu materialele fisionabile și fuzionabile sau cu materialele din care sunt obținute acestea; sau

(iv) întreprinse pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale; ori

(c) să împiedice orice parte să întreprindă vreo acțiune în scopul de a îndeplini obligațiile pe care le-a acceptat pentru menținerea păcii și a securității internaționale.

CAPITOLUL 7

PLĂȚILE CURENTE ȘI CIRCULAȚIA CAPITALURILOR

ARTICOLUL 236

Plățile curente

Părțile se angajează să autorizeze, într-o monedă liber convertibilă, în conformitate cu articolul VIII din Statutul Fondului Monetar Internațional, toate plățile și transferurile din contul curent al balanței de plăți între părți.

ARTICOLUL 237

Circulația capitalurilor

1. În ceea ce privește tranzacțiile aferente contului de capital și contului financiar din balanța de plăți, părțile asigură, începând de la data de 1 septembrie 2014, libera circulație a capitalurilor în ceea ce privește investițiile directe, inclusiv achiziționarea de bunuri imobile, efectuate în conformitate cu legislația țării-gazdă, investițiile efectuate în conformitate cu dispozițiile capitolului 6 (Dreptul de stabilire, Comerțul cu servicii și Comerțul electronic) din titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord și lichidarea sau repatrierea acestor capitaluri investite și a oricărui beneficiu care rezultă din ele.

2. În ceea ce privește alte tranzacții aferente contului de capital și contului financiar din balanța de plăți decât tranzacțiile enumerate la alineatul (1), fiecare parte asigură, începând de la data de 1 septembrie 2014 și fără a aduce atingere altor dispoziții ale prezentului acord:

(a) libera circulație a capitalului în ceea ce privește creditele legate de tranzacțiile comerciale sau prestarea de servicii la care participă un rezident al uneia dintre părți; și

(b) libera circulație a capitalului în ceea ce privește investițiile de portofoliu, împrumuturile și creditele financiare efectuate de investitorii celeilalte părți.

ARTICOLUL 238

Măsuri de salvgardare

Atunci când, în circumstanțe excepționale, plățile sau circulația capitalurilor provoacă sau amenință să provoace dificultăți serioase în funcționarea politicii cursului de schimb sau a politicii monetare în Regatul Unit sau în Republica Moldova, părțile în cauză pot adopta măsuri de salvgardare pentru o perioadă care nu depășește șase luni, în cazul în care astfel de măsuri sunt strict necesare. Partea care adoptă măsura de salvgardare informează de îndată cealaltă parte cu privire la adoptarea măsurii și prezintă, cât mai curând posibil, un calendar de eliminare a acesteia.

ARTICOLUL 239

Dispoziții privind facilitarea și evoluția

Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele pentru a promova obiectivele prezentului acord.

CAPITOLUL 8

ACHIZIŢII PUBLICE

ARTICOLUL 240

Obiective

1. Părţile recunosc contribuţia pe care organizarea unor proceduri de achiziţii transparente, nediscriminatorii, competitive şi deschise o are la dezvoltarea economică şi îşi stabilesc ca obiectiv o deschidere efectivă, reciprocă şi treptată a pieţelor lor de achiziţii publice.

2. Prezentul capitol preconizează accesul reciproc la pieţele de achiziţii publice pe baza principiului tratamentului naţional la nivel naţional, regional şi local pentru contractele publice şi concesionările în sectorul public, precum şi în sectorul serviciilor de utilităţi publice.

ARTICOLUL 241

Domeniu de aplicare

1. Prezentul capitol se aplică contractelor de achiziţii publice de lucrări, bunuri şi servicii, precum şi contractelor de achiziţii de lucrări, bunuri şi servicii în sectoarele serviciilor de utilităţi publice, precum şi concesionărilor de lucrări şi servicii.

2. Prezentul capitol se aplică oricărei autorităţi contractante şi oricărei entităţi contractante care corespunde definiţiei din legislaţia internă a Regatului Unit sau Republicii Moldova în domeniul achiziţiilor publice (denumite în continuare „entităţi contractante"). Acesta vizează, de asemenea, organismele de drept public şi întreprinderile publice în domeniul serviciilor de utilităţi publice, precum întreprinderile de stat care desfăşoară activităţi relevante, şi întreprinderile private care funcţionează pe baza unor drepturi speciale şi exclusive în domeniul serviciilor de utilităţi publice.

3. Prezentul capitol se aplică contractelor care depăşesc pragurile de valoare stabilite în anexa XII-A la prezentul acord.

4. Calculul valorii estimate a contractului public se bazează pe suma totală de plată, fără taxele pe valoare adăugată. La aplicarea acestor praguri, Republica Moldova va calcula şi va converti valorile contractuale în moneda sa naţională, la cursul de schimb al băncii sale naţionale.

5. Pragurile de valoare sunt revizuite periodic, o dată la doi ani, începând cu primul an par ulterior intrării în vigoare a prezentului acord, pe baza valorii zilnice medii a monedei euro, exprimată în drepturi speciale de tragere, pe parcursul perioadei de 24 de luni care se încheie în ultima zi a lunii august care precedă revizuirea, cu efect de la 1 ianuarie. Valoarea pragurilor astfel revizuite se rotunjeşte, în cazul în care este necesar, în jos la cea mai apropiată mie de euro. Revizuirea pragurilor se adoptă prin decizia Comisiei pentru dialog politic şi strategic, reunite în configuraţia comerţ prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord.

ARTICOLUL 242

Context instituţional

1. Fiecare parte stabileşte sau menţine un cadru instituţional adecvat şi mecanisme necesare pentru funcţionarea corespunzătoare a sistemului de achiziţii publice şi punerea în aplicare a dispoziţiilor din prezentul capitol.

2. Republica Moldova desemnează, în special:

(a) un organism executiv responsabil cu politica economică la nivelul administraţiei publice centrale, însărcinat să garanteze o politică coerentă în toate domeniile legate de achiziţiile publice. Acest organism facilitează şi coordonează punerea în aplicare a prezentului capitol;

(b) un organism imparţial şi independent însărcinat cu revizuirea deciziilor luate de autorităţile sau entităţile contractante în timpul atribuirii contractelor. În acest context, „independent" înseamnă că organismul este o autoritate publică distinctă de toate entităţile contractante şi de operatorii economici. Se prevede posibilitatea de a supune deciziile adoptate de acest organism controlului judiciar.

3. Fiecare parte se asigură că deciziile luate de autorităţile responsabile pentru examinarea plângerilor înaintate de operatorii economici cu privire la încălcări ale legislaţiei naţionale sunt aplicate efectiv.

ARTICOLUL 243

Standardele de bază care reglementează atribuirea contractelor

1. Părţile se conformează unui ansamblu de standarde de bază pentru atribuirea tuturor contractelor în conformitate cu alineatele (2) — (15). Aceste standarde de bază provin direct din normele şi principiile achiziţiilor publice, inclusiv principiul nediscriminării, al egalităţii de tratament, al transparenţei şi al proporţionalităţii.

Publicare

2. Fiecare parte se asigură că toate anunţurile de intenţie referitoare la un contract de achiziţie publică sunt publicate în mijloace de informare adecvate, într-un mod satisfăcător pentru:

(a) a permite pieţei să se fie deschisă concurenţei; şi

(b) a permite oricărui operator economic interesat să aibă acces în mod corespunzător la informaţiile referitoare la intenţia de atribuire a unui contract de achiziţii publice înainte de atribuirea contractului şi să îşi exprime interesul în obţinerea contractului.

3. Publicarea este adecvată interesului economic al contractului pentru operatorii economici.

4. Publicarea conţine cel puţin informaţiile esenţiale ale contractului care urmează a fi atribuit, criteriile pentru selecţia calitativă, metoda de atribuire, criteriile de atribuire a contractului şi alte informaţii suplimentare necesare în mod rezonabil operatorilor economici pentru a lua o decizie cu privire la eventuala exprimare a interesului pentru obţinerea contractului.

Atribuirea contractelor

5. Toate contactele sunt atribuite prin intermediul unor proceduri transparente şi imparţiale care previn practicile de corupţie. Această imparţialitate este asigurată în special prin descrierea nediscriminatorie a obiectului contractului, prin accesul egal al tuturor operatorilor economici, prin termene adecvate şi o abordare transparentă şi obiectivă.

6. Atunci când descriu caracteristicile lucrărilor, bunurilor sau serviciilor solicitate, entităţile contractante utilizează descrierile generale ale parametrilor şi ale funcţiilor şi standardele internaţionale sau naţionale.

7. Descrierea caracteristicilor solicitate ale unei lucrări, ale unui bun sau serviciu nu se referă la un producător specific sau o sursă specifică sau la un anumit proces sau la mărci, brevete, tipuri sau la o origine sau fabricaţie specifică, cu excepţia cazului în care o astfel de referinţă este justificată de obiectul contractului şi este însoţită de cuvintele „sau echivalente". Se acordă preferinţă utilizării descrierilor generale ale parametrilor şi ale funcţiilor.

8. Entităţile contractante nu impun condiţii care să conducă la discriminarea directă sau indirectă a operatorilor economici ai celeilalte părţi, de exemplu cerinţa ca operatorii economici interesaţi în obţinerea contractului să fie stabiliţi în aceeaşi ţară, regiune sau acelaşi teritoriu cu entitatea contractantă.

Fără a aduce atingere primului paragraf, în cazurile în care circumstanţele specifice ale contractului justifică acest lucru, solicitantului selecţionat i se poate solicita să înfiinţeze o anumită infrastructură de afaceri la locul derulării contractului.

9. Termenele pentru exprimarea interesului şi pentru depunerea ofertelor sunt suficient de lungi pentru a permite operatorilor economici ai celeilalte părţi să realizeze o evaluare pertinentă a caietului de sarcini şi pentru a-şi pregăti oferta.

10. Toţi participanţii trebuie să cunoască în prealabil normele aplicabile, criteriile de selecţie şi criteriile de atribuire. Aceste norme trebuie să se aplice în mod egal tuturor participanţilor.

11. Entităţile contractante pot să invite un număr limitat de solicitanţi să îşi depună oferta, cu condiţia ca:

(a) acest lucru să fie făcut în mod transparent şi nediscriminatoriu; şi

(b) selecţia să se bazeze numai pe factori obiectivi, precum experienţa solicitanţilor în sectorul în cauză, amploarea activităţii desfăşurate şi infrastructura de care dispun sau capacităţile lor tehnice şi profesionale.

Atunci când se invită un număr limitat de solicitanţi pentru a-şi depune ofertele, ar trebui să se ţină seama de necesitatea de a garanta o concurenţă adecvată.

12. Entităţile contractante pot să utilizeze proceduri negociate numai în cazuri excepţionale şi definite, când utilizarea unei astfel de proceduri nu denaturează concurenţa.

13. Entităţile contractante pot să utilizeze sisteme de calificare numai în cazul în care lista agenţilor calificaţi este elaborată prin intermediul unei proceduri publicate în mod satisfăcător, transparente şi deschise. Contractele care intră sub incidenţa unui astfel de sistem sunt atribuite, de asemenea, în mod nediscriminatoriu.

14. Fiecare parte se asigură că contractele sunt atribuite în mod transparent solicitantului care a depus oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic sau oferta cu prețul cel mai mic, pe baza criteriilor de licitație și a normelor procedurale stabilite și comunicate în prealabil. Deciziile finale trebuie să fie comunicate de îndată tuturor solicitanților. La cererea unui solicitant neselecționat, trebuie furnizate justificări suficient de detaliate pentru a permite reexaminarea unei astfel de decizii.

Protecția juridică

15. Fiecare parte se asigură că orice persoană care are sau a avut un interes în obținerea unui anumit contract și care a suferit sau riscă să sufere de pe urma unei presupuse încălcări are dreptul la o protecție judiciară efectivă și imparțială împotriva oricărei decizii a entității contractante cu privire la atribuirea contractului respectiv. Deciziile luate în cursul și la sfârșitul unei astfel de proceduri de reexaminare sunt făcute publice astfel încât să fie informați toți operatorii economici interesați.

ARTICOLUL 244

Accesul pe piață

1. Părțile convin că deschiderea efectivă și reciprocă a piețelor lor se realizează treptat și simultan.

2. În măsura în care, în conformitate cu anexa XII-B la prezentul acord, o parte își deschide piața achizițiilor publice celeilalte părți:

(a) Regatul Unit acordă acces la procedurile de atribuire a contractelor întreprinderilor din Republica Moldova, indiferent dacă sunt stabilite sau nu în Regatul Unit, în temeiul normelor naționale în domeniul achizițiilor publice, în condițiile unui tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat întreprinderilor din Regatul Unit;

(b) Republica Moldova acordă acces la procedurile de atribuire a contractelor întreprinderilor din Regatul Unit, indiferent dacă sunt stabilite sau nu în Republica Moldova, în temeiul normelor naționale în domeniul achizițiilor publice, în condițiile unui tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat întreprinderilor din Republica Moldova.

3. Părțile vor examina posibilitatea de a acorda acces reciproc pe piață în ceea ce privește achizițiile publice sub pragurile de valoare stabilite în anexa XII-A la prezentul acord.

ARTICOLUL 245

Informare

1. Fiecare parte se asigură că entitățile contractante și operatorii economici sunt informați corespunzător despre procedurile de achiziții publice, inclusiv prin publicarea tuturor legilor și a deciziilor administrative relevante.

2. Fiecare parte garantează difuzarea efectivă a informațiilor privind posibilitățile de participare la procedurile de achiziții.

ARTICOLUL 246

Cooperare

1. Părțile îmbunătățesc cooperarea dintre ele prin schimburi de experiență și de informații referitoare la cele mai bune practici și la cadrele de reglementare.

2. Regatul Unit facilitează punerea în aplicare a prezentului capitol, inclusiv prin acordarea de asistență tehnică, după caz. În conformitate cu dispozițiile din articolele 5 și 6 din prezentul acord, sunt adoptate dispoziții specifice privind asistența financiară prin intermediul mecanismelor și instrumentelor de finanțare relevante ale Regatului Unit.

3. O listă indicativă a domeniilor de cooperare figurează în anexa XII-C la prezentul acord.

CAPITOLUL 9

DREPTURI DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

SECȚIUNEA 1

DISPOZIȚII ȘI PRINCIPII GENERALE

ARTICOLUL 247

Obiective

Obiectivele prezentului capitol sunt:

(a) facilitarea producției și a comercializării de produse inovatoare și creative între părți; și

(b) atingerea unui nivel adecvat și efectiv de protecție și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

ARTICOLUL 248

Natura obligațiilor și domeniul de aplicare al acestora

1. Părțile asigură punerea în aplicare adecvată și efectivă a acordurilor internaționale care reglementează proprietatea intelectuală și la care acestea sunt părți, inclusiv a Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului („Acordul TRIPS"). Dispozițiile prezentului capitol completează și precizează drepturile și obligațiile care revin părților în temeiul Acordului TRIPS și al altor acorduri internaționale în domeniul proprietății intelectuale.

2. În sensul prezentului acord, sintagma „proprietate intelectuală" se referă la cel puțin toate categoriile de proprietate intelectuală care fac obiectul articolelor 250-287 din prezentul acord.

3. Protecția drepturilor de proprietate intelectuală include protecția împotriva concurenței neloiale, astfel cum este menționată la articolul 10bis din Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale din 1967 („Convenția de la Paris").

ARTICOLUL 249

Epuizarea drepturilor

Părțile își vor putea stabili propriul regim de epuizare a drepturilor de proprietate intelectuală, sub rezerva prevederilor Acordului TRIPS.

SECȚIUNEA 2

STANDARDE PRIVIND DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

SUBSECȚIUNEA 1

DREPTURI DE AUTOR ȘI DREPTURI CONEXE

ARTICOLUL 250

Protecția acordată

Părțile respectă drepturile și obligațiile prevăzute în următoarele acorduri internaționale:

(a) Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice („Convenția de la Berna");

(b) Convenția internațională pentru protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune din 1961;

(c) Acordul TRIPS;

(d) Tratatul OMPI privind dreptul de autor; și

(e) Tratatul OMPI privind interpretările, execuțiile și fonogramele.

ARTICOLUL 251

Autori

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice:

(a) reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă a operelor lor;

(b) orice formă de distribuție către public, prin vânzarea originalului sau a copiilor operelor lor ori prin alte mijloace; și

(c) orice comunicare către public a operelor lor, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

ARTICOLUL 252

Artişti interpreţi sau executanţi

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al artiştilor interpreţi sau executanţi:

(a) de a autoriza sau interzice fixarea ([1]) interpretărilor sau a execuţiilor lor;

(b) de a autoriza sau interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parţială, prin orice mijloc şi sub orice formă, a fixărilor interpretărilor sau execuţiilor lor;

(c) de a pune la dispoziţia publicului, prin vânzare sau prin alte mijloace, fixările interpretărilor sau execuţiilor lor;

(d) de a autoriza sau interzice punerea la dispoziţia publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces din orice loc şi în orice moment la fixările interpretărilor sau execuţiilor lor;

(e) de a autoriza sau interzice radiodifuzarea sau televizarea fără fir şi comunicarea către public a interpretărilor sau execuţiilor lor, cu excepţia cazului în care interpretarea sau execuţia este ea însăşi deja o execuţie sau interpretare radiodifuzată ori televizată sau efectuată pornind de la o fixare.

ARTICOLUL 253

Producătorii de fonograme

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al producătorilor de fonograme:

(a) de a autoriza sau interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, totală sau parţială, prin orice mijloc şi sub orice formă, a fonogramelor lor;

(b) de a pune la dispoziţia publicului fonogramele lor, inclusiv copii după acestea, prin vânzare sau prin alte mijloace; şi

(c) de a autoriza sau interzice punerea la dispoziţia publicului a fonogramelor lor, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc şi în orice moment.

([1]) În scopul prezentului capitol, „fixare" înseamnă încorporarea sunetelor şu a imaginilor sau a reprezentărilor acestora pe un suport care permite perceperea, reproducerea sau comunicarea lor cu ajutorul unui dispozitiv.

ARTICOLUL 254

Organisme de radiodifuziune şi televiziune

Fiecare parte prevede dreptul exclusiv al organismelor de radiodifuziune şi televiziune de a autoriza sau de a interzice:

(a) fixarea emisiunilor lor;

(b) reproducerea fixărilor emisiunilor lor;

(c) punerea la dispoziţia publicului, prin mijloace tehnice cu fir sau fără fir, a fixărilor emisiunilor lor; şi

(d) reluarea radiodifuzării sau televizării fără fir a emisiunilor lor, precum şi comunicarea către public a emisiunilor lor, dacă această comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.

ARTICOLUL 255

Radiodifuzarea sau televizarea şi comunicarea către public

1. Fiecare parte prevede un drept pentru a asigura că utilizatorul plăteşte o remuneraţie echitabilă unică atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări sau televizări fără fir sau pentru orice comunicare către public şi se asigură că această remuneraţie este repartizată între artiştii interpreţi sau executanţi şi producătorii de fonograme în cauză.

2. În absenţa unui acord între artiştii interpreţi sau executanţi şi producătorii de fonograme, fiecare parte poate stabili condiţiile repartizării acestei remuneraţii între aceştia.

ARTICOLUL 256

Durata protecţiei

1. Dreptul de autor asupra unei opere literare sau artistice în sensul articolului 2 din Convenţia de la Berna se aplică pe cel puţin întreaga durată de viaţă a autorului şi timp de 70 de ani după decesul său, indiferent de data la care opera a fost pusă în mod legal la dispoziţia publicului.

2. Durata protecţiei unei compoziţii muzicale cu text încetează după 70 de ani de la decesul ultimului supravieţuitor dintre următoarele persoane, indiferent dacă acestea au fost sau nu desemnate drept coautori: textierul şi compozitorul, cu condiţia ca ambele contribuţii să fi fost create în mod specific pentru respectiva compoziţie muzicală cu text.

3. Drepturile artiştilor interpreţi sau executanţi expiră după cel puţin 50 de ani de la data interpretării sau a execuţiei. Cu toate acestea:

(a) în cazul în care fixarea interpretării sau executării, altfel decât pe o fonogramă, face obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări legale către public în decursul acestei perioade, drepturile încetează după 50 de ani de la prima astfel de publicare sau de la prima astfel de comunicare către public, luând în considerare, în mod cronologic, prima dintre aceste date;

(b) în cazul în care fixarea interpretării sau executării pe o fonogramă face obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări legale către public în decursul acestei perioade, drepturile încetează după 70 de ani de la prima astfel de publicare sau de la prima astfel de comunicare către public, luând în considerare, în mod cronologic, prima dintre aceste date.

4. Drepturile producătorilor de fonograme expiră după cel puţin 50 de ani de la data fixării lor. Cu toate acestea:

(a) în cazul în care, în decursul acestei perioade, o fonogramă face obiectul unei publicări legale, drepturile respective expiră după cel puţin 70 de ani de la data primei publicări legale. În cazul în care nu a avut loc o publicare legală în perioada menţionată la prima teză, iar fonograma a făcut obiectul unei comunicări legale către public în această perioadă, drepturile respective expiră după cel puţin 70 de ani de la data primei comunicări legale către public;

(b) în cazul în care, după 50 ani de când o fonogramă face obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări către public, producătorul de fonograme nu oferă copii ale fonogramei pentru vânzare în cantitate suficientă sau nu pune fonograma la dispoziţia publicului, artistul interpret sau executant poate rezilia contractul prin care şi-a transferat sau cesionat unui producător de fonograme drepturile sale asupra fixării interpretării sau executării sale.

5. Drepturile organismelor de radiodifuziune şi de televiziune încetează după cel puţin 50 de ani de la prima difuzare a unei emisiuni, indiferent dacă această emisiune a fost difuzată cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

6. Perioadele prevăzute în prezentul articol se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează celui în care a avut loc faptul generator.

ARTICOLUL 257

Protecţia măsurilor tehnologice

1. Fiecare parte prevede o protecţie juridică adecvată împotriva eludării măsurilor tehnologice eficace, pe care persoana respectivă o efectuează cu bună ştiinţă sau având motive întemeiate să ştie că urmăreşte acest obiectiv.

2. Fiecare parte prevede o protecţie juridică adecvată împotriva fabricării, importului, distribuirii, vânzării, închirierii, publicităţii în scopul vânzării sau închirierii ori posesiunii în scopuri comerciale a dispozitivelor, produselor sau componentelor ori împotriva prestării de servicii care:

(a) fac obiectul unei promovări, publicităţi sau vânzări în scopul eludării oricăror măsuri tehnologice eficace;

(b) au doar un scop comercial sau o utilizare semnificativ limitată, alta decât eludarea oricăror măsuri tehnologice eficace; sau

(c) sunt proiectate, produse, adaptate sau realizate în principal în scopul de a permite sau de a facilita eludarea oricăror măsuri tehnologice eficace.

3. În sensul prezentului acord, sintagma „măsuri tehnologice" înseamnă orice tehnologie, dispozitiv sau componentă care, în cadrul funcţionării normale, este proiectată pentru a preveni sau limita, în ceea ce priveşte operele sau alte elemente protejate, acte care nu sunt autorizate de titularul dreptului de autor sau al unui drept conex, conform legislaţiei naţionale. Măsurile tehnologice sunt considerate „eficace" dacă utilizarea unei opere sau a unui alt element protejat este controlată de către titularii de drepturi prin aplicarea unui control al accesului sau a unui procedeu de protecţie, cum ar fi criptarea, bruierea sau alte transformări ale operei sau ale altui obiect protejat, sau a unui mecanism de control al copierii, care îndeplineşte obiectivul de protecţie.

ARTICOLUL 258

Protecţia informaţiilor privind regimul drepturilor

1. Fiecare parte prevede o protecţie juridică adecvată împotriva oricărei persoane care desfăşoară fără autorizaţie următoarele acte:

(a) eliminarea sau modificarea oricăror informaţii referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic;

(b) distribuirea, importul în vederea distribuirii, radiodifuzarea sau televizarea, comunicarea către public sau punerea la dispoziția publicului a unor opere sau a altor elemente protejate în temeiul prezentului acord, din care au fost eliminate sau modificate fără autorizație informațiile referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic,

dacă persoana respectivă știe sau are motive întemeiate să știe că, făcând acest lucru, provoacă, permite, facilitează sau ascunde încălcarea unui drept de autor sau a oricăror drepturi conexe prevăzute de legislația națională.

2. În sensul prezentului capitol, sintagma „informații referitoare la gestionarea drepturilor" înseamnă orice informație furnizată de titularii drepturilor care permite identificarea operei sau a oricărui alt element care face obiectul protecției în temeiul prezentului capitol, a autorului sau a oricărui alt titular al drepturilor, ori informații despre condițiile și modalitățile de utilizare a operei sau a oricărui alt element protejat, precum și orice numere sau coduri care reprezintă aceste informații. Alineatul (1) se aplică atunci când oricare dintre aceste informații este asociată unei copii a unei opere sau a altui element care face obiectul protecției în temeiul prezentului capitol sau apare în legătură cu o comunicare către public a operei sau a elementului protejat respectiv.

ARTICOLUL 259

Excepții și limitări

1. În conformitate cu convențiile și cu acordurile internaționale la care sunt părți, fiecare parte poate prevedea limitări sau excepții privind drepturile stabilite la articolele 251-256 din prezentul acord numai în anumite cazuri specifice în care nu se aduce atingere exploatării normale a elementului protejat și nici nu se cauzează vreun prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularilor drepturilor.

2. Fiecare parte prevede că actele temporare de reproducere menționate la articolele 252-255 din prezentul acord, care sunt tranzitorii sau accesorii și constituie o parte integrantă și esențială a unui proces tehnologic și al căror scop unic este să permită:

(a) transmiterea, în cadrul unei rețele între terți, de către un intermediar; sau

(b) utilizarea legală a unei opere ori a unui alt element protejat și care nu au semnificație economică de sine stătătoare, sunt exceptate de la dreptul de reproducere prevăzut la articolele 252-255 din prezentul acord.

ARTICOLUL 260

Dreptul de suită al artiștilor

1. Fiecare parte prevede, în beneficiul autorului unei opere originale de artă, un drept de suită, definit ca un drept inalienabil și la care nu se poate renunța nici chiar anticipat, de a încasa o redevență pe baza prețului de vânzare obținut la orice revânzare a operei, ulterioară primei înstrăinări a operei de către autor.

2. Dreptul menționat la alineatul (1) se aplică tuturor actelor de revânzare care implică, în calitate de vânzători, cumpărători sau intermediari, profesioniști ai pieței obiectelor de artă, cum ar fi saloane, galerii de artă și, în general, orice comerciant de opere de artă.

3. Fiecare parte poate prevedea că dreptul menționat la alineatul (1) nu se aplică actelor de revânzare în cadrul cărora vânzătorul a achiziționat opera direct de la autorul acesteia cu mai puțin de trei ani înainte de data revânzării în cauză și dacă prețul de revânzare nu depășește o anumită sumă minimă.

4. Redevența se plătește de către vânzător. Fiecare parte poate prevedea că una dintre persoanele fizice sau juridice menționate la alineatul (2), alta decât vânzătorul, poate fi singura obligată la această plată sau poate împărți cu vânzătorul această obligație.

5. Protecția oferită poate fi exercitată în măsura permisă de către partea în care este solicitată această protecție. Procedura de colectare și sumele sunt aspecte care sunt determinate de legislația națională.

ARTICOLUL 261

Cooperarea privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor

Părțile depun eforturi pentru a promova dialogul și cooperarea între societățile lor respective de gestiune colectivă a drepturilor de autor în scopul de a promova disponibilitatea operelor și a altor elemente protejate și transferul de redevențe pentru utilizarea acestor opere sau a altor elemente protejate.

SUBSECȚIUNEA 2

MĂRCI COMERCIALE

ARTICOLUL 262

Acorduri internaționale

Părțile respectă Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor, Tratatul privind dreptul mărcilor și Aranjamentul de la Nisa privind încadrarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor și Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor.

ARTICOLUL 263

Procedura de înregistrare

1. Fiecare parte prevede un sistem pentru înregistrarea mărcilor comerciale în cadrul căruia fiecare decizie finală negativă adoptată de autoritatea relevantă în materie de mărci comerciale se comunică în scris solicitantului și se justifică în mod corespunzător.

2. Fiecare parte prevede posibilitatea de a se formula opoziții la cererile de înregistrare a mărcilor comerciale. Aceste proceduri de opoziție sunt contradictorii.

3. Părțile furnizează o bază de date electronică disponibilă pentru consultare publică conținând cereri de înregistrare și înregistrări ale mărcilor comerciale.

ARTICOLUL 264

Mărci comerciale cunoscute

Pentru a pune în aplicare articolul 6bis din Convenția de la Paris și articolul 16 alineatele (2) și (3) din Acordul TRIPS privind protecția mărcilor comerciale cunoscute, părțile aplică Recomandarea comună referitoare la dispozițiile privind protecția mărcilor comerciale cunoscute adoptată de Adunarea Convenției de la Paris pentru protecția proprietății industriale și de Adunarea Generală a Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) în cadrul celei de a treizeci și patra serii de sesiuni a Adunărilor statelor membre ale OMPI (septembrie 1999).

ARTICOLUL 265

Excepții de la drepturile conferite de o marcă comercială

Fiecare parte prevede excepții limitate de la drepturile conferite de o marcă comercială, cum ar fi utilizarea echitabilă a termenilor descriptivi, protecția indicațiilor geografice, în conformitate cu articolul 273 din prezentul acord, sau alte excepții limitate care țin seama de interesele legitime ale titularului mărcii comerciale și ale părților terțe.

SUBSECȚIUNEA 3

INDICAȚII GEOGRAFICE

ARTICOLUL 266

Domeniu de aplicare

1. Prezenta subsecțiune se aplică recunoașterii și protejării indicațiilor geografice originare de pe teritoriile părților.

2. Pentru ca o indicație geografică a unei părți să fie protejată de cealaltă parte, aceasta se referă la produse care intră în domeniul de aplicare al legislației părții respective menționată la articolul 267 din prezentul acord.

3. „Indicație geografică" înseamnă o indicație în sensul definiției de la articolul 22 alineatul (1) din Acordul TRIPS, care include și „denumirile de origine".

ARTICOLUL 267

Indicații geografice recunoscute

1. După examinarea legislației Republicii Moldova privind protecția indicațiilor geografice enumerate în partea A din anexa XIII-A la prezentul acord, Regatul Unit concluzionează că această legislație este în conformitate cu elementele prevăzute în partea C din anexa XIII-A la prezentul acord.

2. După examinarea legislației Regatului Unit privind protecția indicațiilor geografice enumerate în partea B din anexa XIII-A la prezentul acord, Republica Moldova concluzionează că această legislație este în conformitate cu elementele prevăzute în partea C din anexa XIII-A la prezentul acord.

3. Republica Moldova va proteja indicațiile geografice pentru produsele agricole și produsele alimentare ale Regatului Unit, enumerate în anexa XIII-C la prezentul acord, și indicațiile geografice pentru vinurile, vinurile aromatizate și băuturile spirtoase ale Regatului Unit, enumerate în anexa XIII-D la prezentul acord, care au fost înregistrate de Regatul Unit în temeiul legislației menționate la alineatul (2) din prezentul articol, în conformitate cu nivelul de protecție stabilit în prezenta subsecțiune.

4. Regatul Unit va proteja indicațiile geografice pentru produsele agricole și alimentare din Republica Moldova, enumerate în anexa XIII-C la prezentul acord, precum și indicațiile geografice pentru vinurile, vinurile aromatizate și băuturile spirtoase ale Republicii Moldova, enumerate în anexa XIII-D la prezentul acord, care au fost înregistrate de Republica Moldova în temeiul legislației menționate la alineatul (1) din prezentul articol, în conformitate cu nivelul de protecție stabilit în prezenta subsecțiune.

ARTICOLUL 268

Adăugarea unor indicații geografice noi

1. Părțile convin asupra posibilității de a adăuga în anexele XIII-C și XIII-D la prezentul acord noi indicații geografice pentru a fi protejate, în conformitate cu procedura stabilită la articolul 276 alineatul (3) din prezentul acord, după încheierea unei proceduri de prezentare a obiecțiilor în conformitate cu criteriile prevăzute în anexa XIII-B la prezentul acord și după examinarea indicațiilor geografice, în mod satisfăcător pentru ambele părți.

2. O parte nu este obligată să protejeze ca indicație geografică o denumire care este în conflict cu denumirea unui soi de plante, inclusiv a unui soi de struguri de vinificație, sau a unei rase de animale și care, în consecință, poate induce în eroare consumatorul cu privire la adevărata origine a produsului.

ARTICOLUL 269

Domeniul de aplicare al protecției indicațiilor geografice

1. Indicațiile geografice enumerate în anexele XIII-C și XIII-D la prezentul acord, inclusiv cele adăugate în temeiul articolului 268 din prezentul acord, sunt protejate împotriva:

(a) oricărei utilizări comerciale directe sau indirecte a unei denumiri protejate:

(i) pentru produse comparabile care nu sunt conforme specificațiilor de produs ale denumirii protejate; sau

(ii) în măsura în care această utilizare exploatează reputația unei indicații geografice;

(b) oricărei utilizări abuzive, imitări sau evocări ([1]), chiar dacă originea adevărată a produsului este indicată sau dacă denumirea protejată este tradusă, transcrisă, transliterată sau însoțită de expresii precum „stil", „tip", „metodă", „produs(ă) ca la/în", „imitație", „gust", „similar" sau alte formulări similare;

(c) oricărei mențiuni false sau înșelătoare privind proveniența, originea, natura sau calitățile esențiale ale produsului, care apare pe partea interioară sau exterioară a ambalajului, în materialul publicitar sau în documentele referitoare la produsul în cauză, precum și împotriva ambalării produsului într-un ambalaj de natură să creeze o impresie eronată cu privire la originea acestuia; și

(d) oricărei alte practici care ar putea induce în eroare consumatorul cu privire la adevărata origine a produsului.

2. În cazul indicațiilor geografice total sau parțial omonime, protecția se acordă fiecărei indicații, cu condiția ca aceasta să fi fost utilizată cu bună credință și ținând seama în mod corespunzător de utilizarea locală și tradițională și de riscul real de confuzie. Fără a aduce atingere articolului 23 în Acordul TRIPS, părțile decid de comun acord cu privire la condițiile concrete de utilizare care permit diferențierea indicațiilor geografice omonime, ținând seama de necesitatea de a asigura un tratament echitabil pentru producătorii în cauză și de a evita inducerea în eroare a consumatorilor. O denumire omonimă care lasă consumatorilor impresia greșită că produsele sunt originare dintr-un alt teritoriu nu se înregistrează, chiar dacă denumirea este exactă în ceea ce privește teritoriul, regiunea sau localitatea din care este originar produsul respectiv.

3. Atunci când, în cadrul negocierilor cu o țară terță, una dintre părți propune protejarea unei indicații geografice a respectivei țări terțe care este omonimă cu o indicație geografică a celeilalte părți, aceasta din urmă este consultată și are posibilitatea de a prezenta observații înainte ca denumirea să devină protejată.

4. Nicio dispoziție din prezenta subsecțiune nu obligă o parte să protejeze o indicație geografică a celeilalte părți care nu este protejată sau care încetează să mai fie protejată în țara de origine. Părțile își notifică reciproc cazul în care o indicație geografică a încetat să mai fie protejată în țara sa de origine.

5. Dispozițiile prezentei subsecțiuni nu aduc atingere în niciun mod dreptului oricărei persoane de a utiliza, în operațiunile comerciale, numele persoanei în cauză sau numele predecesorului persoanei în cauză în activitățile comerciale, cu excepția cazului în care acest nume este utilizat astfel încât să inducă în eroare consumatorii.

ARTICOLUL 270

Dreptul de utilizare a indicațiilor geografice

1. O denumire protejată în temeiul prezentei subsecțiuni poate fi folosită de orice operator care comercializează, produce, prelucrează sau prepară produse agricole, produse alimentare, vinuri, vinuri aromatizate sau băuturi spirtoase care respectă specificațiile de produs corespunzătoare ale produsului.

2. Odată ce o indicație geografică este protejată în temeiul prezentei subsecțiuni, utilizarea denumirii protejate nu mai face obiectul niciunei înregistrări a utilizatorilor și al niciunei alte taxe.

ARTICOLUL 271

Asigurarea respectării protecției

Părțile asigură respectarea protecției prevăzute la articolele 267-270 din prezentul acord prin acțiuni administrative sau proceduri judiciare adecvate, după caz, inclusiv la frontierele vamale (export și import), pentru a preveni și a opri orice utilizare ilegală a indicațiilor geografice protejate. De asemenea, părțile asigură respectarea unei astfel de protecții la cererea unei părți interesate.

ARTICOLUL 272

Punerea în aplicare a unor acțiuni complementare

Fără a se aduce atingere angajamentelor anterioare ale Republicii Moldova de a acorda protecție indicațiilor geografice ale Regatului Unit derivate din acorduri internaționale privind protejarea indicațiilor geografice și asigurarea respectării lor, precum și în conformitate cu articolul 271 din prezentul acord, Republica Moldova va lua toate măsurile complementare necesare în vederea opririi oricărei utilizări ilegale a indicațiilor geografice protejate, în special măsurile aplicabile la frontierele vamale.

ARTICOLUL 273

Relația cu mărcile comerciale

1. Părțile refuză sau anulează, din oficiu sau la cererea oricărei părți interesate, în conformitate cu legislația oricăreia dintre părți, înregistrarea unei mărci comerciale care corespunde uneia dintre situațiile menționate la articolul 269 alineatul (1) din prezentul acord în privința unei indicații geografice protejate pentru produse similare, cu condiția ca cererea de înregistrare a mărcii comerciale să fi fost depusă după data cererii de protecție a indicației geografice pe teritoriul respectiv.

2. În cazul indicațiilor geografice menționate la articolul 267 din prezentul acord, data cererii de protecție este 1 aprilie 2013, cu excepția acelor indicații geografice enumerate în anexele XIII-C și XIII-D și însoțite de un asterisc (*), pentru care data cererii de protecție va fi data transmiterii unei solicitări către cealaltă parte în vederea protejării unei astfel de indicații geografice, în temeiul Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE.

3. În cazul indicațiilor geografice menționate la articolul 268 din prezentul acord, data cererii de protecție este data transmiterii către cealaltă parte a unei cereri de protecție a unei indicații geografice.

4. În cazul indicațiilor geografice menționate la articolul 268 din prezentul acord, părțile nu au obligația să protejeze o indicație geografică dacă, dată fiind existența unei mărci comerciale renumite sau cunoscute, protecția poate induce în eroare consumatorii cu privire la adevărata identitate a produsului.

5. Fără a aduce atingere alineatului (4) din prezentul articol, părțile protejează indicațiile geografice și în cazul în care există o marcă comercială prealabilă. O marcă comercială prealabilă înseamnă o marcă a cărei utilizare corespunde uneia dintre situațiile menționate la articolul 269 alineatul (1) din prezentul acord și care a fost solicitată, înregistrată sau, dacă această posibilitate este prevăzută de legislația în cauză, consacrată prin uz pe teritoriul uneia dintre părți anterior datei la care cererea de protecție a indicației geografice a fost prezentată de cealaltă parte în temeiul prezentei subsecțiuni. O astfel de marcă comercială poate continua să fie utilizată și reînnoită fără a aduce atingere protecției acordate indicației geografice, cu condiția să nu existe motive de anulare sau de revocare a mărcii respective în legislația părților cu privire la mărcile comerciale.

ARTICOLUL 274

Norme generale

1. Prezenta subsecțiune se aplică fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților în temeiul Acordului OMC.

2. Fără a aduce atingere articolului 302 din prezentul acord, importul, exportul și comercializarea oricărui produs menționat la articolele 267 și 268 din prezentul acord se desfășoară în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative aplicabile pe teritoriul părții importatoare.

([1]) Termenul „evocare" înseamnă, în special, utilizarea în orice mod a produselor de la poziția 20.09 din Sistemul Armonizat, însă numai în măsura în care produsele respective se referă la vinurile de la poziția 22.04, la vinurile aromatizate de la poziția 22.05 și la băuturile spirtoase de la poziția 22.08 din acest sistem.

3. Orice aspect legat de specificațiile tehnice ale denumirilor înregistrate este tratat în cadrul Subcomitetului pentru indicații geografice instituit în temeiul articolului 276 din prezentul acord.

4. Indicațiile geografice protejate în temeiul prezentei subsecțiuni pot fi anulate numai de către partea din care este originar produsul.

5. O specificație de produs menționată în prezenta subsecțiune este cea aprobată, inclusiv orice modificări aprobate la rândul lor, de către autoritățile părții de pe teritoriul căreia este originar produsul.

ARTICOLUL 275

Cooperare și transparență

1. Părțile mențin contactul cu privire la toate aspectele legate de punerea în aplicare și funcționarea prezentei subsecțiuni, fie direct, fie prin intermediul Subcomitetului pentru indicații geografice instituit în temeiul articolului 276 din prezentul acord. În special, o parte poate solicita celeilalte părți informații privind specificațiile de produs ale produselor și modificările acestora, precum și punctele de contact pentru dispozițiile în materie de control.

2. Fiecare parte poate face publice specificațiile de produs sau o fișă rezumat a acestor specificații, precum și punctele de contact pentru dispozițiile în materie de control corespunzătoare indicațiilor geografice ale celeilalte părți, protejate în temeiul prezentului articol.

ARTICOLUL 276

Subcomitetul pentru indicații geografice

1. Se instituie Subcomitetul pentru indicații geografice.

2. Subcomitetul pentru indicații geografice este alcătuit din reprezentanți ai părților și are drept obiectiv monitorizarea dezvoltării prezentei subsecțiuni și intensificarea cooperării și a dialogului dintre părți privind indicațiile geografice. Subcomitetul pentru indicații geografice prezintă rapoarte Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord.

3. Subcomitetul pentru indicații geografice decide prin consens. Acesta își stabilește propriul regulament de procedură. Se întrunește cel puțin o dată pe an și la cererea oricăreia dintre părți, alternativ în Regatul Unit și în Republica Moldova, la o dată, într-un loc și într-un mod (care poate include videoconferința) stabilite de comun acord de părți, dar nu mai târziu de 90 de zile de la formularea cererii.

4. Subcomitetul pentru indicații geografice asigură, de asemenea, funcționarea adecvată a prezentei subsecțiuni și poate lua în considerare orice aspect legat de punerea în aplicare și funcționarea acesteia. În special, acesta răspunde de:

(a) modificarea părților A și B din anexa XIII-A la prezentul acord în ceea ce privește trimiterile la legislația aplicabilă de către părți;

(b) modificarea anexelor XIII-C și XIII-D la prezentul acord în ceea ce privește indicațiile geografice;

(c) schimburile de informații cu privire la evoluțiile legislative și politice în materie de indicații geografice, precum și la orice alt aspect de interes reciproc în acest domeniu;

(d) schimburile de informații cu privire la indicațiile geografice în vederea analizării posibilității de protejare a acestora în conformitate cu prezenta subsecțiune; și

(e) monitorizarea celor mai recente evoluții legate de asigurarea respectării protecției indicațiilor geografice enumerate în anexele XIII-C și XIII-D la prezentul acord.

SUBSECȚIUNEA 4

DESENE ȘI MODELE

ARTICOLUL 277

Acorduri internaționale

Părțile respectă Actul de la Geneva al Aranjamentului de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale din 1999.

ARTICOLUL 278

Protecția desenelor sau modelelor înregistrate

1. Fiecare parte asigură protecția desenelor sau modelelor create în mod independent, care sunt noi și originale ([1]). Această protecție este asigurată prin înregistrare, care conferă titularilor desenului sau modelului înregistrat un drept exclusiv în conformitate cu dispozițiile prezentului articol.

2. Un desen sau un model aplicat unui produs sau încorporat într-un produs care constituie o parte componentă a unui produs complex este considerat ca fiind nou și original numai:

(a) dacă, după încorporarea în produsul complex, partea componentă rămâne vizibilă la o utilizare normală a produsului; și

(b) în măsura în care caracteristicile vizibile ale părții componente îndeplinesc, în sine, condițiile de noutate și de originalitate.

3. Sintagma „utilizare normală" de la alineatul (2) litera (a) înseamnă utilizarea de către utilizatorul final, cu excepția întreținerii, lucrărilor de service sau de reparații.

4. Titularul unui desen sau model înregistrat are dreptul să împiedice terții care nu au obținut acordul său cel puțin să fabrice, să propună spre vânzare, să vândă, să importe, să exporte, să stocheze sau să utilizeze un produs care poartă ori incorporează desenul sau modelul protejat, atunci când aceste acțiuni sunt întreprinse în scopuri comerciale, aduc prejudicii în mod nejustificat exploatării normale a desenului sau modelului ori nu sunt compatibile cu practicile comerciale loiale.

[1] În sensul prezentului articol, o parte poate considera că un desen sau model care are un caracter individual este original.

5. Durata protecției disponibile este de 25 de ani de la data depunerii cererii de înregistrare. Fiecare parte poate dispune ca titularul dreptului să poată prelungi durata protecției cu una sau mai multe perioade de câte cinci ani fiecare, până la durata maximă a protecției, stabilită prin legislația internă.

ARTICOLUL 279

Protecția conferită desenelor sau modelelor neînregistrate

1. Fiecare parte prevede mijloace juridice pentru prevenirea utilizării desenelor sau modelelor neînregistrate, numai în cazul în care utilizarea contestată rezultă din copierea aspectului neînregistrat al produsului respectiv. În sensul prezentului articol, termenul „utilizare" include oferirea spre vânzare, introducerea pe piață, importarea sau exportarea produsului.

2. Durata protecției disponibile pentru desenele și modelele neînregistrate este de cel puțin trei ani de la data la care desenul sau modelul respectiv a fost făcut public într-una dintre părți. ([1])

ARTICOLUL 280

Excepții și excluderi

1. Fiecare parte poate institui excepții limitate de la protecția desenelor sau modelelor, cu condiția ca aceste excepții să nu intre în conflict în mod nerezonabil cu exploatarea normală a desenelor sau modelelor protejate și să nu aducă prejudicii nerezonabile intereselor legitime ale titularului desenului sau modelului protejat, ținând seama de interesele legitime ale terților.

2. Protecția desenelor sau modelelor nu se extinde asupra desenelor sau modelelor dictate în principal de considerații de ordin tehnic sau funcțional. În special, dreptul asupra unui desen sau model nu se exercită asupra unor caracteristici de aspect ale unui produs care trebuie reproduse în forma și dimensiunile lor exacte pentru a permite produsului în care este încorporat desenul sau modelul ori căruia îi este aplicat să fie conectat cu sau amplasat mecanic într-un alt produs, în jurul unui alt produs sau pe un alt produs, astfel încât fiecare produs să își poată îndeplini funcția proprie.

([1]) În sensul prezentului articol și pentru evitarea oricăror dubii, În Regatul Unit, „modelele și proiectele neînregistrate" sunt protejate prin Regulamentul (CE) nr. 6/2012 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele sau modelele industriale comunitare, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1891/2006 al Consiliului din 18 decembrie 2006 și transpus în legislația Regatului Unit.

ARTICOLUL 281

Relația cu drepturile de autor

Un desen sau model este eligibil, de asemenea, pentru protecția acordată în temeiul legislației privind drepturile de autor ale unei părți începând cu data la care desenul sau modelul a fost creat sau fixat sub orice formă. Fiecare parte stabilește măsura și condițiile în care se poate conferi protecția în cauză, inclusiv gradul de originalitate necesar.

SUBSECȚIUNEA 5

BREVETE

ARTICOLUL 282

Acorduri internaționale

Părțile respectă dispozițiile Tratatului OMPI de cooperare în domeniul brevetelor și depun toate eforturile rezonabile să se conformeze dispozițiilor Tratatului OMPI privind dreptul brevetelor.

ARTICOLUL 283

Brevete și sănătatea publică

1. Părțile recunosc importanța Declarației Conferinței ministeriale a OMC privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, adoptată la 14 noiembrie 2001. În interpretarea și exercitarea drepturilor și obligațiilor care decurg din prezentul capitol, părțile asigură coerența cu această declarație.

2. Părțile respectă Decizia Consiliului General al OMC din 30 august 2003 privind punctul 6 din declarația menționată la alineatul (1) din prezentul articol și contribuie la punerea în aplicare a acesteia.

ARTICOLUL 284

Certificatul suplimentar de protecție

1. Părțile recunosc că medicamentele și produsele de protecție a plantelor protejate de un brevet pot face obiectul unei proceduri de autorizare administrativă înainte de introducerea pe piețele părților. Părțile recunosc că perioada cuprinsă între depunerea cererii de brevet și prima autorizare de a introduce produsul pe piețele lor respective, în conformitate cu dispozițiile prevăzute în acest scop în legislația națională, poate să reducă perioada protecției efective în temeiul brevetului.

2. Fiecare parte prevede o perioadă suplimentară de protecție pentru un medicament sau un produs de protecție a plantelor care este protejat de un brevet și a făcut obiectul unei proceduri de autorizare administrativă, perioada respectivă fiind egală cu perioada menționată la alineatul (1) a doua propoziție, din care se scad cinci ani.

3. Fără a aduce atingere alineatului (2), durata perioadei suplimentare de protecție nu poate depăși cinci ani.

4. În cazul unor medicamente pentru care au fost realizate studii pediatrice, iar rezultatele studiilor respective se reflectă în informațiile referitoare la produs, părțile prevăd o prelungire cu șase luni a perioadei de protecție menționate la alineatul (2).

ARTICOLUL 285

Protecția datelor prezentate pentru obținerea unei autorizații de introducere pe piață a unui medicament

1. Fiecare parte pune în aplicare un sistem cuprinzător pentru a garanta confidențialitatea, nedivulgarea și nefolosirea datelor prezentate în scopul obținerii unei autorizații de introducere pe piață a unui medicament ([1]).

2. Fiecare parte se asigură că orice informații necesare care sunt prezentate pentru obținerea unei autorizații de introducere pe piață a unui medicament nu sunt divulgate unor terți și beneficiază de protecție împotriva utilizării comerciale neloiale.

În acest scop:

(a) în cursul unei perioade de cel puțin cinci ani începând de la data acordării unei autorizații de introducere pe piața părții în cauză, nicio persoană sau entitate, publică sau privată, alta decât persoana sau entitatea care a prezentat astfel de date nedivulgate, nu are voie să folosească astfel de date, în mod direct sau indirect, fără consimțământul explicit al persoanei sau entității care a prezentat datele respective, în sprijinul unei cereri pentru autorizarea introducerii pe piață a unui medicament;

(b) în cursul unei perioade de cel puțin șapte ani începând de la data acordării unei autorizații de introducere pe piața părții în cauză, nu se acordă o autorizație de introducere pe piață pentru nicio cerere ulterioară, cu excepția cazului în care solicitantul ulterior prezintă propriile date sau datele utilizate cu autorizarea titularului primei autorizații, care respectă aceleași cerințe ca în cazul primei autorizații. Produsele înregistrate fără prezentarea acestor date sunt scoase de pe piață până când cerințele sunt îndeplinite.

([1]) În sensul prezentului articol, „medicamente" înseamnă:
(i) orice substanță sau combinație de substanțe prezentată ca având proprietăți curative sau preventive în ceea ce privește bolile umane; sau
(ii) orice substanță sau combinație de substanțe care poate fi administrată oamenilor pentru stabilirea unui diagnostic medical sau pentru restabilirea, corectarea sau modificarea funcțiilor fiziologice la oameni.
Medicamentele includ, de exemplu, medicamentele chimice, medicamentele biologice [de exemplu, vaccinuri, (anti)toxine], inclusiv medicamentele derivate din sânge uman sau din plasmă umană, medicamentele pentru terapii avansate (de exemplu, medicamentele pentru terapie genică și medicamentele pentru terapie celulară), medicamentele pe bază de plante și produsele radiofarmaceutice.

3. Perioada de șapte ani menționată la alineatul (2) litera (b) se prelungește până la maximum opt ani în cazul în care, în timpul primilor cinci ani după obținerea autorizației inițiale, titularul obține o autorizație pentru una sau mai multe indicații terapeutice noi considerate a aduce beneficii clinice semnificative în comparație cu terapiile existente.

4. Dispozițiile prezentului articol nu au efect retroactiv. Acestea nu afectează comercializarea medicamentelor autorizate înainte de data de 1 septembrie 2014 ([1]).

ARTICOLUL 286

Protecția datelor referitoare la produsele de protecție a plantelor

1. Fiecare parte stabilește cerințele în materie de siguranță și eficacitate înainte de a autoriza introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor.

2. Fiecare parte acordă un drept temporar la protecția datelor autorului unui raport de testare sau de studiu prezentat pentru prima oară în vederea obținerii unei autorizații de introducere pe piață a unui produs de protecție a plantelor.

În cursul perioadei de valabilitate a dreptului la protecția datelor, raportul de testare sau de studiu nu este utilizat în favoarea unei alte persoane care dorește să obțină o autorizație de introducere pe piață a unui produs de protecție a plantelor, cu excepția cazului în care titularul și-a exprimat consimțământul explicit în acest sens.

3. Raportul de testare sau de studiu îndeplinește următoarele condiții:

(a) este necesar pentru autorizarea sau pentru modificarea unei autorizații spre a permite utilizarea produsului pe o altă cultură; și

(b) este recunoscut ca respectând principiile de bună practică de laborator sau de bună practică experimentală.

4. Perioada de protecție a datelor este de cel puțin zece ani de la data primei autorizații pe teritoriul părții în cauză. În cazul produselor de protecție a plantelor cu risc scăzut, perioada poate fi prelungită până la 13 ani.

([1]) Acest lucru reflectă data de început a perioadei de tranziție în care părțile vor institui progresiv o zonă de liber schimb, conform dispozițiilor din Articolul 120 al prezentului Acord.

5. Perioadele menționate la alineatul (4) se prelungesc cu trei luni pentru fiecare extindere a autorizației pentru utilizări minore ([1]) în cazul în care cererile de autorizare sunt prezentate de titularul autorizației după cel târziu cinci ani de la data primei autorizații. Durata totală de protecție a datelor nu poate depăși în niciun caz 13 ani. În cazul produselor de protecție a plantelor cu risc scăzut, durata totală de protecție a datelor nu poate depăși în niciun caz 15 ani.

6. Un raport de testare sau de studiu este protejat, de asemenea, dacă este necesar pentru reînnoirea sau revizuirea unei autorizații. În aceste cazuri, perioada de protecție a datelor este de 30 de luni.

ARTICOLUL 287

Soiuri de plante

Părțile protejează drepturile de proprietate asupra soiurilor de plante, în conformitate cu Convenția internațională privind protecția noilor soiuri de plante, inclusiv excepția opțională de la dreptul multiplicatorului, astfel cum se menționează la articolul 15 alineatul (2) din convenția menționată, și cooperează pentru a promova și a asigura respectarea acestor drepturi.

([1]) În sensul prezentului articol, sintagma „utilizare minoră" înseamnă utilizarea unui produs de protecție a plantelor pe teritoriul unei părți pe plantele sau produsele vegetale cultivate la scară mică în partea respectivă sau cultivate la scară mare pentru a satisface o necesitate fitosanitară cu caracter de excepție.

SECȚIUNEA 3

ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

ARTICOLUL 288

Obligații generale

1. Părțile își reafirmă angajamentele în temeiul Acordului TRIPS, în special al părții III, și prevăd măsurile, procedurile și acțiunile corective suplimentare stabilite în prezenta secțiune, necesare pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ([1]).

2. Măsurile, procedurile și acțiunile corective suplimentare sunt întemeiate și echitabile și nu presupun o complexitate sau costuri inutile, termene nerezonabile sau întârzieri nejustificate.

3. De asemenea, măsurile și acțiunile corective suplimentare sunt eficace, proporționale și disuasive și se aplică astfel încât să se evite crearea de bariere în calea comerțului legitim și să se prevadă garanții împotriva utilizării lor abuzive.

ARTICOLUL 289

Persoane eligibile

Fiecare parte recunoaște ca persoane eligibile să solicite aplicarea măsurilor, procedurilor și acțiunilor corective menționate în prezenta secțiune și în partea III din Acordul TRIPS ca facând parte din următoarele categorii:

(a) titularii drepturilor de proprietate intelectuală în conformitate cu dispozițiile legislației aplicabile;

(b) toate celelalte persoane autorizate să utilizeze drepturile respective, în special beneficiarii de licențe, în măsura în care acest lucru este permis și în conformitate cu dispozițiile legislației aplicabile;

([1]) În sensul prezentei subsecțiuni, noțiunea de „drepturi de proprietate intelectuală" cuprinde cel puțin următoarele drepturi: dreptul de autor; drepturile conexe dreptului de autor; dreptul *sui generis* al autorului de baze de date; drepturile creatorului de topografii ale produselor din materiale semiconductoare; drepturile conferite de marca comercială; drepturile asupra desenelor sau modelelor; drepturile de brevet, inclusiv drepturile derivate din certificatele de protecție suplimentară; indicațiile geografice; drepturile referitoare la modelele de utilitate; drepturile de proprietate asupra soiurilor de plante și denumirile comerciale, dacă sunt protejate ca drepturi exclusive de legislația națională în cauză

(c) organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor de proprietate intelectuală care sunt recunoscute periodic ca având dreptul de a-i reprezenta pe titularii drepturilor de proprietate intelectuală, în măsura în care acest lucru este permis și în conformitate cu dispozițiile legislației aplicabile; și

(d) organizațiile de apărare a intereselor profesionale care sunt recunoscute periodic ca având dreptul de a-i reprezenta pe titularii drepturilor de proprietate intelectuală, în măsura în care acest lucru este permis și în conformitate cu dispozițiile legislației aplicabile.

SUBSECȚIUNEA 1

ASIGURAREA RESPECTĂRII NORMELOR PRIN MĂSURI DE DREPT CIVIL

Articolul 290

Măsuri pentru conservarea elementelor de probă

1. Fiecare parte se asigură că, încă înainte de începerea procedurilor de examinare pe fond a cauzei, autoritățile judiciare competente pot dispune, la cererea unei părți care a prezentat elemente de probă accesibile în mod rezonabil în sprijinul afirmației sale conform căreia dreptul său de proprietate intelectuală a fost încălcat sau este pe cale de a fi încălcat, adoptarea de măsuri provizorii prompte și eficace pentru a conserva elementele de probă relevante în ceea ce privește presupusa încălcare, sub rezerva protejării informațiilor confidențiale.

2. Aceste măsuri pot include descrierea detaliată, cu sau fără prelevarea de eșantioane sau confiscarea mărfurilor despre care se presupune că fac obiectul încălcării și, după caz, confiscarea materialelor și echipamentelor utilizate pentru a produce și/sau distribui mărfurile respective, precum și documentele aferente. Dacă este necesar, aceste măsuri sunt luate fără audierea celeilalte părți, în special în cazurile în care orice întârziere poate cauza prejudicii ireparabile titularului dreptului sau în care există un risc demonstrabil că elementele de probă vor fi distruse.

ARTICOLUL 291

Dreptul la informare

1. Fiecare parte se asigură că, în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală și ca răspuns la o cerere justificată și rezonabilă a reclamantului, autoritățile judiciare competente pot dispune ca informațiile privind originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă un drept de proprietate intelectuală să fie furnizate de contravenient și/sau de orice altă persoană care:

(a) a fost găsită că deține în scop comercial mărfuri care aduc atingere unui drept;

(b) a fost găsită că folosește în scop comercial servicii care aduc atingere unui drept;

(c) a fost găsită că prestează în scop comercial servicii utilizate în activități care aduc atingere unui drept; sau

(d) a fost semnalată de către o persoană menționată la litera (a), (b) sau (c) ca fiind implicată în producerea, fabricarea sau distribuirea mărfurilor sau în prestarea serviciilor.

2. Informațiile menționate la alineatul (1) cuprind, după caz:

(a) numele și adresele producătorilor, fabricanților, distribuitorilor, prestatorilor și ale celorlalți deținători anteriori ai mărfurilor sau serviciilor, precum și ale angrosiștilor și ale vânzătorilor cu amănuntul destinatari;

(b) informații privind cantitățile produse, fabricate, livrate, primite sau comandate, precum și prețul obținut pentru mărfurile sau serviciile în cauză.

3. Dispozițiile alineatelor (1) și (2) se aplică fără a aduce atingere altor dispoziții legale în temeiul cărora:

(a) se acordă titularului dreptul de a primi informații mai cuprinzătoare;

(b) este reglementată utilizarea în materie civilă sau penală a informațiilor comunicate în temeiul prezentului articol;

(c) este reglementată răspunderea pentru abuzul privind dreptul la informație;

(d) se dă posibilitatea de a refuza furnizarea de informații care ar constrânge persoana menționată la alineatul (1) să recunoască propria participare sau participarea rudelor sale apropiate la o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală; sau

(e) reglementează protejarea confidențialității surselor de informații sau prelucrarea datelor cu caracter personal.

ARTICOLUL 292

Măsuri provizorii și asiguratorii

1. Fiecare parte se asigură că autoritățile judiciare pot, la cererea reclamantului, să ordone împotriva presupusului contravenient măsuri provizorii pentru a preveni orice încălcare iminentă a unui drept de proprietate intelectuală sau să interzică, cu titlu provizoriu și sub rezerva plății, dacă este cazul, a unor daune cominatorii atunci când legislația națională prevede acest lucru, ca prezumatele încălcări ale acestui drept să continue sau să condiționeze continuarea lor de constituirea unor garanții destinate să asigure despăgubirea titularului dreptului. De asemenea, se pot ordona măsuri provizorii, în aceleași condiții, împotriva unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de către un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală.

2. De asemenea, se pot ordona măsuri provizorii în vederea confiscării sau retragerii mărfurilor asupra cărora există o suspiciune privind încălcarea unui drept de proprietate intelectuală, pentru a împiedica introducerea sau circulația lor în circuitele comerciale.

3. În cazul unei încălcări prezumate săvârșite la nivel comercial, părțile se asigură că, în cazul în care reclamantul dovedește că există circumstanțe care ar pune în pericol acoperirea prejudiciului, autoritățile judiciare pot dispune confiscarea cu titlu asiguratoriu a bunurilor mobile și imobile ale presupusului contravenient, inclusiv blocarea conturilor bancare și a altor active ale acestuia. În acest scop, autoritățile competente pot ordona comunicarea unor documente bancare, financiare sau comerciale sau accesul corespunzător la informațiile pertinente.

ARTICOLUL 293

Măsuri corective

1. Fiecare parte se asigură că autoritățile judiciare competente pot ordona, fără despăgubiri de vreun fel, la cererea reclamantului și fără a aduce atingere daunelor-interese datorate titularului dreptului ca urmare a încălcării săvârșite, cel puțin scoaterea definitivă din circuitele comerciale sau distrugerea mărfurilor în legătură cu care s-a constatat o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală. Dacă este cazul, autoritățile judiciare competente pot, de asemenea, ordona distrugerea materialelor și a echipamentelor utilizate în principal pentru crearea sau fabricarea mărfurilor respective.

2. Autoritățile judiciare ale părților au competența de a ordona ca măsurile respective să fie puse în aplicare pe cheltuiala contravenientului, cu excepția cazului în care se invocă motive speciale care să împiedice acest lucru.

ARTICOLUL 294

Acțiuni în încetare

Fiecare parte se asigură că, atunci când s-a constatat, printr-o hotărâre judecătorească, o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare pot pronunța împotriva contravenientului, precum și a unui intermediar ale cărui servicii sunt utilizate de către un terț pentru a încălca un drept de proprietate intelectuală, un ordin de încetare în scopul de a interzice continuarea încălcării.

ARTICOLUL 295

Măsuri alternative

Părțile pot să prevadă că, în cazurile în care este necesar și la cererea persoanei susceptibile să facă obiectul măsurilor prevăzute la articolul 293 și/sau la articolul 294 din prezentul acord, autoritățile judiciare competente pot ordona plata unei despăgubiri bănești în favoarea părții prejudiciate în loc să aplice măsurile prevăzute la articolele menționate, în cazul în care persoana respectivă nu a acționat cu intenție sau din neglijență, dacă aplicarea măsurilor respective ar cauza persoanei respective un prejudiciu disproporționat și dacă despăgubirile bănești acordate părții prejudiciate par a fi, în mod rezonabil, satisfăcătoare.

ARTICOLUL 296

Daune-interese

1. Fiecare parte se asigură că, la cererea părții prejudiciate, autoritățile judiciare competente îl obligă pe contravenientul care s-a angajat într-o activitate de încălcare cu bună știință sau având motive întemeiate pentru a fi în cunoștință de cauză, la plata de daune-interese în beneficiul titularului dreptului, corespunzătoare prejudiciului real suferit de acesta ca urmare a încălcării. La stabilirea valorii daunelor-interese, autoritățile judiciare:

(a) iau în considerare toate aspectele corespunzătoare, cum ar fi consecințele economice negative, inclusiv pierderea câștigurilor suferită de partea prejudiciată, beneficiile realizate în mod neloial de către contravenient și, după caz, alte elemente decât factorii economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzat titularului dreptului de încălcarea respectivă; sau

(b) cu titlu de alternativă pentru litera (a), atunci când este cazul, stabilesc valoarea daunelor-interese ca sumă forfetară pe baza unor elemente cum ar fi cel puțin suma redevențelor sau valoarea drepturilor care ar fi fost datorate în cazul în care contravenientul ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală în cauză.

2. În cazul în care contravenientul nu s-a angajat în activitatea de încălcare cu bună știință sau având motive întemeiate pentru a fi în cunoștință de cauză, părțile pot prevedea ca autoritățile judiciare să poată ordona, în favoarea părții prejudiciate, recuperarea câștigurilor sau plata daunelor-interese care pot fi prestabilite.

ARTICOLUL 297

Cheltuieli de judecată

Fiecare parte se asigură că, în general, partea care cade în pretenții suportă cheltuielile de judecată rezonabile și proporționale, precum și alte cheltuieli efectuate de partea care a avut câștig de cauză, cu excepția situației în care principiile de echitate nu permit acest lucru.

ARTICOLUL 298

Publicarea hotărârilor judecătorești

Fiecare parte se asigură că, în cadrul acțiunilor în justiție inițiate ca urmare a încălcării unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judiciare pot ordona, la cererea reclamantului și pe cheltuiala contravenientului, măsuri corespunzătoare pentru difuzarea informațiilor cu privire la hotărâre, inclusiv afișarea hotărârii, precum și publicarea sa integrală sau parțială.

ARTICOLUL 299

Prezumția calității de autor sau de titular al dreptului

Pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și acțiunilor corective prevăzute în prezenta secțiune:

(a) pentru ca autorul unei opere literare sau artistice să fie, până la proba contrară, considerat ca atare și acestuia să i se permită, prin urmare, să inițieze proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sale, este suficient ca numele său să figureze pe operă în modul obișnuit;

(b) litera (a) se aplică *mutatis mutandis* titularilor drepturilor conexe dreptului de autor în ceea ce privește elementul care face obiectul protecției.

SUBSECȚIUNEA 2

ALTE DISPOZIȚII

ARTICOLUL 300

Măsuri la frontieră

1. În lipsa unor dispoziții contrare prevăzute în prezenta subsecțiune, fiecare parte adoptă proceduri destinate să permită unui titular al unui drept, care are motive justificate să suspecteze că ar putea avea loc activități de import, export, reexport, intrare sau ieșire de pe teritoriul vamal, plasare sub un regim vamal suspensiv sau introducere într-o zonă liberă ori într-un antrepozit liber a unor mărfuri care încalcă un drept de proprietate intelectuală ([1]), să adreseze o cerere scrisă autorităților competente, administrative sau judiciare, prin care să solicite autorităților vamale să suspende punerea în liberă circulație sau deținerea mărfurilor respective.

2. Fiecare parte prevede că, atunci când autoritățile vamale, în cursul desfășurării activității lor și înainte ca o cerere să fi fost depusă de un titular al unui drept sau să fi fost acordată, au motive suficiente de a suspecta că mărfurile încalcă un drept de proprietate intelectuală, pot suspenda punerea în liberă circulație a mărfurilor sau le pot reține pentru a permite titularului dreptului să depună o cerere de intervenție, în conformitate cu alineatul (1).

3. Orice drepturi sau obligații referitoare la importator, care sunt stabilite în legislația națională pentru punerea în aplicare a prezentului articol și a secțiunii 4 din partea III a Acordului TRIPS, se aplică, de asemenea, exportatorului sau deținătorului mărfurilor.

([1]) În sensul prezentului articol, „mărfuri care încalcă un drept de proprietate intelectuală" înseamnă:
(a) „mărfuri contrafăcute", și anume:
(i) mărfuri, inclusiv ambalajele lor, pe care este aplicată fără autorizare o marcă comercială identică cu marca comercială înregistrată în mod corespunzător pentru același tip de mărfuri sau care nu poate fi distinsă, în aspectele sale esențiale, de o astfel de marcă și care, prin urmare, încalcă drepturile titularului mărcii comerciale;
(ii) orice simbol al unei mărci comerciale, cum ar fi o emblemă, o etichetă, un autocolant, un prospect, instrucțiuni de utilizare sau un document de garanție, chiar prezentat separat, în aceleași condiții ca mărfurile menționate la punctul (i);
(iii) ambalajele care poartă marca comercială a unor mărfuri contrafăcute, prezentate separat, în aceleași condiții ca cele prevăzute pentru mărfurile menționate la punctul (i);
(b) „mărfuri piratate", și anume mărfuri care reprezintă sau conțin copii făcute fără consimțământul titularului dreptului sau al unei persoane valabil autorizate de către acesta în țara de producție și care sunt făcute direct sau indirect după un produs, în cazurile în care realizarea acestor copii ar constitui o încălcare a unui drept de autor sau a unui drept conex ori a unui drept asupra desenelor sau modelelor în temeiul legislației țării de import, indiferent dacă dreptul este înregistrat în legislația națională;
(c) mărfuri care, potrivit legislației părții în care se face cererea de intervenție a autorităților vamale, aduc atingere unui brevet, unui drept de proprietate asupra unui soi de plante sau unei indicații geografice.

4. Fiecare parte prevede ca autoritățile sale competente să ceară unui titular al dreptului care solicită procedurile descrise la alineatul (1) să furnizeze dovezi adecvate pentru a convinge autoritățile competente că, în temeiul legislației părții care asigură procedurile, există, *prima facie*, o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală al titularului dreptului și să furnizeze informații suficiente despre care se poate aștepta în mod rezonabil să fie în posesia titularului dreptului pentru a permite autorităților competente să recunoască rezonabil de ușor mărfurile suspecte. Cerința de a furniza informații suficiente nu descurajează în mod nerezonabil recursul la procedurile descrise la alineatul (1).

5. Pentru a stabili dacă a fost încălcat un drept de proprietate intelectuală, biroul vamal comunică titularului dreptului, la cererea acestuia și în măsura în care se cunosc aceste informații, numele și adresa destinatarului, ale expeditorului și ale deținătorului mărfurilor, precum și originea și proveniența mărfurilor bănuite că fac obiectul încălcării unui drept de proprietate intelectuală.

De asemenea, biroul vamal îi acordă reclamantului posibilitatea de a inspecta mărfurile a căror punere în circulație a fost suspendată sau care au fost reținute. La examinarea mărfurilor, biroul vamal poate preleva probe și, la cererea titularului dreptului, le poate înmâna sau transmite acestuia exclusiv pentru a fi analizate și pentru a facilita continuarea procedurii.

6. Autoritățile vamale sunt active în detectarea și identificarea transporturilor care conțin mărfuri bănuite că fac obiectul încălcării unui drept de proprietate intelectuală pe baza tehnicilor de analiză a riscurilor. Acestea instituie sisteme pentru o strânsă cooperare cu titularii drepturilor, inclusiv mecanisme eficace pentru culegerea de informații în vederea analizei riscurilor.

7. Părțile convin să coopereze în vederea eliminării comerțului internațional cu mărfuri care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. În special, în acest scop, după caz, părțile fac schimb de informații și asigură cooperarea dintre autoritățile lor competente cu privire la comerțul cu mărfuri care fac obiectul unei încălcări a drepturilor de proprietate intelectuală.

8. Pentru mărfurile aflate în tranzit pe teritoriul unei părți, având ca destinație teritoriul celeilalte părți, prima parte furnizează celei de a doua părți informații pentru a permite asigurarea respectării efective a dispozițiilor în ceea ce privește transporturile de mărfuri bănuite că fac obiectul încălcării unui drept de proprietate intelectuală.

9. Fără a aduce atingere altor forme de cooperare, Protocolul II privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal va fi aplicabil în ceea ce privește alineatele (7) și (8) din prezentul articol în legătură cu încălcările legislației vamale în contextul drepturilor de proprietate intelectuală.

10. Subcomitetul vamal menționat la articolul 176 din prezentul acord acționează în calitate de comitet responsabil să asigure funcționarea și punerea în aplicare corespunzătoare a prezentului articol.

ARTICOLUL 301

Coduri de conduită

Părțile încurajează:

(a) elaborarea de către asociațiile sau organizațiile profesionale a unor coduri de conduită destinate să contribuie la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală; și

(b) prezentarea către autoritățile competente ale părților a proiectelor de coduri de conduită, precum și a evaluărilor aplicării acestor coduri de conduită.

ARTICOLUL 302

Cooperare

1. Părțile convin să coopereze în vederea sprijinirii punerii în aplicare a angajamentelor și obligațiilor asumate în temeiul prezentului capitol.

2. Sub rezerva dispozițiilor din articolele 5 și 6 din prezentul acord, domeniile de cooperare includ următoarele activități, fără a se limita la acestea:

(a) schimb de informații privind cadrul juridic referitor la drepturile de proprietate intelectuală și normele relevante în materie de protecție și de asigurare a respectării acestor norme; schimb de experiență privind progresul legislativ în aceste domenii;

(b) schimb de experiență și informații privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

(c) schimb de experiență privind asigurarea respectării normelor la nivel central și sub-central de către organismele vamale, polițienești, administrative și judiciare; coordonarea pentru prevenirea exporturilor de mărfuri contrafăcute, inclusiv cu alte țări;

(d) consolidarea capacităților; schimb de personal și formarea personalului;

(e) promovarea și diseminarea informațiilor privind drepturile de proprietate intelectuală, printre altele, în mediile de afaceri și în societatea civilă; sensibilizarea consumatorilor și a titularilor drepturilor;

(f) îmbunătățirea cooperării instituționale, de exemplu, între oficiile pentru proprietate intelectuală;

(g) promovarea activă a sensibilizării și a educării publicului larg cu privire la politicile privind drepturile de proprietate intelectuală; elaborarea unor strategii eficace pentru a identifica publicul principal și crearea unor programe de comunicare pentru a sensibiliza consumatorii și mijloacele de informare în masă cu privire la impactul încălcării drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv riscul pentru sănătate și siguranță și legătura cu criminalitatea organizată.

CAPITOLUL 10

CONCURENȚĂ

SECȚIUNEA 1

ANTITRUST ȘI CONCENTRĂRI ECONOMICE

ARTICOLUL 303

Definiții

În sensul prezentei secțiuni:

1. „autoritate de concurență" înseamnă, pentru Republica Moldova, „Consiliul Concurenței", iar pentru Regatul Unit, „Autoritatea pentru Concurență și Piețe";

2. „legislația în domeniul concurenței" înseamnă:

(a) pentru Regatul Unit, Legea concurenței din 1998 (cap. 41) și Partea 3 (cu excepția oricăror prevederi care vizează intervențiile în concentrările economice din motive legate de un interes public) din Legea companiilor din 2002 (cap. 40);

(b) pentru Republica Moldova, Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 și reglementările de punere în aplicare a acesteia sau modificările la aceasta; și

(c) orice modificări pe care le pot suferi instrumentele menționate la literele (a) și (b) după intrarea în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 304

Principii

Părțile recunosc importanța unei concurențe libere și nedenaturate în relațiile lor comerciale. Părțile recunosc faptul că practicile comerciale anticoncurențiale sunt susceptibile de a denatura buna funcționare a piețelor și de a reduce avantajele liberalizării schimburilor comerciale.

ARTICOLUL 305

Punerea în aplicare

1. Fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi.

2. Fiecare parte menține o autoritate independentă din punct de vedere funcțional, cu resurse umane și financiare adecvate, pentru a asigura respectarea în mod eficace a legislației în materie de concurență menționată la articolul 303 alineatul (2).

3. Părțile recunosc importanța aplicării legislației lor în materie de concurență într-un mod transparent și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor de echitate procedurală și a drepturilor de apărare ale întreprinderilor implicate.

ARTICOLUL 306

Monopoluri de stat, întreprinderi publice și întreprinderi cărora li s-au încredințat drepturi speciale sau exclusive

1. Nicio dispoziție a prezentului capitol nu împiedică o parte să desemneze sau să mențină monopoluri de stat sau întreprinderi publice ori să încredințeze întreprinderilor drepturi speciale sau exclusive, în conformitate cu propria legislație.

2. În ceea ce privește monopolurile de stat cu caracter comercial, întreprinderile publice și întreprinderile cărora li s- au încredințat drepturi speciale sau exclusive, fiecare parte se asigură că aceste întreprinderi se supun legislației în materie de concurență menționate la articolul 333 alineatul (2), în măsura în care aplicarea acestei legislații nu împiedică exercitarea, în drept sau în fapt, a sarcinilor speciale de interes public conferite întreprinderilor în cauză.

ARTICOLUL 307

Cooperare și schimb de informații

1. Părțile recunosc importanța cooperării și coordonării dintre autoritățile lor de concurență pentru a îmbunătăți asigurarea respectării eficace a legislației în materie de concurență și pentru a îndeplini obiectivele prezentului acord, prin promovarea concurenței și reducerea practicilor comerciale anticoncurențiale sau a tranzacțiilor anticoncurențiale.

2. În acest scop, fiecare autoritate de concurență poate informa cealaltă autoritate de concurență despre dorința sa de a coopera în ceea ce privește activitatea oricăreia dintre părți de asigurare a respectării normelor. Niciuna dintre părți nu este împiedicată să ia decizii autonome privind aspectele care fac obiectul cooperării.

3. În vederea facilitării asigurării eficace a respectării legislațiilor lor în materie de concurență, autoritățile de concurență pot face schimb de informații neconfidențiale. Toate schimburile de informații se supun standardelor de confidențialitate aplicabile pe teritoriul fiecărei părți. Atunci când părțile fac schimb de informații în temeiul prezentului articol, acestea iau în considerare limitele impuse de cerințele secretului profesional și ale secretului de afaceri în domeniile lor de competență respective.

ARTICOLUL 308

Soluționarea diferendelor

Dispozițiile privind mecanismul de soluționare a diferendelor din capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord nu se aplică prezentei secțiuni.

SECȚIUNEA 2

AJUTOARE DE STAT

ARTICOLUL 309

Principii generale și domeniu de aplicare

1. Ajutoarele de stat acordate de Regatul Unit sau de Republica Moldova ori prin resursele uneia dintre părți, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției de anumite mărfuri și servicii și care afectează schimburile comerciale între părți sunt incompatibile cu prezentul acord.

2. Prezentul capitol nu se aplică ajutoarelor de stat legate de domeniul pescuitului, produselor care fac obiectul anexei 1 la Acordul privind agricultura sau altor ajutoare reglementate de Acordul privind agricultura.

ARTICOLUL 310

Transparență

1. Fiecare parte asigură transparența în materie de ajutoare de stat. În acest scop, fiecare parte prezintă celeilalte părți un raport la fiecare doi ani. Se consideră că acest raport a fost prezentat dacă informațiile relevante sunt puse la dispoziție de către părți sau în numele acestora pe un site internet accesibil publicului.

2. În cazul în care o parte consideră că relațiile sale comerciale sunt afectate de un caz individual de ajutoare de stat acordate de cealaltă parte, partea în cauză îi poate cere celeilalte părți să îi comunice informații privind cazul individual de ajutoare de stat.

ARTICOLUL 311

Confidențialitate

În cadrul schimbului de informații efectuat în temeiul prezentului capitol, părțile iau în considerare limitele impuse de cerințele secretului profesional și ale secretului de afaceri.

ARTICOLUL 312

Clauza de revizuire

Părțile reexaminează în mod constant chestiunile menționate în prezentul capitol. Fiecare parte poate transmite astfel de chestiuni Comisiei pentru dialog politic și strategic , reunit în configurația comerț prevăzut la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord. Părțile convin să reexamineze progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentului capitol o dată la doi ani, după intrarea în vigoare a prezentului acord, cu excepția cazului în care cele două părți convin altfel.

CAPITOLUL 11

ASPECTE ENERGETICE LEGATE DE COMERȚ

ARTICOLUL 313

Definiții

În sensul prezentului capitol:

(1) „produse energetice" înseamnă țiței (cod SA 27.09), gaze naturale (cod SA 27.11) și energie electrică (cod SA 27.16);

(2) „infrastructură fixă" înseamnă orice rețea de transmisie sau de distribuție, instalație de gaze naturale lichefiate sau instalație de depozitare, astfel cum sunt definite în Directiva 2003/55/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și în Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică;

(3) „transport" înseamnă transmiterea și distribuția, astfel cum sunt definite în Directiva 2003/54 și în Directiva 2003/55, precum și transportul sau transferul petrolului prin conducte;

(4) „sustragere neautorizată" înseamnă orice activitate care constă în sustragerea ilegală a unor produse energetice dintr-o infrastructură fixă.

ARTICOLUL 314

Prețuri naționale reglementate

1. În conformitate cu Protocolul privind aderarea Republicii Moldova la Comunitatea Energiei, prețul pentru furnizarea de gaze naturale și energie electrică pentru alți consumatori decât cei casnici, din Republica Moldova, este determinat doar de cerere și ofertă.

2. Prin derogare de la dispozițiile alineatului (1), o parte poate să impună întreprinderilor, în interes economic general, o obligație legată de prețul furnizării gazelor naturale și a energiei electrice (denumit în continuare „preț reglementat"). În cazul în care alți consumatori decât cei casnici nu pot conveni cu un furnizor asupra unui preț pentru energie electrică sau gaze naturale care este mai mic sau egal cu prețul reglementat pentru gaze naturale sau energie electrică, acești consumatori au dreptul de a încheia cu un furnizor un contract pentru furnizarea de energie electrică sau gaze naturale care nu respectă prețul reglementat aplicabil. În orice caz, alți consumatori decât cei casnici sunt liberi să negocieze și să semneze un contract cu orice furnizor alternativ.

3. Partea care impune o obligație în conformitate cu alineatul (2) se asigură că obligația este clar definită, transparentă, proporțională, nediscriminatorie, verificabilă și are o durată limitată. Atunci când impune o astfel de obligație, partea respectivă garantează, totodată, accesul egal al altor întreprinderi la consumatori.

4. În cazul în care prețul la care se vând gazele naturale și energia electrică pe piața națională este reglementat de către o parte, partea în cauză se asigură că metodologia care stă la baza calculării prețului reglementat este publicată înainte de intrarea în vigoare a prețului reglementat.

ARTICOLUL 315

Interzicerea sistemului de prețuri duble

1. Fără a aduce atingere posibilității de a impune prețuri reglementate în conformitate cu articolul 314 alineatele (2) și (3) din prezentul acord, o parte sau o autoritate de reglementare a unei părți nu adoptă și nu menține nicio măsură care duce la stabilirea unui preț mai mare la exportul de produse energetice către cealaltă parte decât prețul practicat pentru aceste produse atunci când sunt destinate consumului național.

2. Partea exportatoare pune la dispoziție, la cererea celeilalte părți, elemente de probă conform cărora prețul diferit pentru aceleași produse energetice vândute pe piața națională și pentru export nu rezultă dintr-o măsură interzisă în temeiul alineatului (1).

ARTICOLUL 316

Tranzit

Părțile iau măsurile necesare pentru a facilita tranzitul, în conformitate cu principiul libertății tranzitului și în conformitate cu articolele V.1, V.2, V.4 și V.5 din GATT 1994 și cu articolele 7.1 și 7.3 din Tratatul privind Carta energiei, care sunt incluse în prezentul acord și fac parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 317

Transporturi

În ceea ce privește transportul energiei electrice și al gazelor și în special accesul părților terțe la infrastructura fixă, părțile își adaptează legislația, după cum se menționează în Tratatul de instituire a Comunității Energiei, pentru a se asigura că tarifele, care sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare, procedurile de alocare a capacităților și toate celelalte condiții sunt obiective, rezonabile și transparente și că acestea nu sunt discriminatorii pe criterii legate de originea, apartenența sau destinația energiei electrice sau a gazelor.

ARTICOLUL 318

Sustragerea neautorizată de mărfuri în tranzit

Fiecare parte ia toate măsurile necesare pentru a interzice și a combate sustragerea neautorizată de produse energetice în tranzit pe teritoriul său de către orice entitate aflată sub autoritatea sau jurisdicția părții respective.

ARTICOLUL 319

Tranzitul neîntrerupt

1. O parte nu intervine în tranzitarea de produse energetice pe teritoriul său, cu excepția cazului în care o astfel de intervenție este prevăzută în mod expres într-un contract sau într-un alt acord care reglementează un astfel de tranzit.

2. În eventualitatea unui diferend pe marginea unei chestiuni care implică părțile sau una ori mai multe entități aflate sub autoritatea sau jurisdicția uneia dintre părți, o parte pe teritoriul căreia sunt tranzitate produse energetice nu întrerupe sau reduce acest tranzit și nu permite niciunei entități aflate sub autoritatea sau jurisdicția sa, inclusiv unei întreprinderi comerciale de stat, să întrerupă sau să reducă acest tranzit, cu excepția circumstanțelor menționate la alineatul (1) din prezentul articol, înainte de încheierea unei proceduri de soluționare a diferendelor în temeiul contractului sau al acordului relevant ori a unei proceduri de urgență în temeiul anexei XIV la prezentul acord sau al capitolului 14 (Soluționarea diferendelor) din Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

3. O parte nu este considerată responsabilă pentru o întrerupere sau o reducere a tranzitului în temeiul prezentului articol dacă partea respectivă se află în imposibilitatea de a furniza sau de a transporta produsele energetice în tranzit ca urmare a unor acțiuni imputabile unei țări terțe sau unei entități aflate sub autoritatea sau jurisdicția unei țări terțe.

ARTICOLUL 320

Obligația operatorilor în materie de tranzit

Fiecare parte se asigură că operatorii infrastructurii fixe iau măsurile necesare pentru:

(a) a minimiza riscul întreruperilor sau al reducerilor accidentale ale tranzitului; și

(b) a restabili în cel mai scurt timp funcționarea normală a tranzitului care a fost întreruptă sau redusă accidental.

ARTICOLUL 321

Autoritatea de reglementare pentru energie electrică și gaze naturale

1. O autoritate de reglementare în domeniul gazelor naturale și al energiei electrice este distinctă din punct de vedere juridic și independentă din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată și dispune de competențe suficiente pentru a asigura o concurență efectivă și funcționarea eficientă a pieței.

2. Deciziile unei autorități de reglementare și procedurile utilizate de aceasta sunt imparțiale față de toți operatorii de pe piață.

3. Un operator economic afectat de o decizie a unei autorități de reglementare are dreptul de a exercita o cale de atac împotriva deciziei respective în fața unui organism competent care este independent de părțile implicate. În cazul în care organismul competent nu are caracter judiciar, acesta furnizează întotdeauna în scris motivele care stau la baza deciziilor luate și deciziile sale fac, de asemenea, obiectul unei reexaminări din partea unei autorități judiciare imparțiale și independente. Deciziile luate de organismele competente sunt executate în mod efectiv.

CAPITOLUL 12

TRANSPARENȚĂ

ARTICOLUL 322

Definiții

În sensul prezentului capitol:

1. „măsurile de aplicare generală" includ acte cu putere de lege și norme administrative, hotărâri judecătorești, proceduri și hotărâri administrative de aplicabilitate generală, precum și orice act, interpretare sau altă cerință generală sau abstractă care poate avea un impact asupra oricărei chestiuni care face obiectul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Nu sunt incluse hotărârile care vizează o persoană anume;

2. „persoană interesată" înseamnă orice persoană fizică sau juridică care poate face obiectul oricăror drepturi sau obligații în temeiul măsurilor de aplicare generală, în sensul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

ARTICOLUL 323

Obiectiv și domeniu de aplicare

Recunoscând impactul pe care mediul de reglementare îl poate avea asupra comerțului și investițiilor între părți, acestea asigură un mediu de reglementare previzibil pentru operatorii economici și proceduri eficiente, ținând seama în mod corespunzător de cerințele în materie de securitate juridică și proporționalitate.

ARTICOLUL 324

Publicare

1. Fiecare parte se asigură că măsurile de aplicare generală:

(a) se publică fără întârziere și sunt ușor accesibile, printr-un mijloc desemnat oficial în acest sens și, dacă este fezabil, prin mijloace electronice, astfel încât oricine să poată lua cunoștință de acestea;

(b) oferă o explicație a obiectivului acestor măsuri și a temeiului lor; și

(c) permit un interval suficient între publicarea și intrarea în vigoare a acestor măsuri, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător.

2. Fiecare parte:

(a) depune eforturi să publice într-o etapă suficient de timpurie orice propunere de adoptare sau de modificare a măsurilor de aplicare generală, inclusiv o explicație a obiectivului și a temeiului propunerii;

(b) oferă persoanelor interesate posibilități de a prezenta observații privind propunerea respectivă, acordând, în special, suficient timp în acest sens; și

(c) depune eforturi pentru a lua în considerare observațiile primite din partea persoanelor interesate cu privire la propunerea respectivă.

ARTICOLUL 325

Cereri de informații și puncte de contact

1. Pentru a facilita comunicarea dintre părți cu privire la orice aspect care face obiectul Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, fiecare parte desemnează un punct de contact care acționează în calitate de coordonator.

2. Fiecare parte menține sau instituie mecanisme adecvate pentru a răspunde cererilor de informații din partea oricărei persoane cu privire la orice măsură de aplicare generală care este propusă sau este în vigoare și cu privire la aplicarea acesteia. Cererile de informații pot fi adresate prin punctele de contact instituite în temeiul alineatului (1) sau prin alte mecanisme, după caz.

3. Părțile recunosc că răspunsul menționat la alineatul (2) nu poate să fie definitiv sau obligatoriu din punct de vedere juridic, ci poate avea numai titlu informativ, cu excepția cazului în care actele cu putere de lege și actele administrative respective ale părților prevăd altfel.

4. La cererea unei părți, cealaltă parte furnizează în mod prompt informațiile și răspunde întrebărilor legate de orice măsură de aplicare generală sau de orice propunere de adoptare ori de modificare a oricărei măsuri de aplicare generală despre care partea solicitantă consideră că ar putea aduce atingere funcționării titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, indiferent dacă partea solicitantă a fost în prealabil notificată cu privire la măsura respectivă.

ARTICOLUL 326

Administrarea măsurilor de aplicare generală

Fiecare parte gestionează într-un mod obiectiv, imparțial și rezonabil toate măsurile de aplicare generală. În acest scop, la aplicarea acestor măsuri în cazul unor persoane, mărfuri sau servicii individuale ale celeilalte părți în cazuri specifice, fiecare parte:

(a) depune eforturi pentru a transmite un preaviz rezonabil persoanelor interesate care sunt direct afectate de o procedură, în conformitate cu propriile proceduri, atunci când se inițiază o procedură, inclusiv o descriere a naturii procedurii, o declarație a autorității juridice în temeiul căreia este inițiată procedura, precum și o descriere generală a chestiunilor aflate în litigiu;

(b) acordă acestor persoane interesate o posibilitate rezonabilă de a prezenta fapte și argumente în sprijinul pozițiilor lor înainte de orice acțiune administrativă definitivă, în măsura în care timpul, natura procedurilor și interesul public o permit; și

(c) se asigură că propriile proceduri se bazează pe legislația proprie și sunt conforme cu aceasta.

ARTICOLUL 327

Reexaminare și căi de atac

1. Fiecare parte stabilește sau menține instanțe sau proceduri judiciare, arbitrale sau administrative în scopul de a asigura o reexaminare promptă și, dacă este cazul, corectarea acțiunii administrative privind chestiunile care fac obiectul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Aceste instanțe sau proceduri sunt imparțiale și independente de serviciul responsabil sau autoritatea responsabilă cu asigurarea respectării dispozițiilor administrative, iar cei răspunzători pentru acestea nu au niciun interes substanțial în ceea ce privește soluționarea chestiunii respective.

(a) Fiecare parte se asigură că, în cadrul acestor instanțe sau proceduri, părțile la procedură dispun de dreptul la:

(b) o posibilitate rezonabilă de a-și sprijini sau apăra pozițiile respective; și

(c) o decizie bazată pe probe și pe depunerea de concluzii sau, dacă legea părții prevede acest lucru, pe dosarul constituit de autoritatea administrativă.

2. Sub rezerva unei căi de atac sau a unei reexaminări ulterioare în conformitate cu legislația lor respectivă, fiecare parte se asigură că o astfel de decizie este pusă în aplicare de serviciul sau de autoritatea competentă și reglementează practica acestora cu privire la acțiunea administrativă în cauză.

ARTICOLUL 328

Calitatea și performanța reglementărilor și buna conduită administrativă

1. Părțile convin să coopereze pentru promovarea calității și performanței, inclusiv prin schimbul de informații și de cele mai bune practici cu privire la procesele lor de reglementare și la evaluarea impactului reglementărilor.

2. Părțile subscriu la principiile bunei conduite administrative (1) și convin să coopereze la promovarea acestora, inclusiv prin schimbul de informații și cele mai bune practici.

ARTICOLUL 329

Dispoziții speciale

Dispozițiile prezentului capitol se aplică fără a aduce atingere vreunei dispoziții specifice privind transparența stabilite în alte capitole din Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

CAPITOLUL 13

COMERȚ ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ

ARTICOLUL 330

Context și obiective

1. Părțile amintesc Agenda 21 privind mediul și dezvoltarea a Conferinței Organizației Națiunilor Unite din 1992, Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă din 1998, Planul de punere în aplicare de la Johannesburg privind dezvoltarea durabilă din 2002, Declarația ministerială a Consiliului Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite privind asigurarea unei ocupări depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți din 2006 și Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă din 2008. Părțile își reafirmă angajamentul de a promova dezvoltarea comerțului internațional astfel încât să contribuie la obiectivul dezvoltării durabile, pentru bunăstarea generațiilor prezente și viitoare și pentru a se asigura că acest obiectiv este integrat și se reflectă la fiecare nivel al relației lor comerciale.

2. Părțile își reafirmă angajamentul de a urmări dezvoltarea durabilă și recunosc că dezvoltarea economică, dezvoltarea socială și protecția mediului sunt piloniii interdependenți ai acesteia, care se consolidează reciproc. Părțile subliniază beneficiul luării în considerare a aspectelor comerciale legate de muncă ([1]) și de mediu ca parte a unei abordări globale a comerțului și a dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 331

Dreptul de reglementare și nivelurile de protecție

1. Părțile recunosc dreptul fiecărei părți de a-și defini propriile politici și priorități de dezvoltare durabilă, de a-și stabili propriile niveluri de protecție națională în materie de mediu și de muncă și de a adopta sau de a modifica în consecință propria legislație și propriile politici relevante, în conformitate cu angajamentele asumate în ceea ce privește standardele și acordurile recunoscute la nivel internațional menționate la articolele 332 și 333 din prezentul acord.

2. În acest context, fiecare parte depune toate eforturile pentru ca legislația și politicile sale să asigure și să încurajeze niveluri ridicate de protecție în materie de mediu și de muncă și depune toate eforturile pentru a continua să îmbunătățească legislația și politicile respective, precum și nivelurile de protecție subiacente.

([1]) Atunci când în prezentul capitol se face referire la „muncă", aceasta include aspectele relevante pentru obiectivele strategice ale OIM, prin care este exprimată Agenda privind munca decentă, astfel cum s-a convenit în Declarația OIM privind justiția socială pentru o globalizare echitabilă din 2008.

ARTICOLUL 332

Standarde și acorduri multilaterale în domeniul muncii

1. Părțile recunosc că ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și munca decentă pentru toți sunt elemente- cheie ale gestionării globalizării și își reafirmă angajamentul de a promova dezvoltarea comerțului internațional astfel încât să contribuie la ocuparea integrală și productivă a forței de muncă și la o muncă decentă pentru toți. În acest context, părțile se angajează să se consulte și să coopereze, după caz, cu privire la aspectele comerciale de interes comun legate de muncă.

2. În conformitate cu obligațiile care le revin în calitate de membrii ai OIM și cu Declarația OIM cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și continuarea acesteia din 1998, părțile se angajează să respecte, să promoveze și să pună în aplicare în legislația și practicile lor, pe întregul lor teritoriu, standardele fundamentale de muncă recunoscute la nivel internațional, astfel cum sunt consacrate în convențiile fundamentale ale OIM, și în special:

(a) libertatea de asociere și recunoașterea efectivă a dreptului la negocieri colective;

(b) eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie;

(c) abolirea efectivă a muncii copiilor; și

(d) eliminarea discriminării cu privire la încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

3. Părțile își reafirmă angajamentul de a pune în aplicare în mod efectiv în legislația și în practicile lor convențiile fundamentale, prioritare și alte convenții ale OIM ratificate de Republica Moldova și, respectiv de Regatul Unit.

4. Părțile vor lua în considerare, de asemenea, ratificarea convențiilor prioritare rămase și a altor convenții ale OIM care sunt clasificate de către OIM ca fiind actuale. În acest context, părțile fac în mod regulat schimb de informații cu privire la propria situație și la progresele înregistrate în procesul de ratificare.

5. Părțile recunosc că încălcarea principiilor și a drepturilor fundamentale la locul de muncă nu poate fi invocată sau utilizată în alt mod ca avantaj comparativ legitim și că standardele în materie de muncă nu ar trebui folosite în scopul protecționismului comercial.

ARTICOLUL 333

Guvernanță și acorduri multilaterale în domeniul mediului

1. Părțile recunosc valoarea guvernanței și a acordurilor internaționale în domeniul mediului ca răspuns al comunității internaționale la problemele globale sau regionale legate de mediu și subliniază necesitatea îmbunătățirii susținerii reciproce dintre politicile în materie de comerț și mediu. În acest context, părțile se angajează să se consulte și să coopereze, după caz, referitor la negocierile privind aspectele comerciale legate de mediu și referitor la alte aspecte comerciale de interes comun legate de mediu.

2. Părțile își reafirmă angajamentul de a pune efectiv în aplicare în legislația și în practicile lor acordurile multilaterale de mediu la care sunt părți.

3. Părțile fac în mod regulat schimb de informații cu privire la situația lor și la progresele înregistrate în ceea ce privește ratificările acordurilor multilaterale de mediu sau modificările aduse acestor acorduri.

4. Părțile își reafirmă angajamentul de a realiza obiectivul ultim al Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) și al Protocolului de la Kyoto la această convenție. Părțile se angajează să coopereze pentru dezvoltarea viitorului cadru internațional pentru schimbări climatice în temeiul CCONUSC și al acordurilor și deciziilor legate de această convenție.

5. Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică părțile să adopte sau să mențină măsuri pentru a pune în aplicare acordurile multilaterale de mediu la care sunt părți, cu condiția ca astfel de măsuri să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între părți sau o restricționare mascată a comerțului.

ARTICOLUL 334

Comerț și investiții care promovează dezvoltarea durabilă

Părțile își reconfirmă angajamentul de a consolida contribuția comerțului la obiectivul dezvoltării durabile în dimensiunile sale economică, socială și de mediu. Prin urmare, părțile:

(a) recunosc rolul benefic pe care îl pot avea standardele fundamentale de muncă și munca decentă asupra eficienței economice, inovării și productivității și depun eforturi pentru a realiza o coerență politică sporită între politicile comerciale, pe de o parte, și politicile privind ocuparea forței de muncă, pe de altă parte;

(b) depun eforturi pentru a facilita și promova comerțul și investițiile în mărfuri și servicii de mediu, inclusiv prin luarea în considerare a barierelor netarifare conexe;

(c) depun eforturi pentru a facilita eliminarea obstacolelor din calea comerțului sau a investițiilor în ceea ce privește mărfurile și serviciile cu o importanță deosebită pentru atenuarea schimbărilor climatice, cum ar fi energia regenerabilă durabilă și produsele și serviciile eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin adoptarea unor cadre de politică propice mobilizării celor mai bune tehnologii disponibile și prin promovarea unor standarde care să răspundă nevoilor ecologice și economice și care să reducă la minimum obstacolele tehnice în calea comerțului;

(d) convin să promoveze un comerț cu mărfuri care să contribuie la crearea unor condiții sociale mai bune și a unor practici care protejează mediul, inclusiv mărfuri care fac obiectul unor scheme voluntare de asigurare a caracterului durabil al comerțului, cum ar fi comerțul echitabil și etic, etichetele ecologice și sistemele de certificare a produselor obținute din resurse naturale;

(e) convin să promoveze responsabilitatea socială a întreprinderilor, inclusiv prin schimbul de informații și de cele mai bune practici.

În acest sens, părțile fac trimitere la principiile și orientările relevante recunoscute la nivel internațional, cum ar fi Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, inițiativa „Global Compact" a Organizației Națiunilor Unite și Declarația tripartită a OIM de stabilire a principiilor privind întreprinderile multinaționale și politica socială.

ARTICOLUL 335

Diversitatea biologică

1. Părțile recunosc importanța asigurării conservării și utilizării durabile a diversității biologice ca element esențial pentru dezvoltarea durabilă și își reafirmă angajamentul față de conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice, în conformitate cu Convenția privind diversitatea biologică și cu alte instrumente internaționale relevante la care sunt părți.

2. În acest sens, părțile se angajează:

(a) să promoveze comerțul cu produse obținute din resurse naturale printr-o utilizare durabilă a resurselor biologice și să contribuie la conservarea biodiversității;

(b) să facă schimb de informații privind acțiunile referitoare la comerțul cu produse obținute din resurse naturale, cu scopul de a pune capăt declinului diversității biologice și de a reduce presiunile asupra biodiversității și, după caz, să coopereze pentru a spori la maximum impactul politicilor lor respective și a asigura faptul că acestea se sprijină reciproc;

(c) să promoveze includerea pe lista speciilor în temeiul Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES) în cazul în care starea de conservare a speciilor respective este considerată ca fiind amenințată; și

(d) să coopereze la nivel regional și mondial în scopul de a promova conservarea și utilizarea durabilă a diversității biologice în ecosistemele naturale sau agricole, inclusiv a speciilor pe cale de dispariție, a habitatului acestora, a zonelor naturale special protejate și a diversității genetice, restabilirea ecosistemelor și eliminarea sau reducerea impactului negativ asupra mediului rezultat din utilizarea resurselor naturale vii și care nu sunt vii sau a ecosistemelor.

ARTiCOLUL 336

Gestionarea durabilă a pădurilor și comerțul cu produse forestiere

1. Părțile recunosc importanța de a asigura conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor și a contribuției pădurilor la obiectivele economice, de mediu și sociale ale părților.

2. În acest sens, părțile se angajează:

(a) să promoveze comerțul cu produse forestiere provenite din păduri gestionate în mod durabil, recoltate în conformitate cu legislația națională a țării de recoltare. Acțiunile întreprinse în această privință pot include încheierea unui acord de parteneriat voluntar privind asigurarea respectării reglementărilor forestiere și privind guvernanța și schimburile comerciale în domeniul forestier;

(b) să facă schimb de informații privind măsurile de promovare a consumului de lemn și de produse din lemn din păduri gestionate în mod durabil și, după caz, să coopereze la elaborarea unor astfel de măsuri;

(c) să adopte măsuri de promovare a conservării suprafețelor împădurite și să combată exploatarea forestieră ilegală și comerțul aferent, inclusiv în ceea ce privește țările terțe, după caz;

(d) să facă schimb de informații privind acțiuni menite să îmbunătățească guvernanța în domeniul forestier și, după caz, să coopereze pentru a spori la maximum impactul politicilor lor respective și a asigura faptul că acestea se sprijină reciproc, cu scopul de a elimina din fluxurile comerciale lemnul recoltat ilegal și produsele din lemn recoltate ilegal;

(e) să promoveze includerea pe lista speciilor de lemn care fac obiectul CITES în cazul în care starea de conservare a acestor specii este considerată ca fiind amenințată; și

(f) să coopereze la nivel regional și mondial în scopul de a promova conservarea suprafețelor împădurite și gestionarea durabilă a tuturor tipurilor de păduri, utilizând certificarea pentru a promova gestionarea responsabilă a pădurilor.

ARTICOLUL 337

Comerțul cu produse din pește

Având în vedere importanța asigurării unei gestionări responsabile a stocurilor de pește într-o manieră durabilă, precum și a promovării bunei guvernanțe în materie de comerț, părțile se angajează:

(a) să promoveze cele mai bune practici în gestionarea activităților de pescuit în vederea asigurării conservării și gestionării stocurilor de pește în mod durabil și pe baza unei abordări ecosistemice;

(b) să ia măsuri eficace pentru a monitoriza și a controla activitățile de pescuit;

(c) să asigure deplina conformitate cu măsurile de conservare și control aplicabile, adoptate de organizațiile regionale de gestionare a pescuitului, precum și să coopereze cât mai mult cu organizațiile regionale de gestionare a pescuitului și în cadrul acestora; și

(d) să coopereze pentru combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (INN) și a activităților legate de pescuitul INN cu măsuri cuprinzătoare, eficace și transparente. De asemenea, părțile pun în aplicare politici și măsuri pentru a exclude produsele INN din fluxurile comerciale și de pe piețele lor.

ARTICOLUL 338

Menținerea nivelurilor de protecție

1. Părțile recunosc că este inoportună încurajarea comerțului sau a investițiilor prin reducerea nivelurilor de protecție prevăzute în legislația națională în materie de mediu sau de muncă.

2. Niciuna dintre părți nu scutește sau derogă și nu oferă scutiri sau derogări de la aplicarea dispozițiilor interne de dreptul mediului ori de dreptul muncii pentru a încuraja comerțul sau stabilirea, achiziția, extinderea sau menținerea unei investiții a unui investitor pe teritoriul său.

3. Niciuna dintre părți nu omite să asigure respectarea aplicării efective a dispozițiilor interne de dreptul mediului și de dreptul muncii, prin acțiuni susținute sau repetate ori prin inacțiune, într-un mod care să încurajeze comerțul sau investițiile.

ARTICOLUL 339

Informații științifice

Atunci când elaborează și pun în aplicare măsuri de protecție a mediului sau a condițiilor de muncă, ce pot afecta comerțul sau investițiile, părțile țin seama de informațiile științifice și tehnice disponibile, precum și de standardele, orientările sau recomandările internaționale relevante, dacă există, inclusiv de principiul precauției.

ARTICOLUL 340

Transparență

În conformitate cu legislația sa internă și cu capitolul 12 (Transparență) al titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, fiecare parte se asigură că toate măsurile de protecție a mediului sau a condițiilor de muncă, ce pot afecta comerțul sau investițiile, sunt elaborate, introduse și puse în aplicare în mod transparent, după o notificare prealabilă corespunzătoare și o consultare publică și cu înștiințarea și consultarea adecvată și în timp util a actorilor nestatali.

ARTICOLUL 341

Examinarea impactului asupra dezvoltării durabile

Părțile se angajează să examineze, să monitorizeze și să evalueze impactul punerii în aplicare a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord asupra dezvoltării durabile, prin intermediul respectivelor lor procese și instituții participative, inclusiv al celor instituite în temeiul prezentului acord, de exemplu prin evaluări ale impactului comerțului asupra dezvoltării durabile.

ARTICOLUL 342

Cooperarea în domeniul comerțului și al dezvoltării durabile

Părțile recunosc importanța colaborării cu privire la aspectele legate de comerț ale politicii de mediu și ale politicii în domeniul muncii, pentru realizarea obiectivelor Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Acestea pot coopera, printre altele, în următoarele domenii:

(a) aspectele legate de muncă sau mediu ale comerțului și ale dezvoltării durabile, în cadrul forurilor internaționale, printre care se includ, în special, OMC, OIM, Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu și acordurile multilaterale de mediu;

(b) metodologiile și indicatorii utilizați pentru evaluările impactului comerțului asupra dezvoltării durabile;

(c) impactul reglementărilor, normelor și standardelor în domeniul muncii și al mediului asupra comerțului și investițiilor, precum și impactul normelor în domeniul comerțului și al investițiilor asupra legislației muncii și a mediului, inclusiv asupra elaborării reglementărilor și a politicilor în domeniul muncii și al mediului;

(d) efectele pozitive și negative asupra dezvoltării durabile ale Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord și mijloacele de îmbunătățire și, respectiv, de prevenire sau atenuare a acestora, ținând seama și de evaluările impactului asupra dezvoltării durabile efectuate de oricare dintre părți sau de ambele părți;

(e) promovarea ratificării și a punerii efective în aplicare a convențiilor fundamentale, prioritare și a altor convenții actualizate ale OIM și a acordurilor multilaterale de mediu, care au relevanță în contextul comerțului;

(f) promovarea sistemelor private și publice de certificare, trasabilitate și etichetare, inclusiv a etichetării ecologice;

(g) promovarea responsabilității sociale a întreprinderilor, de exemplu, prin măsuri de sensibilizare față de orientările și principiile recunoscute pe plan internațional, de aderare la acestea, de punere în aplicare și de control al aplicării acestora;

(h) aspectele legate de comerț ale Agendei OIM privind munca decentă, referitoare inclusiv la legăturile reciproce dintre comerț și ocuparea forței de muncă deplină și productivă, la ajustarea pieței muncii, la standardele fundamentale din domeniul muncii, la statisticile din domeniul muncii, la dezvoltarea resurselor umane și învățarea pe tot parcursul vieții, la protecția și incluziunea socială, la dialogul social și la egalitatea de gen;

(i) aspectele legate de comerț ale acordurilor multilaterale de mediu, inclusiv cooperarea vamală;

(j) aspectele legate de comerț ale actualului și viitorului regim internațional de combatere a schimbărilor climatice, inclusiv mijloacele de promovare a tehnologiilor cu emisii reduse de carbon și a eficienței energetice;

(k) măsurile legate de comerț care vizează promovarea conservării și a utilizării sustenabile a biodiversității;

(l) măsurile legate de comerț care vizează combaterea despăduririlor, inclusiv abordând problema tăierii ilegale a copacilor; și

(m) măsurile legate de comerț care vizează promovarea practicilor de pescuit sustenabil și a comerțului cu produse pescărești obținute prin metode de producție sustenabile.

ARTICOLUL 343

Mecanisme instituționale și de supraveghere

1. Fiecare parte desemnează un serviciu din cadrul administrației sale ca punct de contact pentru cealaltă parte în scopul punerii în aplicare a prezentului capitol.

2. Se instituie Subcomitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă. Acesta prezintă rapoarte cu privire la activitatea sa Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord. Subcomitetul este format din funcționari la nivel înalt din administrațiile părților.

3. Subcomitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă se întrunește în primul an după intrarea în vigoare a prezentului acord și ulterior de câte ori este necesar, pentru a supraveghea punerea în aplicare a prezentului capitol, inclusiv activitățile de cooperare desfășurate în temeiul articolului 342 din prezentul acord. Subcomitetul își stabilește propriul regulament de procedură.

4. Fiecare parte convoacă unul sau mai multe grupuri interne noi de consultanță în domeniul dezvoltării durabile, a căror sarcină este de a oferi consultanță cu privire la chestiunile legate de prezentul capitol, sau consultă grupurile de acest fel existente. Astfel de grupuri pot formula, inclusiv din proprie inițiativă, opinii sau recomandări cu privire la punerea în aplicare a prezentului capitol.

5. Grupul sau grupurile interne de consultanță cuprind organizații independente reprezentative ale societății civile, care asigură o reprezentare echilibrată a părților interesate din domeniul economic, social și al mediului, inclusiv, printre altele, organizații patronale și sindicale, organizații neguvernamentale, grupuri de afaceri și alte părți interesate relevante.

ARTICOLUL 344

Forumul comun de dialog cu societatea civilă

1. Părțile facilitează crearea unui forum comun cuprinzând organizațiile societății civile stabilite pe teritoriile lor, inclusiv membrii grupului sau grupurilor lor interne de consultanță și publicul larg, pentru a purta un dialog cu privire la aspectele legate de dezvoltarea durabilă ale prezentului acord. Părțile promovează o reprezentare echilibrată a intereselor relevante, care include organizații independente reprezentative ale patronatului și ale sindicatelor, grupuri de protecție a mediului, grupuri de afaceri, precum și alte părți interesate relevante, după caz.

2. Forumul comun de dialog cu societatea civilă se întrunește o dată pe an, cu excepția cazului în care părțile convin altfel. Părțile convin asupra modului de funcționare a Forumului comun de dialog cu societatea civilă în termen de maximum un an de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

3. Părțile prezintă Forumului comun de dialog cu societatea civilă un raport privind situația la zi a punerii în aplicare a prezentului capitol. Opiniile și avizele Forumului comun de dialog cu societatea civilă se transmit părților și se pun la dispoziția publicului.

ARTICOLUL 345

Consultări la nivel guvernamental

1. Pentru soluționarea oricărei chestiuni referitoare la prezentul capitol, părțile pot recurge numai la procedurile stabilite în prezentul articol și la articolul 346 din prezentul acord.

2. O parte poate solicita consultări cu cealaltă parte cu privire la orice chestiune referitoare la prezentul capitol, prin transmiterea unei cereri scrise către punctul de contact al celeilalte părți. Cererea trebuie să cuprindă o prezentare clară a chestiunii vizate, să identifice problema în cauză și să includă un scurt rezumat al revendicărilor formulate în temeiul prezentului capitol. Consultările încep în cel mai scurt timp după transmiterea de către una dintre părți a unei cereri de consultare.

3. Părțile depun toate eforturile pentru a ajunge la o soluție reciproc avantajoasă privind chestiunea. Părțile țin seama de activitățile OIM sau ale organizațiilor sau organismelor multilaterale de protecție a mediului relevante, pentru a promova o cooperare mai strânsă și o mai mare coerență între activitatea părților și activitatea organizațiilor respective. După caz, părțile pot solicita consultanță din partea acestor organizații sau organisme, sau din partea oricărei persoane sau oricărui organism pe care le(îl) consideră adecvat(e), pentru a examina integral chestiunea.

4. Dacă o parte consideră că respectiva chestiune necesită mai multe discuții, aceasta poate cere întrunirea Subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă pentru analizarea chestiunii, prin transmiterea unei cereri scrise către punctul de contact al celeilalte părți. Subcomitetul se întrunește în cel mai scurt timp și depune eforturi pentru soluționarea chestiunii respective.

5. După caz, subcomitetul poate cere avizul grupului sau grupurilor interne de consultanță ale uneia dintre părți sau ale amândurora, ori asistență din partea altor experți.

6. Soluția la care au ajuns părțile prin consultări în chestiunea respectivă este făcută publică.

ARTICOLUL 346

Grupul de experți

1. Orice parte poate solicita, după 90 de zile de la transmiterea unei cereri de consultare conform articolului 345 alineatul (2) din prezentul acord, convocarea unui grup de experți pentru a examina o chestiune care nu a fost abordată în mod satisfăcător în cadrul consultărilor guvernamentale.

2. Se aplică dispozițiile subsecțiunilor 1 și 3 ale secțiunii 3 și dispozițiile articolului 372 din capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, precum și Regulamentul de procedură din anexa XVI la prezentul acord și Codul de conduită al arbitrilor și mediatorilor („Codul de conduită") prevăzut în anexa XVII la prezentul acord, cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul articol.

3. Cu ocazia primei reuniuni care are loc după intrarea în vigoare a prezentului acord, Subcomitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă întocmește o listă cu cel puțin 15 persoane care doresc și sunt în măsură să ocupe poziția de experți în cadrul procedurilor grupului. Fiecare parte propune cel puțin cinci persoane pentru poziția de experți. De asemenea, părțile selectează cel puțin cinci persoane care nu sunt cetățeni ai niciunei părți și pot îndeplini funcția de președinte al grupului de experți. Subcomitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă asigură menținerea permanentă a listei la acest nivel.

4. Lista menționată la alineatul (3) cuprinde persoane cu cunoștințe de specialitate sau competență în chestiunile din domeniul juridic, al muncii sau al mediului abordate în prezentul capitol sau în soluționarea diferendelor legate de acordurile internaționale. Aceste persoane trebuie să fie independente, să își exercite atribuțiile în nume propriu, să nu accepte instrucțiuni din partea niciunei organizații și a niciunui guvern cu privire la aspectele legate de chestiunea în cauză, să nu fie afiliate guvernului vreunei părți și să respecte Codul de conduită prevăzut în anexa XVII la prezentul acord.

5. Pentru chestiuni referitoare la prezentul capitol, grupul de experți se compune din experți de pe lista menționată la alineatul (3) din prezentul articol, în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord și cu norma 8 din Regulamentul de procedură prevăzut în anexa XVI la prezentul acord.

6. Grupul de experți poate solicita informații și opinii de la oricare dintre părți, de la grupul sau grupurile interne de consultanță sau de la orice altă sursă pe care o consideră adecvată. În chestiuni legate de respectarea acordurilor multilaterale prevăzute la articolele 332 și 333 din prezentul acord, grupul de experți solicită informații și opinii de la OIM sau de la organismele acordurilor multilaterale de mediu.

7. Grupul de experți transmite raportul său părților, în conformitate cu procedurile relevante prevăzute în capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Raportul expune faptele constatate, stabilește aplicabilitatea dispozițiilor relevante și justifică concluziile și recomandările formulate. Părțile pun raportul la dispoziția publicului în termen de 15 zile de la emiterea sa.

8. Părțile se consultă cu privire la măsurile adecvate care trebuie puse în aplicare, luând în considerare raportul și recomandările grupului de experți. Partea în cauză comunică grupului sau grupurilor sale de consultanță și celeilalte părți deciziile sale cu privire la orice acțiune sau măsură care trebuie pusă în aplicare, în termen de cel mult trei luni de la publicarea raportului. Acțiunile subsecvente raportului și recomandărilor grupului de experți sunt monitorizate de către Subcomitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă. Organismele de consultanță și Forumul comun de dialog cu societatea civilă pot transmite observații în acest sens Subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă.

CAPITOLUL 14

SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR

SECȚIUNEA 1

OBIECTIV ȘI DOMENIU DE APLICARE

ARTICOLUL 347

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol este de a stabili un mecanism eficace și eficient pentru evitarea sau soluționarea oricărui diferend între părți referitor la interpretarea și aplicarea Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, pentru a se ajunge, dacă este posibil, la o soluție convenită de comun acord.

ARTICOLUL 348

Domeniu de aplicare

Prezentul capitol se aplică în cazul oricărui diferend referitor la interpretarea și aplicarea dispozițiilor Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

SECȚIUNEA 2

CONSULTĂRI ȘI MEDIERE

ARTICOLUL 349

Consultări

1. Părțile depun eforturi pentru soluționarea diferendului menționat la articolul 348 din prezentul acord, prin inițierea de consultări cu bună-credință, în scopul de a ajunge la o soluție convenită de comun acord.

2. Orice parte poate solicita consultări printr-o cerere scrisă adresată celeilalte părți și trimisă în copie Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, în care indică motivele cererii, identificând inclusiv măsura în cauză și dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord pe care le consideră aplicabile.

3. Consultările se organizează în termen de 30 de zile de la data primirii cererii și au loc, cu excepția cazului în care părțile convin altfel, pe teritoriul părții căreia i-a fost adresată cererea. Consultările se consideră încheiate după 30 de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin continuarea acestora. Consultările, în special orice informații divulgate și pozițiile adoptate de părți în cursul consultărilor, sunt confidențiale și nu aduc atingere drepturilor de care beneficiază părțile în orice proceduri ulterioare.

4. Consultările în chestiuni urgente, inclusiv în cele privind mărfuri perisabile, mărfuri de sezon sau servicii de sezon, se organizează în termen de 15 zile de la data primirii cererii de către partea destinatară și se consideră încheiate după trecerea celor 15 zile, cu excepția cazului în care părțile convin continuarea consultărilor.

5. Dacă partea destinatară nu răspunde la cererea de consultări în termen de zece zile de la data primirii acesteia sau dacă consultările nu sunt organizate în termenul prevăzut la alineatul (3) sau la alineatul (4) din prezentul articol sau dacă părțile convin să nu organizeze consultări sau dacă consultările se încheie fără a ajunge la o soluție convenită de comun acord, partea care a solicitat consultările poate recurge la procedura menționată la articolul 351 din prezentul acord.

6. În cursul consultărilor, fiecare parte comunică suficiente informații factuale pentru a permite o examinare completă a modului în care măsura în cauză poate afecta funcționarea și aplicarea prezentului acord.

7. În cazul în care consultările privesc transportul produselor energetice prin rețele, iar una dintre părți consideră că soluționarea diferendului este urgentă din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului gazelor naturale, petrolului sau energiei electrice între părți, consultările se organizează în termen de trei zile de la data depunerii cererii și se consideră încheiate după trei zile de la data depunerii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin continuarea consultărilor.

ARTICOLUL 350

Mediere

Orice parte poate solicita celeilalte părți să intre într-o procedură de mediere privind orice măsură care afectează negativ comerțul dintre părți sau investițiile reciproce ale părților în conformitate cu anexa XV la prezentul acord.

SECȚIUNEA 3

PROCEDURILE DE SOLUȚIONARE A DIFERENDELOR

SUBSECȚIUNEA 1

PROCEDURA DE ARBITRAJ

ARTICOLUL 351

Inițierea procedurii de arbitraj

1. Dacă părțile nu pot soluționa diferendul prin consultări, astfel cum prevede articolul 349 din prezentul acord, partea care a solicitat consultări poate cere instituirea unei comisii de arbitraj în conformitate cu prezentul articol.

2. Cererea de instituire a unei comisii de arbitraj se adresează în scris celeilalte părți și Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord. Partea reclamantă identifică în cererea sa măsura în cauză și explică motivul pentru care această măsură nu respectă dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord, astfel încât temeiul juridic al plângerii să reiasă cu claritate.

ARTICOLUL 352

Instituirea Comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj se compune din trei arbitri.

2. În termen de 10 zile de la data primirii cererii de instituire a unei comisii de arbitraj de către partea reclamată, părțile se consultă pentru a ajunge la un acord cu privire la componența comisiei de arbitraj.

3. În cazul în care părțile nu pot ajunge la un acord cu privire la compoziția comisiei de arbitraj în termenul stabilit la alineatul (2) din prezentul articol, fiecare parte poate numi un arbitru din sublista sa, întocmită în conformitate cu articolul 370 din prezentul acord, în termen de cinci zile de la expirarea termenului stabilit la alineatul (2) din prezentul articol. Dacă una dintre părți nu își numește un arbitru, la cererea celeilalte părți, arbitrul este ales prin tragere la sorți de către președintele Comisiei pentru dialog politic și strategicreunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, sau de către delegatul acestuia din sublista părții respective care face parte din lista întocmită în conformitate cu articolul 370 din prezentul acord.

4. Cu excepția cazului în care părțile ajung la un acord asupra președintelui Comisiei de arbitraj în termenul stabilit la alineatul (2) din prezentul articol, președintele Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț sau delegatul acesteia, la cererea oricărei părți, alege prin tragere la sorți președintele Comisiei de arbitraj din sublista președinților care face parte din lista întocmită în conformitate cu articolul 370 din prezentul acord.

5. Președintele Comisiei pentru dialog politic și strategicreunit în configurația comerț sau delegatul acesteia selectează arbitrii în termen de cinci zile de la depunerea cererii menționate la alineatele (3) și (4) de către oricare dintre părți.

6. Data instituirii Comisiei de arbitraj este data la care ultimul dintre cei trei arbitri selectați acceptă numirea în conformitate cu Regulamentul de procedură prevăzut în anexa XVI la prezentul acord.

7. Dacă la momentul depunerii unei cereri în conformitate cu alineatele (3) și (4) din prezentul articol una dintre listele prevăzute la articolul 370 din prezentul acord nu a fost întocmită sau nu conține suficiente nume, arbitrii sunt aleși prin tragere la sorți dintre persoanele propuse în mod oficial de una dintre părți sau de ambele părți.

8. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, în legătură cu un diferend referitor la capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, a cărui soluționare este considerată urgentă de către una dintre părți din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică între părți, sau din cauza unei amenințări în acest sens, se aplică a doua teză de la alineatele (3) și (4) fără a se recurge la alineatul (2), iar termenul menționat la alineatul (5) este de două zile.

ARTICOLUL 353

Hotărâre preliminară privind urgența

La cererea unei părți, Comisia de arbitraj pronunță, în termen de zece zile de la instituirea sa, o hotărâre preliminară în care precizează dacă consideră cazul ca fiind urgent.

ARTICOLUL 354

Raportul Comisiei de arbitraj

1. În termen de cel mult 90 de zile de la data instituirii sale, Comisia de arbitraj transmite părților un raport intermediar, în care expune faptele constatate, stabilește aplicabilitatea dispozițiilor relevante și justifică concluziile și recomandările formulate. În cazul în care consideră că termenul-limită nu poate fi respectat, președintele Comisiei de arbitraj înștiințează în acest sens, în scris, părțile și Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, precizând motivele întârzierii și data la care Comisia de arbitraj intenționează să transmită raportul intermediar. În nicio circumstanță, raportul intermediar nu se transmite după mai mult de 120 de zile de la data instituirii Comisiei de arbitraj.

2. Orice parte poate depune la Comisia de arbitraj o cerere scrisă de reexaminare a unor aspecte precise ale raportului intermediar, în termen de 14 zile de la notificarea acestuia.

3. În cazuri urgente, inclusiv în cele privind mărfuri perisabile, mărfuri de sezon sau servicii de sezon, Comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a transmite raportul intermediar în termen de 45 de zile și, în orice caz, în termen de cel mult 60 de zile de la data instituirii sale. Orice parte poate depune la Comisia de arbitraj o cerere scrisă de reexaminare a unor aspecte precise ale raportului intermediar, în termen de 7 zile de la transmiterea acestuia.

4. După analizarea tuturor observațiilor formulate în scris de părți cu privire la raportul intermediar, Comisia de arbitraj își poate modifica raportul și poate efectua orice examinare suplimentară pe care o consideră adecvată. Concluziile hotărârii finale a comisiei cuprind o analiză suficientă a argumentelor prezentate în etapa intermediară de reexaminare și răspund clar întrebărilor și observațiilor formulate de părți.

5. În cazul unui diferend referitor la capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, a cărui soluționare este considerată urgentă de către una dintre părți din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică între părți, sau din cauza unei amenințări în acest sens, raportul intermediar se transmite în termen de 20 de zile de la data instituirii Comisiei de arbitraj și orice cerere în temeiul alineatului (2) din prezentul articol se depune în termen de cinci zile de la data transmiterii raportului scris. Comisia de arbitraj poate decide, de asemenea, să renunțe la emiterea unui raport intermediar.

ARTICOLUL 355

Concilierea în cazul unor diferende urgente în domeniul energiei

1. În cazul unui diferend referitor la capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, a cărui soluționare este considerată urgentă de către una dintre părți din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică între părți, sau din cauza unei amenințări în acest sens, orice parte poate cere președintelui Comisiei de arbitraj să acționeze în calitate de conciliator în orice chestiune legată de diferend, prin depunerea unei cereri la Comisia de arbitraj.

2. Conciliatorul urmărește ajungerea la o soluție convenită a diferendului sau la un acord asupra unei proceduri de obținere a unei astfel de soluții. Dacă nu obține un astfel de acord în termen de 15 zile de la numirea sa, conciliatorul recomandă o soluție pentru diferend sau o procedură de obținere a unei astfel de soluții și decide clauzele și condițiile care trebuie respectate de la o dată pe care o precizează până la soluționarea diferendului.

3. Părțile și entitățile aflate sub controlul sau jurisdicția acestora respectă recomandările formulate în temeiul alineatului (2), precum și orice clauze și condiții ce care pot fi stipulate.

4. Conciliatorul respectă Codul de conduită prevăzut în anexa XVII la prezentul acord.

ARTICOLUL 356

Notificarea hotărârii Comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj notifică hotărârea sa finală părților și Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, în termen de 120 de zile de la data instituirii sale. În cazul în care consideră că termenul-limită nu poate fi respectat, președintele Comisiei de arbitraj înștiințează în acest sens, în scris, părțile și Comisia pentru dialog politic și strategic, reunită în configurația comerț, precizând motivele întârzierii și data la care Comisia de arbitraj intenționează să-și notifice hotărârea. În nicio circumstanță, hotărârea nu se notifică mai târziu de 150 de zile de la data instituirii Comisiei de arbitraj.

2. În cazuri urgente, inclusiv în cele privind mărfuri perisabile, mărfuri de sezon sau servicii de sezon, Comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a-și notifica hotărârea în termen de 60 de zile de la data instituirii sale. În nicio circumstanță, hotărârea nu se notifică mai târziu de 75 de zile de la data instituirii Comisiei de arbitraj.

3. În cazul unui diferend referitor la capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) al titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, a cărui soluționare este considerată urgentă de către una dintre părți din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică între părți, sau din cauza unei amenințări în acest sens, Comisia de arbitraj notifică hotărârea în termen de 40 de zile de la data instituirii sale.

SUBSECȚIUNEA 2

CONFORMARE

ARTICOLUL 357

Respectarea hotărârii Comisiei de arbitraj

Partea reclamată ia toate măsurile necesare pentru a se conforma cu promptitudine și bună-credință hotărârii Comisiei de arbitraj.

ARTICOLUL 358

Perioada de timp rezonabilă necesară pentru conformare

1. Dacă nu este posibilă conformarea imediată, părțile depun eforturi pentru a conveni asupra perioadei de timp necesare pentru a se conforma hotărârii. În acest caz, în termen de cel mult 30 de zile de la primirea notificării adresate părților privind hotărârea Comisiei de arbitraj, partea reclamată comunică părții reclamante șiComisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, perioada de timp de care va avea nevoie pentru conformare („perioada de timp rezonabilă"), precizând motivele care justifică perioada de timp rezonabilă propusă.

2. În cazul unui dezacord între părți în ceea ce privește perioada de timp rezonabilă necesară pentru a se conforma hotărârii Comisiei de arbitraj, partea reclamantă solicită în scris Comisiei de arbitraj inițiale, în termen de 20 de zile de la primirea notificării efectuate de partea reclamată în temeiul alineatului (1), să stabilească durata perioadei de timp rezonabile. Această cerere este transmisă în același timp celeilalte părți și Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț. Comisia de arbitraj inițială notifică hotărârea sa părților și Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț, în termen de 20 de zile de la data depunerii cererii.

3. Partea reclamată informează în scris partea reclamantă cu privire la progresele înregistrate pentru a se conforma hotărârii Comisiei de arbitraj, cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea perioadei de timp rezonabile.

4. Perioada de timp rezonabilă poate fi prelungită prin acordul reciproc al părților.

ARTICOLUL 359

Examinarea măsurilor luate pentru respectarea hotărârii Comisiei de arbitraj

1. Partea reclamată notifică părții reclamante și Comisiei pentru dialog politic și strategic
reunit în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, înainte de încheierea perioadei de timp rezonabile, orice măsură luată pentru a se conforma hotărârii Comisiei de arbitraj.

2. În cazul unui dezacord între părți în ceea ce privește existența sau conformitatea cu dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord a unei măsuri luate în vederea conformării și notificate în temeiul alineatului (1), partea reclamantă poate solicita în scris Comisiei de arbitraj inițiale să se pronunțe în această privință. Într-o astfel de cerere este identificată măsura specifică în cauză și se explică motivul pentru care această măsură nu este conformă cu dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord, astfel încât temeiul juridic al plângerii să reiasă cu claritate. Comisia de arbitraj inițială notifică hotărârea sa părților și Comisiei pentru dialog politic și strategicreunite în configurația comerț, în termen de 45 de zile de la data depunerii cererii.

ARTICOLUL 360

Măsuri reparatorii temporare în caz de neconformare

1. Dacă partea reclamată nu notifică, înainte de expirarea perioadei de timp rezonabile, nicio măsură luată pentru a se conforma hotărârii Comisiei de arbitraj sau dacă Comisia de arbitraj hotărăște că nu s-a luat nicio astfel de măsură sau că măsura notificată în temeiul articolului 359 alineatul (1) din prezentul acord nu este conformă cu obligațiile care îi revin părții respective în temeiul dispozițiilor menționate la articolul 348 din prezentul acord, partea reclamată prezintă, la cererea părții reclamante și după consultări cu aceasta, o ofertă de compensare temporară.

2. Dacă partea reclamantă decide să nu solicite o ofertă de compensare temporară în temeiul alineatului (1) din prezentul articol sau dacă o astfel de solicitare este înaintată, dar nu se ajunge la un acord asupra compensării în termen de 30 de zile de la încheierea perioadei rezonabile de timp sau de la notificarea hotărârii Comisiei de arbitraj pronunțată în temeiul articolului 359 din prezentul acord și care stabilește că nu s-a luat nicio măsură în vederea conformării sau că o astfel de măsură nu este conformă cu dispozițiile menționate la articolul 348din prezentul acord, partea reclamantă are dreptul, după notificarea celeilalte părți și a Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, să suspende obligațiile care decurg din orice dispoziție menționată la articolul 348 din prezentul acord, la un nivel echivalent cu cel al anulării sau al reducerii avantajelor, cauzată de încălcare. Notificarea precizează nivelul suspendării obligațiilor. Partea reclamantă poate pune în aplicare suspendarea în orice moment după expirarea a zece zile de la data la care partea reclamată primește notificarea, cu excepția cazului în care partea reclamată a solicitat arbitrajul în conformitate cu alineatul (3) din prezentul articol.

3. Dacă partea reclamată consideră că nivelul suspendării nu este echivalent cu nivelul anulării sau al reducerii avantajelor, cauzată de încălcarea respectivă, aceasta poate cere în scris Comisiei de arbitraj inițiale să se pronunțe în această privință. Cererea trebuie notificată părții reclamante și Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț înainte de expirarea perioadei de zece zile menționate la alineatul (2). Comisia de arbitraj inițială notifică părților și Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț hotărârea sa cu privire la nivelul suspendării obligațiilor, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii. Obligațiile nu se suspendă până când Comisia de arbitraj inițială nu notifică hotărârea sa și orice suspendare trebuie să fie în concordanță cu hotărârea Comisiei de arbitraj.

4. Suspendarea obligațiilor și compensarea prevăzute în prezentul articol sunt temporare și nu se aplică după ce:

(a) părțile au ajuns la o soluție convenită de comun acord în conformitate cu articolul 365 din prezentul acord;

(b) părțile au convenit că, prin măsura notificată în temeiul articolului 359 alineatul (1) din prezentul acord, partea reclamată se conformează dispozițiilor menționate la articolul 348 din prezentul acord; sau

(c) orice măsură considerată neconformă cu dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord a fost retrasă sau modificată astfel încât să devină conformă cu dispozițiile respective, după cum se prevede la articolul 359 alineatul (1) din prezentul acord.

ARTICOLUL 361

Măsuri reparatorii în cazul unor diferende urgente în domeniul energiei

1. În cazul unui diferend referitor la capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) al Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord, a cărui soluționare este considerată urgentă de către una dintre părți din cauza unei întreruperi, totale sau parțiale, a transportului de gaze naturale, petrol sau energie electrică între părți, sau din cauza unei amenințări în acest sens, se aplică dispozițiile prezentului articol privind măsurile reparatorii.

2. Prin derogare de la articolele 358, 359 și 360 din prezentul acord, partea reclamantă își poate suspenda obligațiile care decurg din Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) al prezentului acord, la un nivel echivalent cu nivelul anulării sau al reducerii avantajelor, cauzată de partea care nu se conformează hotărârii Comisiei de arbitraj în termen de 15 zile de la notificarea acesteia. Suspendarea poate intra în vigoare imediat. Aceasta poate fi menținută atât timp cât partea reclamată nu se conformează hotărârii Comisiei de arbitraj.

3. Dacă partea reclamată contestă existența unei neconformări sau nivelul de suspendare care se datorează neconformării, aceasta poate iniția demersuri în temeiul articolului 360 alineatul (3) sau al articolului 362 din prezentul acord, care sunt examinate cât mai repede posibil. Partea reclamantă este obligată să ridice sau să ajusteze suspendarea numai după ce Comisia de arbitraj a emis o hotărâre în această privință și poate menține suspendarea pe parcursul procedurii.

ARTICOLUL 362

Reexaminarea unei măsuri luate în vederea conformării după adoptarea măsurilor reparatorii temporare în caz de neconformare

1. Partea reclamată notifică părții reclamante șiComisiei pentru dialog politic și strategic, reuniter în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, măsura luată pentru a se conforma hotărârii Comisiei de arbitraj după suspendarea concesiilor sau după aplicarea compensării temporare, după caz. Cu excepția cazurilor menționate la alineatul (2) din prezentul articol, partea reclamantă încetează suspendarea concesiilor în termen de 30 de zile de la primirea notificării. Dacă a fost aplicată o compensare și cu excepția cazurilor menționate la alineatul (2), partea reclamată poate înceta aplicarea compensării în termen de 30 de zile de la data care a notificat că s-a conformat hotărârii Comisiei de arbitraj.

2. Dacă, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării, părțile nu ajung la un acord cu privire la faptul dacă prin măsura notificată partea reclamată se conformează dispozițiilor menționate la articolul 348 din prezentul acord, partea reclamantă solicită în scris Comisiei de arbitraj inițiale să se pronunțe în această privință. Cererea este notificată în același timp celeilalte părți și Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț. Comisia de arbitraj notifică hotărârea sa părților și Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț în termen de 45 de zile de la data depunerii cererii. În cazul în care Comisia de arbitraj hotărăște că măsura luată în vederea conformării respectă dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord, suspendarea obligațiilor sau aplicarea compensării, după caz, încetează. Dacă este cazul, partea reclamantă adaptează nivelul suspendării concesiilor la nivelul stabilit de Comisia de arbitraj.

SUBSECȚIUNEA 3

DISPOZIȚII COMUNE

ARTICOLUL 363

Înlocuirea arbitrilor

În cazul în care Comisia de arbitraj inițială sau unii dintre membrii săi nu pot participa sau se retrag dintr-o procedură de arbitraj prevăzută de prezentul capitol sau trebuie înlocuiți deoarece nu respectă cerințele codului de conduită prevăzut în anexa XVII la prezentul acord, se aplică procedura stabilită la articolul 352 din prezentul acord. Termenul pentru notificarea hotărârii Comisiei de arbitraj se prelungește cu perioada necesară pentru numirea unui nou arbitru, care nu depășește 20 de zile.

ARTICOLUL 364

Suspendarea și încheierea procedurilor de arbitraj și de conformitate

La cererea scrisă a părților, Comisia de arbitraj își suspendă activitatea în orice moment, pentru o perioadă convenită de părți, care nu depășește 12 luni consecutive. Comisia de arbitraj își reia activitatea înainte de sfârșitul acestei perioade, la cererea scrisă a părților, sau la sfârșitul acestei perioade, la cererea scrisă a oricărei părți. Partea solicitantă îl informează în consecință pe președintele Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, precum și pe cealaltă parte. Dacă nicio parte nu solicită reluarea activității Comisiei de arbitraj la expirarea perioadei de suspendare convenite, procedura se încheie. Suspendarea și încheierea activității Comisiei de arbitraj nu aduc atingere drepturilor părților în cadrul altor proceduri cărora li se aplică articolul 371 din prezentul acord.

ARTICOLUL 365

Soluția convenită de comun acord

În temeiul prezentului capitol, părțile pot ajunge, în orice moment, la o soluție convenită de comun acord într-un diferend. Părțile notifică împreună această soluție Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, și președintelui Comisiei de arbitraj, după caz. Dacă soluția necesită aprobare în conformitate cu procedurile naționale relevante ale uneia dintre părți, în notificare se precizează această cerință și procedura de soluționare a diferendelor se suspendă. Dacă nu este necesară o astfel de aprobare sau dacă se notifică finalizarea procedurilor naționale respective, procedura de soluționare a diferendelor se încheie.

ARTICOLUL 366

Regulamentul de procedură

1. Procedurile de soluționare a diferendelor prevăzute în prezentul capitol sunt guvernate de Regulamentul de procedură stabilit în anexa XVI la prezentul acord și de Codul de conduită prevăzut în anexa XVII la prezentul acord.

2. Orice reuniune a Comisiei de arbitraj este deschisă publicului, cu excepția cazului în care Regulamentul de procedură prevede altfel.

ARTICOLUL 367

Informații și consiliere tehnică

La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, Comisia de arbitraj poate obține orice informații pe care le consideră adecvate pentru procedurile sale, din orice sursă, inclusiv de la părțile implicate în diferend. De asemenea, Comisia de arbitraj are dreptul de a solicita opinii din partea experților, dacă consideră acest lucru ca fiind oportun. Comisia de arbitraj consultă părțile înainte de a alege experții respectivi. Persoanele fizice sau juridice stabilite pe teritoriul unei părți pot transmite Comisiei de arbitraj informații în calitate de *amicus curiae*, în conformitate cu Regulamentul de procedură. Orice informații obținute în conformitate cu prezentul articol sunt comunicate părților și fac obiectul observațiilor acestora.

ARTICOLUL 368

Reguli de interpretare

Comisia de arbitraj interpretează dispozițiile menționate la articolul 381 din prezentul acord în conformitate cu regulile obișnuite de interpretare a dreptului internațional public, inclusiv cu cele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor. De asemenea, Comisia de arbitraj ia în considerare interpretările relevante din rapoartele grupurilor și ale Organului de apel, adoptate de Organul de soluționare a diferendelor al OMC („OSD"). Hotărârile Comisiei de arbitraj nu pot extinde sau restrânge drepturile și obligațiile părților prevăzute de prezentul acord.

ARTICOLUL 369

Deciziile și hotărârile Comisiei de arbitraj

1. Comisia de arbitraj depune toate eforturile pentru a lua orice decizie prin consens. Cu toate acestea, dacă nu se poate lua o decizie prin consens, se decide asupra chestiunii în cauză prin vot majoritar. În nicio situație nu se comunică însă opiniile divergente ale arbitrilor.

2. Hotărârile Comisiei de arbitraj sunt acceptate necondiționat de către părți. Acestea nu creează drepturi sau obligații pentru persoanele fizice sau juridice. În hotărâri sunt expuse faptele constatate, se stabilește aplicabilitatea dispozițiilor relevante menționate la articolul 348 din prezentul acord și sunt justificate concluziile și recomandările formulate. Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, publică integral hotărârile Comisiei de arbitraj în termen de zece zile de la notificarea acestora, cu excepția cazului în care decide să nu procedeze astfel, pentru a asigura confidențialitatea informațiilor comerciale care constituie secrete de afaceri.

SECȚIUNEA 4

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 370

Lista arbitrilor

1. Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord întocmește, în termen de cel mult șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului acord, o listă cu cel puțin 15 persoane care doresc și sunt în măsură să fie arbitri. Lista se compune din trei subliste: câte o sublistă pentru fiecare parte și o sublistă cu persoane care nu sunt cetățeni ai niciunei părți și care pot îndeplini funcția de președinte al Comisiei de arbitraj. Fiecare sublistă cuprinde cel puțin cinci persoane. Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț asigură menținerea permanentă a listei la acest nivel.

2. Arbitrii trebuie să dețină cunoștințe de specialitate și experiență în drept și comerț internațional. Aceștia trebuie să fie independenți, să își exercite atribuțiile în nume propriu, să nu accepte instrucțiuni din partea niciunei organizații și a niciunui guvern, să nu fie afiliați guvernului vreunei părți și să respecte Codul de conduită prevăzut în anexa XVII la prezentul acord.

3. Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț poate întocmi liste suplimentare cu câte 12 persoane având cunoștințe și experiență în sectoarele specifice care fac obiectul prezentului acord. Cu condiția obținerii consimțământului părților, aceste liste suplimentare se utilizează pentru a forma Comisia de arbitraj în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 352 din prezentul acord.

ARTICOLUL 371

Relația cu obligațiile asumate în cadrul OMC

1. Recurgerea la dispozițiile din prezentul capitol privind soluționarea diferendelor nu aduce atingere niciunei acțiuni întreprinse în cadrul OMC, nici procedurilor de soluționare a diferendelor.

2. Cu toate acestea, pentru orice măsură, nicio parte nu solicită soluționarea unui diferend pentru o obligație substanțial echivalentă, atât în temeiul prezentului acord, cât și în temeiul Acordului OMC, în ambele foruri. Într-un astfel de caz, după inițierea unei proceduri de soluționare a diferendelor, partea respectivă nu poate introduce o cerere în vederea obținerii de despăgubiri în temeiul celuilalt acord și înaintea celuilalt for, pentru încălcarea obligației substanțial echivalente, cu excepția cazului în care primul for ales, din motive procedurale sau jurisdicționale, nu ajunge la nicio concluzie cu privire la cererea pentru obținerea de despăgubiri privind obligația respectivă.

3. În sensul alineatului (2) din prezentul articol:

(a) se consideră că procedura de soluționare a diferendelor în temeiul Acordului OMC este inițiată prin depunerea de către o parte a unei cereri de instituire a unei comisii în conformitate cu articolul 6 din Înțelegerea privind regulile și procedurile care reglementează soluționarea litigiilor în cadrul OMC; și

(b) se consideră că procedura de soluționare a diferendelor în temeiul prezentului capitol este inițiată prin depunerea de către o parte a unei cereri de instituire a unei comisii de arbitraj în conformitate cu articolul 351 din prezentul acord.

4. Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică o parte să pună în aplicare suspendarea obligațiilor autorizată de Organul de soluționare a diferendelor. Acordul OMC nu pate fi invocat pentru a împiedica o parte să își suspende obligațiile în temeiul prezentului capitol.

ARTICOLUL 372

Termene

1. Toate termenele prevăzute de prezentul capitol, inclusiv termenele în care comisiile de arbitraj își notifică hotărârile, se calculează în zile calendaristice începând cu ziua următoare acțiunii sau faptului la care se referă, în afara cazului în care se specifică altfel.

2. Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat prin acordul comun al părților implicate în diferend. Comisia de arbitraj poate propune în orice moment părților să modifice orice termen menționat în prezentul capitol, precizând motivele care stau la baza propunerii.

TITLUL VI

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE, GENERALE ȘI FINALE

CAPITOLUL 1

CADRUL INSTITUȚIONAL

ARTICOLUL 373

Părțile vor întemeia o Comisie pentru dialog politic și strategic, la un nivel și cu o frecvență agreată de comun acord.

ARTICOLUL 374

1. Comisia pentru dialog politic și strategic prevăzută în articolul 373 va supraveghea și monitoriza punerea în aplicare și aplicarea prezentului acord și va reexamina periodic funcționarea prezentului acord în lumina obiectivelor sale.

2. Pe lîngă supravegherea și monitorizarea punerii în aplicare și aplicarea prezentului acord, Dialogul Politic și Strategic va examina toate problemele majore care apar în contextul acordului și orice alte aspecte bilaterale sau internaționale de interes comun.

Articolul 375

1. Comisia pentru dialog politic și strategic va fi compusă din membri ai guvernului și înalți funcționari din Republica Moldova și din Regatul Unit, la un nivel agreat de părți.

2. Comisia pentru dialog politic și strategic își stabilește propriul regulament de procedură.

3. Fără a ține seama de articolul 373, Comisia pentru dialog politic și strategic se va întruni într-o configurație specifică pentru a soluționa toate chestiunile legate de Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord. Comisia pentru dialog politic și strategic se reunește în configurația respectivă cel puțin o dată pe an. Părțile pot stabili anumite regulamente de procedură pentru această configurație a. Comisiei pentru dialog politic și strategic.

4. Subcomitetele instituite în temeiul Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord comunică Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, prevăzută la alineatul (3), data și ordinea de zi a reuniunilor lor, cu suficient timp înainte ca acestea să aibă loc. Subcomitetele raportează activitățile lor la fiecare reuniune periodică a Comisiei pentru dialog politic și strategic, reunite în configurația comerț.

5. Existența oricăreia dintre subcomitetele instituite în temeiul Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) nu împiedică nicio parte de a înainta orice chestiune direct Comisiei pentru dialog politic și strategic, inclusiv în configurația comerț prevăzută la alineatul (3).

6. Nicio dispoziție din prezentul acord nu va restricționa cooperarea dintre Republicii Moldova și Parlamentul Regatului Unit Parlamentul sau dintre organizațiile societății civile din Republica Moldova și Regatul Unit.

7. După intrarea în vigoare a prezentului acord, orice decizii adoptate de Consiliu și orice comitete și subcomitete întemeiate de acordul UE-Republica Moldova înainte ca acesta să înceteze să se aplice Regatului Unit, în măsura în care aceste decizii au legătură cu părțile din prezentul acord, vor fi considerate adoptate *mutatis mutandis* și vor face obiectul dispozițiilor din prezentul acord, prin Dialogul Politic și Strategic în temeiul articolului 373.

ARTICOLUL 376

1. În vederea realizării obiectivelor prezentului acord, Comisia pentru dialog politic și strategic este împuternicită să ia decizii în domeniile de aplicare a prezentului acord. Aceste decizii sunt obligatorii pentru părți, care trebuie să ia măsurile adecvate, incluzând, dacă este necesar, acțiuni ale organismelor instituite în temeiul prezentului acord, pentru punerea în aplicare a deciziilor respective. Comisia pentru dialog politic și strategic poate formula recomandări. Acesta adoptă deciziile și recomandările prin acord între părți, după finalizarea procedurilor interne respective.

2. În conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol, Comisia pentru dialog politic și strategic este împuternicită să actualizeze sau să modifice anexele la prezentul acord, fără a aduce atingere vreunei dispoziții specifice din Titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

CAPITOLUL 2

DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE

ARTICOLUL 377

Accesul la instanțe și la organele administrative

În domeniul care face obiectul prezentului acord, fiecare parte se angajează să asigure accesul persoanelor fizice și juridice ale celeilalte părți, fără nicio discriminare în raport cu proprii cetățeni, la instanțele și organele sale administrative competente, astfel încât aceste persoane să își poată apăra drepturile personale și drepturile reale.

ARTICOLUL 378

Accesul la documentele oficiale

Dispozițiile prezentului acord nu aduc atingere aplicării actelor interne cu putere de lege ale părților privind accesul public la documentele oficiale.

ARTICOLUL 379

Excepții de securitate

Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică o parte să ia orice măsuri:

(a) pe care le consideră necesare pentru a preveni divulgarea unor informații care este contrară intereselor sale esențiale în materie de securitate;

(b) legate de producția sau comercializarea armelor, muniției sau materialului militar ori de cercetarea, dezvoltarea sau producția indispensabilă pentru asigurarea apărării, cu condiția ca măsurile respective să nu denatureze condițiile de concurență pentru produsele care nu sunt destinate unor scopuri specific militare; și

(c) pe care le consideră esențiale pentru asigurarea propriei securități în caz de tulburări interne grave care afectează menținerea legii și ordinii, ori în caz de război sau de grave tensiuni internaționale care constituie amenințare de război, sau pentru îndeplinirea obligațiilor asumate în vederea menținerii păcii și securității internaționale.

ARTICOLUL 380

Nediscriminare

1. În domeniile care fac obiectul prezentului acord şi fără a aduce atingere niciunei dispoziţii speciale a acestuia:

(a) regimul aplicat de Republica Moldova Regatului Unit nu dă naştere niciunei discriminări între cetăţenii acestora sau întreprinderile acestora; şi

(b) regimul aplicat de Regatul Unit Republicii Moldova nu dă naştere niciunei discriminări între cetăţenii acestora sau întreprinderile acestora; şi

2. Dispoziţiile de la alineatul (1) nu aduc atingere dreptului părţilor de a aplica dispoziţiile relevante din legislaţia lor fiscală contribuabililor care nu se află într-o situaţie identică în ceea ce priveşte locul de reşedinţă.

ARTICOLUL 381

Monitorizare

Prin monitorizare se înţelege evaluarea continuă a progreselor înregistrate în punerea în aplicare şi asigurarea respectării măsurilor care fac obiectul prezentului acord. Părţile cooperează, în cadrul organismelor instituţionale înfiinţate prin prezentul acord, pentru facilitarea procesului de monitorizare.

ARTICOLUL 382

Rezultatele monitorizării

1. Rezultatele activităţilor de monitorizare, vor fi evaluate în cadrul Comisiei pentru dialog politic şi strategic stabilite în articolul 373, inclusiv în configuraţia comerţ aşa cum este definită în articolul 375 (3) pentru aspecte legate de Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ).

2. Dacă părţile sunt de acord că măsurile necesare prevăzute la Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord au fost puse în aplicare şi aplicarea lor este respectată, Comisia pentru dialog politic şi strategic, în temeiul competenţelor care i-au fost conferite prin Articolul 375 din prezentul acord, aprobă trecerea la o nouă fază a deschiderii pieţelor, astfel cum este definită în Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord.

3. Orice discuţie cu privire la monitorizare, aşa cum se specifică în paragraful (1) al acestui articol, nu va face obiectul unui litigiu aşa cum este definit în Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul articol. Orice decizie cu privire la monitorizare luată de Comisia pentru dialog politic şi strategic sau neadoptarea unei decizii, nu va face obiectul unui litigiu aşa cum este definit în Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul articol.

ARTICOLUL 383

Îndeplinirea obligaţiilor

1. Părţile iau toate măsurile generale sau specifice necesare pentru a îşi îndeplini obligaţiile care le revin în temeiul prezentului acord. Acestea se asigură că obiectivele stabilite în prezentul acord sunt îndeplinite.

2. Părţile convin să se consulte fără întârziere prin canale adecvate, la cererea uneia dintre ele, pentru a examina orice chestiune privind interpretarea, punerea în practică sau aplicarea cu bună-credinţă a prezentului acord, precum şi alte aspecte relevante ale relaţiilor dintre ele.

3. Părţile sesizează Comisia pentru dialog politic şi strategic cu privire la orice diferend legat de interpretarea, punerea în aplicare sau aplicarea cu bună-credinţă a prezentului acord, în conformitate cu articolul 384 din prezentul acord. Comisia pentru dialog politic şi strategic poate soluţiona un diferend printr-o decizie cu caracter obligatoriu.

ARTICOLUL384

Soluţionarea diferendelor

1. În cazul în care între părţi apare un diferend referitor la interpretarea, punerea în aplicare sau aplicarea cu bună-credinţă a prezentului acord, oricare dintre părţi transmite celeilalte părţi şi Comisiei pentru dialog politic şi strategic o cerere oficială de soluţionare a diferendului. Prin derogare, diferendele referitoare la interpretarea, punerea în aplicare sau aplicarea cu bună-credinţă a Titlului V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord sunt guvernate exclusiv de capitolul 14 (Soluţionarea diferendelor) din Titlul respectiv.

2. Părţile depun eforturi de soluţionare a diferendului angajându-se cu bună-credinţă în consultări în cadrul Comisiei pentru dialog politic şi strategic pentru a ajunge în cel mai scurt timp posibil la o soluţie reciproc acceptabilă.

3. Părţile transmit Comisiei pentru dialog politic şi strategic toate informaţiile necesare pentru o analiză aprofundată a situaţiei.

4. Fără a ţine seama de dispoziţiile Articolului 373 dacă o parte depune o cerere oficială pentru ca un diferend să fie soluţionat, părţile se vor întruni în cadrul Comisiei pentru dialog politic şi strategic în decurs de 1 lună din momentul depunerii cererii. Părţile se vor asigura ca în configuraţia Comisiei pentru dialog politic şi strategic agreat să evalueze diferendul, să fie incluşi, după caz, Miniştri sau înalţi funcţionari din partea ambelor părţi.

5. Fără a ţine seama de dispoziţiile Articolului 373, atât timp cât diferendul rămâne nesoluţionat, Comisia pentru dialog politic şi strategic se va întruni lunar pentru a discuta cu privire la acesta. Un diferend este considerat a fi soluţionat atunci când Comisia pentru dialog politic şi strategic ia o decizie cu caracter obligatoriu pentru soluţionarea acestuia, astfel cum se prevede la Articolul 383 alineatul (3) din prezentul acord, sau atunci când declară că diferendul a luat sfârşit.

6. Toate informaţiile comunicate în cursul consultărilor rămân confidenţiale.

ARTICOLUL 385

Măsuri adecvate în cazul neîndeplinirii obligaţiilor

1. Orice parte poate lua măsuri adecvate, dacă chestiunea în cauză nu este soluţionată în termen de trei luni de la data notificării unei cereri oficiale de soluţionare a diferendului în conformitate cu Articolul 384 din prezentul acord şi dacă partea reclamantă consideră în continuare că cealaltă parte nu şi-a îndeplinit o obligaţie prevăzută de prezentul acord. Cerinţa privind o perioadă de consultare de trei luni nu se aplică în cazurile excepţionale prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol.

2. La alegerea măsurilor adecvate, se acordă prioritate celor care perturbă în cea mai mică măsură funcţionarea prezentului acord. Cu excepţia cazurilor descrise la alineatul (3) din prezentul articol, aceste măsuri nu pot include suspendarea drepturilor sau obligaţiilor prevăzute la Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord. Măsurile luate în temeiul alineatului (1) din prezentul articol sunt notificate imediat Comisiei pentru dialog politic şi strategic şi fac obiectul soluţionării diferendelor în conformitate cu articolul 383 alineatul (3) şi cu articolul 384 din prezentul acord.

3. Excepţiile menţionate la alineatele (1) şi (2) se referă la:

(a) denunţarea prezentului acord care nu este sancţionată de normele generale de drept internaţional; sau

(b) încălcarea de către cealaltă parte a unuia dintre elementele esenţiale ale prezentului acord menţionate la articolul 2 de la Titlul I (Principii generale) din prezentul acord.

ARTICOLUL 386

1. Fără a aduce atingere articolului 376 (2) sau oricărei dispoziţii specifice prevăzute în Titlul V (Comerţ şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord, părţile pot conveni, în scris, să modifice prezentul acord. Un amendament va intra în vigoare la data primirii ultimei dintre notificările părţilor, potrivit cărora părţile şi-au finalizat procedurile interne, sau la o dată convenită între părţi.

2. Părţile pot completa prezentul acord prin încheierea de acorduri specifice în orice domeniu care se încadrează în sfera de aplicare a acestuia. Aceste acorduri specifice pot face parte integrantă din relaţiile bilaterale în ansamblu reglementate de prezentul acord şi pot constitui parte a unui cadru instituţional comun, dacă părţile convin.

ARTICOLUL 387

Clauza privind menţinerea legislaţiei

1. Cu excepţia situaţiei în care se prevede altfel, trimiterile din acest acord către legislaţia UE vor fi interpretate ca trimiteri către respectiva legislaţie UE, în vigoare sub forma integrată sau transpusă în legislaţia Regatului Unit ca legislaţie UE la data la care Regatul Unit iese de sub jurisdicţia legislaţiei UE relevante.

2. În prezentul articol, „legislaţia Regatului Unit" include legislaţia teritoriilor ale căror relaţii internaţionale se află în responsabilitatea Regatului Unit şi care sunt incluse în acest acord, conform prevederilor din alineatul 1 al articolului 391.

3. În vederea angajamentelor Republicii Moldova pentru o apropiere dinamică, părţile vor soluţiona orice diferenţă prin intermediul unui forum de cooperare relevant.

ARTICOLUL 388

Anexe şi protocoale

Anexele şi protocoalele la prezentul acord fac parte integrantă din acesta.

ARTICOLUL 389

Durata

1. Prezentul acord se încheie pentru o perioadă nedeterminată.

2. Oricare dintre părți poate denunța prezentul acord, prin notificarea în acest sens a celeilalte părți.Prezentul acord încetează să mai producă efecte după șase luni de la data primirii notificării respective, cu excepția cazului în care aplicarea provizorie a acordului se încheie în conformitate cu articolul 392 alineatul (7).

ARTICOLUL 390

Definirea părților

În sensul prezentului acord, termenul „Părți" înseamnă Republica Moldova, pe de o parte, și Regatul Unit, pe de altă parte.

ARTICOLUL 391

Aplicarea teritorială

1. Prezentul acord se aplică, în măsura și în condițiile pe care acordul UE – Republica Moldova le-a aplicat imediat înainte ca acesta să înceteze să se aplice Regatului Unit, pe de o parte, Regatului Unit și următoarelor teritorii pentru ale căror relații internaționale este responsabil: (a) Gibraltar; (b) Insulele Canalului, și Insula Man, și, pe de altă parte, pe teritoriul Republicii Moldova.

2. Prin derogare de la dispozițiile alineatului 1, aplicarea prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al acestuia, în legătură cu acele zone ale Republicii Moldova asupra cărora guvernul Republicii Moldova nu exercită un control efectiv, începe din momentul în care Republica Moldova asigură implementarea și aplicarea deplină a prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț), respectiv, pe întregul său teritoriu.

3. Comisia pentru dialog politic și strategic va adopta o decizie cu privire la momentul asigurării implementării și aplicării integrale a prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.

4. În cazul în care o parte consideră că implementarea și aplicarea deplină a prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al acestuia nu mai sunt asigurate în zonele Republicii Moldova menționate la alineatul 2 din prezentul articol, partea respectivă poate solicita Comisiei pentru dialog politic și strategic să reconsidere continuarea aplicării prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al acestuia, în legătură cu domeniile în cauză. Comisia pentru dialog politic și strategic examinează situația și adoptă o decizie privind continuarea aplicării prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al acestuia, în termen de trei luni de la solicitare. În cazul în care Comisia pentru dialog politic și strategic nu adoptă o decizie în termen de trei luni de la solicitare, aplicarea prezentului acord sau a Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al acestuia va fi suspendată în raport cu domeniile în cauză până în momentul în care Comisia pentru dialog politic și strategic adoptă o decizie.

5. Deciziile Comisiei pentru dialog politic și strategic în temeiul prezentului articol privind aplicarea Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord vor viza integral Titlul respectiv și nu pot viza doar părți ale acestuia.

Articolul 392

Intrarea în vigoare și aplicarea cu titlu provizoriu

1. Părțile ratifică sau aprobă prezentul acord în conformitate cu procedurile lor interne. Fiecare parte va notifica cealaltă parte cu privire la completarea acestor proceduri.

2. Prezentul acord intră în vigoare la data primirii notificărilor dintre părți cu privire la finalizarea procedurilor interne.

3. Până la data intrării în vigoare a prezentului acord, părțile convin să aplice acest acord cu titlu provizoriu, în conformitate cu procedurile interne ale fiecărei părți.

4. Acest acord va fi aplicat cu titlu provizoriu între părți, în vigoare de la:

(a) data la care acordul dintre UE și Republica Moldova încetează să se mai aplice Regatului Unit, și

(b) la data primirii ultimei notificări de aplicare cu titlu provizoriu din partea Republicii Moldova sau din partea Regatului Unit.

5. Notificările în conformitate cu alineatele (2) și (4) din prezentul articol, vor fi depuse de Republica Moldova către Ministerul Afacerilor Externe și Dezvoltării al Regatului Unit sau succesorului său și de Regatul Unit la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova sau al succesorului acestuia.

6. Dacă până la data intrării în vigoare a prezentului acord, este pus în aplicare cu titlu provizoriu în conformitate cu alineatele (3) și (4), în afară de cazul în care acesta nu prevede altfel, toate trimiterile din prezentul acord, până la data intrării în vigoare, se vor referi la data la care aplicarea cu titlu provizoriu intră în vigoare.

7. Fiecare parte poate notifica în scris cealaltă parte, prin canale diplomatice cu privire la intențiile de a înceta aplicarea cu titlu provizoriu a prezentului acord. Încetarea aplicării cu titlu provizoriu devine efectivă după două luni de la primirea notificării de către cealaltă parte a prezentului acord.

DREPT CARE, subsemnații, autorizați în mod corespunzător de către autoritățile lor respective, semnează prezentul acord.

Întocmit la Chișinău la 24 decembrie 2020, în două exemplare originale, în limbile română și engleză, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Republica Moldova

Pentru Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

ANEXA I

LA TITLUL III (LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE)

Angajamente și principii cu privire la protecția datelor cu caracter personal

1. Părțile, în contextul punerii în aplicare a prezentului acord sau a altor acorduri, asigură un nivel juridic de protecție a datelor care să corespundă cel puțin celui prevăzut în Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, semnată la 28 ianuarie 1981 (ETS nr. 108) și în Protocolul adițional la aceasta cu privire la autoritățile de supraveghere și fluxul transfrontalier al datelor, semnat la 8 noiembrie 2001 (ETS nr. 181). După caz, părțile iau în considerare Recomandarea nr. R (87) 15 din 17 septembrie 1987 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, prin care se reglementează utilizarea datelor cu caracter personal în activitatea poliției.

2. În plus, se aplică următoarele principii:

(a) atât autoritatea care transferă datele, cât și autoritatea care le primește iau toate măsurile rezonabile pentru a asigura, după caz, rectificarea, ștergerea sau blocarea datelor cu caracter personal atunci când prelucrarea nu este conformă cu dispozițiile articolului 15 din acord, în special din cauză că datele respective nu sunt adecvate, pertinente sau exacte ori din cauză că sunt excesive în raport cu scopul prelucrării. Acest lucru include notificarea celeilalte părți cu privire la orice rectificare, ștergere sau blocare;

(b) la cerere, autoritatea care primește datele informează autoritatea care transferă datele cu privire la utilizarea datelor transferate și la rezultatele obținute din aceste date;

(c) datele cu caracter personal pot fi transferate numai autorităților competente. Transmiterea lor ulterioară către alte autorități necesită acordul prealabil al autorității care le-a transferat;

(d) autoritatea care transferă datele și autoritatea care primește datele sunt supuse obligației de a înregistra în scris comunicarea și primirea datelor cu caracter personal;

(e) la cerere, orice persoană va avea dreptul de a primi informații de la autoritatea care a prelucrat datele cu caracter personal în legătură cu datele care vizează respectiva persoană și care au fost transmise sau prelucrate în baza prezentului acord;

(f) Părțile vor asigura faptul că orice persoană fizică, în cazul încălcării dreptului său la protecția datelor, poate transmite o reclamație către autoritatea independentă de supraveghere în domeniul protecției datelor cu caracter personal sau poate sesiza o instanță de judecată și poate pretinde daune-interese.

ANEXA II

Eliminarea taxelor vamale

1. Părțile elimină toate taxele vamale pentru mărfurile originare din cealaltă parte începând cu data intrării în vigoare a prezentului acord, cu excepțiile prevăzute la alineatele (2), (3) și (4) și fără a aduce atingere alineatului (5) din prezenta anexă.

2. Produsele enumerate în anexa II-A vor fi importate în Regatul Unit fără taxe vamale, în limita contingentelor tarifare stabilite în respectiva anexă. Nivelul taxelor vamale aplicabile națiunii celei mai favorizate (NCMF) va fi aplicat importurilor care vor depăși limita contingentului tarifar.

3. Produsele enumerate în Anexa II-B pot fi supuse unei taxe de import în Regatul Unit, cu excepția componentei *ad valorem* a taxei de import în cauză.

4. Eliminarea de către Republica Moldova a anumitor taxe vamale, astfel cum se prevede în Anexa II-D va avea loc în conformitate cu următoarele modalități:

(a) taxele vamale pentru articolele din categoria în faza eliminării „10-A" din calendarul pentru Republica Moldova vor fi eliminate în 10 etape anuale egale, începând cu data de 1 ianuarie 2015, iar taxele vamale pentru respectivele produse vor fi complet eliminate începând cu date de 1 ianuarie 2024.

(b) taxele vamale pentru articolele din categoria în faza eliminării „10-S" (produse care fac obiectul unui termen suspensiv de 5 ani) vor fi eliminate în 10 etape anuale egale, începând cu data de 1 ianuarie 2019, iar taxele vamale pentru respectivele produse vor fi complet eliminate începând cu data de 1 ianuarie 2028.

5. Importul de produse originare din Republica Moldova enumerate în Anexa II-C va face obiectul mecanismului împotriva eludării al Regatului Unit, descris în articolul 125 al prezentului acord.

ANEXA II-A

PRODUSE SUPUSE SCUTIRII ANUALE DE TAXE PENTRU CONTINGENTELE TARIFARE (REGATUL UNIT)

Nr. de ordine	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volum (tone)	Nivelul taxei
1	0702 00 00	Tomate, în stare proaspătă sau refrigerată	272	scutire
2	0703 20 00	Usturoi în stare proaspătă sau refrigerată	30	scutire
3	0806 10 10	Struguri de masă, proaspeți	2724	scutire
4	0808 10 80	Mere, proaspete, altele decât mere pentru fabricarea băuturilor fermentate sau nefermentate, prezentate în vrac, de la 16 septembrie la 15 decembrie	5448	scutire
5	0809 29 00	Cireșe (altele decât vișine), proaspete	204	scutire
6	0809 40 05	Prune, proaspete	2043	scutire
7	2009 61 10	Suc de struguri, incl. must, nefermentat, cu o valoare brix de maximum 30 la 20°C, în valoare de peste 15 GBP/100 kg, chiar cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori, altul decât cel cu conținut de alcool	68	scutire
	2009 69 19	Suc de struguri, incl. must, nefermentat, cu o valoare brix de maximum 67 la 20°C, în valoare de peste 18 GBP/100 kg, chiar cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori, altul decât cel cu conținut de alcool		
	2009 69 51	Suc de struguri, incl. must, nefermentat, cu o valoare brix de maximum 67 la 20°C, în valoare de peste 15 GBP/100 kg, chiar cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori, altul decât cel cu conținut de alcool		
	2009 69 59	Suc de struguri, incl. must, nefermentat, cu o valoare Brix de peste 30 dar de maximum 67 la 20°C, în valoare de peste 15 GBP/100 kg, chiar cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori, altul decât cel concentrat sau cu conținut de alcool		

ANEXA II-B

PRODUSE CARE FAC OBIECTUL UNUI PREȚ DE INTRARE ([1])

pentru care se operează exonerarea de elementul ad valorem al taxei de import (Regatul Unit)

Cod NC 2020	Denumirea produsului
0707 00 05	Castraveți, proaspeți sau refrigerați
0709 91 00	Anghinare, proaspătă sau refrigerată
0709 93 10	Dovlecei, proaspeți sau refrigerați
0805 10 22	Portocale Navel
0805 10 24	Portocale albe
0805 10 28	Portocale dulci, proaspete
0805 21 10	Satsumas
0805 21 90	Mandarine proaspete sau uscate inclusiv tangerine (excl. clementines și satsumas)
0805 22 00	Clemantine proaspete sau uscate inclusiv monreales
0805 29 00	Wilkings proaspeți sau uscați și hibrizi similari de citrice
0805 50 10	Lămâi (Citrus limon, Citrus limonum)
0808 30 90	Pere, altele decât cele pentru cidru, prezentate în vrac, de la 1 august la 31 decembrie
0809 10 00	Caise, proaspete
0809 21 00	Vișine (Prunus cerasus), proaspete
0809 30 10	Piersici fără puf și nectarine, proaspete
0809 30 90	Piersici, altele decât piersici fără puf și nectarine, proaspete
2204 30 92	Must, nefermentat, concentrat, în sensul notei complementare 7 la capitolul 22, de densitate de maximum 1,33 g/cm³ la 20°C și de tărie alcoolică dobândită de maximum 1% dar peste 0,5% în volum, altul decât mustul a cărui fermentație a fost stopată prin adăugarea de alcool
2204 30 94	Must, nefermentat, neconcentrat, de densitate maximă 1,33 g/cm³ la 20°C și de tărie alcoolică dobândită de maximum 1% dar peste 0,5% în volum, altul decât mustul a cărui fermentație a fost stopată prin adăugarea de alcool
2204 30 96	Must, nefermentat, concentrat, în sensul notei complementare 7 la capitolul 22, de densitate de peste 1,33 g/cm³ la 20°C și de tărie alcoolică dobândită de maximum 1% dar peste 0,5% în volum, altul decât mustul a cărui fermentație a fost stopată prin adăugarea de alcool
2204 30 98	Must, nefermentat, neconcentrat, de densitate peste 1,33 g/cm³ la 20°C și de tărie alcoolică dobândită de maximum 1% dar peste 0,5% în volum, altul decât mustul a cărui fermentație a fost stopată prin adăugarea de alcool

([1]) Referința juridică pentru prețul de intrare: „sistemul prețului de intrare" se referă la orice lege sau regulament al Regatului Unit care impune un sistem al prețului de intrare pentru anumite fructe și legume conform dispozițiilor din Partea I, Secțiunea I-A din Lista XIX (Regatul Unit) a GATT 1994 adoptat de Regatul Unit la sau ulterior datei intrării în vigoare a prezentului acord. Componenta *ad valorem* a taxelor vamale pentru mărfurile originare clasificate în baza liniilor tarifare enumerate în Anexa II-B va fi eliminată la data intrării în vigoare a prezentului acord. Eliminarea tarifelor se va aplica doar în cazul componentei *ad valorem* a taxelor vamale; componenta taxei specifice a taxelor vamale rezultate din orice sistem al prețului de intrare (care poate fi introdus la sau ulterior datelor intrării în vigoare a prezentului acord) poate fi aplicată de Regatul Unit în cazul respectivelor mărfuri originare.

ANEXA II-C

PRODUSE CARE FAC OBIECTUL UNUI MECANISM ÎMPOTRIVA ELUDĂRII (REGATUL UNIT)

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
Produse agricole			
1 **Carne de porc**	0203 11 10	Carcase sau jumătăți de carcase de porc domestic, proaspete sau refrigerate	**4 500**
	0203 12 11	Jambon de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestuia, proaspete sau refrigerate	
	0203 12 19	Spete de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	
	0203 19 11	Ceafă de porc domestic și felii de carne ale acesteia, proaspete sau refrigerate	
	0203 19 13	Spinări de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	
	0203 19 15	Piept împănat de porc domestic și felii de carne ale acestuia, proaspete sau refrigerate	
	0203 19 55	Carne de porc domestic, dezosată, proaspătă sau refrigerată (excl. piept și felii de carne ale acestuia)	
	0203 19 59	Carne de porc domestic, nedezosată, proaspătă sau refrigerată, alta decât carcase sau jumătăți de carcase, jambon, spete de porc domestic și părți din acestea și ceafă, spinări, piept și părți din acestea	
	0203 21 10	Carcasă și jumătăți de carcasă de porc domestic, congelate	
	0203 22 11	Jambon de porc domestic și felii de carne ale acestuia, nedezosate, congelate	
	0203 22 19	Spete de porc domestic și felii de carne ale acestora, nedezosate, congelate	
	0203 29 11	Ceafă de porc domestic și felii de carne ale acesteia, congelate	
	0203 29 13	Spinări de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, congelate	
	0203 29 15	Piept împănat de porc domestic și felii de carne ale acestuia, congelate	
	0203 29 55	Carne de porc domestic, dezosată, congelată (excl. piept și felii de carne ale acestuia)	
	0203 29 59	Carne de porc domestic, nedezosată (excluzând ceafa, spinarea, pieptul și părți din acestea)	
2 **Carne de pasăre**	0207 11 30	Găini din specia Gallus domesticus, fără pene și măruntaie, fără cap și labe, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, recunoscute drept „pui 70%”, proaspete sau refrigerate	**600**
	0207 11 90	Păsări din specia Gallus domesticus, proaspete sau refrigerate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 65%”, și alte forme de carne de pasăre proaspătă sau refrigerată, netranșată în bucăți, alta decât „pui 83% și 70%”	
	0207 12 10	Păsări din specia Gallus domesticus, congelate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 70%”	
	0207 12 90	Păsări din specia Gallus domesticus, congelate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 65%”, și alte forme de carne de pasăre, netranșată în bucăți, alta decât „pui 70%”	
	0207 13 10	Felii de carne de găină din specia Gallus domesticus, dezosate, proaspete sau refrigerate	
	0207 13 20	Jumătăți sau sferturi de găini din specia Gallus domesticus, proaspete sau refrigerate	
	0207 13 30	Aripi de găini din specia Gallus domesticus, cu sau fără vârfuri, proaspete sau refrigerate	
	0207 13 50	Piept de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestuia, proaspete sau refrigerate	
	0207 13 60	Pulpe de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	
	0207 13 99	Măruntaie comestibile de găini din specia Gallus domesticus (excl. ficat), proaspete sau refrigerate	
	0207 14 10	Felii de carne de găini din specia Gallus domesticus, dezosate, congelate	
	0207 14 20	Jumătăți sau sferturi de găini din specia Gallus domesticus, congelate	
	0207 14 30	Aripi de găini din specia Gallus domesticus, cu sau fără vârfuri, congelate	
	0207 14 50	Piept de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestuia, congelate	
	0207 14 60	Pulpe de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestora, congelate	
	0207 14 99	Măruntaie comestibile de găini din specia Gallus domesticus (excl. ficat), congelate	
	0207 24 10	Curcani din specia domesticus, proaspeți sau refrigerați, fără pene, eviscerați, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, denumiți „curcani 80%”	
	0207 24 90	Curcani din specia domesticus, proaspeți sau refrigerați, fără pene, eviscerați, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumiți „curcani 73%”, și alte forme de carne de curcan proaspătă sau refrigerată, netranșată în bucăți, alta decât „curcani 80%”	
	0207 25 10	Curcani din specia domesticus, congelați, fără pene, eviscerați, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, denumiți „curcani 80%”	
	0207 25 90	Curcani din specia domesticus, congelați, fără pene, eviscerați, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumiți „curcani 73%”, și alte forme de carne de curcan, netranșată în bucăți, alta decât „curcani 80%”	
	0207 26 10	Bucăți dezosate de curcani din	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
		specia domesticus, proaspete sau refrigerate	
	0207 26 20	Jumătăți sau sferturi de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate	
	0207 26 30	Aripi întregi, cu sau fără vârfuri, de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate	
	0207 26 50	Piept și bucăți de piept de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 26 60	Copane și bucăți de copane de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 26 70	Pulpe și bucăți de pulpe de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate, nedezosate, altele decât copane	
	0207 26 80	Bucăți de carne de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate, nedezosate, altele decât jumătăți sau sferturi, aripi întregi, cu sau fără vârfuri, spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, târtițe, vârfuri de aripi, piept, pulpe și bucăți din acestea	
	0207 26 99	Organe comestibile de curcani din specia domesticus, proaspete sau refrigerate, altele decât ficatul	
	0207 27 10	Bucăți de carne de curcani din specia domesticus, congelate, dezosate	
	0207 27 20	Jumătăți și sferturi de curcani din specia domesticus, congelate	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
	0207 27 30	Aripi întregi, cu sau fără vârfuri de curcani din specia domesticus, congelate	
	0207 27 50	Piept și bucăți de piept de curcani din specia domesticus, congelate, nedezosate	
	0207 27 60	Copane și bucăți de copane de curcani din specia domesticus, congelate, nedezosate	
	0207 27 70	Pulpe și bucăți de pulpe de curcani din specia domesticus, congelate, nedezosate, altele decât copane	
	0207 27 80	Bucăți de carne de curcani din specia domesticus, congelate, nedezosate, altele decât jumătăți sau sferturi, aripi întregi, cu sau fără vârfuri, spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, târtițe, vârfuri de aripi, piept, pulpe și bucăți din acestea	
	0207 27 99	Organe comestibile de curcani din specia domesticus, altele decât ficatul, congelate	
	0207 41 30	Rațe domestice, proaspete sau refrigerate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă denumite „rațe 70%”	
	0207 41 80	Rațe domestice, proaspete sau refrigerate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare și fără gât, inimă, ficat și pipotă denumite „rațe 63%” sau altfel prezentate	
	0207 42 30	Rațe domestice, congelate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă denumite „rațe 70%”	
	0207 42 80	Rațe domestice, congelate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare și fără gât, inimă, ficat și pipotă denumite „rațe 63%” sau altfel prezentate	
	0207 44 10	Bucăți de carne de rață domestică, proaspete sau refrigerate, dezosate	
	0207 44 21	Jumătăți sau sferturi de rață domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 44 31	Aripi întregi de rață domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 44 41	Spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, târtițe, vârfuri de aripi de rață domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 44 51	Piept și bucăți de piept de rață domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 44 61	Pulpe și bucăți de pulpe de rață domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 44 71	Părți numite „trunchi” de rață domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 44 81	Bucăți de carne de rață domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate, necuprinse în altă parte	
	0207 44 99	Organe comestibile de rață domestică, proaspete sau refrigerate, altele decât ficatul	
	0207 45 10	Bucăți de carne de rață domestică, congelate, dezosate	
	0207 45 21	Jumătăți sau sferturi de rață domestică, congelate	
	0207 45 31	Aripi întregi de rață domestică, congelate	
	0207 45 41	Spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, târtițe, vârfuri de aripi de rață domestică, congelate	
	0207 45 51	Piept și bucăți de piept de rață domestică, congelate, nedezosate	
	0207 45 61	Pulpe și bucăți de pulpe de rață domestică, congelate, nedezosate	
	0207 45 81	Bucăți de carne de rață domestică, congelate, nedezosate, necuprinse în altă parte	
	0207 45 99	Organe comestibile de rață domestică, congelate, altele decât ficatul	
	0207 51 10	Gâște domestice, proaspete sau refrigerate, netranșate în bucăți, fără pene și sânge, neeviscerate, cu cap și picioare, denumite „gâște 82%”	
	0207 51 90	Gâște domestice, proaspete sau refrigerate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare și fără gât, cu sau fără inimă și pipotă denumite „gâște 75%” sau altfel prezentate	
	0207 52 90	Gâște domestice, congelate, netranșate în bucăți, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare și fără gât, cu sau fără inimă și pipotă denumite „gâște 75%” sau altfel prezentate	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
	0207 54 10	Bucăți de carne de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, dezosate	
	0207 54 21	Jumătăți sau sferturi de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 54 31	Aripi întregi de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 54 41	Spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, tărtițe, vârfuri de aripi de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate	
	0207 54 51	Piept și bucăți de piept de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 54 61	Pulpe și bucăți de pulpe de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 54 71	Părți numite „trunchi” de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate	
	0207 54 81	Bucăți de carne de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, nedezosate, necuprinse în altă parte	
	0207 54 99	Organe comestibile de gâscă domestică, proaspete sau refrigerate, altele decât ficatul	
	0207 55 10	Bucăți de carne de gâscă domestică, congelate, dezosate	
	0207 55 21	Jumătăți sau sferturi de gâscă domestică, congelate	
	0207 55 31	Aripi întregi de gâscă domestică, congelate	
	0207 55 41	Spate, gâturi, spate cu gâturi	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
		împreună, tărtițe, vârfuri de aripi de gâscă domestică, congelate	
	0207 55 51	Piept și bucăți de piept de gâscă domestică, congelate, nedezosate	
	0207 55 61	Pulpe și bucăți de pulpe de gâscă domestică, congelate, nedezosate	
	0207 55 81	Bucăți de carne de gâscă domestică, congelate, nedezosate, necuprinse în altă parte	
	0207 55 99	Organe comestibile de gâscă domestică, congelate, altele decât ficatul	
	0207 60 05	Bibilici domestice netranșate în bucăți, proaspete, refrigerate sau congelate	
	0207 60 10	Bucăți de carne de bibilici domestice proaspete, refrigerate sau congelate, dezosate	
	0207 60 31	Aripi întregi de bibilici domestice proaspete, refrigerate sau congelate	
	0207 60 41	Spate, gâturi, spate cu gâturi împreună, tărtițe, vârfuri de aripi de bibilică domestică, proaspete, refrigerate sau congelate	
	0207 60 51	Piept și bucăți de piept de bibilică domestică, proaspete, refrigerate sau congelate, nedezosate	
	0207 60 61	Pulpe și bucăți de pulpe de bibilică domestică, proaspete, refrigerate sau congelate, nedezosate	
	0207 60 81	Bucăți de carne de bibilică domestică, proaspete, refrigerate sau congelate, nedezosate, necuprinse în altă parte	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
	0207 60 99	Organe comestibile de bibilici domestice proaspete, refrigerate sau congelate, altele decât ficat	
	1602 32 11	Preparate și conserve din carne și organe de păsări din specia Gallus domesticus care conțin carne sau organe de pasăre în proporție de minimum 57%, nefierte, altele decât cârnații și alte produse similare și preparatele din ficat	
	1602 32 30	Preparate și conserve din carne sau organe de păsări din specia Gallus domesticus care conțin carne sau organe de pasăre în proporție de minimum 25%, dar mai puțin de 57%, altele decât cârnații și alte produse similare, preparatele fin omogenizate, condiționate pentru vânzarea cu amănuntul ca alimente pentru copii sau în scopuri dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	
	1602 32 90	Preparate și conserve din carne sau organe de păsări din specia Gallus domesticus altele decât cele care conțin carne sau organe de pasăre în proporție de minimum 25%, cârnații și alte produse similare, preparatele fin omogenizate, condiționate pentru vânzarea cu amănuntul ca alimente pentru copii sau în scopuri dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă de maximum 250 g, preparate din ficat și extracte din carne și sucuri	
3 **Produse lactate**	0402 10 11	Lapte și smântână din lapte sub forme solide, cu un conținut de grăsimi de maxim 1,5% din greutate,	**1 700**

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
		fără îndulcitori, în ambalaje directe de maxim 2,5 kg	
	0402 10 19	Lapte și smântână din lapte sub forme solide, cu un conținut de grăsimi de maxim 1,5% din greutate, fără adaos de îndulcitori, în ambalaje directe de peste 2,5 kg	
	0402 10 91	Lapte și smântână din lapte sub forme solide, cu un conținut de grăsimi de maxim 1,5% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaje directe de cu adaos de îndulcitori, în ambalaje directe de maxim 2,5 kg	
	0402 10 99	Lapte și smântână din lapte sub forme solide, cu un conținut de grăsimi de maxim 1,5% din greutate, cu adaos de îndulcitori, în ambalaje directe de peste 2,5 kg	
	0405 10 11	Unt natural cu un conținut de grăsime, calculat la greutate, de minimum 80%, dar de maxim 85%, în ambalaje directe cu un conținut net de maximum 1 kg, altul decât unt deshidratat și unt topit	
	0405 10 19	Unt natural cu un conținut de grăsime, calculat la greutate, de minimum 80%, dar de maxim 85%, altul decât în ambalaje directe cu un conținut net de maximum 1 kg și unt deshidratat și unt topit	
	0405 10 30	Unt recombinat cu un conținut de grăsime, în greutate, de minim 80%, dar de maximum 85%, altul decât	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
		unt deshidratat și unt topit	
	0405 10 50	Unt din zer cu un conținut de grăsime, în greutate, de minim 80%, dar de maximum 85%, altul decât unt deshidratat și unt topit	
	0405 10 90	Unt cu un conținut de grăsime, în greutate, de minim 85%, dar de maximum 95%, altul decât unt deshidratat și unt topit	
4 **Ouă în coajă**	0407 21 00	Ouă proaspete de găini domestice, în coajă, altele decât fertilizate pentru incubație	**7 000** ([1])
	0407 29 10	Ouă proaspete de păsări de curte, în coajă, altele decât de găini domestice și fertilizate pentru incubație	
	0407 29 90	Ouă proaspete de pasăre, în coajă, altele decât de păsări de curte și fertilizate pentru incubație	
	0407 90 10	Ouă proaspete de păsări de curte, în coajă, conservate sau fierte	
5 **Ouă și albumine**	0408 91 80	Ouă de păsări, uscate, fără coajă, chiar cu adaos de zahăr sau de alți îndulcitori, destinate alimentației umane, altele decât gălbenușuri de ou	**400**
	0408 99 80	Ouă de păsări, fără coajă, proaspete, fierte în apă sau în abur, turnate în formă, congelate sau altfel conservate, chiar cu adaos de zahăr sau de alți îndulcitori, proprii consumului alimentar, altele decât cele uscate și gălbenușurile de ou	

([1]) 140 mln × 50 gr = 7 000 t

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
6 **Grâu, făină și aglomerate sub formă de pelete**	1001 91 90	Semințe de grâu destinate însămânțării, altele decât cele de grâu dur, de grâu comun și de alac	**150 000**
	1001 99 00	Grâu și meslin, altele decât semințele destinate însămânțării și grâul dur	
7 **Orz, făină și aglomerate sub formă de pelete**	1003 90 00	Orz, altul decât semințele destinate însămânțării	**100 000**
8 **Porumb, făină și aglomerate sub formă de pelete**	1005 90 00	Porumb, altul decât semințele destinate însămânțării	**250 000**
9 **Zaharuri**	1701 99 10	Zahăr alb, conținând, în stare uscată, în greutate, minimum 99,5% zaharoză, altul decât cel aromatizat sau cu adaos de coloranți	**37 400**
Produse agricole transformate			
10 **Cereale prelucrate**	1904 30 00	Grâu numit bulgur, sub formă de grăunțe preparate, obținut prin fierberea grăunțelor de grâu dur	**5 000**
	2207 10 00	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic existent de minimum 80% vol	
	2207 20 00	Alcool etilic denaturat și alte distilate denaturate, cu orice titru	
	2208 90 91	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic sub 80% vol, prezentat în recipiente cu un conținut de maximum 2 l	
	2208 90 99	Alcool etilic nedenaturat cu titru alcoolic sub 80% vol, prezentat în recipiente cu un conținut de peste 2 l	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
	2905 43 00	Manitol	
	2905 44 11	D-glucitol (sorbitol) în soluție apoasă, care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol	
	2905 44 19	D-glucitol (sorbitol) în soluție apoasă, altul decât cel care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol	
	2905 44 91	D-glucitol (sorbitol), care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol, altul decât cel în soluție apoasă	
	2905 44 99	D-glucitol (sorbitol), altul decât cel în soluție apoasă și care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2 % din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol	
	3505 10 10	Dextrine	
	3505 10 50	Amidonuri esterificate sau eterificate, altele decât dextrinele	
	3505 10 90	Amidonuri și fecule modificate, altele decât amidonul și feculele eterificate, amidonul și feculele și dextrinele esterificate	
	3505 20 30	Cleiuri, cu un conținut de amidon sau de fecule, de dextrină sau de alte amidonuri sau fecule modificate de minimum 25%, dar de mai puțin de 55% din greutate, altele decât cele ambalate pentru vânzarea cu amănuntul și cu o greutate netă de maximum 1 kg	
	3505 20 50	Cleiuri, cu un conținut de amidon sau de fecule, de dextrină sau de alte amidonuri sau fecule modificate de minimum 55%, dar de mai puțin de 80% din greutate, altele decât cele ambalate pentru vânzarea cu amănuntul și cu o greutate netă de maximum 1 kg	
	3505 20 90	Cleiuri, cu un conținut de amidon sau de fecule, de dextrină sau de alte amidonuri sau fecule modificate de minimum dar de mai puțin de 80% din greutate, altele decât cele ambalate pentru vânzarea cu amănuntul și cu o greutate netă de maximum 1 kg	
	3809 10 10	Agenți de apretare sau finisare, acceleratori de vopsire sau de fixare a substanțelor colorante și alte produse și preparate, cum ar fi produse pentru scrobit și preparate pentru mordansare de tipul celor utilizate în industria textilă, industria hârtiei, industria pielăriei sau în alte industrii similare, necuprinse în altă parte, pe bază de substanțe amilacee, conținând mai puțin de 55% de astfel de substanțe pe greutate	
	3809 10 30	Agenți de apretare sau finisare, acceleratori de vopsire sau de fixare a substanțelor colorante și alte produse și preparate, cum ar fi produse pentru scrobit și preparate pentru mordansare de tipul celor utilizate în industria textilă, industria hârtiei, industria pielăriei sau în alte industrii similare, necuprinse în altă parte, pe bază de	

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
		substanțe amilacee, conținând maximum 55%, dar mai puțin de 70% de astfel de substanțe pe greutate	
	3809 10 50	Agenți de apretare sau finisare, acceleratori de vopsire sau de fixare a substanțelor colorante și alte produse și preparate, cum ar fi produse pentru scrobit și preparate pentru mordansare de tipul celor utilizate în industria textilă, industria hârtiei, industria pielăriei sau în alte industrii similare, necuprinse în altă parte, pe bază de substanțe amilacee, conținând maximum 70%, dar mai puțin de 83% de astfel de substanțe pe greutate	
	3809 10 90	Agenți de apretare sau finisare, acceleratori de vopsire sau de fixare a substanțelor colorante și alte produse și preparate, cum ar fi produse pentru scrobit și preparate pentru mordansare de tipul celor utilizate în industria textilă, industria hârtiei, industria pielăriei sau în alte industrii similare, necuprinse în altă parte, pe bază de substanțe amilacee, conținând cel puțin 83% de astfel de substanțe pe greutate	
	3824 60 11	Sorbitol în soluție apoasă, care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol, altul decât d-glucitol (sorbitol)	
	3824 60 19	Sorbitol în soluție apoasă, care conține d-manitol într-o proporție de peste 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol, altul decât d-glucitol (sorbitol)	
	3824 60 91	Sorbitol, care conține d-manitol într-o proporție de maxim 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol, altul decât sorbitol în soluție apoasă și d-glucitol (sorbitol)	
	3824 60 99	Sorbitol, care conține d-manitol într-o proporție de peste 2% din greutate, calculat în raport cu conținutul de d-glucitol, altul decât sorbitol în soluție apoasă și d-glucitol (sorbitol)	
11 **Țigarete**	2402 10 00	Țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate) și trabucuri, care conțin tutun	**1 000 sau 1 miliard de bucăți** ([1])
	2402 20 90	Țigarete care conțin tutun, altele decât cele care conțin cuișoare	
12 **Produse lactate prelucrate**	0405 20 10	Pastă din lapte pentru tartine, cu un conținut de grăsimi de minimum 39%, dar de maximum 60% din greutate	**500**
	0405 20 30	Pastă din lapte pentru tartine, cu un conținut de grăsimi de minimum 60%, dar de maximum 75% din greutate	
	1806 20 70	Preparate numite „chocolate milk crumb” în recipiente sau ambalaje directe cu un conținut net de peste 2 kg	
	2106 10 80	Concentrate de proteine și substanțe proteice texturate, cu un conținut, din greutate, de minimum 1,5% grăsimi din lapte, de minimum 5% zaharoză sau izoglucoză, de minimum 5% glucoză sau de minimum amidon	
	2202 99 99	Alte băuturi nealcoolice, cu excepția sucului de fructe sau de legume de la poziția 2009, cu un conținut de grăsimi de minimum 2% din greutate, grăsimi obținute din produse de la pozițiile 0401 - 0404	
13 **Zahăr prelucrat**	1302 20 10	Substanțe pectice uscate, pectinați și pectați sub formă de pulbere	**4200**
	1302 20 90	Substanțe pectice, pectinați și pectați sub formă lichidă	
	1702 50 00	Fructoză chimic pură în stare solidă	
	1702 90 10	Maltoză chimic pură în stare solidă	
	1704 90 99	Paste, marțipan, nuga și alte produse zaharoase preparate fără cacao, altele decât guma de mestecat (chewing gum), ciocolata albă, pastilele pentru gât și dropsuri contra tusei, gume și jeleuri, inclusiv paste de fructe sub formă de dulciuri; bomboane de zahăr prelucrat termic, caramele și dulciuri similare, obținute prin compresie și paste inclusiv marțipan, în ambalaje directe cu un conținut net de minimum 1 kg)	
	1806 10 30	Pudră de cacao îndulcită, conținând minimum 65%, dar sub 80% zaharoză, inclusiv zahăr invertit exprimat ca zaharoză sau izoglucoză exprimată ca zaharoză	
	1806 10 90	Pudră de cacao îndulcită, conținând minimum 80% zaharoză, inclusiv zahăr invertit exprimat ca zaharoză sau izoglucoză exprimată ca zaharoză	
	1806 20 95	Ciocolată și alte preparate alimentare care conțin cacao, în calupuri, tablete sau bare cu o greutate > 2 kg sau sub formă de lichid, pastă, pudră, granule sau alte forme de vrac, ambalate în ambalaje directe cu un conținut > 2 kg, având un conținut de unt de cacao < 18% din greutate	
	1901 90 99	Preparate alimentare din făină, crupe, griș, amidon, fecule sau extracte de malț, care nu conțin cacao sau care conțin cacao în proporție de sub 40%, calculată pe o bază complet degresată, și preparate alimentare din lapte, smântână, lapte bătut, lapte acru, smântână fermentată	
	2101 12 98	Preparate pe bază de cafea	
	2101 20 98	Preparate pe bază de ceai sau maté	
	2106 90 98	Preparate alimentare, necuprinse în altă parte, cu un conținut de minimum 1,5% grăsimi din lapte, de minimum 5% zaharoză sau izoglucoză, de minimum 5% glucoză sau de minimum 5% amidon din greutate	
	3302 10 29	Preparate pe bază de substanțe odoriferante, care conțin toți agenții aromatizanți care caracterizează o băutură, cu un conținut de minimum 1,5% grăsimi din lapte, de minimum 5% zaharoză sau izoglucoză, de minimum 5% glucoză sau de minimum 5% amidon din greutate, de tipul celor utilizate în industria băuturilor, altele decât cele cu un titru alcoolic volumic existent de peste 0,5% vol	

([1]) Sub rezerva faptului că 1 bucată cântărește aproximativ 1 g.

Categoriile de produse	Cod NC 2020	Denumirea produsului	Volumul de declanșare (în tone)
14 **Porumb zaharat**	0710 40 00	Porumb zaharat, nefiert sau fiert în abur sau în apă, congelat	**1 500**
	0711 90 30	Porumb zaharat, conservat provizoriu (de exemplu cu gaz sulfuros, în saramură, în apă sulfuroasă sau în alte soluții care asigură provizoriu conservarea lor), dar improprii consumului alimentar în această stare	
	2001 90 30	Porumb dulce (zea mays var. saccharata), preparat sau conservat în oțet sau acid acetic	
	2004 90 10	Porumb dulce (zea mays var. saccharata), preparat sau conservat altfel decât în oțet sau acid acetic, congelat	
	2005 80 00	Porumb dulce (zea mays var. saccharata), preparat sau conservat altfel decât în oțet sau acid acetic (cu excepția celui congelat)	

ANEXA II-D

LISTA DE CONCESII TARIFARE (REPUBLICA MOLDOVA)

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
0203 11 10	Carcasă și jumătăți de carcasă de porc domestic, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 12 11	Jambon de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestuia, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 12 19	Spete de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 19 11	Ceafă de porc domestic și felii de carne ale acesteia, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 19 13	Spinări de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 19 15	Piept împănat de porc domestic și felii de carne ale acestuia, proaspete sau refrigerate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 19 55	Carne de porc domestic, dezosată, proaspătă sau refrigerată (excl. piept și felii de carne ale acestuia)	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 19 59	Carne de porc domestic, nedezosată, proaspătă sau refrigerată (excl. carcase și jumătăți de carcase, jambon, spete și felii de carne ale acestora, precum și ceafă, spinări și piept și felii de carne ale acestora)	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 21 10	Carcasă și jumătăți de carcasă de porc domestic, congelate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 22 11	Jambon de porc domestic și felii de carne ale acestuia, nedezosate, congelate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 22 19	Spete de porc domestic și felii de carne ale acestora, nedezosate, congelate	20% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 29 11	Ceafă de porc domestic și felii de carne ale acesteia, congelate	10% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 29 13	Spinări de porc domestic și felii de carne nedezosată ale acestora, congelate	10% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 29 15	Piept împănat de porc domestic și felii de carne ale acestuia, congelate	10% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 29 55	Carne de porc domestic, dezosată, congelată (excl. piept și felii de carne ale acestuia)	10% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022
0203 29 59	Carne de porc domestic, nedezosată, congelată (excl. carcasă și jumătăți de carcasă, jambon, spete și felii de carne ale acestora, precum și ceafă, spinări și piept și felii de carne ale acestora)	10% + 200 EUR/t	CT 1: 681 t în 2021; 749 t începând din 2022

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
0206 30 00	Măruntaie comestibile de porc, proaspete sau refrigerate	15	10-S
0206 41 00	Ficat comestibil de porc, congelat	15	10-S
0206 49 20	Măruntaie comestibile de porc, congelate (excl. ficat)	15	10-S
0207 11 10	Găini din specia Gallus domesticus, fără pene și măruntaie, cu cap și labe, recunoscute drept „pui 83%”, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 11 30	Găini din specia Gallus domesticus, fără pene și măruntaie, fără cap și labe, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, recunoscute drept „pui 70 %”, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 11 90	Păsări din specia Gallus domesticus, proaspete sau refrigerate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 65%”, și alte forme de carne de pasăre proaspătă sau refrigerată, netranșată în bucăți, alta decât „pui 83% și 70%”	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 12 10	Păsări din specia Gallus domesticus, congelate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, dar cu gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 70%”	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 12 90	Păsări din specia Gallus domesticus, congelate, fără pene, eviscerate, fără cap și picioare, gât, inimă, ficat și pipotă, denumite „pui 65 %”, și alte forme de carne de pasăre, netranșată în bucăți, alta decât „pui 70%”	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
0207 13 10	Felii de carne de găină din specia Gallus domesticus, dezosate, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 13 20	Jumătăți sau sferturi de găini din specia Gallus domesticus, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 13 30	Aripi de găini din specia Gallus domesticus, cu sau fără vârfuri, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 13 50	Piept de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestuia, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 13 60	Pulpe de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestora, proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 13 99	Măruntaie comestibile de găini din specia Gallus domesticus (excl. ficat), proaspete sau refrigerate	20% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 10	Felii de carne de găini din specia Gallus domesticus, dezosate, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 20	Jumătăți sau sferturi de găini din specia Gallus domesticus, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 30	Aripi de găini din specia Gallus domesticus, cu sau fără vârfuri, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 40	Spate, gâturi, spate împreună cu gât, tărtițe și vârfuri de aripi de găini din specia Gallus domesticus, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 50	Piept de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestuia, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 60	Pulpe de găini din specia Gallus domesticus și felii de carne nedezosată ale acestora, congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 70	Felii de carne de găini din specia Gallus domesticus, nedezosată, congelate (excl. jumătăți sau sferturi de găini, aripi întregi, cu sau fără vârfuri, spate, gâturi, spate împreună cu gât, tărtițe și vârfuri de aripi, piept, pulpe și felii de carne ale acestora)	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 91	Ficat comestibil de găini din specia Gallus domesticus, congelat	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0207 14 99	Măruntaie comestibile de găini din specia Gallus domesticus (excl. ficat), congelate	15% + 100 EUR/t	CT 2: 749 t în 2021; 817 t începând din 2022
0210 99 41	Ficat comestibil de porc domestic, sărat, în saramură, uscat sau afumat	15	10-A
0210 99 49	Măruntaie comestibile de porc domestic, sărate, în saramură, uscate sau afumate (excl. ficat)	15	10-A
0401 10 10	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 1% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori		CT 3: 272 t
0401 10 90	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 1% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0401 20 11	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 3% dar > 1% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	15	CT 3: 272 t
0401 20 19	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 3% dar > 1% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0401 20 91	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime > 3% dar <= 6% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	15	CT 3: 272 t
0401 20 99	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime > 3% dar <= 6% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0401 50 11	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 21% dar > 6% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	15	CT 3: 272 t
0401 50 19	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime <= 21% dar > 6% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0401 50 31	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime > 21% dar <= 45% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	15	CT 3: 272 t
0401 50 39	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime > 21% dar <= 45% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0401 50 91	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime > 45% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 2 l, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori	15	CT 3: 272 t
0401 50 99	Lapte și smântână din lapte, cu un conținut de grăsime> 45% din greutate, neconcentrat sau fără adaos de zahăr sau alți îndulcitori (excl. în ambalaj cu gramaj net de <= 2 l)	15	CT 3: 272 t
0402 10 11	Lapte și smântână din lapte în formă solidă, cu un conținut de grăsime <= 1,5% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg	10	10-A
0402 10 19	Lapte și smântână din lapte în formă solidă, cu un conținut de grăsime <= 1,5% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj	10	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	net > 2,5 kg		
0402 10 91	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime <= 1,5% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg	10	10-A
0402 10 99	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime <= 1,5% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg	10	10-A
0402 21 11	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime > 1,5% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg	10	10-A
0402 21 18	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime <= 11% dar > 1,5% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg sau ambalat în orice altă formă	10	10-A
0402 21 91	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime > 27% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg	10	10-A
0402 21 99	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime > 27% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg	10	10-A
0402 29 15	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime <= 27% dar > 1,5% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl.	10	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	lapte pentru bebeluşi în ambalaj sigilat ermetic <= 500 g)		
0402 29 19	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime <= 27% dar > 1,5% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg	10	10-A
0402 29 91	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime > 27% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg	10	10-A
0402 29 99	Lapte şi smântână din lapte în formă solidă, cu un conţinut de grăsime > 27% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg	10	10-A
0402 91 10	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime <= 8% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 91 30	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 8% dar <= 10% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 91 51	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 10% dar <= 45% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 91 59	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 10% dar <= 45% din	10	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg (excl. în formă solidă)		
0402 91 91	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 45% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 91 99	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 45% din greutate, fără îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 99 10	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime <= 9,5% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 99 31	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 9,5% dar <= 45% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 99 39	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 9,5% dar <= 45% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net > 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0402 99 91	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 45% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj net <= 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
0402 99 99	Lapte şi smântână din lapte, concentrate, cu un conţinut de grăsime > 45% din greutate, cu îndulcitori, în ambalaj cu gramaj ne > 2,5 kg (excl. în formă solidă)	10	10-A
0405 10 11	Unt natural cu un conţinut de grăsime >= 80% dar <= 85% din greutate, în ambalaj cu gramaj net <= 1 kg (excl. unt deshidratat sau unt topit)	15% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 10 19	Unt natural cu un conţinut de grăsime >= 80% dar <= 85% din greutate (excl. în ambalaj cu gramaj net <= 1 kg şi unt deshidratat sau unt topit)	15% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 10 30	Unt recombinat cu un conţinut de grăsime, în greutate, de minim >= 80% dar de maximum 85%, altul decât unt deshidratat şi unt topit	15% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 10 50	Unt din zer cu un conţinut de grăsime >= 80% dar <= 85% din greutate (excl. unt deshidratat sau unt topit)	15% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 10 90	Unt cu un conţinut de grăsime > 85% dar <= 95% din greutate (excl. unt deshidratat sau unt topit)	15% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 20 10	Produse lactate cu un conţinut de grăsime >= 39% dar < 60% din greutate	20% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 20 30	Produse lactate cu un conţinut de grăsime >= 60% dar <= 75% din greutate	20% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 20 90	Produse lactate cu un conţinut de grăsime > 75% dar < 80% din	20% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	greutate		
0405 90 10	Grăsimi și uleiuri derivate din lapte, cu un conținut de grăsime >= 99,3% din greutate și cu un conținut de apă <= 0,5% din greutate	20% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0405 90 90	Grăsimi și uleiuri derivate din lapte, unt deshidratat și unt topit (excl. cele cu un conținut de grăsime >= 99,3% din greutate și cu un conținut de apă <= 0,5% din greutate, precum și untul natural, recombinat și cel din zer)	20% + 500 EUR/t	CT 3: 272 t
0806 10 10	Struguri de masă, proaspeți	de la 1 ianuarie până la 14 iulie — 10; de la 15 iulie până la 20 noiembrie — 15; de la 21 noiembrie până la 31 decembrie — 10	10-S
0808 10 80	Mere, proaspete, altele decât mere pentru fabricarea băuturilor fermentate sau nefermentate, prezentate în vrac	de la 1 ianuarie până la 30 iunie — 10; de la 1 iulie până la 31 iulie — 20; de la 1 august până la 31 decembrie — 10	10-S
0809 20 95	Cireșe, proaspete (excl. vișine „Prunus cerasus")	de la 1 ianuarie până la 20 mai — 10; de la 21 mai până la 0 august — 20; de la 11 august până la 31 decembrie — 10	10-A
0809 30 90	Piersici proaspete, altele decât piersici fără puf și nectarine	de la 1 ianuarie până la 10 iunie — 10; de la 11 iunie până la 30 septembrie — 20; de la 1 octombrie până la 31 decembrie — 10	10-S
0809 40 05	Prune proaspete	de la 1 ianuarie până la 10 iunie — 10; de la 11 iunie până la 30 septembrie — 20; de la 1 octombrie până la 31 decembrie — 10	10-S
1601 00 10	Cârnați din ficat și alte produse similare sau produse alimentare pe bază de acestea	15	CT 4: 232 t
1601 00 91	Cârnați din carne, măruntaie sau sânge, nefierți (excl. ficat)	15	CT 4: 232 t
1601 00 99	Cârnați și produse similare din carne, măruntaie sau sânge și alte produse alimentare pe bază de acestea (excl. cârnați din ficat și cârnați nefierți)	15	CT 4: 232 t
1602 31 11	Produse cu conținut exclusiv de carne de curcan, nefiartă (excl. cârnați și produse similare)	20	10-A
1602 31 19	Carne de curcan sau organe de curcan, fierte sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 57% din greutate (excl. cu un conținut doar de carne nefiartă de curcan, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	20	10-A
1602 31 30	Carne de curcan sau organe de curcan, fierte sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 25% dar < 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	20	10-A
1602 31 90	Carne de curcan sau organe de curcan, fierte sau conserve (excl. cu un conținut de carne sau organe >= 25% din greutate, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat, carne sau conținut de zeamă)	20	10-A
1602 32 11	Carne de găini sau organe de găini din specia Gallus domesticus, nefierte, fierte sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare și preparate din ficat)	20	CT 4: 232 t
1602 32 19	Carne de găini sau organe de găini din specia Gallus domesticus, nefierte, fierte sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare și preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	20	CT 4: 232 t
1602 32 30	Carne de găini sau organe de găini din specia Gallus domesticus, nefierte, fierte sau conserve, cu un conținut de carne sau>= 25% dar < 57% din greutate (excl. carne de curcani sau bibilici, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	20	CT 4: 232 t
1602 32 90	Carne de găini sau organe de găini din specia Gallus domesticus, preparate sau conserve, (excl. cea cu un conținut >= 25% carne sau organe, carne de curcani sau bibilici sau organe de	20	CT 4: 232 t

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	curcani sau bibilici, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat, carne sau conținut de zeamă)		
1602 39 21	Carne de rațe, gâște și bibilici sau organe de rațe, gâște și bibilici din specia domesticus, nefierte, preparate sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare și preparate din ficat)	20	10-A
1602 39 29	Carne de rațe, gâște și bibilici sau organe de rațe, gâște și bibilici din specia domesticus, fierte, preparate sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	20	10-A
1602 39 40	Carne de rațe, gâște și bibilici sau organe de rațe, gâște și bibilici din specia domesticus, preparate sau conserve, cu un conținut de carne sau organe >= 25% dar < 57% din greutate (excl. cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau	20	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
1602 49 19	Carne sau organe, inclusiv amestec de carne de porc, preparată sau conserve, cu un conținut de carne sau organe de orice tip >= 80% din greutate, inclusiv grăsime de porc sau grăsimi de alte feluri sau origini (excl. jambon, spată, spinări, coloană vertebrală și felii ale acestora, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	15	CT 4: 232 t
1602 49 30	Carne, organe și amestec de carne de porc, preparată sau conserve, cu un conținut de carne sau organe de orice tip și grăsimi de orice tip >= 40% dar < 80% din greutate (excl. cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	15	CT 4: 232 t
1602 49 50	Carne, organe și amestec de carne de porc, preparată sau conserve, cu un conținut de carne sau organe de orice tip și grăsimi de orice tip < 40% din greutate (excl. cârnați sau produse similare, preparate omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice,	15	CT 4: 232 t

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)		
1602 39 80	Carne de rațe, gâște și bibilici sau organe de rațe, gâște și bibilici din specia domesticus, preparate sau conserve (excl. cea cu un conținut >= 25% carne sau organe, cârnați sau produse similare, preparate omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat, carne sau conținut de zeamă)	20	10-A
1602 41 10	Jambon de porc domestic și felii de carne ale acestuia, preparate sau conserve	20	CT 4: 232 t
1602 42 10	Spată de porc domestic și felii de carne ale acesteia, preparate sau conserve	20	CT 4: 232 t
1602 49 11	Spinări de porc domestic și felii de carne ale acestora, preparate sau conserve, inclusiv amestec de spinări și jambon (excl. coloana vertebrală)	15	CT 4: 232 t
1602 49 13	Coloană vertebrală și felii de carne ale acesteia, preparate sau conserve, inclusiv amestec de coloană vertebrală și spată	15	CT 4: 232 t
1602 49 15	Amestec de jambon, spată, spinări, coloană vertebrală de porc domestic și felii de carne ale acestora, preparate sau conserve (excl. doar amestec de spinări și jambon sau doar amestec de coloană vertebrală și spată)	15	CT 4: 232 t

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat, carne sau conținut de zeamă)		
1602 50 10	Carne sau organe de bovine nefierte, preparate sau conserve, inclusiv amestec de carne sau organe, fierte și nefierte (excl. cârnați sau produse similare și preparate din ficat)	15	10-S
1602 50 31	Carne sărată de vită, ambalată în vid	15	10-A
1602 50 95	Carne sau organe de bovine, preparată sau conserve (excl. carne sărată de vită), ambalată în vid (excl. nefiartă; amestec de carne sau organe, fierte și nefierte)	15	10-S
1602 90 51	Carne sau organe, cu un conținut de carne sau organe de porc domestic, preparate sau conserve (excl. carne de găini, bovine, ren, vânat sau iepuri, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat și carne)	15	CT 4: 232 t
1602 90 61	Carne sau organe nefierte, cu un conținut de carne sau organe de bovine, preparate sau conserve, inclusiv amestec de carne și organe fierte și nefierte (excl. carne de găini, porc domestic, ren, vânat sau iepuri, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse	15	10-A

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate din ficat)		
1602 90 69	Carne sau organe fierte, cu un conținut de carne sau organe de bovine, preparate sau conserve (excl. carne de găini, porc domestic, ren, vânat sau iepuri, cârnați sau produse similare, preparate fin omogenizate, pregătite pentru comerțul cu amănuntul ca produse alimentare pentru copii sau produse dietetice, ambalate în recipiente cu o greutate netă <= 250 g, preparate cu extracte de ficat, carne sau conținut de zeamă)	15	10-A
1701 11 10	Zahăr din trestie în formă brută, pentru rafinare (excl. cu substanțe aromatizante și coloranți)	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 11 90	Zahăr din trestie în formă brută (excl. pentru rafinare, cu substanțe aromatizante și coloranți)	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 12 10	Zahăr din sfeclă de zahăr în formă brută, pentru rafinare (excl. cu substanțe aromatizante și coloranți)	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 12 90	Zahăr din sfeclă de zahăr în formă brută (excl. pentru rafinare, cu substanțe aromatizante și coloranți)	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 91 00	Zahăr rafinat din trestie sau din sfeclă de zahăr, cu substanțe aromatizante sau coloranți, în stare solidă	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 99 10	Zahăr alb, conținând, în stare uscată, în greutate, minimum 99,5 % zaharoză, altul decât cel aromatizat sau cu adaos de coloranți	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1701 99 90	Zahăr din trestie sau din sfeclă de zahăr și zaharoză chimic pură în stare solidă (excl. zahăr din trestie sau din sfeclă de zahăr cu adaos de substanțe aromatizante sau coloranți, zahăr în formă brută și zahăr alb)	75	CT 5: 1090 t în 2021; 1226 începând din 2022
1702 30 10	Izoglucoză în stare solidă, fără adaos de fructoză sau cu un conținut al acesteia în stare uscată < 20% din greutate	75	CT 6: 87 t
1702 30 51	Glucoză și sirop de glucoză, în formă de pulbere albă, cristalină, aglomerată sau neaglomerată, fără adaos de fructoză sau cu un conținut de fructoză în stare uscată mai mic de 20% din greutate și cu un conținut de glucoză în stare uscată de minimum 99% din greutate (excl. izoglucoză)	75	CT 6: 87 t
1702 30 59	Glucoză și sirop de glucoză, fără conținut de fructoză sau cu un conținut al acesteia în stare uscată mai mic de 20% din greutate și cu un conținut de glucoză în stare uscată de minimum 99% din greutate (excl. izoglucoză și glucoză și sirop de glucoză în formă de pulbere albă, cristalină, aglomerată sau neaglomerată)	75	CT 6: 87 t
1702 30 91	Glucoză și sirop de glucoză, în formă de pulbere albă, cristalină, aglomerată sau neaglomerată, fără adaos de fructoză sau cu un conținut de fructoză în stare uscată mai mic de 20% din greutate și cu un conținut de glucoză în stare uscată mai mic de 99% din greutate (excl. izoglucoză)	75	CT 6: 87 t
1702 30 99	Glucoză în stare solidă și sirop de glucoză, fără adaos de substanțe aromatizante sau coloranți și fără conținut de fructoză sau cu un conținut al acesteia în stare uscată < 20% din greutate și cu un conținut de glucoză în stare uscată < 99% din greutate (excl. izoglucoză și glucoză dextroză în formă de pulbere albă, cristalină, aglomerată sau neaglomerată)	75	CT 6: 87 t
1702 40 10	Izoglucoză în stare solidă, cu un conținut de fructoză în stare uscată >= 20% și < 50% din greutate (excl. zahăr invertit)	75	CT 6: 87 t
1702 40 90	Glucoză în stare solidă și sirop de glucoză, fără adaos de substanțe aromatizante sau coloranți și cu un conținut de fructoză în stare uscată >= 20% și < 50% din greutate (excl. izoglucoză și zahăr invertit)	75	CT 6: 87 t
1702 50 00	Fructoză chimic pură în stare solidă	75	CT 6: 87 t
1702 60 10	Izoglucoză în stare solidă, cu un conținut de fructoză în stare uscată uscată > 50% din greutate (excl. fructoză chimic pură și zahăr invertit)	75	CT 6: 87 t
1702 60 95	Fructoză în stare solidă și sirop de fructoză, fără substanțe aromatizante și coloranți și cu un conținut de fructoză în stare uscată > 50% din greutate (excl. izoglucoză, sirop din inulină, fructoză chimic pură și zahăr invertit)	75	CT 6: 87 t
1702 90 10	Maltoză chimic pură în stare solidă	75	CT 6: 87 t
1702 90 30	Izoglucoză în stare solidă, cu un conținut de fructoză în stare uscată 50% din greutate, obținută din polimeri de glucoză	75	CT 6: 87 t
1702 90 60	Miere artificială, cu sau fără amestec de miere naturală	75	CT 6: 87 t
1702 90 71	Zahăr și melasă caramelizate, cu un conținut de zaharoză în stare uscată >= 50% din greutate	75	CT 6: 87 t
1702 90 75	Zahăr și melasă caramelizate, cu un conținut de zaharoză în stare uscată < 50% din greutate, în formă de pulbere, aglomerate sau neaglomerate	75	CT 6: 87 t
1702 90 79	Zahăr și melasă caramelizate, cu un conținut de zaharoză în stare uscată < 50% din greutate (excl. zahăr și melasă în formă de pulbere, aglomerate sau neaglomerate)	75	CT 6: 87 t
1702 90 99	Diverse tipuri de zahăr în stare solidă, inclusiv zahăr invertit, amestecuri de zahăr și siropuri de zahăr cu un conținut de fructoză în stare uscată 50% din greutate, fără adaos de substanțe aromatizante și coloranți (excl. zahăr din trestie sau din	75	CT 6: 87 t

Nomenclatorul Republicii Moldova 2017	Denumire	Taxe CNF aplicate	Categorie
	sfeclă de zahăr, zaharoză și maltoză chimic pure, lactoză, zahăr din arțar, glucoză, fructoză, maltodextrine, și siropuri din acestea, izoglucoză, sirop din inulină, miere artificială și caramel)		

ANEXA III

DOMENIU DE APLICARE

ANEXA III-A

MĂSURI SPS

PARTEA 1

Măsuri aplicabile principalelor categorii de animale vii

I. Speciile ecvidee (inclusiv zebrele), asine sau animalele care rezultă din încrucișarea acestora

II. Bovine (inclusiv *Bubalus bubalis* și *Bison*)

III. Ovinele și caprinele

IV. Porcine

V. Păsări de curte (inclusiv cocoși, găini, curcani, curci, bibilici, rațe și gâște)

VI. Pești vii

VII. Crustacee

VIII. Moluște

IX. Icre și gameți de pești vii

X. Ouă pentru incubație

XI. Material seminal-ovule-embrioni

XII. Alte mamifere

XIII. Alte păsări

XIV. Reptile

XV. Amfibieni

XVI. Alte vertebrate

XVII. Albine

PARTEA 2

Măsuri aplicabile produselor de origine animală

I. **Principalele categorii de produse de origine animală destinate consumului uman**

1. Carne proaspătă de ungulate domestice, păsări de curte și lagomorfe, vânat de crescătorie și sălbatic, inclusiv organe

2. Carne tocată, preparate din carne, carne separată mecanic, produse din carne

3. Moluște bivalve vii

4. Produse pescărești

5. Lapte crud, colostru, produse lactate și produse pe bază de colostru

6. Ouă și produse din ouă

7. Picioare de broască și melci

8. Grăsimi animale topite și jumări

9. Stomacuri, vezici și intestine tratate

10. Gelatină, materie primă pentru producția de gelatină destinată consumului uman

11. Colagen

12. Miere și produse de apicultură

II. Principalele categorii de subproduse de origine animală:

În abatoare	Subproduse de origine animală utilizate în hrana pentru animalele de blană
	Subproduse de origine animală pentru producerea hranei pentru animale de companie
	Sânge și produse din sânge de la ecvidee destinate utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Piei proaspete sau refrigerate de ungulate
	Subproduse de origine animală pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
În fabricile de produse lactate	Lapte, produse pe bază de lapte și produse derivate din lapte
	Colostru și produse pe bază de colostru
În alte instalații pentru colectarea sau manipularea subproduselor de origine animală (și anume, materiale neprelucrate sau netratate)	Sânge și produse din sânge de la ecvidee destinate utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Produse din sânge netratate, cu excepția celor provenite de la ecvidee, pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Produse din sânge tratate, cu excepția celor provenite de la ecvidee, pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Piei proaspete sau refrigerate de ungulate
	Păr de porc provenind din țări terțe sau din regiuni ale acestora care sunt indemne de pestă porcină africană
	Oase și produse din oase (cu excepția făinii de oase), coarne și produse din coarne (cu excepția făinii de coarne) și copite și produse din copite (cu excepția făinii de copite) destinate utilizării în alte scopuri decât ca materii prime furajere, îngrășăminte organice sau amelioratori de sol
	Coarne și produse din coarne, cu excepția făinii de coarne și

	copite și produse din copite, cu excepția făinii de copite, destinate producției de îngrășăminte organice sau de amelioratori de sol
	Gelatină nedestinată consumului uman, utilizată în industria fotografică
	Lână și păr
	Pene, părți de pene și puf tratate
În instalațiile de prelucrare	Proteine animale prelucrate, inclusiv amestecuri și produse, altele decât hrana pentru animale de companie care conține astfel de proteine
	Produse din sânge care ar putea fi utilizate ca materii prime furajere
	Piei brute și prelucrate tratate de ungulate
	Piei brute și prelucrate tratate de rumegătoare și de ecvidee (21 de zile)
	Păr de porc provenind din țări terțe sau din regiuni ale acestora care nu sunt indemne de pestă porcină africană
	Ulei de pește destinat utilizării ca materie primă furajeră sau destinat utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Grăsimi topite destinate utilizării ca materii prime furajere
	Grăsimi topite destinate anumitor scopuri în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Gelatină sau colagen destinată (destinat) utilizării ca materie primă furajeră sau destinată (destinat) utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Proteine hidrolizate, fosfat dicalcic sau fosfat tricalcic destinat utilizării ca materie primă furajeră sau destinat utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Subproduse apicole destinate exclusiv utilizării în apicultură
	Derivați de grăsime destinați utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Derivați de grăsime destinați utilizării ca hrană pentru animale sau în afara lanțului alimentar animal
	Produse din ouă care ar putea fi utilizate ca materii prime furajere
În instalațiile de producere a hranei pentru animale de companie (inclusiv instalații de fabricare a produselor de ros pentru câini și a subproduselor aromatizante de origine animală)	Conserve de hrană pentru animale de companie
	Hrană pentru animale de companie prelucrată, alta decât conserve de hrană pentru animale de companie
	Produse de ros pentru câini
	Hrană pentru animale de companie neprelucrată, destinată vânzării directe
	Subproduse aromatizante de origine animală utilizate la fabricarea hranei pentru animale de companie
În instalațiile de transformare a trofeelor de vânătoare	Trofee de vânătoare tratate și alte preparate de păsări și ungulate, constând exclusiv în oase, coarne, copite, gheare, coarne de cerb, dinți și piei
	Trofee de vânătoare sau alte preparate de păsări și ungulate care constau în părți întregi care nu au fost tratate
În instalațiile sau unitățile de fabricare a produselor intermediare	Produse intermediare
Îngrășământ și amelioratori de sol	Proteine animale prelucrate, inclusiv amestecuri și produse, altele decât hrana pentru animale de companie care conține astfel de proteine
	Gunoi de grajd prelucrat, produse derivate din gunoi de grajd prelucrat și guano de la lilieci
La depozitarea produselor derivate	Toate produsele derivate

III. Agenți patogeni

PARTEA 3

Plante, produse vegetale și alte obiecte

Plantele, produsele vegetale și alte obiecte ([1]) care sunt potențiale purtătoare de dăunători care, prin natura lor sau cea a prelucrării lor, pot crea un risc pentru introducerea și răspândirea dăunătorilor

([1]) Ambalaje, mijloace de transport, containere, soluri, substraturi de cultură și orice alt organism, obiect sau material susceptibil de a adăposti sau de a răspândi dăunători.

PARTEA 4

Măsuri aplicabile aditivilor alimentari și celor furajeri

Produse alimentare:

1. Aditivi alimentari (toți aditivii și coloranții alimentari);
2. Adjuvanți tehnologici;
3. Arome alimentare;
4. Enzime alimentare.

Furaje ([1]):

5. Aditivi furajeri;
6. Materii prime furajere;
7. Furaje combinate și hrană pentru animale de companie, cu excepția cazului în care sunt vizate de partea 2 punctul (II);
8. Substanțe nedorite din furaje.

([1]) Doar subprodusele de origine animală provenite de la animale sau părți de animale, declarate ca fiind adecvate consumului uman pot intra în lanțul alimentar animal al animalelor de fermă.

ANEXA III-B

STANDARDE ÎN DOMENIUL BUNĂSTĂRII ANIMALELOR

Standarde în domeniul bunăstării animalelor, în ceea ce privește:

1. asomarea și sacrificarea animalelor;
2. transportul animalelor și operațiile conexe;
3. animalele de fermă.

ANEXA III-C

ALTE MĂSURI CARE INTRĂ SUB INCIDENȚA TITLULUI V CAPITOLUL 4

1. Produsele chimice care provin din migrarea substanțelor din materiale de ambalare;
2. Produse compuse;
3. Organisme modificate genetic (OMG);
4. Hormoni de creștere, tireostatici, anumiți hormoni și B-agoniști.

ANEXA IV

LISTA BOLILOR ANIMALELOR ȘI ALE ANIMALELOR DE ACVACULTURĂ CU DECLARARE OBLIGATORIE, PRECUM ȘI A DĂUNĂTORILOR REGLEMENTAȚI, DE CARE ANUMITE REGIUNI POT FI RECUNOSCUTE CA FIIND INDEMNE

ANEXA IV-A

BOLI ALE ANIMALELOR ȘI ALE PEȘTILOR CARE FAC OBIECTUL DECLARĂRII OBLIGATORII, PENTRU CARE STATUTUL PĂRȚILOR ESTE RECUNOSCUT ȘI PENTRU CARE SE POT LUA DECIZII DE REGIONALIZARE

1. Febra aftoasă
2. Boala veziculoasă a porcului
3. Stomatita veziculoasă
4. Pesta cabalină africană
5. Pesta porcină africană
6. Boala limbii albastre
7. Gripa aviară patogenă
8. Boala Newcastle
9. Pesta bovină
10. Pesta porcină clasică
11. Pleuropneumonia contagioasă bovină
12. Pesta micilor rumegătoare
13. Variola ovină și caprină
14. Febra Văii de Rift
15. Dermatoza nodulară contagioasă
16. Encefalomielita ecvină venezueleană
17. Morva
18. Durina
19. Encefalomielita enterovirală
20. Necroza hematopoietică infecțioasă (NHI)
21. Septicemia hemoragică virală (SHV)
22. Anemia infecțioasă a somonului (AIS)
23. Bonamia ostreae
24. Marteilia refringens

ANEXA IV-B

RECUNOAȘTEREA STATUTULUI PRIVIND DĂUNĂTORII SAU A ZONELOR INDEMNE DE DĂUNĂTORI

A. Recunoașterea statutului privind dăunătorii

Fiecare parte întocmește și comunică o listă a dăunătorilor reglementați pe baza următoarelor principii:

1. Dăunători a căror prezență nu a fost constatată în nicio parte a teritoriului său;
2. Dăunători a căror prezență a fost constatată în orice parte a teritoriului său și care sunt sub control oficial;
3. Dăunători a căror prezență a fost constatată în orice parte a teritoriului său, care sunt sub control oficial și pentru care sunt stabilite zone indemne de dăunători.
4. Orice modificare a listei statutului privind dăunătorii va fi imediat notificată celeilalte părți, cu excepția cazului în care se notifică altfel organizației internaționale competente.

B. Recunoașterea zonelor indemne de dăunători

Părțile recunosc conceptul de zone indemne de dăunători, precum și aplicarea acestuia în ceea ce privește standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare relevante.

ANEXA V

REGIONALIZARE/ZONARE ȘI ZONE INDEMNE DE DĂUNĂTORI

A. Boli ale animalelor și ale animalelor de acvacultură

1. Boli ale animalelor

Baza de recunoaștere a statutului de boală a animalelor al unui teritoriu sau al unei regiuni dintr-o parte este Codul sanitar pentru animale terestre al OIE. Baza pentru deciziile de regionalizare pentru o boală a animalelor este Codul sanitar pentru animale terestre al OIE.

2. Boli ale animalelor de acvacultură

Baza pentru deciziile de regionalizare pentru bolile animalelor de acvacultură este Codul sanitar pentru animale acvatice al OIE.

B. Dăunători

Criteriile pentru stabilirea zonelor indemne de dăunători sau a zonelor protejate pentru anumiți dăunători sunt în conformitate cu dispozițiile:

— standardului internațional FAO pentru măsuri fitosanitare nr. 4 privind cerințele pentru stabilirea zonelor indemne de dăunători și definițiile SIMF relevante.

C. Criterii pentru recunoașterea statutului special pentru bolile animalelor dintr-un teritoriu sau dintr-o regiune a unei părți

1. În cazul în care partea importatoare consideră că teritoriul său sau o parte din teritoriul său este indemn(ă) de o boală a animalelor, alta decât cele enumerate în anexa IV-A la prezentul acord, aceasta prezintă părții exportatoare documente justificative corespunzătoare, precizând în special următoarele criterii:

— natura bolii și istoricul apariției sale pe teritoriul său;

— rezultatele testelor de supraveghere bazate pe investigații serologice, microbiologice, patologice sau epidemiologice și pe faptul că boala trebuie notificată, în temeiul legii, autorităților competente;

— perioada în care s-a efectuat supravegherea;

— dacă este cazul, perioada în care a fost interzisă vaccinarea împotriva bolii și zona geografică în care a fost instituită această interdicție;

— regulile care permit controlarea absenței bolii.

2. Garanțiile suplimentare, generale sau specifice, care pot fi solicitate de partea importatoare trebuie să nu le depășească pe cele pe care partea importatoare le pune în aplicare la nivel național.

3. Părțile se informează reciproc cu privire la orice schimbare a criteriilor menționate la punctul 1 din prezenta parte cu privire la boală. Garanțiile suplimentare definite în conformitate cu punctul 2 din prezenta parte pot, în baza acestei notificări, să fie modificate sau retrase de către Subcomitetul SPS.

ANEXA VI

AUTORIZAREA PROVIZORIE A UNITĂȚILOR

Condiții și dispoziții pentru autorizarea provizorie a unităților

1. Autorizarea provizorie a unităților înseamnă că partea importatoare, în scopul importului, autorizează provizoriu unitățile din partea exportatoare pe baza garanțiilor adecvate furnizate de partea respectivă fără a efectua o inspecție individuală prealabilă a diferitelor unități, în conformitate cu dispozițiile de la punctul 4 din prezenta anexă. Modalitățile și condițiile menționate la punctul 4 din prezenta anexă se utilizează pentru modificarea sau completarea listelor prevăzute la alineatul (2) din prezenta anexă pentru a ține seama de noi cereri și garanții primite. Verificarea poate face parte din procedură în conformitate cu dispozițiile de la punctul 4 litera (d) numai în ceea ce privește lista inițială de unități.

2. Aprobarea provizorie va fi solicitată inițial pentru următoarele categorii de unități

2.1. Unități pentru produse de origine animală destinate consumului uman:

— Abatoare pentru carnea proaspătă de ungulate domestice, păsări de curte, lagomorfe și vânat de crescătorie (anexa III-A, partea 1)

— Unități care manipulează vânat;

— Unități de tranșare;

— Unități pentru carnea tocată, preparatele din carne, carnea separată mecanic și produsele din carne;

— Centre de purificare și de expediere a moluștelor bivalve vii;

— Unități pentru:

— produse din ouă;

— produse lactate;

— produse pescărești;

— stomacuri, vezici și intestine tratate;

— gelatină și colagen;

— ulei de pește;

— Nave-fabrică;

— Nave-frigorifice.

2.2. Unitățile autorizate sau înregistrate care produc subproduse de origine animală și principalele categorii de subproduse de origine animală care nu sunt destinate consumului uman:

Tipul de unități și fabrici autorizate sau înregistrate	Produsul
Abatoare	Subproduse de origine animală utilizate în hrana pentru animalele de blană
	Subproduse de origine animală pentru producerea hranei pentru animale de companie
	Sânge și produse din sânge de la ecvidee destinate utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Piei proaspete sau refrigerate de ungulate
	Subproduse de origine animală pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
Fabrici de produse lactate	Lapte, produse pe bază de lapte și produse derivate din lapte
	Colostru și produse pe bază de colostru

Tipul de unități și fabrici autorizate sau înregistrate	Produsul
Alte instalații pentru colectarea sau manipularea subproduselor de origine animală (și anume, materiale neprelucrate/netratate)	Sânge și produse din sânge de la ecvidee destinate utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Produse din sânge netratate, cu excepția celor provenite de la ecvidee, pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Produse din sânge tratate, cu excepția celor provenite de la ecvidee, pentru fabricarea de produse derivate destinate utilizărilor în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Piei proaspete sau refrigerate de ungulate
	Păr de porc provenind din țări terțe sau din regiuni ale acestora care sunt indemne de pestă porcină africană
	Oase și produse din oase (cu excepția făinii de oase), coarne și produse din coarne (cu excepția făinii de coarne) și copite și produse din copite (cu excepția făinii de copite) destinate utilizării în alte scopuri decât ca materii prime furajere, îngrășăminte organice sau amelioratori de sol
	Coarne și produse din coarne, cu excepția făinii de coarne și copite și produse din copite, cu excepția făinii de copite, destinate producției de îngrășăminte organice sau de amelioratori de sol
	Gelatină nedestinată consumului uman, utilizată în industria fotografică
	Lână și păr
	Pene, părți de pene și puf tratate
Instalații de prelucrare	Proteine animale prelucrate, inclusiv amestecuri și produse, altele decât hrana pentru animale de companie care conține astfel de proteine
	Produse din sânge care ar putea fi utilizate ca materii prime furajere
	Piei brute și prelucrate tratate de ungulate
	Piei brute și prelucrate tratate de rumegătoare și de ecvidee (21 de zile)
	Păr de porc provenind din țări terțe sau din regiuni ale acestora care nu sunt indemne de pestă porcină africană
	Ulei de pește destinat utilizării ca materie primă furajeră sau destinat utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Grăsimi topite destinate utilizării ca materii prime furajere
	Grăsimi topite destinate anumitor scopuri în afara lanțului alimentar animal pentru animalele de fermă
	Gelatină sau colagen destinată (destinat) utilizării ca materie primă furajeră sau destinată (destinat) utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Proteine hidrolizate, fosfat dicalcic sau fosfat tricalcic destinat utilizării ca materie primă furajeră sau destinat utilizărilor în afara lanțului alimentar animal
	Subproduse apicole destinate exclusiv utilizării în apicultură
	Derivați de grăsime destinați utilizării în afara lanțului alimentar animal
	Derivați de grăsime destinați utilizării ca hrană pentru animale sau în afara lanțului alimentar animal
	Produse din ouă care ar putea fi utilizate ca materii prime furajere
Instalațiile de producere a hranei pentru animale de companie (inclusiv instalații de fabricare a produselor de ros pentru câini și a subproduselor aromatizante de origine animală)	Conserve de hrană pentru animale de companie
	Hrană pentru animale de companie prelucrată, alta decât conserve de hrană pentru animale de companie
	Produse de ros pentru câini
	Hrană pentru animale de companie neprelucrată, destinată vânzării directe
	Subproduse aromatizante de origine animală utilizate la fabricarea hranei pentru animale de companie
Instalații de transformare a trofeelor de vânătoare	Trofee de vânătoare tratate și alte preparate de păsări și ungulate, constând exclusiv în oase, coarne, copite, gheare, coarne de cerb, dinți și piei
	Trofee de vânătoare sau alte preparate de păsări și ungulate care constau în părți întregi care nu au fost tratate
Instalații sau unități de fabricare a produselor intermediare	Produse intermediare
Îngrășământ și amelioratori de sol	Proteine animale prelucrate, inclusiv amestecuri și produse, altele decât hrana pentru animale de companie care conține astfel de proteine
	Gunoi de grajd prelucrat, produse derivate din gunoi de grajd prelucrat și guano de la lilieci
Depozitarea produselor derivate	Toate produsele derivate

3. Partea importatoare întocmește liste cu unitățile autorizate provizoriu, astfel cum se menționează la punctele 2.1 și 2.2, și pune aceste liste la dispoziția publicului.

4. Condiții și proceduri pentru autorizarea provizorie:

(a) În cazul în care importul produsului de origine animală în cauză din partea exportatoare a fost autorizat de către partea importatoare, iar condițiile de import și cerințele de certificare relevante pentru produsele în cauză au fost stabilite;

(b) În cazul în care autoritatea competentă a părții exportatoare a furnizat părții importatoare garanții satisfăcătoare că unitățile care figurează pe lista sa sau pe listele sale îndeplinesc cerințele de sănătate relevante ale părții importatoare și a autorizat în mod oficial unitatea care figurează pe listele pentru export către partea importatoare;

(c) În cazul nerespectării garanțiilor menționate, autoritatea competentă a părții exportatoare trebuie să aibă o putere reală de a suspenda activitățile de export către partea importatoare dintr-o unitate pentru care respectiva autoritate a oferit garanții;

(d) Verificarea în conformitate cu dispozițiile articolului 164 din prezentul acord de către partea importatoare poate face parte din procedura de autorizare provizorie. Această verificare se referă la structura și la organizarea autorității competente responsabile cu autorizarea unității, precum și la competențele de care dispune autoritatea competentă respectivă și la garanțiile pe care le poate oferi în ceea ce privește punerea în aplicare a regulilor părții importatoare. Verificarea poate include inspecția la fața locului a unui anumit număr reprezentativ de unități care figurează pe lista sau pe listele furnizate de partea exportatoare.

(e) Pe baza rezultatelor verificării menționate la litera (d) de la prezentul punct, partea importatoare poate modifica lista existentă a unităților.

ANEXA VII

PROCESUL DE RECUNOAȘTERE A ECHIVALENȚEI

1. Principii

(a) Echivalența poate fi determinată pentru o măsură individuală sau pentru un grup de măsuri sau un sistem legat de un anumit produs, de anumite categorii de produse sau de toate produsele;

(b) Examinarea de către partea importatoare a unei cereri de recunoaștere a echivalenței măsurilor referitoare la un anumit produs al părții exportatoare nu este un motiv pentru a perturba comerțul sau pentru a suspenda importurile în curs de produs în cauză de la partea exportatoare;

(c) Procesul de recunoaștere a echivalenței măsurilor este un proces interactiv între partea exportatoare și partea importatoare. Procesul constă într-o demonstrare obiectivă a echivalenței măsurilor individuale de către partea exportatoare și într-o evaluare obiectivă a echivalenței în vederea unei posibile recunoașteri a echivalenței de către partea importatoare;

(d) Recunoașterea finală a echivalenței măsurilor relevante ale părții exportatoare intră exclusiv în competența părții importatoare.

2. Condiții prealabile

(a) Procesul depinde de starea de sănătate sau de statutul privind dăunătorii, de lege și de eficacitatea sistemului de inspecție și de control legat de produs în partea exportatoare. În acest scop, se ia în considerare legislația referitoare la sectorul în cauză, precum și structura autorității competente a părții exportatoare, piramida ierarhică, autoritatea, procedurile operaționale și resursele și eficacitatea autorităților competente în ceea ce privește sistemele de inspecție și de control, inclusiv nivelul de asigurare a respectării măsurilor referitoare la produs, și regularitatea și rapiditatea fluxului de informații către partea importatoare în cazul pericolelor identificate. Această recunoaștere poate fi susținută prin documentație, verificare și documente, rapoarte și informații referitoare la experiență, evaluare și verificări anterioare;

(b) Părțile pot iniția procesul de recunoaștere a echivalenței în conformitate cu articolul 159 din prezentul acord.

(c) Partea exportatoare inițiază procesul doar atunci când nicio măsură de salvgardare impusă de partea importatoare nu se aplică părții exportatoare în ceea ce privește produsul.

3. Procesul

(a) Partea exportatoare inițiază procesul prin prezentarea către partea importatoare a unei cereri pentru recunoașterea echivalenței unei măsuri individuale sau a unor grupuri de măsuri sau a unui regim pentru un produs, pentru o categorie de produse dintr-un sector sau subsector sau pentru toate produsele;

(b) Atunci când este cazul, această cerere include, de asemenea, cererea și documentele necesare pentru aprobarea de către partea importatoare, pe baza echivalenței, a oricărui program sau plan al părții exportatoare cerut de partea importatoare în ceea ce privește măsurile sau regimurile descrise la litera (a) de la prezentul punct, ca o condiție pentru a permite importul respectivului produs sau al unei categorii de produse;

(c) Cu această cerere, partea exportatoare:

(i) explică importanța pentru comerț a produsului respectiv sau a unei categorii de produse;

(ii) identifică măsura (măsurile) individuală (individuale) pe care poate să o (le) respecte din totalul măsurilor exprimate în condițiile de import ale părții importatoare aplicabile produsului respectiv sau unei categorii de produse;

(iii) identifică măsura (măsurile) individuală (individuale) pentru care vrea să obțină echivalența din totalul măsurilor exprimate în condițiile de import ale părții importatoare, aplicabile produsului respectiv sau unei categorii de produse;

(d) Ca răspuns la această cerere, partea importatoare explică obiectivul global și individual și raționamentul care stă la baza măsurii (măsurilor) sale, inclusiv identificarea riscului;

(e) Cu această explicație, partea importatoare informează partea exportatoare cu privire la relația dintre măsurile sale interne și condițiile de import pentru produsul respectiv;

(f) Partea exportatoare demonstrează în mod obiectiv părții importatoare că măsurile pe care le-a identificat sunt echivalente cu condițiile de import pentru produsul respectiv sau pentru o categorie de produse;

(g) Partea importatoare evaluează în mod obiectiv demonstrarea echivalenței de către partea exportatoare;

(h) Partea importatoare concluzionează dacă echivalența este realizată sau nu;

(i) Partea importatoare oferă părții exportatoare o explicație completă și date justificative pentru concluziile și decizia sa în cazul în care acest lucru este solicitat de către partea exportatoare;

4. Demonstrarea echivalenței măsurilor de către partea exportatoare și evaluarea acestei demonstrații de către partea importatoare

(a) Partea exportatoare demonstrează în mod obiectiv echivalența pentru fiecare dintre măsurile identificate ale părții importatoare exprimate în condițiile sale de import. Atunci când este cazul, se demonstrează în mod obiectiv echivalența pentru orice plan sau program solicitat de către partea importatoare ca o condiție pentru a permite importul (de exemplu, plan pentru reziduuri);

(b) Demonstrarea și evaluarea obiective în acest context ar trebui să se bazeze, pe cât posibil, pe:

— standarde recunoscute la nivel internațional; și/sau standarde bazate pe dovezi științifice corespunzătoare; și/sau

— evaluarea riscurilor; și/sau

— documente, rapoarte și informații referitoare la experiență, evaluare și verificări anterioare; și

— statutul juridic sau nivelul statutului administrativ al măsurilor; și

— nivelul de punere în aplicare și de executare, în special pe baza:

— rezultatelor corespunzătoare și relevante ale programelor de supraveghere și de monitorizare;

— rezultatelor inspecției părții exportatoare;

— rezultatelor analizei realizate cu metodele de analiză recunoscute;

— rezultatelor verificărilor și controlului importurilor realizate de către partea importatoare;

— rezultatelor autorităților competente ale părții exportatoare; și

— experiențelor anterioare.

5. Concluziile părții importatoare

În cazul în care partea importatoare ajunge la o concluzie negativă, aceasta oferă părții exportatoare o explicație detaliată și motivată.

6. Pentru plante sau produse vegetale, echivalența privind măsurile fitosanitare se bazează pe condițiile prevăzute la articolul 159 alineatul (6) din prezentul acord.

ANEXA VIII

CONTROALELE LA IMPORT ȘI TAXELE DE INSPECȚIE

A. Principiile controalelor la import

Controalele la import constau în controale ale documentelor, controale ale identității și controale fizice.

În ceea ce privește animalele și produsele de origine animală, controalele fizice și frecvența acestora se bazează pe nivelul de risc asociat cu aceste importuri.

În desfășurarea controalelor pentru sănătatea plantelor, partea importatoare se asigură că plantele, produsele vegetale și alte obiecte sunt inspectate cu meticulozitate pe o bază oficială, fie în întregime, fie prin inspectarea unui eșantion reprezentativ, pentru a se asigura că acestea nu sunt contaminate de dăunători.

În cazul în care controalele scot la iveală neconformitatea cu standardele și/sau cerințele relevante, partea importatoare ia măsuri oficiale proporționale cu riscul implicat. Ori de câte ori este posibil, importatorul sau reprezentantul acestuia are acces la lot și posibilitatea de a oferi orice informație relevantă pentru a ajuta partea importatoare să ia o decizie finală privind lotul. O astfel de decizie trebuie să fie proporțională cu nivelul de risc asociat unor astfel de importuri.

B. Frecvența controalelor fizice

B.1. Importul de animale și produse de origine animală în Regatul Unit și Republica Moldova

Tipul de control la frontieră	Rata frecvenței
1. Controale ale documentelor	100%
2. Controale ale identității	100%
3. Controale fizice	
Animale vii 100%	100%
Produse din categoria I	20%
Carne proaspătă inclusiv organe comestibile și produse de bovine, ovine, caprine, porcine și ecvidee definite în Directiva 64/433/CEE a Consiliului din 26 iunie 1964 privind condițiile de sănătate pentru producerea și marcarea de carne proaspătă, astfel cum a fost modificată.	
Produse din pește în containere închise ermetic destinate menținerii acestora la temperatura mediului ambiant, pește proaspăt și congelat și produse pescărești uscate și/sau sărate	
Ouă întregi	
Untură și grăsimi topite	
Intestine de animale	
Ouă pentru incubație	
Produse din categoria II	50%
Carne de pasăre și produse din carne de pasăre	
Carne de iepure, carne de vânat (sălbatic/de crescătorie) și produse din acestea Lapte și produse lactate pentru consumul uman	
Produse din ouă	
Proteine animale prelucrate destinate consumului uman (100% pentru primele șase loturi în vrac) - Directiva 92/118/CEE a Consiliului din 17 decembrie 1992 de stabilire a condițiilor de sănătate publică și animală care reglementează schimburile și importurile în Comunitate de produse care nu intră sub incidența condițiilor menționate, stabilite de reglementările comunitare specifice prevăzute de anexa A capitolul I la Directiva 89/662/CEE și, în ceea ce privește agenții patogeni, la Directiva 90/425/CEE, astfel cum a fost modificată.	
Alte produse pescărești decât cele specificate în Decizia 2006/766/CE a Comisiei din 6 noiembrie 2006 de stabilire a listelor țărilor terțe și a teritoriilor din care se autorizează importurile de moluște bivalve, echinoderme, tunicieri, gasteropode marine și produse pescărești, astfel cum a fost modificată.	
Moluște bivalve	
Miere	
Proteine animale prelucrate (ambalate)	
Proteine animale prelucrate nedestinate consumului uman (în vrac)	100% pentru primele șase loturi (capitolul II punctele 10 și 11 din anexa VII la Regulamentul (CE) nr. 1774/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 octombrie 2002 de stabilire a normelor sanitare privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman, astfel cum a fost modificată).

B.2. Importul de alimente de origine non-animală în Regatul Unit și Republica Moldova

— Ardei iuți *(Capsicum annuum),* măcinați sau pulverizați — ex 0904 20 90 — Produse pe bază de ardei iuți (curry) — 0910 91 05	De exemplu, 0904 20 90, 0910 91 05, 0910 30 00 (*Produse alimentare - condiment uscate*), 10 % pentru coloranții Sudan din
— *Curcuma longa* (curcumă) — 0910 30 00 *(Alimente* — mirodenii uscate) — Ulei de palmier roșu — ex 1511 10 90	toate țările terțe De exemplu, 1511 10 90, 50% pentru coloranții Sudan din Ghana, 10% pentru coloranții Sudan din toate celelalte state terțe

B.3. Importul de plante, produse vegetale și alte obiecte în Regatul Unit și Republica Moldova

Pentru plante, produse vegetale și alte obiecte enumerate în anexa V partea B la Directiva 2000/29/CE:

Partea importatoare efectuează controale pentru a verifica starea fitosanitară a lotului (loturilor).

Ar putea să se reducă frecvența controalelor la import privind sănătatea plantelor pentru produsele reglementate, cu excepția plantelor, produselor vegetale și altor obiecte definite în conformitate cu Regulamentul (CE) nr 1756/2004 din 11 octombrie 2004 de stabilire a condițiilor specifice privind mijloacele de probă solicitate și criteriile referitoare la tipul și nivelul de reducere a controalelor fitosanitare ale anumitor plante, produse vegetale sau alte obiecte enumerate la anexa V partea B la Directiva 2000/29/CE.

ANEXA IX

CERTIFICARE

A. Principii de certificare

Plante, produse vegetale și alte obiecte:

În ceea ce privește certificarea plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte, autoritățile competente aplică principiile stabilite în standardele internaționale pentru măsuri fitosanitare relevante

Animale și produse de origine animală:

1. Autoritățile competente ale părților se asigură că certificatorii dețin cunoștințe satisfăcătoare de legislație veterinară în ceea ce privește animalele sau produsele de origine animală care urmează să fie certificate și, în general, că aceștia sunt informați cu privire la reglementările care trebuie respectate la redactarea și emiterea certificatelor și, dacă este necesar, la natura și amploarea anchetelor, a testelor sau a examenelor care ar trebui efectuate înainte de certificare.

2. Certificatorii nu trebuie să certifice date de care nu au cunoștință personal sau pe care nu le pot verifica.

3. Certificatorii nu trebuie să semneze certificate în alb sau incomplete sau certificate referitoare la animale sau produse de origine animală pe care nu le-au inspectat sau care nu mai sunt sub controlul lor. În cazul în care un certificat este semnat pe baza altui certificat sau atestat, certificatorul trebuie să se afle în posesia ultimului dintre aceste documente înainte de a semna.

4. Un certificator poate certifica date care au fost:

(a) constatate pe baza punctelor 1-3 din prezenta anexă de către o altă persoană autorizată de către autoritatea competentă și care acționează sub controlul autorității respective, cu condiția ca certificatorul să poată verifica exactitatea datelor; sau

(b) obținute în contextul programelor de monitorizare, prin trimitere la sisteme de asigurare a calității recunoscute oficial sau prin intermediul unui sistem de supraveghere epidemiologică în cazul în care acest lucru este autorizat de legislația veterinară.

5. Autoritățile competente ale părților iau toate măsurile necesare pentru a asigura integritatea certificării. În special ele se asigură că certificatorii pe care i-au desemnat:

(a) au un statut care le asigură imparțialitatea și nu au niciun interes comercial direct pentru animalele sau produsele care fac obiectul certificării sau pentru exploatațiile sau unitățile de unde provin acestea; și

(b) sunt în deplină cunoștință de cauză referitor la semnificația conținutului fiecărui certificat pe care îl semnează.

6. Certificatele se redactează pentru se a asigura că un anumit certificat se referă la un anumit lot, într-o limbă înțeleasă de către certificator și cel puțin într-una din limbile oficiale ale părții importatoare, astfel cum s-a stabilit în partea C din prezenta anexă.

Data semnării certificatului nu poate fi ulterioară datei expedierii lotului (loturilor).

7. Fiecare autoritate competentă este în măsură să stabilească legătura dintre certificate și certificatorul relevant și se asigură că o copie a tuturor certificatelor emise este disponibilă pentru o perioadă de timp pe care urmează să o stabilească respectiva autoritate competentă.

8. Fiecare parte introduce controalele și ia măsurile de control care sunt necesare pentru prevenirea emiterii de certificări false sau înșelătoare și a întocmirii sau a utilizării frauduloase a certificatelor pretinse a fi emise în baza legislației veterinare.

9. Fără a aduce atingere eventualelor proceduri judiciare sau sancțiuni judiciare, autoritățile competente efectuează investigații sau controale și iau măsurile corespunzătoare pentru sancționarea oricăror cazuri de certificare falsă sau înșelătoare care le sunt aduse la cunoștință. Astfel de măsuri pot să includă suspendarea temporară din funcție a certificatorilor până la finalizarea anchetei. În special:

(a) în cazul în care se constată, în cursul controalelor, că un certificator a emis cu bună știință un certificat fraudulos, autoritatea competentă ia toate măsurile necesare pentru a se asigura, în măsura în care acest lucru este posibil, că persoana în cauză nu poate repeta infracțiunea;

(b) în cazul în care se constată, în cursul controalelor, că o persoană sau o întreprindere a utilizat în mod fraudulos un certificat oficial sau l-a modificat, autoritatea competentă ia toate măsurile necesare pentru a se asigura, în măsura în care acest lucru este posibil, că persoana sau întreprinderea în cauză nu poate repeta infracțiunea. Aceste măsuri pot include refuzul de a emite un certificat oficial persoanei sau întreprinderii în cauză.

B. Certificatul menționat la articolul 162 alineatul (2) litera (a) din prezentul acord.

Fără a aduce atingere dreptului părții importatoare de a întocmi certificate pentru a reflecta nivelurile sale de protecție, certificatul poate fi discutat în comun de către părți, inclusiv prin intermediul subcomitetului SPS.

Atestatul de sănătate din certificat reflectă statutul echivalenței produsului în cauză. Atestatul de sănătate prevede respectarea standardelor de producție ale părții exportatoare recunoscute echivalente de către partea importatoare.

C. Limbi oficiale pentru certificare

1. Importul în Regatul Unit. Plante, produse vegetale și alte obiecte:

Certificatele se redactează într-o limbă înțeleasă de către certificator și cel puțin într-una din limbile oficiale ale părții importatoare.

Animale și produse de origine animală:

Certificatul de sănătate trebuie să fie redactat cel puțin într-una din limbile oficiale ale Regatului Unit.

2. Importul în Republica Moldova

Certificatul de sănătate trebuie redactat în limba oficială a Republicii Moldova.

———

ANEXA X

STATUTUL ECHIVALENȚEI

[…]

ANEXA XI

LISTA REZERVELOR PRIVIND DREPTUL DE STABILIRE;

LISTA DE ANGAJAMENTE PRIVIND PRESTAREA TRANSFRONTALIERĂ DE SERVICII;

LISTA DE REZERVE PRIVIND PERSONALUL CHEIE, STAGIARII CU STUDII SUPERIOARE ȘI VÂNZĂTORII PROFESIONIȘTI;

LISTA DE REZERVE PRIVIND PRESTATORII DE SERVICII PE BAZĂ DE CONTRACT ȘI PROFESIONIȘTII INDEPENDENȚI

Regatul Unit

1. Lista rezervelor privind dreptul de stabilire: Anexa XI-A

2. Lista de angajamente privind prestarea transfrontalieră de servicii: Anexa XI-B

3. Lista de rezerve privind personalul cheie, stagiarii cu studii superioare și vânzătorii profesioniști: Anexa XI-C

4. Lista de rezerve privind prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți: ANEXA XI-D

Republica Moldova

5. Lista rezervelor privind dreptul de stabilire: Anexa XI-E

6. Lista de angajamente privind prestarea transfrontalieră de servicii: Anexa XI-F

7. Lista de rezerve privind personalul cheie, stagiarii cu studii superioare și vânzătorii profesioniști: Anexa XI-G

8. Lista de rezerve privind prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți: Anexa XI-H

Se utilizează următoarea abreviere în sensul anexelor XI-A, XI-B, XI-C, XI-D:
UK Regatul Unit

Se utilizează următoarea abreviere în sensul anexelor XI-E, XI-F, XI-G, XI-H:
MD Republica Moldova

ANEXA XI-A

LISTA DE REZERVE PRIVIND DREPTUL DE STABILIRE (Regatul Unit)

1. Lista de rezerve de mai jos indică activitățile economice pentru care rezervele privind tratamentul național sau tratamentul cel mai favorabil din partea Regatului Unit în temeiul articolului 180 alineatul (2) al prezentului acord se aplică prezențelor comerciale și investitorilor din Republica Moldova.

Lista cuprinde următoarele elemente:

(a) o listă de rezerve orizontale care se aplică tuturor sectoarelor sau subsectoarelor;

(b) o listă de rezerve specifice anumitor sectoare sau subsectoare care indică sectorul sau subsectorul în cauză, precum și rezerva (rezervele) aplicabilă (aplicabile).

O rezervă care corespunde unei activități care nu este liberalizată (neconsolidată) se exprimă după cum urmează: „Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate".

2. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din acord, lista de mai jos nu include măsurile privind subvențiile acordate de părți.

3. Drepturile și obligațiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

4. În conformitate cu articolul 180 din prezentul acord, cerințele nediscriminatorii, cum ar fi cele referitoare la forma juridică sau obligația de a obține licențe sau permise aplicabile tuturor furnizorilor care operează pe teritoriu fără a face distincție pe bază de cetățenie, reședință sau criterii echivalente, nu sunt enumerate în această anexă, deoarece acestea nu sunt afectate de către acord.

5. În cazul în care Regatul Unit menține o rezervă care prevede ca un furnizor de servicii să fie cetățean, rezident permanent sau să aibă reședință pe teritoriul său ca o condiție pentru a furniza servicii pe teritoriul său, o rezervă enumerată în anexa XI-C la prezentul acord va funcționa ca o rezervă cu privire la dreptul de stabilire în temeiul prezentei anexe, în măsura în care se aplică.

Rezerve orizontale

Națiunea cea mai favorizată

Regatul Unit își rezervă dreptul de a adopta sau de a menține orice măsură care

acordă un tratament diferențiat unei țări în temeiul oricărui acord bilateral sau multilateral, existent sau viitor, care:

(a) creează o piață internă a serviciilor și investițiilor;

(b) acordă dreptul de stabilire; sau

(c) prevede apropierea legislației într-unul sau în mai multe sectoare economice.

O piață internă a serviciilor și a investițiilor înseamnă o zonă fără frontiere interne în care este garantată libera circulație a serviciilor, a capitalurilor și a persoanelor.

Dreptul de stabilire reprezintă obligația de a suprima practic toate barierele din calea stabilirii între părțile participante la acordul de integrare economică regională, prin intrarea în vigoare a respectivului acord. Dreptul de stabilire include dreptul cetățenilor părților participante la acordul de integrare economică regională de a înființa și a exploata întreprinderi în aceleași condiții ca cele stabilite pentru cetățeni în dreptul intern al țării în care se efectuează o astfel de stabilire.

Apropierea legislației înseamnă:

(a) alinierea legislației uneia sau mai multora dintre părțile la acordul de integrare economică regională la legislația celeilalte sau celorlalte părți la respectivul acord; sau

(b) încorporarea legislației comune în dreptul intern al părților la acordul de integrare economică regională.

O astfel de aliniere sau încorporare are loc și se consideră că a avut loc numai din momentul în care a fost adoptată în cadrul dreptului național al părții sau al părților la acordul de integrare economică regională.

Utilități publice

Activitățile economice considerate utilități publice la nivel național sau local pot face obiectul unor monopoluri publice sau al unor drepturi exclusive acordate operatorilor privați ([1]).

[1] Există servicii de utilități publice în sectoare cum ar fi servicii conexe celor de consultanță științifică și tehnică, serviciile de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor sociale și umanistice, serviciile de testare și analize tehnice, serviciile de protecție a mediului, serviciile de sănătate, serviciile de transport și servicii auxiliare tuturor modurilor de transport. Deseori, pentru aceste servicii se acordă drepturi exclusive operatorilor privați, de exemplu operatorilor care beneficiază de concesiuni din partea autorităților publice, sub rezerva anumitor obligații specifice referitoare la servicii. Având în vedere faptul că serviciile de utilități publice există deseori și la nivel subcentral, programarea sectorială detaliată și exhaustivă nu este practică. Această rezervă nu se aplică în telecomunicații și în serviciile din domeniul informaticii sau cele asociate acestora.

Tipuri de prezență comercială

Tratamentul acordat filialelor (societăților din Republica Moldova) constituite în conformitate cu legislația Regatului Unit și având sediul, administrația centrală sau principalul loc de desfășurare a activității pe teritoriul Regatului Unit nu se extinde la sucursalele sau agențiile stabilite în Regatul Unit de către societățile din Republica Moldova.

Rezerve sectoriale

B: *Pescuit și acvacultură*

Accesul la resursele biologice și la zonele de pescuit situate în apele maritime care se află sub suveranitatea sau jurisdicția Regatului Unit, precum și exploatarea acestora, pot fi limitate la navele de pescuit care arborează pavilionul Regatului Unit, cu excepția cazurilor în care se prevede altfel.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru achiziționarea de nave sub pavilion britanic, cu excepția cazului în care investiția de cel puțin 75% este deținută de cetățeni britanici și/sau de către companiile care în raport de cel puțin 75% sunt deținute de cetățeni britanici, în toate cazurile rezidenți și domiciliați în Regatul Unit. Navele trebuie gestionate, conduse și controlate din Regatul Unit.

C: *Industria extractivă*

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru persoane juridice controlate([1]) de către persoane fizice sau juridice dintr-o țară, care reprezintă mai mult de 5% din importurile de petrol sau gaze naturale ale Regatului Unit. Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru sucursale (este necesară constituirea).

D: *Industria producătoare*

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru persoane juridice controlate([2]) de către persoane fizice sau juridice dintr-o țară, care reprezintă mai mult de 5% din importurile de petrol sau gaze naturale ale Regatului Unit. Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru sucursale (este necesară constituirea).

([1]) O persoană juridică este controlată de o altă persoană fizică sau juridică/alte persoane fizice sau juridice dacă aceasta/acestea din urmă are/au competența să desemneze majoritatea directorilor săi sau să dirijeze în alt mod legal activitățile acesteia. În special, deținerea unui volum de peste 50% din participarea la capitalul propriu al unei persoane juridice se consideră a fi deținerea controlului.
([2]) O persoană juridică este controlată de o altă persoană fizică sau juridică/alte persoane fizice sau juridice dacă aceasta/acestea din urmă are/au competența să desemneze majoritatea directorilor săi sau să dirijeze în alt mod legal activitățile acesteia. În special, deținerea unui volum de peste 50% din participarea la capitalul propriu al unei persoane juridice se consideră a fi deținerea controlului.

Pentru producția, transportul și distribuția pe cont propriu de energie electrică, gaze naturale, abur și apă caldă ([1]) (cu excepția producției de energie electrică pe bază nucleară)

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru producția de energie electrică, transportul și distribuția energiei electrice pe cont propriu și producția de gaz și distribuția combustibililor gazoși.

Pentru producția, transportul și distribuția aburului și a apei calde

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru persoane juridice controlate([2]) de către persoane fizice sau juridice dintr-o țară, care reprezintă mai mult de 5% din importurile de petrol sau gaze naturale ale Regatului Unit. Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru sucursale (este necesară constituirea).

1. *Servicii pentru întreprinderi*

Servicii profesionale

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul în baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește consilierea juridică și serviciile de documentare și certificare juridică furnizate de membri ai profesiei juridice cărora le-au fost încredințate funcții publice, cum ar fi notarii, și cu privire la serviciile oferite de către executorii judecătorești, care sunt numiți printr-un act oficial al guvernului.

În vederea practicării dreptului intern, este necesar accesul deplin în barou, fapt ce poate fi supus unei cerințe de ședere.

Servicii de cercetare și dezvoltare

Pentru serviciile de cercetare și dezvoltare finanțate public, pot fi acordate drepturi și/sau autorizații exclusive numai resortisanților Regatului Unit și persoanelor juridice din Regatul Unit care au sediul în Regatul Unit.

([1]) Se aplică limitarea orizontală pentru serviciile de utilități publice.
([2]) O persoană juridică este controlată de o altă persoană fizică sau juridică/alte persoane fizice sau juridice dacă aceasta/acestea din urmă are/au competența să desemneze majoritatea directorilor săi sau să dirijeze în alt mod legal activitățile acesteia. În special, deținerea unui volum de peste 50% din participarea la capitalul propriu al unei persoane juridice se consideră a fi deținerea controlului.

Servicii de închiriere/leasing fără operatori

B: Referitoare la aeronave:

În ceea ce privește închirierea și leasingul de aeronave, deși pot fi acordate derogări pentru contractele de leasing pe termen scurt, aeronavele trebuie să aparțină fie unor persoane fizice care îndeplinesc criterii specifice privind cetățenia, fie unor persoane juridice care îndeplinesc criterii specifice privind proprietatea asupra capitalului și controlul acestuia (inclusiv cetățenia directorilor).

Alte servicii pentru întreprinderi

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul în baza clauzei națiunii celei mai favorizate pentru serviciile de furnizare de personal de asistență la domiciliu, alți lucrători în comerț sau industrie, asistență medicală și alt tip de personal. Este nevoie de reședință sau prezență comercială și pot exista cerințe privind cetățenia.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul cel mai favorabil pentru serviciile de investigație. Este nevoie de reședință sau prezență comercială și pot exista cerințe privind cetățenia.

2. Servicii de comunicații

Servicii de telecomunicații

Nicio obligație privind tratamentul național și clauza națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de radiodifuziune și televiziune. Prin radiodifuziune se înțelege lanțul neîntrerupt de transmisie necesar pentru distribuirea semnalelor programelor de televiziune și radio către publicul larg, fără a include însă legăturile de contribuție dintre operatori.

4. Servicii de distribuție

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește distribuția de arme, muniții și explozivi.

Pentru a exploata o farmacie și pentru a exploata o tutungerie, se aplică condiția de cetățenie și cerința de reședință.

6. *Servicii de mediu*

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește furnizarea de servicii referitoare la colectarea, tratarea și distribuția apei pentru utilizatorii casnici, industriali, comerciali și alții, inclusiv furnizarea de apă potabilă și gospodărirea apelor.

7. *Servicii financiare* ([1])

Numai firmele cu sediul social în Regatul Unit pot acționa ca depozitare ale activelor fondurilor de investiții. Stabilirea unei societăți de administrare specializate cu sediul central și sediul social în Regatul Unit este necesară pentru realizarea activităților de administrare a fondurilor comune de plasament și a societăților de investiții.

8. *Servicii de sănătate, sociale și de învățământ*

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de sănătate, sociale și de învățământ finanțate din fonduri publice.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate cu privire la alte servicii de sănătate umană finanțate din fonduri private.

În ceea ce privește serviciile de învățământ finanțate din fonduri private, se pot aplica condițiile privind cetățenia pentru majoritatea membrilor consiliului de administrație.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate cu privire la furnizarea de alte servicii de învățământ finanțate din fonduri private, ceea ce înseamnă altele decât cele clasificate ca fiind servicii de învățământ primar, secundar, superior și pentru adulți.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește furnizarea de servicii sociale finanțate din fonduri private, altele decât servicii legate de casele de odihnă și reabilitare și casele de bătrâni.

Nicio obligație privind tratamentul național și clauza națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește prestarea serviciilor de ambulanță cu finanțare privată sau a serviciilor unităților rezidențiale de îngrijire medicală cu finanțare privată, altele decât serviciile spitalicești.

([1]) Se aplică limitarea orizontală privind diferența de tratament între sucursale și filiale. Sucursalele străine pot primi o autorizație doar pentru a-și desfășura activitatea pe teritoriul Regatului Unit în condițiile prevăzute în legislația relevantă a Regatului Unit și, prin urmare, li se poate solicita să îndeplinească un anumit număr de cerințe prudențiale specifice.

10. *Servicii recreative, culturale și sportive*

Servicii sportive și alte servicii recreative

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de jocuri de noroc și pariuri. Pentru securitatea juridică, se clarifică faptul că nu se acordă accesul pe piață.

Biblioteci, arhive, muzee și alte servicii culturale

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește bibliotecile, arhivele, muzeele și alte servicii culturale.

11. *Transport*

Transport maritim

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul cel mai favorabil pentru stabilirea unei societăți înregistrate cu scopul de a exploata o flotă sub pavilionul național al Regatului Unit.

Transport pe căile navigabile interioare ([1])

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește transportul național de cabotaj. Măsurile bazate pe acordurile existente sau viitoare privind accesul la căile navigabile interioare rezervă unele drepturi de trafic pentru operatorii cu sediul în Regatul Unit și care îndeplinesc criteriile de cetățenie în ceea ce privește proprietatea.

Servicii de transport aerian

Condițiile care reglementează accesul reciproc la piețe în sectorul transportului aerian vor fi abordate într-un acord sau într-o înțelegere privind spațiul aerian comun dintre Republica Moldova și Regatul Unit.

Aeronavele utilizate de un transportator aerian din Regatul Unit trebuie să fie înregistrate în Regatul Unit. În ceea ce privește închirierea aeronavelor cu echipaj, aeronavele trebuie să fie proprietatea fie a unor persoane fizice care îndeplinesc criterii specifice privind cetățenia, fie a unor persoane juridice care îndeplinesc criterii specifice privind proprietatea asupra capitalului și controlul acestuia. Aeronavele trebuie să fie exploatate de transportatori aerieni aflați în proprietatea fie a unor persoane fizice care îndeplinesc criterii specifice privind cetățenia, fie a unor persoane juridice care îndeplinesc criterii specifice privind proprietatea asupra capitalului și controlul acestuia.

([1]) Inclusiv servicii auxiliare transportului pe căile navigabile interioare.

În ceea ce privește serviciile privind sistemele informatizate de rezervare (SIR), atunci când transportatorii aerieni din Regatul Unit nu beneficiază de un tratament echivalent ([1]) cu cel acordat în Regatul Unit de furnizorii de servicii SIR din afara Regatului Unit sau atunci când furnizorii de servicii SIR din Regatul Unit nu beneficiază de un tratament echivalent cu cel acordat în Regatul Unit de transportatorii aerieni din țări terțe, se pot lua măsuri de acordare a unui tratament echivalent de către furnizorii de servicii SIR din Regatul Unit către transportatorii aerieni din țări terțe sau respectiv, de către furnizorii de servicii SIR din țări terțe către transportatorii aerieni din Regatul Unit.

Transportul spațial și închirierea de vehicule aerospațiale

Nicio obligație privind tratamentul național și clauza națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de transport spațial și închirierea de vehicule aerospațiale.

Transport rutier

Pentru operațiunile de cabotaj este necesară constituirea ca societate (nu se acceptă sucursale). Se aplică cerința de reședință pentru managerul de transport.

14. Servicii energetice

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul în baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește persoanele juridice din Republica Moldova controlate ([2]) de persoane fizice sau juridice dintr-o țară care reprezintă peste 5% din importurile de petrol sau de gaze naturale ale Regatul Unit, cu excepția cazului în care Regatul Unit oferă accesul complet la acest sector persoanelor fizice sau juridice din această țară, în contextul unui acord de integrare economică încheiat cu țara respectivă.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul în baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește producerea de energie electrică pe bază

([1]) Tratamentul echivalent implică un tratament nediscriminatoriu al transportatorilor aerieni din Regatul Unit și al furnizorilor de servicii SIR din Regatul Unit.
([2]) O persoană juridică este controlată de o altă persoană fizică sau juridică/alte persoane fizice sau juridice dacă aceasta/acestea din urmă are/au competența să desemneze majoritatea directorilor săi sau să dirijeze în alt mod legal activitățile acesteia. În special, deținerea unui volum de peste 50% din participarea la capitalul propriu al unei persoane juridice se consideră a fi deținerea controlului.

nucleară și cu privire la prelucrarea combustibilului nuclear.

Certificarea unui operator al sistemului de transmisie care este controlat de o persoană fizică sau juridică/de persoane fizice sau juridice dintr-o țară terță sau din țări terțe poate fi refuzată în cazul în care operatorul nu a demonstrat că acordarea certificării nu va presupune un risc pentru securitatea aprovizionării cu energie într-un stat membru și/sau în Regatul Unit, în conformitate cu articolul 11 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și cu articolul 11 din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de transport al gazelor naturale prin conducte, altele decât serviciile de consultanță.

Nicio obligație privind tratamentul național și tratamentul pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile conexe distribuției de energie electrică, altele decât serviciile de consultanță.

ANEXA XI-B

LISTA DE ANGAJAMENTE PRIVIND SERVICIILE TRANSFRONTALIERE (REGATUL UNIT)

1. Lista de angajamente de mai jos indică sectoarele de servicii liberalizate de partea Regatul Unit în temeiul articolului 187 din acord și, prin intermediul rezervelor, limitările privind accesul pe piață și tratamentul național care se aplică serviciilor și prestatorilor de servicii din Republica Moldova în sectoarele respective. Listele cuprind următoarele elemente:

(a) o primă coloană în care se indică sectorul sau subsectorul în care angajamentul este asumat de către parte și domeniul de aplicare al liberalizării în care se aplică rezervele;

(b) o a doua coloană în care se descriu rezervele aplicabile.

În sectoarele sau subsectoarele care nu sunt menționate în lista de mai jos nu sunt asumate angajamente.

2. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991;

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver*1.0, 1998.

3. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerințele și procedurile de calificare, la standardele tehnice și la cerințele și procedurile de autorizare atunci când nu reprezintă o restricție a accesului pe piață sau a tratamentului național în înțelesul articolelor 185 și 186 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obținerii unei autorizații, obligații privind serviciile universale, necesitatea de a obține recunoașterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă, cerință nediscriminatorie că anumite activități nu pot fi efectuate în zonele de mediu protejate sau în zonelor de interes istoric și artistic), chiar dacă nu sunt enumerate, se aplică, în orice caz, pentru investitorii celeilalte Părți.

4. Lista de mai jos nu aduce atingere viabilității modului 1 în anumite sectoare și subsectoare de servicii și nu aduce atingere existenței monopolurilor publice și a unor drepturi exclusive astfel cum sunt descrise în lista de angajamente privind prezența comercială.

5. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din acord, lista de mai jos nu include măsurile privind subvențiile acordate de părți.

6. Drepturile și obligațiile care decurg din lista de angajamente nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă în mod direct drepturi persoanelor fizice sau juridice individuale.

7. Modul 1 și modul 2 se referă la modul de mijloacele de furnizare a serviciilor prevăzut la articolele 178 alineatul (13) literele (a) și respectiv (b) din prezentul acord.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
1. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI	
A. Servicii profesionale	
(a) Servicii juridice (CPC 861) ([1]) (cu excepția consilierii juridice și a serviciilor de documentare și certificare juridică furnizate de membri ai profesiei juridice cărora le-au fost încredințate funcții publice, precum notari)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(b) 1. Servicii de contabilitate și evidență contabilă	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute

([1]) Include consilierea juridică, reprezentarea juridică, arbitrajul și concilierea/medierea juridică și serviciile de documentare și certificare juridică. Furnizarea de servicii juridice este autorizată numai în ceea ce privește dreptul internațional public și dreptul oricărei jurisdicții în cadrul căreia prestatorul de servicii sau personalul acestuia este calificat să practice meseria de avocat și, la fel ca în cazul furnizării altor servicii, este condiționată de îndeplinirea cerințelor în materie de autorizare și a procedurilor aplicabile în jurisdicția relevantă a Regatului Unit. În cazul avocaților care furnizează servicii juridice ce țin de dreptul internațional public și dreptul străin, acestea pot lua forma, inter alia, respectării codurilor de etică locale, utilizării titlului obținut în țara de origine (cu excepția cazului în care a fost obținută echivalența cu titlul atribuit în Regatul Unit), cerințelor în materie de asigurare, simplei înregistrări pe lângă Baroul Regatului Unit sau admiterii simplificate în Baroul Regatului Unit printr-un test de aptitudini și un domiciliu legal sau profesional în Regatul Unit. Serviciile juridice care țin de dreptul britanic sau al jurisdicției relevante sunt furnizate, în principiu, de către sau prin intermediul unui avocat care deține toate calificările admis în barou în jurisdicția în cauză și care acționează personal. Prin urmare, pentru reprezentarea în fața instanțelor și a altor autorități competente în Regatul Unit ar putea fi necesară admiterea deplină în baroul Regatului Unit, din moment ce implică practicarea dreptului de procedură intern.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(CPC 86212 alta decât „servicii de audit”, CPC 86213, CPC 86219 și CPC 86220)	Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(b) 2. Servicii de audit (CPC 86211 și 86212, altele decât serviciile de contabilitate)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de consiliere fiscală (CPC 863) ([1])	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(d) Servicii de arhitectură și (e) Servicii de planificare urbană și arhitectură peisagistică (CPC 8671 și CPC 8674)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(f) Servicii de inginerie; și (g) Servicii de inginerie integrată (CPC 8672 și CPC 8673)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Nu include serviciile de consultanță juridică și de reprezentare juridică în materie de fiscalitate, care se regăsesc la punctul 1.A.a). Servicii juridice.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(h) Servicii medicale (inclusiv serviciile psihologilor) și stomatologice (CPC 9312 și parte din CPC 85201)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(i) Servicii veterinare. (CPC 932)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de laborator veterinar și a serviciilor tehnice prestate chirurgilor veterinari, a consilierii de ordin general, a orientării și a furnizării de informații, de exemplu: nutriționale, comportamentale și de îngrijire a animalelor de companie. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(j) 1. Servicii prestate de moașe (parte din CPC 93191) 2. Servicii prestate de asistenți medicali, fizioterapeuți și personal paramedical (parte din CPC 93191)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(k) Vânzarea cu amănuntul de produse farmaceutice și vânzarea cu amănuntul de produse medicale și ortopedice (CPC 63211) și alte servicii furnizate de farmaciști ([1])	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Furnizarea de produse farmaceutice publicului larg, la fel ca furnizarea altor servicii, este condiționată de obținerea unei autorizații și de îndeplinirea cerințelor și procedurilor privind calificarea aplicabile în Regatul Unit.

([1]) Parte din CPC 85201, care se regăsește la punctul 1.A.h. Servicii medicale și stomatologice.

([2]) Serviciul respectiv se referă la profesia de agent imobiliar și nu aduce atingere niciunor drepturi și/sau restricții pentru persoanele fizice și juridice care achiziționează bunuri imobiliare.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
B. Servicii informatice și servicii conexe (CPC 84)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
C. Servicii de cercetare și dezvoltare	
(a) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor sociale și umaniste (CPC 852 cu excepția serviciilor furnizate de psihologi) ([1]) (b) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor naturale (CPC 851) și (c) Servicii de cercetare și dezvoltare interdisciplinare (CPC 853)	Pentru modurile 1 și 2 Pentru serviciile de cercetare și dezvoltare finanțate public, pot fi acordate drepturi și/sau autorizații exclusive numai resortisanților Regatului Unit și persoanelor juridice din Regatul Unit care au sediul în Regatul Unit.
D. Servicii imobiliare ([2])	
(a) Cu bunuri proprii sau concesionate (CPC 821)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(b) Pe bază de tarif sau contract (CPC 822)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute
E. Servicii de închiriere/leasing fără operatori	
(a) Referitoare la nave (CPC 83103)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(b) Referitoare la aeronave (CPC 83104)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Aeronavele utilizate de transportatorii aerieni din Regatul Unit trebuie să fie înregistrate în Regatul Unit. Pot fi acordate derogări pentru contractele de leasing pe termen scurt sau în situații excepționale.
(c) Referitoare la alte echipamente de transport (CPC 83101, CPC 83102 și CPC 83105)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(d) Referitoare la alte mașini și echipamente (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 și CPC 83109)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(f) Închiriere de echipamente de telecomunicații (CPC 7541)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
F. Alte servicii pentru întreprinderi	
(a) Servicii de publicitate (CPC 871)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(b) Cercetare de piață și sondaje de opinie (CPC 864)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de consultanță în management (CPC 865)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(d) Servicii legate de consultanța în management (CPC 866)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(e) Servicii de testări și analize tehnice (CPC 8676)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(f) Servicii de consiliere și consultanță conexe agriculturii, vânătorii și silviculturii (parte din CPC 881)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(g) Servicii de consiliere și consultanță privind pescuitul	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(parte din CPC 882)	Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(h) Servicii de consiliere și consultanță conexe industriei prelucrătoare (parte din CPC 884 și parte din CPC 885)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(i) 1. Servicii de recrutare de personal de conducere (CPC 87201)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(i) 2. Servicii de plasare (CPC 87202)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(i) 3. Servicii de furnizare de personal de secretariat (CPC 87203)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(j) 2. Servicii de securitate (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 și CPC 87305)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(k) Servicii conexe de consultanță științifică și tehnică	Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de explorare
(l) 5. Servicii de întreținere și reparare pentru produse din metal, pentru mașini (altele decât de birou), pentru echipamente (altele decât de transport și de birou) și pentru bunuri de uz personal și casnic ([1]) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 și CPC 8866)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(m) Servicii de curățenie a clădirilor (CPC 874)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(n) Servicii fotografice (CPC 875)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(o) Servicii de ambalare (CPC 876)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(p) Tipărire și publicare (CPC 88442)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(q) Servicii de organizare de congrese	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Serviciile de întreținere și reparare pentru echipamentele de transport (CPC 6112, 6122, 8867 și CPC 8868) se regăsesc la punctele l.F. l) 1-1.F.l) 4.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(CPC 8675)	Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(l) 1. Întreținerea și repararea navelor (parte din CPC 8868)	Pentru modul 1 Pentru nave de transport maritim: Neconsolidat. Pentru nave de transport pe căile navigabile interioare: Neconsolidat. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(l) 2. Întreținerea și repararea echipamentelor de transport feroviar (parte din CPC 8868)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(l) 3. Întreținerea și repararea autovehiculelor, motocicletelor, snow-mobilelor și a echipamentelor de transport rutier (CPC 6112, CPC 6122, parte din CPC 8867 și parte din CPC 8868)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(l) 4. Întreținerea și repararea aeronavelor și a părților acestora (parte din CPC 8868)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(parte din CPC 87909) (parte din CPC 87909)	Nu sunt prevăzute
(r) Altele	
(r) 1. Servicii de traduceri și interpretariat (CPC 87905)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(r) 2. Servicii de decorațiuni interioare și de design de specialitate (CPC 87907)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
r) 5. Servicii de copiere (CPC 87904) ([1])	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
r) 6. Servicii de consultanță în domeniul telecomunicațiilor (CPC 7544)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
r) 7. Servicii telefonice permanente (CPC 87903)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
2. SERVICII DE COMUNICAȚII	

([1]) Nu include serviciile de tipărire, care intră sub incidența CPC 88442 și se regăsesc la punctul 1.F p).

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
A. Servicii poștale și de curierat (Servicii legate de manipularea ([1]) obiectelor poștale ([2]), în conformitate cu următoarea listă de subsectoare, indiferent dacă au destinație internă sau externă:	
(i) Manipularea comunicărilor scrise adresate pe orice tip de suport fizic ([3]), inclusiv serviciile poștale hibride și poșta directă, (ii) Manipularea coletelor și pachetelor adresate ([4]), (iii) Manipularea produselor de presă adresate ([5]), (iv) Manipularea obiectelor menționate la punctele (i)-(iii) de mai sus ca poștă recomandată sau asigurată, (v) Servicii de curierat rapid ([6]) pentru articolele menționate la punctele (i)-(iii) de mai sus, (vi) Manipularea	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute ([5])

([1]) În termenul „manipulare" se consideră că sunt incluse vămuirea, sortarea, transportul și livrarea.
([2]) Prin „obiecte poștale" se înțeleg obiectele manipulate de către orice tip de operatori comerciali, publici sau privați.
([3]) De exemplu, scrisori, cărți poștale.
([4]) Cărțile, cataloagele sunt incluse la această categorie.
([5]) Reviste, ziare, publicații periodice.
([6]) Serviciile de curierat rapid pot include, pe lângă o mai mare viteză și fiabilitate, elemente de valoare adăugată, cum ar fi colectarea de la punctul de origine, livrarea personală la destinatar, posibilitatea de urmărire a traseului, posibilitatea schimbării destinației și a destinatarului în timpul tranzitului, confirmarea de primire.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
obiectelor neadresate, (vii) Schimbul de documente ([1]) Subsectoarele (i), (iv) și (v) sunt, totuși, excluse în cazul în care acestea se regăsesc între serviciile care pot fi rezervate, și anume: pentru obiectele de corespondență al căror preț este de mai puțin de 5 ori mai mare față de tariful de bază public, cu condiția ca acestea să cântărească mai puțin de 350 de grame ([2]), plus serviciul de corespondență recomandată utilizat în cadrul procedurilor judiciare sau administrative. (parte din CPC 751, parte din CPC 71235 ([3]) și parte din CPC 73210 ([4]))	
B. Servicii de telecomunicații (Aceste servicii nu cuprind activitatea economică ce constă în furnizarea unui conținut care necesită servicii de telecomunicații	

([5]) Pentru subsectoarele (i)-(iv), pot fi cerute autorizații individuale care impun anumite obligații privind serviciile universale și/sau o contribuție financiară la un fond de compensare.
([1]) Furnizarea mijloacelor, inclusiv furnizarea incintelor ad hoc și a transportului de către părți terțe, care permite autolivrarea prin schimbul reciproc de obiecte poștale între utilizatorii care subscriu la acest serviciu. Prin obiecte poștale se înțeleg obiectele manipulate de către orice tip de operator comercial, indiferent dacă este public sau privat.
([2]) „Obiect de corespondență": o comunicare în formă scrisă pe orice tip de suport fizic ce urmează să fie transportată și livrată la adresa indicată de expeditor chiar pe obiectul respectiv sau pe ambalajul acestuia. Cărțile, cataloagele, ziarele și publicațiile periodice nu sunt considerate obiecte de corespondență.
([3]) Transportul corespondenței pe cont propriu prin orice mod de transport terestru.
([4]) Transportul aerian pe cont propriu al corespondenței.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
pentru transportul său)	
(a) Toate serviciile care constau în transmiterea și recepția semnalelor prin orice mijloace electromagnetice ([1]), cu excepția radiodifuziunii și a televiziunii ([2])	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de difuziune prin satelit ([3])	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute, cu excepția faptului că furnizorii de servicii din acest sector pot fi supuși obligațiilor de a salvgarda obiectivele de interes general legate de transmiterea conținutului prin rețeaua lor, în conformitate cu cadrul de reglementare al Regatului Unit pentru comunicațiile electronice.
3. SERVICII DE CONSTRUCȚII ȘI SERVICII DE INGINERIE CONEXE	
Servicii de construcții și servicii de inginerie conexe (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 și CPC 518)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
4. SERVICII DE DISTRIBUȚIE (cu excepția distribuției de arme, muniții, explozivi și de alte materiale de război)	
A. Servicii ale agenților comisionari	Pentru modurile 1 și 2 Neconsolidat pentru distribuția de produse chimice și

([1]) Aceste servicii nu includ informațiile online și/sau prelucrarea datelor (inclusiv procesarea tranzacțiilor) (parte din CPC 843) care se regăsesc la punctul 1.B. Servicii informatice.
([2]) Prin radiodifuziune se înțelege lanțul neîntrerupt de transmisie necesar pentru distribuirea semnalelor programelor de televiziune și radio către publicul larg, fără a include însă legăturile de contribuție dintre operatori.
([3]) Aceste servicii includ serviciile de telecomunicații care constau în transmiterea și recepția radio și TV difuzate prin satelit (lanțul neîntrerupt de transmisie prin satelit necesar pentru distribuirea semnalelor programelor de televiziune și radio către publicul larg). Aceasta include vânzarea utilizării serviciilor furnizate prin satelit, dar nu include vânzarea de pachete de programe de televiziune către gospodării.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(a) Servicii ale agenților comisionari pentru autovehicule, motociclete și snow-mobile și piese de schimb și accesorii ale acestora (parte din CPC 61111, parte din CPC 6113 și parte din CPC 6121)	de metale (și pietre) prețioase.
(b) Alte servicii ale agenților comisionari (CPC 621)	Pentru modul 1
B. Servicii de comerț cu ridicata (a) Servicii de comerț cu ridicata de autovehicule, motociclete și snow-mobile și piese de schimb și accesorii ale acestora (parte din CPC 61111, parte din CPC 6113 și parte din CPC 6121)	
(b) Servicii de comerț cu ridicata de echipament terminal de telecomunicații (parte din CPC 7542)	
(c) Alte servicii de comerț cu ridicata (CPC 622, cu excepția serviciilor de comerț cu ridicata de produse energetice ([1]))	Neconsolidat pentru serviciile de comerț cu amănuntul, cu excepția comenzilor prin corespondență

([1]) Aceste servicii, care includ CPC 62271, se regăsesc în SERVICII DE ENERGIE, la punctul 18.D.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
C. Servicii de vânzare cu amănuntul ([1]) Servicii de vânzare cu amănuntul de autovehicule, motociclete și snow-mobile și părți și accesorii ale acestora (CPC 61112, parte din CPC 6113 și parte din CPC 6121) Servicii de comerț cu ridicata de echipament terminal de telecomunicații (parte din CPC 7542) Servicii de comerț cu amănuntul cu produse alimentare (CPC 631) Servicii de comerț cu amănuntul de alte produse (altele decât cele energetice), cu excepția comerțului cu amănuntul de produse și articole farmaceutice, medicale și ortopedice ([2]) (CPC 632, cu excepția CPC 63211 și 63297) D. Franciză (CPC 8929)	

([1]) Nu includ serviciile de întreținere și reparare, care se regăsesc la SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI, la punctele 1.B. și 1.F.l).
([2]) Vânzarea cu amănuntul de bunuri farmaceutice, medicale și ortopedice se regăsește în SERVICII PROFESIONALE, la punctul 1.A.k).

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
5. SERVICII DE ÎNVĂȚĂMÂNT (doar serviciile cu finanțare privată)	
A. Servicii de învățământ primar Servicii (CPC 921)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
Servicii de învățământ secundar Servicii (CPC 922)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
Servicii de învățământ superior Servicii (CPC 923)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
Servicii de învățământ pentru adulți Servicii (CPC 924)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
6. SERVICII DE MEDIU	
A. Servicii legate de apele reziduale (CPC 9401) (1)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Corespund serviciilor de canalizare.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
B. Gestionarea deșeurilor solide/periculoase, cu excepția transportului transfrontalier de deșeuri periculoase (a) Servicii de eliminare a deșeurilor (CPC 9402) (b) Servicii sanitare și servicii similare (CPC 9403)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
C. Protecția aerului atmosferic și a climei (CPC 9404) (1)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Depoluarea și curățarea solului și apelor	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(a) Tratarea și depoluarea solului și apelor contaminate/poluate (parte din CPC 94060) ([2])	
E. Atenuarea zgomotelor și a vibrațiilor (CPC 9405)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Corespunde serviciilor de purificare a gazelor de evacuare.
([2]) Corespunde unor părți din Servicii de protecție a naturii și peisajelor

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
F. Protecția biodiversității și a peisajelor (a) Servicii de protecție a naturii și a peisajelor (parte din CPC 9406)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
G. Alte servicii de protecție a mediului și servicii auxiliare (CPC 94090)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
7. SERVICII FINANCIARE	
A. Servicii de asigurări și servicii conexe asigurărilor	Pentru modurile 1 și 2 Neconsolidat pentru serviciile de asigurare directă, cu excepția asigurării riscurilor legate de: i) Transportul maritim și aviația comercială, precum și lansările în spațiu și transporturile de mărfuri (inclusiv sateliți), cu o asigurare care să acopere oricare sau toate dintre următoarele elemente: mărfurile transportate, vehiculul care transportă mărfurile și orice răspundere ce decurge din acestea; și ii) mărfurile în tranzit internațional. Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de asigurare directă, cu excepția asigurării riscurilor legate de: i) Transportul maritim și aviația comercială, precum și lansările în spațiu și transporturile de mărfuri (inclusiv sateliți), cu o asigurare care să acopere oricare sau toate dintre următoarele elemente: mărfurile transportate, vehiculul care transportă mărfurile și orice răspundere ce

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
	decurge din acestea; și ii) mărfurile în tranzit internațional. Pentru modul 2 Neconsolidat pentru intermedierea asigurărilor
B. Serviciile bancare și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția furnizării de informații financiare și prelucrării datelor financiare și pentru serviciile de consiliere și alte servicii auxiliare, exceptând intermedierea. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

8. SERVICII DE SĂNĂTATE ȘI SERVICII SOCIALE
(doar serviciile cu finanțare privată)

A. Servicii spitalicești (CPC 9311)	Pentru modul 1 Neconsolidat
C. Servicii furnizate de casele de sănătate altele decât serviciile spitalicești (CPC 93193)	Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Servicii sociale (CPC 933)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
9. SERVICII DE TURISM ȘI SERVICII CONEXE	
A. Hoteluri, restaurante și catering (CPC 641, CPC 642 și CPC 643) cu excepția cateringului în sectorul serviciilor de transport aerian ([1])	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția cateringului. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
B. Servicii ale agențiilor de voiaj și ale operatorilor de turism (inclusiv serviciile gestionarilor de circuite turistice) (CPC 7471)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
C. Servicii de ghid turistic (CPC 7472)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
10. SERVICII RECREATIVE, CULTURALE ȘI SPORTIVE (altele decât serviciile audiovizuale)	
A. Servicii de divertisment (inclusiv servicii privind piesele de teatru, orchestrele cu prezentare publică în direct, spectacolele de circ și discotecile) (CPC 9619)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
B. Servicii ale agențiilor de știri și ale agențiilor de presă (CPC 962)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
D. Servicii sportive (CPC 9641)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
E. Servicii legate de parcurile de distracții și plajă (CPC 96491)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
11. SERVICII DE TRANSPORT	
A. Transport maritim (a) Transport internațional de călători (CPC 7211 mai puțin transportul național de cabotaj ([1])) (b) Transportul internațional de mărfuri (CPC 7212 mai puțin transportul național de cabotaj 30) ([2])	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
B. Transport pe căile navigabile interioare (a) Transport de călători (CPC 7221 mai puțin transportul național de cabotaj 30) (b) Transport de mărfuri (CPC 7222 mai puțin transportul național de cabotaj 30)	Pentru modurile 1 și 2 Măsurile bazate pe acordurile existente sau viitoare privind accesul la căile navigabile interioare rezervă unele drepturi de trafic pentru operatorii cu sediul în țările în cauză și care îndeplinesc criteriile de cetățenie în ceea ce privește proprietatea.
C. Transport feroviar (a) Transport de călători (CPC 7111) (b) Transport de mărfuri (CPC 7112)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Transport rutier (a) Transport de călători (CPC 7121 și CPC 7122) (b) Transport de mărfuri (CPC 7123, cu excepția transportului corespondenței pe cont propriu ([1])).	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Fără a aduce atingere domeniului de activități care poate fi considerat drept cabotaj în cadrul legislației naționale relevante, prezenta listă nu include transportul de cabotaj național, care se presupune că include transportul pasagerilor sau al bunurilor între un port sau un punct situat în Regatul Unit și un alt port sau punct situat tot în Regatul Unit, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum prevede Convenția Națiunilor Unite privind Legislația Maritimă și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat în Regatul Unit.
([2]) Include serviciile de feeder și transportul echipamentelor de către furnizori de transport maritim internațional între porturi situate în Regatul Unit atunci când nu este implicat niciun venit.

([1]) Cateringul în sectorul serviciilor de transport aerian se regăsește la SERVICII AUXILIARE SERVICIILOR DE TRANSPORT, la punctul 12.D.a) Servicii de manipulare la sol.

([1]) Parte din CPC 71235, care se regăsește la SERVICII DE COMUNICAȚII, la punctul 2.A. Servicii poștale și de curierat.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
12. SERVICII AUXILIARE TRANSPORTULUI ([1])	
A. Servicii auxiliare transportului maritim (a) Servicii de manipulare a încărcăturilor maritime (b) Servicii de depozitare și antrepozitare (parte din CPC 742) (c) Servicii de vămuire (d) Servicii de staționare și depozitare a containerelor (e) Servicii ale agenților maritime (f) Servicii maritime de expediere de mărfuri (g) Închiriere de nave cu echipaj (CPC 7213) (h) Servicii de împingere și remorcare (CPC 7214) (i) Servicii de sprijin pentru transportul maritim (parte din CPC 745) (j) Alte servicii de sprijin și auxiliare (parte din CPC 749)	Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de manipulare a încărcăturilor maritime, serviciile de împingere și remorcare, serviciile de vămuire și pentru serviciile de staționare și depozitare a containerelor Neconsolidat pentru serviciile de depozitare și antrepozitare Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
B. Servicii auxiliare transportului pe căile navigabile interioare (a) Servicii de manipulare a încărcăturilor (parte din CPC 741) (b) Servicii de depozitare și antrepozitare (parte din CPC 742) (c) Servicii de agenție de transport de mărfuri (parte din CPC 748) (d) Închiriere de nave cu echipaj (CPC 7223) (e) Servicii de împingere și remorcare (CPC 7224) (f) Servicii de sprijin pentru transportul pe căile navigabile interioare (parte din CPC 745) (g) Alte servicii de sprijin și auxiliare (parte din CPC 749)	Pentru modurile 1 și 2 Măsurile bazate pe acordurile existente sau viitoare privind accesul la căile navigabile interioare rezervă unele drepturi de trafic pentru operatorii cu sediul în țările în cauză și care îndeplinesc criteriile de cetățenie în ceea ce privește proprietatea. Neconsolidat pentru serviciile de împingere și remorcare.
C. Servicii auxiliare transportului feroviar (a) Servicii de manipulare a încărcăturilor (parte din CPC 741) (b) Servicii de depozitare și antrepozitare (parte din CPC 742) (c) Servicii de agenție de transport de mărfuri (parte din CPC 748) (d) Servicii de împingere și remorcare (CPC 7113) (e) Servicii de sprijin pentru serviciile de transport feroviar (CPC 743) (f) Alte servicii de sprijin și auxiliare (parte din CPC 749)	Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de împingere și remorcare Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Servicii auxiliare transportului rutier (a) Servicii de manipulare a încărcăturilor (parte din CPC 741) (b) Servicii de depozitare și antrepozitare (parte din CPC 742) (c) Servicii de agenție de transport de mărfuri (parte din CPC 748) (d) Închiriere de vehicule rutiere comerciale cu operatori (CPC 7124) (e) Servicii de sprijin pentru serviciile de transport rutier (CPC 744); (f) Alte servicii de sprijin și auxiliare (parte din CPC 749)	Pentru modul 1 Nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Servicii auxiliare serviciilor de transport aerian	
a) Servicii de manipulare la sol (inclusiv servicii de catering)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția cateringului. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de depozitare și antrepozitare (parte din CPC 742)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute.
(c) Servicii de agenție de transport de mărfuri (parte din CPC 748)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
(d) Închirierea aeronavelor cu echipaj (CPC 734)	Pentru modurile 1 și 2 Aeronavele utilizate de transportatorii aerieni din Regatul Unit trebuie să fie înregistrate în Regatul Unit. Pentru a fi înmatriculate, poate fi necesar ca aeronavele să fie proprietatea fie a unor persoane fizice care îndeplinesc criterii specifice privind cetățenia, fie a unor persoane juridice care îndeplinesc criterii specifice privind proprietatea asupra capitalului și controlul. În mod excepțional, aeronavele înregistrate în afara Regatului Unit pot fi concesionate de un transportator aerian străin unui transportator aerian din Regatul Unit în cazul în care transportatorul aerian din Regatul Unit întâmpină necesități excepționale, necesități de capacitate sezoniere sau necesități de a face față unor dificultăți operaționale, care nu pot fi soluționate în mod rezonabil prin închirierea de aeronave înregistrate în Regatul Unit și depind de obținerea aprobării unei durate limitate din partea Regatului Unit.

([1]) Nu includ serviciile de întreținere și reparare, care se regăsesc în SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI, la punctele 1.F.l) 1 - 1.F.l) 4.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(e) Vânzări și marketing (f) Sistem informatizat de rezervare	Pentru modurile 1 și 2 Atunci când transportatorii aerieni din Regatul Unit nu beneficiază, din partea furnizorilor de servicii SIR din afara Regatului Unit, de un tratament echivalent ([1]) cu cel acordat în Regatul Unit, sau atunci când furnizorii de servicii SIR din Regatul Unit nu beneficiază, din partea transportatorilor aerieni din țări terțe, de un tratament echivalent cu cel acordat în Regatul Unit, se pot lua măsuri de acordare a unui tratament echivalent de către furnizorii de servicii SIR din Regatul Unit către transportatorii aerieni din țări terțe și respectiv, de către transportatorii aerieni din Regatul Unit către furnizorii de servicii SIR din țări terțe.
(g) Gestionare aeroportuară	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
E. Servicii auxiliare transportului prin conducte al bunurilor altele decât combustibilul ([2]) (a) Servicii de depozitare și antrepozitare a produselor, altele decât combustibilul, transportate prin conducte, (parte din CPC 742)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

13. ALTE SERVICII DE TRANSPORT

([1]) „Tratamentul echivalent” implică un tratament nediscriminatoriu al transportatorilor aerieni din Regatul Unit și al furnizorilor de servicii SIR din Regatul Unit.
([2]) Serviciile auxiliare transportului prin conducte al combustibilului se regăsesc la SERVICII DE ENERGIE la punctul 13.C.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
Furnizarea de servicii de transport combinat	Nu sunt prevăzute, fără a se aduce atingere limitărilor înscrise în prezenta listă de angajamente care afectează orice modalitate specifică de transport.

14. SERVICII DE ENERGIE

A. Servicii conexe activităților extractive (CPC 883) ([1])	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute
C. Servicii de depozitare și antrepozitare a combustibilului transportat prin conducte (parte din CPC 742)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
D. Servicii de comerț cu ridicata de combustibili solizi, lichizi și gazoși și de produse conexe. (CPC 62271) Și servicii de comerț cu ridicata de energie electrică, abur și apă caldă	Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de comerț cu ridicata de energie electrică, abur și apă caldă. Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
E. Servicii de comerț cu amănuntul cu carburanți pentru autovehicule (CPC 613)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2

([1]) Include următoarele servicii furnizate pe bază de tarif sau contract: servicii de consiliere și consultanță referitoare la minerit, pregătirea șantierului, instalarea platformei, foraj, servicii legate de sapa de foraj, servicii de încasetare și de întubare, furnizarea și ingineria nămolurilor, controlul solidelor, recuperare și operațiuni speciale în puțuri, geologia amplasării puțurilor și controlul forării, carotaj, încercarea puțurilor, servicii privind cablurile, furnizarea și utilizarea fluidelor de completare (saramurii), furnizarea și instalarea dispozitivelor de completare, cimentare (pomparea de refulare), servicii de stimulare (fracturare, acidificare și pompare de refulare), recondiționare și servicii de reparare, obturare și abandonare de puțuri.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
	Nu sunt prevăzute
F. Servicii de comerț cu amănuntul de motorină de uz casnic, gaz îmbuteliat, cărbune și lemn (CPC 63297) Și servicii de comerț cu amănuntul de energie electrică, gaz (neîmbuteliat), abur și apă caldă	Pentru modul 1 Neconsolidat pentru serviciile de comerț cu amănuntul de energie electrică, gaz (neîmbuteliat), abur și apă caldă Pentru vânzarea cu amănuntul de motorină, gaz îmbuteliat, cărbune și lemn, neconsolidat cu excepția comenzilor prin corespondență, pentru care: nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
G. Servicii conexe distribuției de energie electrică (CPC 887)	Pentru modul 1 Neconsolidat, cu excepția serviciilor de consultanță, pentru care: nu sunt prevăzute Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute

15. ALTE SERVICII NEINCLUSE ÎN ALTĂ PARTE

(a) Servicii de spălat, curățat chimic și vopsit (CPC 9701)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de coafură (CPC 97021)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de tratament cosmetic, manichiură și pedichiură (CPC 97022)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(d) Alte servicii de înfrumusețare neclasificate în altă parte (CPC 97029)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(e) Servicii de întreținere corporală și masaje altele decât terapeutice, în măsura în care sunt furnizate ca servicii de relaxare și de asigurare a bunăstării fizice, și nu în scopuri medicale sau de recuperare ([1]) (CPC ver. 1.0 97230)	Pentru modul 1 Neconsolidat Pentru modul 2 Nu sunt prevăzute
(g) Servicii de conexiuni de telecomunicații (CPC 7543)	Pentru modurile 1 și 2 Nu sunt prevăzute

([1]) Masajele terapeutice și serviciile de cure termale se regăsesc la punctul 1.A.h) Servicii medicale, 1A.j) 2 Servicii furnizate de asistenți medicali, fizioterapeuți și personal paramedical și servicii de sănătate (8.A și 8.C).

ANEXA XI-C

LISTA DE REZERVE PRIVIND PERSONALUL CHEIE, STAGIARII CU STUDII SUPERIOARE ŞI VÂNZĂTORII PROFESIONIŞTI (REGATUL UNIT)

1. Rezervele de mai jos indică activităţile economice liberalizate în conformitate cu secţiunile 2 şi 3 din capitolul 6 (Prezenţa comercială, comerţul cu servicii şi comerţul electronic) din Titlul V (Comerţul şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord pentru care se aplică limitări privind personalul cheie şi stagiarii cu studii superioare în conformitate cu articolul 190 şi privind vânzătorii profesionişti în conformitate cu articolul 191 din prezentul acord şi specifică astfel de limitări. Lista de mai jos cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană, care indică sectorul sau subsectorul în care se aplică limitări; şi

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile.

Regatul Unit nu îşi asumă nici un angajament pentru personalul cheie, stagiarii cu studii superioare şi vânzătorii profesionişti pentru activităţi economice care nu sunt liberalizate (rămân neconsolidate), în conformitate cu punctele 2 şi 3 din capitolul 6 (Prezenţa comercială, comerţul cu servicii şi comerţul electronic) din titlul V (Comerţul şi aspecte legate de comerţ) din prezentul acord.

2. La identificarea sectoarelor şi subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizaţiei Naţiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991; şi

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizaţiei Naţiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver*1.0, 1998.

3. Angajamente privind personalul cheie, stagiarii cu studii superioare, vânzătorii de servicii de întreprinderi şi vânzătorii de bunuri nu se aplică în cazurile în care intenţia sau efectul prezenţei lor temporare poate să interacţioneze cu, sau altfel să afecteze rezultatul oricărui litigiu sau oricărei negocieri de lucru/de gestionare.

4. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerinţele şi procedurile de calificare, la standardele tehnice şi la cerinţele şi procedurile de autorizare atunci când acestea nu reprezintă o limitare în sensul articolelor 190 şi 191 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obţinerii unei autorizaţii, necesitatea de a obţine recunoaşterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă), chiar dacă nu sunt enumerate mai jos, se aplică în orice caz personalului cheie, stagiarilor cu studii superioare şi vânzătorilor profesionişti din Republica Moldova.

5. Toate celelalte cerinţe ale legilor şi reglementărilor Regatului Unit în ceea ce priveşte intrarea, şederea, munca şi măsurile de securitate socială continuă să se aplice, inclusiv reglementările privind perioada de şedere, salariile minime, precum şi contractele colective de salarizare.

6. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din prezentul acord, lista de mai jos nu include măsuri privind subvenţiile acordate de una dintre părţi.

7. Lista de mai jos nu aduce atingere existenţei monopolurilor publice sau a unor drepturi exclusive, astfel cum sunt descrise în lista de angajamente privind prezenţa comercială.

8. În sectoarele în care se aplică teste de necesităţi economice, criteriul principal al acestora va fi evaluarea situaţiei pieţei relevante în Regatul Unit sau în regiunea în care urmează să fie furnizat serviciul, inclusiv în ceea ce priveşte numărul furnizorilor de servicii existenţi şi impactul asupra acestora.

9. Drepturile şi obligaţiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil şi, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
6. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI	
E. Servicii de închiriere/leasing fără operatori	
e) Referitoare la bunuri de uz personal şi casnic (CPC 832)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
f) Închiriere de echipamente de telecomunicaţii (CPC 7541)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
F. Alte servicii pentru întreprinderi	
l) 3. Întreţinerea şi repararea autovehiculelor, motocicletelor, snow-mobilelor şi a echipamentelor de transport rutier (CPC 6112, CPC 6122, parte din CPC 8867 şi parte	Pentru întreţinerea şi repararea autovehiculelor, motocicletelor şi snow-mobilelor, condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
l) 5. Servicii de întreţinere şi reparare pentru produse din metal, pentru maşini (altele decât de birou), pentru echipamente (altele decât de transport şi de birou) şi pentru bunuri de uz personal şi casnic ([1]) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 şi CPC 8866)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare, cu excepţia: CPC 633, 8861, 8866;
r) 5.Servicii de copiere (CPC 87904) ([2])	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
16. SERVICII DE TRANSPORT	
A. Transport maritim	
(a) Transport internaţional de călători (CPC 7211, mai puţin transportul naţional de cabotaj).	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru echipajele navelor.
(b) Transport internaţional	

([1]) Serviciile de întreţinere şi reparare pentru echipamentele de transport (CPC 6112, 6122, 8867 şi CPC 8868) se regăsesc la punctele 6.F. l) 1-1.F.l) 4.
Serviciile de întreţinere şi reparare pentru maşinile şi echipamentele de birou, inclusiv calculatoare (CPC 845), se regăsesc la punctul 6.B.
Servicii informaţionale şi servicii conexe.
([2]) Nu include serviciile de tipărire, care intră sub incidenţa CPC 88442 şi se regăsesc la punctul 6.F. p).

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
de mărfuri (CPC 7212, mai puţin transportul naţional de cabotaj)	
20. ALTE SERVICII NEINCLUSE ÎN ALTĂ	
(a) Servicii de spălat, curăţat chimic şi vopsit (CPC 9701)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.

8. SERVICII DE CONSTRUCŢII ŞI SERVICII DE INGINERIE CONEXE.

b) Servicii de coafură (CPC 97021)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
c) Servicii de tratament cosmetic, manichiură şi pedichiură (CPC 97022)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
d) Alte servicii de înfrumuseţare neclasificate în altă parte (CPC 97029)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.
e) Servicii de întreţinere corporală şi masaje altele decât terapeutice, în măsura în care sunt furnizate ca servicii de relaxare şi de asigurare a bunăstării fizice, şi nu în scopuri medicale sau de recuperare ([1]) (CPC ver. 1.0 97230)	Condiţia deţinerii cetăţeniei pentru specialişti şi pentru stagiarii cu studii superioare.

([1]) Masajele terapeutice şi serviciile de cure termale se regăsesc la punctul 6.A.h), Servicii medicale, 6.A.j) 2. Servicii furnizate de asistenţi medicali, fizioterapeuţi şi personal paramedical şi servicii de sănătate (13.A şi 13.C).

ANEXA XI-D

LISTA DE REZERVE PRIVIND PRESTATORII DE SERVICII PE BAZĂ DE CONTRACT ȘI PROFESIONIȘTII INDEPENDENȚI (REGATUL UNIT)

1. Părțile vor permite prestarea de servicii pe teritoriul lor de către prestatori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți ai celeilalte părți, prin prezența persoanelor fizice, în conformitate cu articolele 192 și 193 din prezentul acord, pentru activitățile economice enumerate mai jos, și sub rezerva limitărilor relevante.

2. Lista cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană, care indică sectorul sau subsectorul în care se aplică limitări; și

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile.

Regatul Unit nu își asumă nici un angajament pentru prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți pentru oricare sector de activitate economică, altele decât cele enumerate în mod explicit mai jos.

3. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991; și

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver* 1.0, 1998.

4. Angajamente privind prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți nu se aplică în cazurile în care intenția sau efectul prezenței lor temporare poate să interacționeze cu, sau altfel să afecteze rezultatul oricărui litigiu sau oricărei negocieri de lucru/de gestionare.

5. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerințele și procedurile de calificare, la standardele tehnice și la cerințele și procedurile de autorizare atunci când acestea nu reprezintă o limitare în sensul articolelor 192 și 193 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obținerii unei autorizații, necesitatea de a obține recunoașterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă), chiar dacă nu sunt enumerate mai jos, se aplică în orice caz prestatorilor de servicii pe bază de contract și profesioniștilor independenți din Republica Moldova.

6. Toate celelalte cerințe ale legilor și reglementărilor Regatului Unit în ceea ce privește intrarea, șederea, munca și măsurile de securitate socială continuă să se aplice, inclusiv reglementările privind perioada de ședere, salariile minime, precum și contractele colective de salarizare.

7. Lista de mai jos nu include măsuri privind subvențiile acordate de una dintre părți.

8. Lista de mai jos nu aduce atingere existenței monopolurilor publice sau a unor drepturi exclusive astfel cum sunt prevăzute de către Regatul Unit în anexa XI-A la prezentul acord.

9. În sectoarele în care se aplică teste de necesități economice, criteriul principal al acestora va fi evaluarea situației pieței relevante în Regatul Unit sau în regiunea în care urmează să fie furnizat serviciul, inclusiv în ceea ce privește numărul furnizorilor de servicii existenți și impactul asupra acestora.

10. Drepturile și obligațiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

Părțile vor permite prestarea de servicii pe teritoriul lor de către prestatori de servicii pe bază de contract ai celeilalte părți, prin prezența persoanelor fizice, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 192 alineatul (1) din prezentul acord, în următoarele subsectoare:

1. Servicii juridice în materie de drept internațional public și drept internațional (altul decât dreptul Regatului Unit)

2. Servicii de contabilitate și de evidență contabilă

3. Servicii de consultanță fiscală

4. Servicii de arhitectură, planificare urbană și servicii de arhitectură peisagistică

5. Servicii de inginerie și servicii de inginerie integrată

6. Servicii informatice și servicii conexe

7. Publicitate

8. Servicii de consultanță în management

9. Servicii legate de consultanța în management

10. Servicii de testări și analize tehnice

11. Servicii conexe de consultanță științifică și tehnică

12. Întreținerea și repararea produselor din metal, echipamentelor (altele decât de birou), echipamentelor (altele decât de transport și de birou) și bunurilor de uz personal și casnic în cadrul unui contract de servicii post-vânzare sau post-leasing

13. Servicii de traduceri

14. Servicii de investigare a terenurilor de construcție

15. Servicii de mediu

Părțile vor permite prestarea de servicii pe teritoriul lor de către profesioniștii independenți ai celeilalte părți, prin prezența persoanelor fizice, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 193 alineatul (2) din prezentul acord, în următoarele subsectoare:

1. Servicii juridice în materie de drept internațional public și drept internațional (altul decât dreptul Regatului Unit)

2. Servicii de arhitectură, planificare urbană și servicii de arhitectură peisagistică

3. Servicii de inginerie și servicii de inginerie integrată

4. Servicii informatice și servicii conexe

5. Servicii de consultanță în management și servicii legate de consultanța în management

6. Servicii de traduceri

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
Servicii de consultanță juridică în materie de drept internațional public și drept internațional (altul decât dreptul Regatului Unit) (parte din CPC 861) ([1])	Nu sunt prevăzute.
Servicii de contabilitate și evidență contabilă (CPC 86212 alta decât „servicii de audit”, CPC 86213, CPC 86219 și CPC 86220)	Nu sunt prevăzute.
Servicii de consiliere fiscală (CPC 863) ([2])	Nu sunt prevăzute.
Servicii de arhitectură și Servicii de planificare urbană și arhitectură peisagistică (CPC 8671 și CPC 8674)	Nu sunt prevăzute.

([1]) Furnizarea serviciilor juridice, la fel ca furnizarea altor servicii, este supusă cerințelor privind autorizarea și procedurilor aplicabile în Regatul Unit. În cazul avocaților care furnizează servicii juridice ce țin de dreptul internațional public și dreptul străin, acestea pot lua forma, inter alia, respectării codurilor de etică locale, utilizării titlului obținut în țara de origine (cu excepția cazului în care a fost obținută echivalența cu titlul atribuit în Regatul Unit), cerințelor în materie de asigurare, simplei înregistrări pe lângă Baroul Regatului Unit sau admiterii simplificate în Baroul Regatului Unit printr-un test de aptitudini și un domiciliu legal sau profesional în Regatul Unit.

([2]) Nu include serviciile de consultanță juridică și de reprezentare juridică în materie de fiscalitate, care se regăsesc în secțiunea Servicii de consultanță juridică în ceea ce privește dreptul internațional public și dreptul străin.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
Servicii de inginerie și Servicii de inginerie integrată (CPC 8672 și CPC 8673)	Nu sunt prevăzute.
Servicii informatice și servicii conexe (CPC 84)	Testul de necesități economice.
Publicitate (CPC 871)	Nu sunt prevăzute.
Servicii de consultanță în management (CPC 865)	Nu sunt prevăzute.
Servicii legate de consultanța în management (CPC 866)	Nu sunt prevăzute.
Servicii de testări și analize tehnice (CPC 8676)	Nu sunt prevăzute.
Servicii conexe de consultanță științifică și tehnică (CPC 8675)	Nu sunt prevăzute.
Întreținerea și repararea produselor din metal, mașinilor (altele decât de birou), echipamentelor (altele decât de transport și	Nu sunt prevăzute.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
de birou) și bunurilor de uz personal și casnic ([1]) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 și CPC 8866)	
Traducere (CPC 87905, cu excepția activităților oficiale sau certificate)	Nu sunt prevăzute.
Servicii de investigare a terenurilor de construcție (CPC 5111)	Nu sunt prevăzute.
Servicii de mediu (CPC 9401 ([2]), CPC 9402, CPC 9403, CPC 9404 ([3]), parte din CPC 94060 ([4]), CPC 9405, parte din CPC 9406, CPC 9409)	Nu sunt prevăzute.

([1]) Serviciile de întreținere și reparare pentru mașinile și echipamentele de birou, inclusiv calculatoare (CPC 845), se regăsesc la Servicii informatice.
([2]) Corespund serviciilor de canalizare.
([3]) Corespunde serviciilor de purificare a gazelor de evacuare.
([4]) Corespunde unor părți din Servicii de protecție a naturii și peisajelor

ANEXA XI-E

LISTA DE REZERVE PRIVIND PREZENȚA COMERCIALĂ (REPUBLICA MOLDOVA)

1. Lista de mai jos indică activitățile economice pentru care rezervele privind tratamentul național sau tratamentul cel mai favorabil din partea Republicii Moldova în temeiul articolului 180 alineatul (1) al prezentului acord se aplică prezențelor comerciale și investitorilor din Regatul Unit.

Lista cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană, care indică sectorul sau subsectorul în care se aplică limitări;

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile în sectorul sau subsectorul indicat în prima coloană.

2. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991;

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver* 1.0, 1998.

3. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din acord, lista de mai jos nu include măsurile privind subvențiile acordate de părți.

4. În conformitate cu articolul 180 din prezentul acord, cerințele nediscriminatorii, cum ar fi cele referitoare la forma juridică sau obligația de a obține licențe sau permise aplicabile tuturor furnizorilor care operează pe teritoriu fără a face distincție pe bază de cetățenie, reședință sau criterii echivalente, nu sunt enumerate în această anexă, deoarece acestea nu sunt afectate de către acord.

5. Drepturile și obligațiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

Națiunea cea mai favorizată

Republica Moldova își rezervă dreptul de a adopta sau de a menține orice măsură care acordă un tratament diferențiat unei țări în temeiul oricărui acord bilateral sau multilateral, existent sau viitor, care:

a) creează o piață internă a serviciilor și investițiilor;

b) acordă dreptul de stabilire; sau

c) prevede apropierea legislației într-unul sau în mai multe sectoare economice.

O piață internă a serviciilor și a investițiilor înseamnă o zonă fără frontiere interne în care este garantată libera circulație a serviciilor, a capitalurilor și a persoanelor.

Dreptul de stabilire reprezintă obligația de a suprima practic toate barierele din calea stabilirii între părțile participante la acordul de integrare economică regională, prin intrarea în vigoare a respectivului acord. Dreptul de stabilire include dreptul cetățenilor părților participante la acordul de integrare economică regională de a înființa și a exploata întreprinderi în aceleași condiții ca cele stabilite pentru cetățeni în dreptul intern al țării în care se efectuează o astfel de stabilire.

Apropierea legislației înseamnă:

(a) alinierea legislației uneia sau mai multora dintre părțile la acordul de integrare economică regională la legislația celeilalte sau celorlalte părți la respectivul acord; sau

(b) încorporarea legislației comune în dreptul intern al părților la acordul de integrare economică regională.

O astfel de aliniere sau încorporare are loc și se consideră că a avut loc numai din momentul în care a fost adoptată în cadrul dreptului național al părții sau al părților la acordul de integrare economică regională.

Transportul spațial și închirierea de vehicule aerospațiale

Nicio obligație privind tratamentul național și clauza națiunii celei mai favorizate în ceea ce privește serviciile de transport spațial și închirierea de vehicule aerospațiale.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
I. REZERVE ORIZONTALE Rezervele cuprind toate sectoarele	Terenuri Este permisă arenda terenurilor care nu depășește 99 ani. Furnizorul străin poate achiziționa terenuri cu excepția terenurilor agricole și terenurilor forestiere.
I. REZERVE SPECIFICE 1. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI A. Servicii profesionale (a) Servicii juridice: — Limitate la consultanță privind legislația țării gazdă; (CPC 861	Servicii juridice legate de reprezentarea în instanțele de judecată și alte autorități publice, pot fi furnizate de către un profesionist în domeniul juridic din Regatul Unit, după asocierea cu un avocat local sau după un stagiu de 1 an pentru a obține o licență în Republica Moldova. Servicii de consiliere juridică, cu excepția reprezentării în instanță și alte autorități, pot fi furnizate după înregistrare prealabilă în registrul special al Consiliului Baroului. Servicii de traducere și/sau interpretare pentru sistemul judiciar pot fi furnizate după recunoașterea autorizării ca interpret/traducător autorizat emise într-un alt stat, de către Comisia de atestare a Ministerului Justiției. Servicii de mediere pot fi furnizate de către o persoană autorizată ca mediator într-un alt stat, după certificare de către Consiliul de mediere. Servicii de administrator de insolvabilitate autorizat pot fi furnizate după un an de stagiu și după promovarea examenului în cadrul Comisiei pentru certificare și disciplina din cadrul Ministerului Justiției. Cerința deținerii cetățeniei pentru notarii publici și executorii judecătorești

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
. (h) Servicii medicale și stomatologice private (CPC 9312) (CPC 9312, cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public)	Pentru a practica profesia medicală, străinii au nevoie de o permisiune din partea autorităților de sănătate locale, pe baza testului de necesități economice.
Alte servicii pentru întreprinderi (k) Servicii de plasare și furnizare de personal (CPC 872); (l) Servicii de investigație și de securitate (CPC 873);	Serviciile pot fi furnizate doar prin intermediul unor persoane juridice constituite în Republica Moldova.
2. SERVICII DE COMUNICAȚII A. Servicii poștale (a) Servicii poștale internaționale, precum și servicii poștale interne legate de scrisori de până la 350 de grame (CPC 7511);	Monopol al Companiei de Stat „Poșta Moldovei”
7. SERVICII FINANCIARE Sectorul bancar și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor) Participarea la emisiunile de valori mobiliare de orice natură, inclusiv subscriere, plasamentele (private sau publice) în calitate de agent și furnizarea de servicii conexe.	Banca Națională a Moldovei este agenția fiscală a guvernului pe piața titlurilor de stat.

ANEXA XI-F

LISTA DE ANGAJAMENTE PRIVIND SERVICIILE TRANSFRONTALIERE (REPUBLICA MOLDOVA)

1. Lista de angajamente de mai jos indică sectoarele de servicii liberalizate de către Republica Moldova în conformitate cu articolul 187 din prezentul acord și, prin intermediul unor rezerve, accesul pe piață și limitările tratamentului național care se aplică serviciilor și furnizorilor de servicii din Regatul Unit în aceste activități.

Lista cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană indică sectorul sau subsectorul în care este asumat angajamentul;

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile în sectorul sau subsectorul indicat în prima;

În sectoarele sau subsectoarele care nu sunt menționate în lista de mai jos nu sunt asumate angajamente.

2. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991;

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver* 1.0, 1998.

3. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerințele și procedurile de calificare, la standardele tehnice și la cerințele și procedurile de autorizare atunci când nu reprezintă o restricție a accesului pe piață sau a tratamentului național în înțelesul articolelor 185 și 186 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obținerii unei autorizații, obligații privind serviciile universale, necesitatea de a obține recunoașterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă, cerință nediscriminatorie că anumite activități nu pot fi efectuate în zonele de mediu protejate sau în zonelor de interes istoric și artistic), chiar dacă nu sunt enumerate, se aplică, în orice caz, pentru investitorii celeilalte Părți.

4. Lista de mai jos nu aduce atingere viabilității modului 1 în anumite sectoare și subsectoare de servicii și nu aduce atingere existenței monopolurilor publice și a unor drepturi exclusive astfel cum sunt descrise în lista de angajamente privind prezența comercială.

5. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din acord, lista de mai jos nu include măsurile privind subvențiile acordate de părți.

6. Drepturile și obligațiile care decurg din lista de angajamente nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă în mod direct drepturi persoanelor fizice sau juridice individuale.

7. Modul 1 și Modul 2 se referă la modul de mijloacele de furnizare a serviciilor prevăzut la articolele 178 alineatul (13) literele (a) și respectiv (b) din prezentul acord.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
I. ANGAJAMENTE SPECIFICE	
1. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI	
A. Servicii profesionale	
(a) Servicii juridice: — Cu excepția consultanței privind legislația țării de origine și legislația internațională; (CPC 861)	(1) Neconsolidat, cu excepția redactării documentelor juridice. (2) Nu sunt prevăzute
— Consultanță privind legislația țării de origine, legislația internațională și legislația țărilor terțe; (Parte din CPC 861)	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de contabilitate, audit și evidență contabilă (CPC 862);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Servicii fiscale (CPC 863); (d) Servicii de arhitectură (CPC 8671); (e) Servicii de inginerie (CPC 8672);	
(f) Servicii de inginerie integrată (CPC 8673);	

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(g) Servicii de planificare urbană și peisagistică (CPC 8674);	
(h) Servicii medicale și stomatologice private (CPC 9312) (CPC 9312 cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public)	(1) Nu sunt prevăzute (2) Programele de asigurări medicale publice nu acoperă costurile de îngrijire medicală furnizate în străinătate.
(i) Servicii veterinare (CPC 932)	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(j) Servicii private prestate de moașe, asistenți medicali, fizioterapeuți și personal paramedical (CPC 93191 cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public)	(1) Nu sunt prevăzute (2) Programele de asigurare medicală publice nu acoperă costurile de îngrijire medicală furnizate în străinătate.
B. Servicii informaționale și servicii conexe	
(a) Servicii de consultanță privind instalarea componentelor fizice ale calculatoarelor (hardware) (CPC 841); (b) Servicii de implementare a programelor de calculator (software) (CPC 842); (c) Servicii de prelucrare a datelor (CPC 843); (d) Servicii de baze de date (CPC 844); (e) Altele (CPC 845 + 849).	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
C. Servicii de cercetare și dezvoltare	
(a) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor naturale (CPC 851); (b) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor sociale și umane (CPC 852); (c) Servicii de cercetare și dezvoltare interdisciplinare (CPC 853).	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
D. Servicii imobiliare	
(a) Cu bunuri proprii sau concesionate (CPC 821); (b) Pe bază de tarif sau contract (CPC 822).	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
E. Servicii de închiriere/leasing fără operatori	
(a) Referitoare la nave (CPC 83103); (b) Referitoare la aeronave (CPC 83104); (c) Referitoare la alte echipamente de transport (CPC 83101 + 83102 + 83105); (d) Referitoare la alte mașini și echipamente (CPC 83106-83109);	(1)Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(e) Altele (CPC 832), inclusiv casete video și discuri optice pre-înregistrate pentru utilizare în echipamente de divertisment la domiciliu.	
F. Alte servicii pentru întreprinderi	
(a) Servicii de publicitate (CPC 871); (b) Servicii de cercetare de piață și sondaje de opinie (CPC 864);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de consultanță în management (CPC 865);	
(d) Servicii legate de consultanța în management (CPC 866);	
(e) Servicii de testări și analize tehnice (CPC 8676);	
(f) Servicii conexe agriculturii, vânătorii și silviculturii (CPC 881);	
(g) Servicii privind pescuitul (CPC 882);	
(h) Servicii conexe industriei extractive (CPC 883 + 5115);	
(i) Servicii conexe industriei prelucrătoare (CPC 884 + 885); (cu excepția 88442);	
(j) Servicii conexe distribuției de energie (CPC 887);	
(k) Servicii de plasare și furnizare de personal (CPC 872);	
(l) Servicii de investigații și securitate (CPC 873);	
(m) Servicii conexe de consultanță științifică și tehnică (CPC 8675);	
(n) Întreținerea și repararea echipamentelor (neincluzând navele maritime, aeronavele sau alte echipamente de transport) (CPC 633 + 8861-8866);	
(o) Servicii de curățenie a clădirilor (CPC 874);	
(p) Servicii fotografice (CPC 875);	
(q) Servicii de ambalare (CPC 876);	
(r) Tipărire și publicare (CPC 88442);	
(s) Servicii de organizare de congrese (CPC 87909*);	
(t) Altele (CPC 8790).	
2. SERVICII DE COMUNICAȚII	
A. Servicii poștale	
(a) Servicii poștale internaționale, precum și servicii poștale interne legate de scrisori de până la 350 de grame (CPC 7511);	(1) Monopol al Companiei de Stat „Poșta Moldovei” (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii poștale referitoare la colete (CPC 75112);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Servicii furnizate de ghișeele poștale (CPC 75113).	
B. Servicii de curierat (CPC 7512)	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
C. Servicii de telecomunicații	
(a) Servicii de telefonie publică; (CPC 7521);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii celulare analogice (CPC 75213.1);	
(c) Servicii celulare digitale (CPC 75213.2);	
(d) Servicii de telefonie mobilă (CPC 75213): — servicii de paging, (CPC 75291), — servicii de date mobile;	
(e) Comunicare prin satelit;	
(f) Servicii de rețea pentru întreprindere	

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(CPC 7522);	
(g) Servicii de transmitere a datelor prin pachete comutate (CPC 75232);	
(h) Servicii de transmitere a datelor cu comutarea circuitelor (CPC 7523*);	
(i) Servicii de telegrafie și telex (CPC 7522 și 7523)	
(j) Servicii de telefax (CPC 7521*+7529*);	
(k) Servicii decircuite private închiriate (CPC 7522*+7523*);	
(l) Poștă electronică (CPC 7523*);	
(m) Poștă vocală (CPC 7523*)	
(n) Informații online și recuperare de baze de date (CPC 7523*);	
(o) Schimb electronic de date (EDI) (CPC 7523*);	
(p) Servicii de telefax cu valoare adăugată, inclusiv stocare și retransmitere, stocare și recuperare (CPC 7523*);	
(q) Conversie de cod și protocol (CPC indisponibil);	
(r) Servicii de informații online și/sau prelucrare de date (inclusiv prelucrarea tranzacțiilor) (CPC 843);	
(s) Alte servicii de telecomunicații (CPC 7529);	
(t) Altele (CPC 7549).	
3. SERVICII DE CONSTRUCȚII ȘI SERVICII DE INGINERIE CONEXE	
(a) Lucrări de construcții generale pentru clădiri (CPC 512);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Lucrări de construcții generale pentru construcții civile (CPC 513);	
(c) Lucrări de instalații și asamblare (CPC 514 + 516);	
(d) Lucrări de finalizare și finisare a clădirilor (CPC 517);	
(e) Altele (CPC 511 + 515 + 518).	
4. SERVICII DE DISTRIBUȚIE	
(a) Servicii ale agenților comisionari (CPC 621);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de comerț cu ridicata (CPC 611, 622);	
(c) Servicii de comerț cu amănuntul (CPC 611 + 613 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), inclusiv înregistrări audio și video, precum și discuri și casete (CPC 63234);	
(d) Franciză (CPC 8929);	
(e) Alte servicii de distribuție.	

5. SERVICII DE ÎNVĂȚĂMÂNT	
(a) Servicii de învățământ primar (CPC 921);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de învățământ secundar (CPC 922);	
(c) Servicii de învățământ superior (Parte din CPC 923);	
(d) Învățământ pentru adulți (CPC 924);	
(e) Alte servicii de învățământ (CPC 929).	
6. SERVICII DE MEDIU	
A. Servicii legate de apele reziduale (CPC 9401) ([1])	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
B. Gestionarea deșeurilor	

([1]) Corespund serviciilor de canalizare.

solide/periculoase, cu excepția transportului transfrontalier de deșeuri periculoase	
(a) Servicii de eliminare a deșeurilor (CPC 9402)	
(b) Servicii sanitare și servicii similare (CPC 9403)	
C. Protecția aerului atmosferic și a climei (CPC 9404) ([1])	
D. Depoluarea și curățarea solului și apelor	
(a) Tratarea și depoluarea solului și apelor contaminate/poluate (parte din CPC 94060) ([2])	
E. Atenuarea zgomotelor și a vibrațiilor (CPC 9405)	
F. Protecția biodiversității și a peisajelor	
(a) Servicii de protecție a naturii și a peisajelor (parte din CPC 9406)	
G. Alte servicii de protecție a mediului și servicii auxiliare (CPC 94090)	
7. SERVICII FINANCIARE	
A. Servicii de asigurări și servicii conexe asigurărilor	
(a) Servicii de asigurare de viață, de accidente și de sănătate;	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de asigurări non-viață (CPC 8129, cu excepția asigurării maritime, de aviație și de transport);	
(c) Asigurare maritimă, de aviație și de	

([1]) Corespunde serviciilor de purificare a gazelor de evacuare.
([2]) Corespunde unor părți din Servicii de protecție a naturii și peisajelor.

transport; (d) Reasigurare și retrocesiune; (e) Servicii auxiliare asigurărilor (inclusiv servicii de brokeraj și de agenție).	
B. Sectorul bancar și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor)	
(a) Acceptarea depozitelor și a altor fonduri rambursabile de la populație; (b) Împrumuturi de orice tip, inclusiv credite de consum, credite ipotecare, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale;	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Leasing financiar; (d) Toate serviciile de plăți și transferuri monetare; (e) Garanții și angajamente;	
(f) Operațiuni în nume propriu sau în numele clienților, pe piața bursieră, pe piața extrabursieră sau pe alte piețe, și anume: — Instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit);	
— valută; — produse derivate, inclusiv, dar nelimitându-se la futures și opțiuni; — instrumente ale cursului de schimb și ale ratei dobânzilor, inclusiv produse cum ar fi swap, contractele la termen pe rata dobânzii, etc.; — valori mobiliare transferabile;	
— alte instrumente și active financiare negociabile, inclusiv lingouri; (g) Brokeraj monetar;	
(h) Gestionarea activelor, de exemplu gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionarea plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare;	
(i) Servicii de decontare și compensare aferente activelor financiare, inclusiv valori mobiliare, produse derivate și alte instrumente negociabile;	
(j) Servicii de consultanță și alte servicii financiare auxiliare privind toate activitățile enumerate la articolul 1B din MNT.TNC/W/50, inclusiv furnizarea de informații privind creditele și evaluarea dosarelor de credit, cercetări și consultanță privind investițiile și portofoliile de investiții, consultanță privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților comerciale;	
(k) Comunicarea și transferul de informații financiare, activitățile de prelucrare a datelor financiare și furnizarea software-ului aferent de către prestatorii de alte servicii financiare;	
(l) Participarea la emisiunile de valori mobiliare de orice natură, inclusiv subscriere, plasamentele (private sau publice) în calitate de agent și furnizarea de servicii conexe.	
8. SPITALE ȘI ALTE UNITĂȚI MEDICALE ȘI DE ÎNGRIJIRE	
(a) Servicii spitalicești Servicii spitalicești și de sanatoriu private (CPC 9311 cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(b) Servicii sociale (CPC 933); (c) Alte servicii de sănătate umană (CPC 9319 cu excepția 93191).	
9. SERVICII DE TURISM ȘI SERVICII CONEXE	
(a) Hoteluri și restaurante (inclusiv catering) (CPC 641-643); (b) Servicii ale agențiilor de voiaj și ale operatorilor de turism (CPC 7471);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de ghid turistic (CPC 7472); (d) Alte servicii de turism și servicii conexe.	
10. SERVICII RECREATIVE, CULTURALE ȘI SPORTIVE	
(a) Servicii de operare a sălilor de cinematograf (CPC 96199**) ([1])	(1) Neconsolidat (2) Neconsolidat
(b) Alte servicii de divertisment (CPC 96191 + 96194); (c) Servicii ale agențiilor de știri (CPC 962);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(e) Servicii sportive și alte servicii recreative (CPC 964).	
11. SERVICII DE TRANSPORT	
(a) Servicii de transport maritim (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**); (b) Transport pe căile navigabile interioare (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**);	(1) Nu sunt prevăzute (2) Nu sunt prevăzute
(c) Servicii de transport aerian definite în anexa privind transportul aerian: a) și b) Transportul de călători și transportul de mărfuri (CPC 731, 732), c) Servicii de închiriere de nave cu echipaj (CPC 734),	
d) Întreținerea și repararea aeronavelor (CPC 8868**), e) Vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian; (CPC 746*), f) Sistemele informatizate de rezervare; (CPC 746*); g) Gestionare aeroportuară h) Servicii de manipulare la sol (inclusiv servicii de catering)	
(d) Transport spațial (CPC 733);	
(e) Servicii de transport feroviar (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743);	
(f) Servicii de transport rutier a) Transport de călători (CPC 7121 + 7122), b) Transport de mărfuri (CPC 7123, pentru 7123 cu excepția serviciilor de cabotaj),	
c) Închiriere de vehicule comerciale cu operator (CPC 7124), d) Întreținerea și repararea echipamentelor de transport rutier (CPC 6112 + 8867),	

([1]) ** Indică faptul că serviciul specificat constituie doar o parte din întregul spectru de activități acoperite de concordanța CPC.

e) Servicii de sprijin pentru serviciile de transport rutier (CPC 744);	
(g) Servicii de transport prin conducte (CPC 7131, 7139);	
(h) Servicii auxiliare tuturor modurilor de transport: a) Servicii de manipulare a încărcăturilor, servicii de depozitare și antrepozitare (CPC 741, 742), b) servicii de agenție de transport de mărfuri și servicii auxiliare de transport (CPC 748, 749).	

ANEXA XI-G

LISTA DE REZERVE PRIVIND PERSONALUL CHEIE, STAGIARII CU STUDII SUPERIOARE ȘI VÂNZĂTORII PROFESIONIȘTI (REPUBLICA MOLDOVA)

1. Rezervele de mai jos indică activitățile economice liberalizate în conformitate cu secțiunile 2 și 3 din capitolul 6 (Prezența comercială, comerțul cu servicii și comerțul electronic) din Titlul V (Comerțul și aspecte legate de comerț) din prezentul acord pentru care se aplică limitări privind personalul cheie și stagiarii cu studii superioare în conformitate cu articolul 190 și privind vânzătorii profesioniști în conformitate cu articolul 191 din prezentul acord și specifică astfel de limitări.

Lista de mai jos cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană, care indică sectorul sau subsectorul în care se aplică limitări; și

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile.

Republica Moldova nu își asumă nici un angajament pentru personalul cheie, stagiarii cu studii superioare și vânzătorii profesioniști pentru activități economice care nu sunt liberalizate (rămân neconsolidate), în conformitate cu punctele 2 și 3 din capitolul 6 (Prezența comercială, comerțul cu servicii și comerțul electronic) din titlul V (Comerțul și aspecte legate de comerț) din prezentul acord.

2. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991; și

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver*1.0, 1998.

3. Angajamente privind personalul cheie, stagiarii cu studii superioare, vânzătorii de servicii de întreprinderi și vânzătorii de bunuri nu se aplică în cazurile în care intenția sau efectul prezenței lor temporare poate să interacționeze cu, sau altfel să afecteze rezultatul oricărui litigiu sau oricărei negocieri de lucru/de gestionare.

4. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerințele și procedurile de calificare, la standardele tehnice și la cerințele și procedurile de autorizare atunci când acestea nu reprezintă o limitare în sensul articolelor 190 și 191 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obținerii unei autorizații, necesitatea de a obține recunoașterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă), chiar dacă nu sunt enumerate mai jos, se aplică în orice caz personalului cheie, stagiarilor cu studii superioare și vânzătorilor profesioniști din Regatul Unit.

5. Toate celelalte cerințe ale legilor și reglementărilor Republicii Moldova în ceea ce privește intrarea, șederea, munca și măsurile de securitate socială continuă să se aplice, inclusiv reglementările privind perioada de ședere, salariile minime, precum și contractele colective de salarizare.

6. În conformitate cu articolul 177 alineatul (3) din prezentul acord, lista de mai jos nu include măsuri privind subvențiile acordate de una dintre părți.

7. Lista de mai jos nu aduce atingere existenței monopolurilor publice sau a unor drepturi exclusive, astfel cum sunt descrise în lista de angajamente privind prezența comercială.

8. În sectoarele în care se aplică teste de necesități economice, criteriul principal al acestora va fi evaluarea situației pieței relevante în Republica Moldova, inclusiv în ceea ce privește numărul furnizorilor de servicii existenți și impactul asupra acestora.

9. Drepturile și obligațiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
I. ANGAJAMENTE SPECIFICE	
1. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI	
A. Servicii profesionale	
(a) Servicii juridice:	Servicii juridice legate de reprezentarea în instanțele de judecată și alte autorități publice, pot fi furnizate de către un profesionist în domeniul juridic din Regatul Unit, după asocierea cu un avocat local sau după un stagiu de 1 an pentru a obține o licență în Republica Moldova.
— Limitate la consultanță privind legislația țării gazdă; (CPC 861)	Servicii de consiliere juridică, cu excepția reprezentării în instanță și alte autorități, pot fi furnizate după înregistrare prealabilă în registrul special al Consiliului Baroului. Servicii de traducere și/sau interpretare pentru sistemul judiciar pot fi furnizate după recunoașterea autorizării ca interpret/traducător autorizat emise într-un alt stat, de către Comisia de atestare a Ministerului Justiției. Servicii de mediere pot fi furnizate de către o persoană autorizată ca mediator într-un alt stat, după certificare de către Consiliul de mediere. Servicii de administrator de insolvabilitate autorizat pot fi furnizate după un an de stagiu și după promovarea examenului în cadrul Comisiei pentru certificare și disciplina din cadrul Ministerului Justiției.
(j) Servicii private prestate de moașe, asistenți medicali, fizioterapeuți și personal paramedical	Cerința deținerii cetățeniei pentru notarii publici și executorii judecătorești. Condiția deținerii cetățeniei.
(CPC 93191, cu excepția serviciilor	Condiția deținerii cetățeniei.

ANEXA XI-H

LISTA DE REZERVE PRIVIND PRESTATORII DE SERVICII PE BAZĂ DE CONTRACT (PSC) ȘI PROFESIONIȘTII INDEPENDENȚI (PI) (REPUBLICA MOLDOVA)

1. Părțile vor permite prestarea de servicii pe teritoriul lor de către prestatori de servicii pe bază de contract și profesioniști independenți ai celeilalte părți, prin prezența persoanelor fizice, în conformitate cu articolele 192 și 193 din prezentul acord, pentru activitățile economice enumerate mai jos, și sub rezerva limitărilor relevante.

2. Lista cuprinde următoarele elemente:

(a) prima coloană, care indică sectorul sau subsectorul în care se aplică limitări; și

(b) a doua coloană care descrie limitările aplicabile.

Republica Moldova nu își asumă nici un angajament pentru prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți pentru oricare sector de activitate economică, altele decât cele enumerate în mod explicit mai jos.

3. La identificarea sectoarelor și subsectoarelor individuale:

(a) CPC înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *prov*, 1991; și

(b) CPC ver. 1.0 înseamnă Clasificarea Centrală a Produselor, astfel cum este stabilită de Oficiul Statistic al Organizației Națiunilor Unite, Statistical Papers, seria M, nr. 77, CPC *ver*1.0, 1998.

4. Angajamente privind prestatorii de servicii pe bază de contract și profesioniștii independenți nu se aplică în cazurile în care intenția sau efectul prezenței lor temporare poate să interacționeze cu, sau altfel să afecteze rezultatul oricărui litigiu sau oricărei negocieri de lucru/de gestionare.

5. Lista de mai jos nu include măsuri cu privire la cerințele și procedurile de calificare, la standardele tehnice și la cerințele și procedurile de autorizare atunci când acestea nu reprezintă o limitare în sensul articolelor 192 și 193 din prezentul acord. Măsurile respective (de exemplu, necesitatea obținerii unei autorizații, necesitatea de a obține recunoașterea calificărilor în sectoarele reglementate, necesitatea promovării anumitor examene, inclusiv examene de limbă), chiar dacă nu sunt enumerate mai jos, se aplică în orice caz prestatorilor de servicii pe bază de contract și profesioniștilor independenți din Regatul Unit.

6. Toate celelalte cerințe ale legilor și reglementărilor Republicii Moldova în ceea ce privește intrarea, șederea, munca și măsurile de securitate socială continuă să se aplice, inclusiv reglementările privind perioada de ședere, salariile minime, precum și contractele colective de salarizare.

7. Lista de mai jos nu include măsuri privind subvențiile acordate de una dintre părți.

8. Lista de mai jos nu aduce atingere existenței monopolurilor publice sau a unor drepturi exclusive astfel cum sunt prevăzute de către Republica Moldova în anexa XI-E la prezentul acord.

9. Drepturile și obligațiile care derivă din lista de mai jos nu au efect direct aplicabil și, astfel, nu conferă drepturi directe persoanelor fizice sau juridice.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
I. ANGAJAMENTE SPECIFICE	
1. SERVICII PENTRU ÎNTREPRINDERI	
A. Servicii profesionale	
(a) Servicii juridice:	
— Cu excepția consultanței privind legislația țării de origine și legislația internațională (CPC 861);	Servicii juridice legate de reprezentarea în instanțele de judecată și alte autorități publice, pot fi furnizate de către un profesionist în domeniul juridic din Regatul Unit, după asocierea cu un avocat local sau după un stagiu de 1 an pentru a obține o licență în Republica Moldova. Servicii de consiliere juridică, cu excepția reprezentării în instanță și alte autorități, pot fi furnizate după înregistrare prealabilă în registrul special al Consiliului Baroului. Servicii de traducere și/sau interpretare pentru sistemul judiciar pot fi furnizate după recunoașterea autorizării ca interpret/traducător autorizat emise într-un alt stat, de către Comisia de atestare a Ministerului Justiției. Servicii de mediere pot fi furnizate de către o persoană autorizată ca mediator într-un alt stat, după certificare de către Consiliul de mediere. Servicii de administrator de insolvabilitate autorizat pot fi furnizate după un an de stagiu și după promovarea examenului în cadrul Comisiei pentru certificare și disciplina din cadrul Ministerului Justiției. Cerința deținerii cetățeniei pentru notarii publici și executorii judecătorești.
— Consultanță privind legislația țării de origine, legislația internațională și legislația țărilor terțe; (Parte din CPC 861)	Nu sunt prevăzute
(b) Servicii de contabilitate, audit și evidență contabilă (CPC 862); (c) Servicii fiscale (CPC 863); (d) Servicii de arhitectură (CPC 8671); (e) Servicii de inginerie (CPC 8672); (f) Servicii de inginerie integrată (CPC 8673) (g) Servicii de planificare urbană și peisagistică (CPC 8674) (h) Servicii medicale și stomatologice private (CPC 9312) (CPC 9312, cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public) (i) Servicii veterinare. (CPC 932)	Nu sunt prevăzute
Servicii private prestate de moașe, asistenți medicali, fizioterapeuți și personal paramedical (CPC 93191 cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public)	Condiția deținerii cetățeniei
B. Servicii informaționale și servicii conexe (a) Servicii de consultanță privind instalarea componentelor fizice ale calculatoarelor (hardware) (CPC 841); (b) Servicii de implementare a programelor de calculator (software) (CPC 842); (c) Servicii de prelucrare a datelor; (CPC 843) (d) Servicii de baze de date; (CPC 844); (e) Altele (CPC 845 + 849)	Nu sunt prevăzute
C. Servicii de cercetare și dezvoltare (a) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor naturale (CPC 851); (b) Servicii de cercetare și dezvoltare în domeniul științelor sociale și umane (CPC 852); (c) Servicii de cercetare și dezvoltare interdisciplinare (CPC 853).	Nu sunt prevăzute
D. Servicii imobiliare (a) Cu bunuri proprii sau	Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
concesionate (CPC 821); (b) Pe bază de tarif sau contract (CPC 822).	
E. Servicii de închiriere/leasing fără operatori (a) Referitoare la nave (CPC 83103); (b) Referitoare la aeronave (CPC 83104); (c) Referitoare la alte echipamente de transport (CPC 83101 + 83102 + 83105); (d) Referitoare la alte mașini și echipamente (CPC 83106-83109); (e) Altele (CPC 832), inclusiv casete video și discuri optice pre-înregistrate pentru utilizare în echipamente de divertisment la domiciliu.	Nu sunt prevăzute
F. Alte servicii pentru întreprinderi (a) Servicii de publicitate (CPC 871); (b) Servicii de cercetare de piață și sondaje de opinie (CPC 864); (c) Servicii de consultanță în management (CPC 865); (d) Servicii legate de consultanța în management (CPC 866); (e) Servicii de testări și analize tehnice (CPC 8676); (f) Servicii conexe agriculturii, vânătorii și silviculturii (CPC 881);	Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(a) Servicii poștale internaționale, precum și servicii poștale interne legate de scrisori de până la 350 de grame; (CPC 7511); (b) Servicii poștale referitoare la colete (CPC 75112); (c) Servicii furnizate de ghișeele poștale (CPC 75113);	Nu sunt prevăzute
B. Servicii de curierat (CPC 7512)	
C. Servicii de telecomunicații (a) Servicii de telefonie publică; (CPC 7521); (b) Servicii celulare analogice (CPC 75213.1); (c) Servicii celulare digitale (CPC 75213.2); (d) Servicii de telefonie mobilă (CPC 75213): — servicii de paging, (CPC 75291), — servicii de date mobile; (e) Comunicare prin satelit; (f) Servicii de rețea pentru întreprindere (CPC 7522); (g) Servicii de transmitere a datelor prin pachete comutate (CPC 75232); (h) Servicii de transmitere a datelor cu comutarea circuitelor (CPC 7523*); (i) Servicii de telegrafie și telex; (CPC 7522 și 7523) (j) Servicii de telefax; (CPC 7521*+7529*);	Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(g) Servicii privind pescuitul (CPC 882); (h) Servicii conexe industriei extractive (CPC 883 + 5115); (i) Servicii conexe industriei prelucrătoare (CPC 884 + 885); (cu excepția 88442); (j) Servicii conexe distribuției de energie (CPC 887); (k) Servicii de plasare și furnizare de personal (CPC 872); (l) Servicii de investigații și securitate (CPC 873); (m) Servicii conexe de consultanță științifică și tehnică (CPC 8675); (n) Întreținerea și repararea echipamentelor (neincluzând navele maritime, aeronavele sau alte echipamente de transport) (CPC 633 + 8861-8866); (o) Servicii de curățenie a clădirilor (CPC 874); (p) Servicii fotografice (CPC 875); (q) Servicii de ambalare (CPC 876); (r) Tipărire și publicare (CPC 88442); (s) Servicii de organizare de congrese (CPC 87909*); (t) Altele (CPC 8790).	
2. SERVICII DE COMUNICAȚII A. Servicii poștale	

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(k) Servicii de circuite private închiriate; (CPC 7522*+7523*) (l) Poștă electronică (CPC 7523*); (m) Poștă vocală (CPC 7523*); (n) Informații online și recuperare de baze de date (CPC 7523*); (o) Schimb electronic de date (EDI) (CPC 7523*); (p) Servicii de telefax cu valoare adăugată, inclusiv stocare și retransmitere, stocare și recuperare (CPC 7523*); (q) Conversie de cod și protocol (CPC indisponibil); (r) Servicii de informații online și/sau prelucrare de date (inclusiv prelucrarea tranzacțiilor) (CPC 843); (s) Alte servicii de telecomunicații (CPC 7529); (t) Altele (CPC 7549).	
3. SERVICII DE CONSTRUCȚII ȘI SERVICII DE INGINERIE CONEXE (a) Lucrări de construcții generale pentru clădiri (CPC 512) (b) Lucrări de construcții generale pentru construcții civile (CPC 513); (c) Lucrări de instalații și asamblare; (CPC 514 + 516); (d) Lucrări de finalizare și finisare a clădirilor (CPC 517);	Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(e) Altele (CPC511 + 515 + 518).	
4. SERVICII DE DISTRIBUȚIE (a) Servicii ale agenților comisionari (CPC 621); (b) Servicii de comerț cu ridicata (CPC 611, 622); (c) Servicii de comerț cu amănuntul (CPC 611 + 631 + 632 + 633 + 6111 + 6113 + 6121), inclusiv înregistrări audio și video, precum și discuri și casete (CPC 63234); (d) Franciză (CPC 8929); (e) Alte servicii de distribuție.	Nu sunt prevăzute
5. SERVICII DE ÎNVĂȚĂMÂNT (a) Servicii de învățământ primar (CPC 921); (b) Servicii de învățământ secundar (CPC 922); (c) Servicii de învățământ superior (Parte din CPC 923); (d) Învățământ pentru adulți (CPC 924); (e) Alte servicii de învățământ (CPC 929).	Nu sunt prevăzute
6. SERVICII DE MEDIU A. Servicii legate de apele reziduale (CPC 9401) ([1]) B. Gestionarea deșeurilor solide/periculoase, cu excepția transportului transfrontalier de deșeuri	Nu sunt prevăzute

([1]) Corespund serviciilor de canalizare.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
periculoase (a) Servicii de eliminare a deșeurilor menajere (CPC 9402) (b) Servicii sanitare și servicii similare (CPC 9403) C. Protecția aerului atmosferic și a climei (CPC 9404) ([1]) D. Depoluarea și curățarea solului și apelor (a) Tratarea și depoluarea solului și apelor contaminate/poluate (parte din CPC 94060) ([2]) E. Atenuarea zgomotelor și a vibrațiilor (CPC 9405) F. Protecția biodiversității și a peisajelor (a) Servicii de protecție a naturii și a peisajelor (parte din CPC 9406) G. Alte servicii de protecție a mediului și servicii auxiliare (CPC 94090)	
7. SERVICII FINANCIARE A. Servicii de asigurări și servicii conexe asigurărilor (a) Servicii de asigurare de viață, de accidente și de sănătate (CPC 8121); (b) Servicii de asigurări non-viață (CPC 8129, cu excepția asigurării maritime, de aviație și de transport); (c) Asigurare maritimă, de aviație și	Nu sunt prevăzute

([1]) Corespunde serviciilor de purificare a gazelor de evacuare.
([2]) Corespunde unor părți din Servicii de protecție a naturii și peisajelor.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
de transport (CPC 8129); (d) Reasigurare și retrocesiune (CPC 81299); (e) Servicii auxiliare asigurărilor (inclusiv servicii de brokeraj și de agenție) (CPC 8140).	
B. Sectorul bancar și alte servicii financiare (cu excepția asigurărilor) (a) Acceptarea depozitelor și a altor fonduri rambursabile de la populație (CPC 81115-81119); (b) Împrumuturi de orice tip, inclusiv credite de consum, credite ipotecare, factoring și finanțarea tranzacțiilor comerciale (CPC 8113); (c) Leasing financiar (8112); (d) Toate serviciile de plăți și transferuri monetare (CPC 81339*); (e) Garanții și angajamente (CPC 81199*); (f) Operațiuni în nume propriu sau în numele clienților, pe piața bursieră, pe piața extrabursieră sau pe alte piețe, și anume: — Instrumente ale pieței monetare (inclusiv cecuri, efecte de comerț, certificate de depozit, etc.) (81339*), — schimb valutar (81333); — produse derivate, inclusiv, dar nelimitându-se la futures și opțiuni (81339*);	Nu sunt prevăzute

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
— instrumente ale cursului de schimb și ale ratei dobânzilor, inclusiv produse cum ar fi swap, contractele la termen pe rata dobânzii, etc. (81339*); — valori mobiliare transferabile; (CPC 81321*), — alte instrumente și active financiare negociabile, inclusiv lingouri (81339*); (g) Brokeraj monetar (81339*); (h) Gestionarea activelor, de exemplu gestionarea numerarului sau a portofoliului, toate formele de gestionare a plasamentelor colective, gestionarea fondurilor de pensii, servicii de custodie, de depozitare și fiduciare (8119**, 81323*); (i) Servicii de decontare și compensare aferente activelor financiare, inclusiv valori mobiliare, produse derivate și alte instrumente negociabile (81339* sau 81319*); (j) Servicii de consultanță și alte servicii financiare auxiliare privind toate activitățile enumerate la articolul 1B din MNT.TNC/W/50, inclusiv furnizarea de informații privind creditele și evaluarea dosarelor de credit, cercetări și consultanță privind investițiile și portofoliile de investiții, consultanță privind achizițiile, restructurările și strategiile societăților comerciale (8131 sau 8133); (k) Comunicarea și transferul de informații financiare, activitățile de	

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
prelucrare a datelor financiare și furnizarea software-ului aferent de către prestatorii de alte servicii financiare (8131); (l) Participarea la emisiunile de valori mobiliare de orice natură, inclusiv subscriere, plasamentele (private sau publice) în calitate de agent și furnizarea de servicii conexe (8132).	
8. SPITALE ȘI ALTE UNITĂȚI MEDICALE ȘI DE ÎNGRIJIRE (a) Servicii spitalicești Servicii spitalicești și de sanatoriu private (CPC 9311 cu excepția serviciilor furnizate de sectorul public); (b) Servicii sociale (CPC 933); (c) Alte servicii de sănătate umană (CPC 9319 cu excepția 93191).	Nu sunt prevăzute
9. SERVICII DE TURISM ȘI SERVICII CONEXE (a) Hoteluri și restaurante (inclusiv catering) (CPC 641-643); (b) Servicii ale agențiilor de voiaj și ale operatorilor de turism (CPC 7471); (c) Servicii de ghid turistic (CPC 7472); (d) Alte servicii de turism și servicii conexe.	Nu sunt prevăzute
10. SERVICII RECREATIVE, CULTURALE ȘI SPORTIVE (a) Servicii de operare a sălilor de cinematograf (CPC 96199**) ([1]);	Nu sunt prevăzute

([1]) ** Indică faptul că serviciul specificat constituie doar o parte din întregul spectru de activități acoperite de concordanța CPC.

Sector sau subsector	Descrierea rezervelor
(b) Alte servicii de divertisment (CPC 96191 + 96194); (c) Servicii ale agențiilor de știri (CPC 962); (d) Servicii sportive și alte servicii recreative (CPC 964).	
SERVICII DE TRANSPORT (a) Servicii de transport maritim (CPC 7211, 7212, 7213, 8868**, 7214, 745**); (b) Transport pe căile navigabile interioare (CPC 7221, 7222, 7223, 8868**, 7224, 745**); (c) Servicii de transport aerian definite în anexa privind transportul aerian: a) și b) Transportul de călători și transportul de mărfuri (CPC 731, 732), c) Servicii de închiriere de nave cu echipaj (CPC 734); d) Întreținerea și repararea aeronavelor (CPC 8868); e) Vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian; (CPC 746*); f) Sistemele informatizate de rezervare; (CPC 746*); (d) Transport spațial (CPC 733); (e) Servicii de transport maritim (CPC 7111, 7112, 7113, 8868**, 743**);	Nu sunt prevăzute
(f) Servicii de transport rutier a) Transport de călători (CPC 7121 + 7122); b) Transport de mărfuri (CPC 7123, pentru 7123 cu excepția serviciilor de cabotaj); (c) Închiriere de vehicule comerciale cu operatori (CPC 7124); (d) Întreținerea și repararea echipamentelor de transport rutier (CPC 6112 + 8867); (e) Servicii de sprijin pentru serviciile de transport rutier (CPC 744);	
(g) Servicii de transport prin conducte (CPC 7131, 7139); (h) Servicii auxiliare tuturor modurilor de transport: a) Servicii de manipulare a încărcăturilor, servicii de depozitare și antrepozitare (CPC 741, 742), b) servicii de agenție de transport de mărfuri și servicii auxiliare de transport (CPC 748, 749).	

ANEXA XII

ACHIZIȚII PUBLICE

ANEXA XII-A

PRAGURI

1. Pragurile valorice menționate la articolul 241 alineatul (3) din prezentul acord sunt pentru ambele părți:

(a) 139 000 EUR pentru contractele de achiziții publice de bunuri și de servicii atribuite de autoritățile publice centrale și pentru concursurile de proiectare organizate de respectivele autorități;

(b) 214 000 EUR în cazul contractelor de achiziții publice de bunuri și de servicii care nu sunt vizate de litera (a);

(c) 5 350 000 EUR în cazul contractelor de achiziții publice de lucrări și al concesionărilor de lucrări publice;

(d) 5 350 000 EUR în cazul contractelor de lucrări în sectorul utilităților;

(e) 5 350 000 EUR în cazul contractelor de concesiune;

(f) 428 000 EUR în cazul contractelor de bunuri și servicii în sectorul utilităților;

(g) 750 000 EUR în cazul contractelor de achiziții publice de servicii pentru servicii sociale și alte servicii specifice;

(h) 1 000 000 EUR în cazul contractelor de servicii pentru servicii sociale și alte servicii specifice în sectorul utilităților;

ANEXA XII-B

CALENDAR ORIENTATIV PRIVIND ACCESUL LA PIEȚE

Etapă			Acces pe piață acordat Regatului Unit de către Republica Moldova	Acces pe piață acordat Republicii Moldova de către Regatul Unit
1	Implementarea articolelor 242, alineatul (2), și 243 din prezentul acord	1 iunie 2015	Produse pentru autoritățile publice centrale	Produse pentru autoritățile publice centrale
2		1 septembrie 2019	Produse pentru autorități centrale, regionale și locale și organisme de drept public	Produse pentru autorități centrale, regionale și locale și organisme de drept public
		1 septembrie 2019	Produse pentru toate entitățile contractante din sectorul utilităților	Produse pentru toate entitățile contractante
		1 septembrie 2019	Contracte de servicii și de lucrări pentru toate entitățile contractante	Contracte de servicii și de lucrări pentru toate entitățile contractante
3		1 septembrie 2020	Contracte de concesiune pentru toate autoritățile contractante	Contracte de concesiune pentru toate autoritățile contractante
4		1 septembrie 2022	Contracte de servicii și de lucrări pentru toate entitățile contractante din sectorul utilităților	Contracte de servicii și de lucrări pentru toate entitățile contractante din sectorul utilităților

ANEXA XII-C

REPUBLICA MOLDOVA: O LISTĂ INDICATIVĂ A DOMENIILOR DE COOPERARE

1. Instruirea, în Regatul Unit și în Republica Moldova, a unor funcționari din Republica Moldova care lucrează în cadrul organismelor guvernamentale implicate în procedurile de achiziții publice.

2. Instruirea furnizorilor interesați să participe la achizițiile publice.

3. Schimbul de informații și de experiență cu privire la cele mai bune practici și normele de reglementare din domeniul achizițiilor publice.

4. Ameliorarea funcționalității site-ului internet dedicat achizițiilor publice și instituirea unui sistem de monitorizare a achizițiilor publice.

5. Consultări și asistență metodologică din partea Regatului Unit în aplicarea tehnologiilor electronice moderne în domeniul achizițiilor publice.

6. Consolidarea organismelor responsabile cu garantarea unei politici coerente în toate domeniile legate de achizițiile publice și examinarea (reexaminarea) independentă și imparțială a deciziilor autorităților contractante. (cf. articolul 242 din prezentul acord).

ANEXA XIII

INDICAȚII GEOGRAFICE

ANEXA XIII-A

ELEMENTE PENTRU ÎNREGISTRAREA ȘI CONTROLUL INDICAȚIILOR GEOGRAFICE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 267 ALINEATELE (1) ȘI (2)

PARTEA A

Legislația menționată la articolul 267 alineatul (1)

Legea nr. 66-XVI din 27.03.2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate și normele de aplicare a acesteia, în ceea ce privește procedura de depunere a cererilor, de examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate în Republica Moldova.

PARTEA B

Legislația menționată la articolul 267 alineatul (2)

1. Regulamentul (UE) nr. 1151/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind sistemele din domeniul calității produselor agricole și alimentare

2. Partea II titlul II capitolul I secțiunea 1a din Regulamentul (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului din 22 octombrie 2007 de instituire a unei organizări comune a pieţelor agricole și privind dispoziții specifice referitoare la anumite produse agricole (Regulamentul unic OCP), cu normele de punere în aplicare a acestuia

3. Regulamentul (CE) nr. 110/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2008 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea și protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase, cu normele de aplicare a acestuia

4. Regulamentul (CEE) nr. 1601/91 al Consiliului din 10 iunie 1991 de stabilire a normelor generale privind definirea, descrierea și prezentarea vinurilor aromatizate, a băuturilor aromatizate pe bază de vin și a cocteilurilor aromatizate din produse vitivinicole, cu normele de aplicare a acestuia.]

PARTEA C

Elemente necesare pentru înregistrarea și controlul indicațiilor geografice menționate la articolul 267 alineatele (1) și (2)

1. Un registru în care sunt enumerate indicațiile geografice protejate pe teritoriul respectiv.

2. O procedură administrativă prin care se verifică dacă indicațiile geografice identifică un produs ca fiind originar de pe un teritoriu, dintr-o regiune sau dintr-o localitate a unuia sau mai multor state, atunci când o anumită calitate, reputația sau o altă caracteristică a produsului poate fi atribuită în mod esențial originii geografice a acestuia.

3. Cerința ca o denumire înregistrată să corespundă unuia sau mai multor produse specifice pentru care s-a stabilit un caiet de sarcini care poate fi modificat numai printr-o procedură administrativă adecvată.

4. Dispoziții de control aplicabile producției.

5. O procedură de opoziție prin care se pot lua în considerare interesele legitime ale utilizatorilor anteriori ai denumirilor, indiferent dacă acestea sunt protejate sau nu sub formă de proprietate intelectuală.

6. O regulă conform căreia denumirile protejate nu pot deveni generice.

7. Dispoziții privind înregistrarea, care pot include refuzarea înregistrării, a termenilor omonimi sau parțial omonimi cu termeni înregistrați, cu termeni din limbajul cotidian utilizați ca denumiri comune pentru produse, cu termeni care cuprind sau includ denumiri de soiuri de plante și de rase de animale. Aceste dispoziții iau în considerare interesele legitime ale tuturor părților interesate.

ANEXA XIII-B

CRITERII CARE TREBUIE INCLUSE ÎN PROCEDURA DE OPOZIȚIE PENTRU PRODUSELE MENȚIONATE LA ARTICOLUL 268 ALINEATUL (1)

1. Precizarea denumirii/lista denumirilor, cu transcrierea corespunzătoare cu caractere latine, dacă este cazul.

2. Informații despre clasa produsului.

3. Invitație adresată Regatului Unit, Republicii Moldova sau oricărei țări terțe sau oricărei persoane fizice sau juridice care are un interes legitim, stabilită sau rezidentă în Regatul Unit, în Republica Moldova sau într-o țară terță, să prezinte obiecții la cererea de protecție prin depunerea unei declarații motivate corespunzător.

4. Declarațiile de opoziție trebuie să parvină Guvernului Regatului Unit sau Guvernului Republicii Moldova în termen de 2 luni de la data publicării avizului de informare.

5. Nu se admit decât declarațiile de opoziție care sunt primite în termenul stabilit la alineatul (4) și care demonstrează că protecția denumirii propuse:

— ar intra în conflict cu denumirea unui soi de plante, inclusiv cu denumirea unui soi de struguri de vinificație sau a unei rase de animale, și, în consecință, poate induce consumatorul în eroare cu privire la adevărata origine a produsului;

— ar intra în conflict cu o denumire omonimă care ar lăsa consumatorului impresia greșită că produsele sunt originare dintr-un alt teritoriu;

— având în vedere reputația și renumele unei mărci, precum și perioada de timp în care a fost utilizată, ar putea induce în eroare consumatorul cu privire la adevărata identitate a produsului;

— ar periclita existența unei denumiri total sau parțial identice sau a unei mărci sau a unor produse comercializate în mod legal timp de cel puțin cinci ani înainte de data publicării avizului de informare;

— ar intra în conflict cu o denumire considerată generică.

6. Criteriile menționate la alineatul (5) se evaluează în raport cu teritoriul Regatului Unit, care, în cazul drepturilor de proprietate intelectuală, reprezintă numai teritoriul sau teritoriile în care sunt protejate drepturile, sau în raport cu teritoriul Republicii Moldova.

ANEXA XIII-C

INDICAȚII GEOGRAFICE ALE PRODUSELOR, MENȚIONATE LA ARTICOLUL 267 ALINEATELE (3) ȘI (4)

Produsele agricole și alimentare din Regatul Unit, altele decât vinurile, băuturile spirtoase și vinurile aromatizate care urmează să fie protejate în Republica Moldova

Regatul Unit	Isle of Man Manx Loaghtan Lamb	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Orkney beef	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Orkney lamb	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Scotch Beef	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Scotch Lamb	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Shetland Lamb	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Welsh Beef	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Welsh lamb	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	West Country Beef*	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	West Country Lamb*	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Lakeland Herdwick*	Carne proaspătă (și organe comestibile proaspete)
Regatul Unit	Melton Mowbray Pork Pie	Produse din carne (fierte, sărate, afumate etc.)
Regatul Unit	Newmarket Sausage*	Produse din carne (fierte, sărate, afumate etc.)
Regatul Unit	Stornoway Black Pudding*	Produse din carne (fierte, sărate, afumate etc.)
Regatul Unit	Traditional Cumberland Sausage*	Produse din carne (fierte, sărate, afumate etc.)
Regatul Unit	Beacon Fell traditional Lancashire cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Bonchester cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Buxton blue	Brânzeturi
Regatul Unit	Dorset Blue Cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Dovedale cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Exmoor Blue Cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Single Gloucester	Brânzeturi
Regatul Unit	Staffordshire Cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Swaledale cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Teviotdale Cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Traditional Ayrshire Dunlop*	Brânzeturi
Regatul Unit	West Country farmhouse Cheddar cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	White Stilton cheese / Blue Stilton cheese	Brânzeturi
Regatul Unit	Orkney Scottish Island Cheddar*	Brânzeturi
Regatul Unit	Swaledale ewes' cheese*	Brânzeturi
Regatul Unit	Yorkshire Wensleydale*	Brânzeturi
Regatul Unit	Cornish Clotted Cream	Alte produse de origine animală (ouă, miere, produse lactate cu excepția untului etc.)
Regatul Unit	Jersey Royal potatoes	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	Yorkshire Forced Rhubarb	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	Armagh Bramley Apples*	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	Fenland Celery*	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	New Season Comber Potatoes/Comber Earlies*	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	Pembrokeshire Earlies / Pembrokeshire Early Potatoes*	Fructe, legume și cereale, în stare proaspătă sau prelucrate
Regatul Unit	Arbroath Smokies	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Conwy Mussels*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Scottish Farmed Salmon	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Whitstable oysters	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Cornish Sardines*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Fal Oyster*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Isle of Man Queenies*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Lough Neagh Eel*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Scottish Wild Salmon*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Traditional Grimsby Smoked Fish*	Pești, moluște, crustacee și produse derivate, proaspete
Regatul Unit	Kentish ale and Kentish strong ale	Brânzeturi
Regatul Unit	Rutland Bitter	Brânzeturi
Regatul Unit	Cornish Pasty*	Produse de panificație, produse de patiserie, prăjituri, produse de cofetărie, biscuiți și alte produse de brutărie
Regatul Unit	Native Shetland Wool*	Lână
Regatul Unit	Anglesey Sea Salt/Halen Môn*	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)
Regatul Unit	Gloucestershire cider/perry	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)
Regatul Unit	Herefordshire cider/perry	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)
Regatul Unit	Worcestershire cider/perry	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)
Regatul Unit	East Kent Goldings*	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)

Produsele agricole și alimentare din Republica Moldova, altele decât vinurile, băuturile spirtoase și vinurile aromatizate care urmează să fie protejate în Regatul Unit

MD	Dulceața din petale de trandafir Călărași*	Alte produse din anexa I la tratat (condimente etc.)

ANEXA XIII-D

INDICAȚII GEOGRAFICE ALE PRODUSELOR, MENȚIONATE LA ARTICOLUL 267 ALINEATELE (3) ȘI (4)

PARTEA A

Vinuri aromatizate din Regatul Unit care urmează să fie protejate în Republica Moldova

	Denumirea care urmează să fie protejată	
Regatul Unit	English	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
Regatul Unit	English Regional	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
Regatul Unit	Welsh	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
Regatul Unit	Welsh Regional	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)

Vinuri din Republica Moldova care urmează să fie protejate în Regatul Unit

MD	Ciumai/Чумай	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
MD	Romănești	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
MD	Codru*	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
MD	Stefan Voda*	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)
MD	Valul lui Traian*	Vinuri cu indicație geografică protejată (IGP)

PARTEA B

Băuturi spirtoase din Regatul Unit care urmează să fie protejate în Republica Moldova

	Denumirea care urmează să fie protejată	**Tipul de produs**
Regatul Unit ([1])	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky([2])	Whiskey/Whisky
Regatul Unit ([3])	Irish Cream([4])	Lichior
Regatul Unit ([5])	Irish Poteen/Irish Poitín([6])	Alte băuturi spirtoase
Regatul Unit	Scotch Whisky	Whiskey/Whisky
Regatul Unit	Somerset Cider Brandy*	Cidru de mere & Cidru de pere

Băuturi spirtoase din Republica Moldova care urmează să fie protejate în Regatul Unit

MD	Divin*	Distilat de vin
MD	Rachiu de caise de Nimoreni*	Rachiu de fructe

PARTEA C

Vinuri aromatizate din Regatul Unit care urmează să fie protejate în Republica Moldova.

[…]

Vinuri aromatizate din Republica Moldova care urmează să fie protejate în Regatul Unit.

[…]

([1]) Această categorie include băuturile spirtoase distilate și fabricate pe insula Irlanda, în conformitate cu legislația aplicabilă a Regatului Unit
([2]) Indicația geografică Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky vizează băuturile tip whisky/whiskey fabricate în Irlanda și Irlanda de Nord.
([3]) Această categorie include băuturile spirtoase distilate și fabricate pe insula Irlanda, în conformitate cu legislația aplicabilă a Regatului Unit
([4]) Indicația geografică Irish Cream vizează lichiorul aferent fabricat în Irlanda și Irlanda de Nord.
([5]) Această categorie include băuturile spirtoase distilate și fabricate pe insula Irlanda, în conformitate cu legislația aplicabilă a Regatului Unit
([6]) Indicația geografică „Irish Poteen/Irish Poitín" vizează băutura spirtoasă aferentă fabricat în Irlanda și Irlanda de Nord.

ANEXA XIV

MECANISM DE ALERTĂ TIMPURIE

1. Republica Moldova și Regatul Unit instituie un mecanism de alertă timpurie având obiectivul de a stabili măsuri practice în scopul de a preveni și a reacționa rapid la o situație de urgență sau în caz de risc de situație de urgență. Acest mecanism prevede o evaluare timpurie a riscurilor potențiale și a problemelor legate de oferta și cererea de gaze naturale, petrol sau electricitate și prevenirea și reacția rapidă în cazul unei situații de urgență sau în cazul unui risc de situație de urgență.

2. În sensul prezentei anexe, o situație de urgență este o situație care cauzează o perturbare semnificativă sau o întrerupere fizică a livrării de gaze naturale, petrol sau electricitate între Republica Moldova și Regatul Unit.

3. În sensul prezentei anexe, coordonatorii sunt ministerul din Republica Moldova responsabil de energie și Ministerul Mediului de Afaceri și Strategiei Energetice și Industriale al Regatului Unit sau succesorul său.

4. Părțile la prezentul acord ar trebui să efectueze în comun evaluări periodice ale riscurilor potențiale și ale problemelor legate de oferta și cererea de materiale și produse energetice și să le prezinte coordonatorilor rapoarte cu privire la acestea.

5. În cazul în care una dintre părți ia cunoștință de o situație de urgență sau de o situație care, în opinia sa, ar putea duce la o situație de urgență, partea respectivă informează cealaltă parte fără întârziere.

6. În împrejurările enunțate la alineatul (5), coordonatorii își notifică reciproc, în cel mai scurt timp posibil, necesitatea de a iniția mecanismul de alertă timpurie. Notificarea indică, *printre altele*, persoanele desemnate care sunt autorizate de coordonatori să mențină contactul permanent între ele.

7. În momentul notificării în conformitate cu alineatul (6), fiecare parte furnizează celeilalte părți propria sa evaluare.

Această evaluare include o estimare a intervalului de timp în care riscul unei situații de urgență sau situația de urgență ar putea fi eliminat(ă). Părțile răspund prompt la evaluarea furnizată de cealaltă parte și o completează cu informațiile suplimentare disponibile.

8. Dacă una dintre părți nu poate evalua în mod corespunzător sau nu poate accepta evaluarea situației efectuată de cealaltă parte sau intervalul de timp estimat în care riscul unei situații de urgență sau situația de urgență poate fi eliminat(ă), coordonatorul corespunzător poate solicita consultări, care urmează să înceapă într-un termen care nu depășește 3 zile din momentul trimiterii notificării prevăzute la alineatul (6). Aceste consultări au loc prin intermediul unui grup de experți alcătuit din reprezentanți autorizați de coordonatori. Consultările au drept scop:

(a) elaborarea unei evaluări comune a situației și a posibilei evoluții a evenimentelor;

(b) elaborarea de recomandări pentru a elimina riscul unei situații de urgență sau pentru a depăși situația de urgență;

(c) elaborarea de recomandări privind un plan de acțiune comun în scopul de a minimiza impactul unei situații de urgență și, dacă este posibil, de a depăși situația de urgență, inclusiv posibilitatea de a institui un grup special de monitorizare.

9. Consultările, evaluările comune și recomandările propuse se bazează pe principiile transparenței, al nediscriminării și al proporționalității.

10. Coordonatorii, în cadrul competențelor lor, întreprind eforturi pentru a elimina riscul unei situații de urgență sau pentru a depăși situația de urgență luând în considerare recomandările care au fost formulate ca rezultat al consultărilor.

11. Grupul de experți menționat în alineatul (8) raportează coordonatorilor cu privire la activitățile sale, în cel mai scurt timp după punerea în aplicare a oricărui plan de acțiune convenit.

12. În cazul în care apare o situație de urgență, coordonatorii pot institui un grup special de monitorizare ale cărui sarcini constau în examinarea împrejurărilor existente și a evoluției evenimentelor, precum și în menținerea unei evidențe obiective a acestora. Grupul special de monitorizare este format din:

(a) reprezentanți ai ambelor părți;

(b) reprezentanți ai întreprinderilor din domeniul energetic ale părților;

(c) reprezentanți ai organizațiilor internaționale pentru energie, propuși și aprobați de comun acord de către părți;

(d) experți independenți propuși și aprobați de comun acord de către părți.

13. Grupul special de monitorizare își va începe activitatea fără întârziere și va funcționa, după caz, până la soluționarea situației de urgență. Coordonatorii vor lua, de comun acord, decizia privind încetarea lucrărilor grupului special de monitorizare.

14. Din momentul în care o parte informează cealaltă parte cu privire la condițiile descrise la alineatul (5) și până la finalizarea procedurilor stipulate în prezenta anexă și soluționarea situației de urgență sau eliminarea amenințării privind o situație de urgență, părțile vor depune toate eforturile în vederea minimizării consecințelor negative pentru cealaltă parte. Părțile vor colabora în scopul obținerii

unei soluții imediate, cu asigurarea transparenței. Părțile nu vor lua măsuri ce nu au legătură cu situația de urgență în desfășurare și care ar putea duce la sau înrăutăți consecințele negative pentru livrarea de gaze naturale, petrol sau electricitate între Regatul Unit și Republica Moldova.

15. Fiecare parte va suporta pe cont propriu costurile legate de măsurile luate în temeiul prezentei anexe.

16. Părțile vor menține caracterul confidențial al tuturor informațiilor schimbate între acestea și care sunt desemnată ca fiind de natură confidențială. Părțile vor lua toate măsurile necesare pentru protejarea informațiilor confidențiale în baza actelor juridice și normative relevante din Republica Moldova sau din Regatul Unit, după caz, precum și în conformitate cu acordurile și convențiile internaționale aplicabile.

17. Părțile pot invita, de comun acord, reprezentanți ai terților care să ia parte la consultări sau la monitorizările prevăzute la alineatele (8) și (12).

18. Părțile pot conveni să adapteze prevederile prezentei anexe în vederea stabilirii unui mecanism de alertă timpurie între ele și alte părți.

19. O încălcare a mecanismului de alertă timpurie nu poate servi drept bază pentru procedurile de soluționare a diferendelor conform Titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) al prezentului acord. Mai mult, o parte nu se va baza pe sau nu va prezenta ca dovadă, în astfel de proceduri de soluționare a diferendelor:

(a) pozițiile adoptate sau propunerile aduse de cealaltă parte de-a lungul desfășurării procedurii prevăzute în prezenta anexă; sau

(b) faptul că cealaltă parte și-a comunicat disponibilitatea de a accepta o soluție pentru situația de urgență care face obiectul mecanismului de alertă timpurie.

ANEXA XV

MECANISMUL DE MEDIERE

ARTICOLUL 1

Obiectivul

Obiectivul prezentei anexe este de a facilita găsirea unei soluții convenite de comun acord, pe baza unei proceduri complete și rapide, cu asistența unui mediator.

SECȚIUNEA 1

PROCEDURA ÎN CADRUL MECANISMULUI DE MEDIERE

ARTICOLUL 2

Cereri de informații

1. Înainte de inițierea procedurii de mediere, oricare dintre părți poate solicita în scris, în orice moment, informații cu privire la o măsură care afectează comerțul sau investițiile între părți. Partea căreia i se adresează o astfel de cerere prezintă, în termen de 20 de zile, un răspuns scris care conține observațiile sale privind informațiile conținute în cerere.

2. Atunci când partea solicitată estimează că nu poate furniza un răspuns în cele 20 de zile, ea informează partea solicitantă asupra motivelor acestei întârzieri și indică termenul cel mai scurt în care estimează că poate să-i prezinte răspunsul.

ARTICOLUL 3

Inițierea procedurii

1. Oricare dintre părți poate solicita, în orice moment, intrarea părților într-o procedură de mediere. O astfel de cerere se adresează celeilalte părți în scris. Cererea trebuie să fie suficient de detaliată pentru a expune în mod clar preocupările părții solicitante și:

(a) stabilește măsura specifică în discuție;

(b) furnizează o declarație privind efectele negative pretinse pe care partea solicitantă consideră că le produce sau le va produce măsura asupra schimburilor comerciale sau a investițiilor dintre părți; și

(c) explică modul în care partea solicitantă consideră că respectivele efecte sunt legate de măsura în cauză.

2. Procedura de mediere poate fi inițiată numai cu acordul comun al părților. Partea căreia îi este adresată o cerere în conformitate cu alineatul (1) examinează cererea cu atenție și furnizează un răspuns de acceptare sau de respingere în scris în termen de zece zile de la primirea ei.

ARTICOLUL 4

Selectarea mediatorului

1. Ca urmare a lansării procedurii de mediere, părțile depun eforturi să ajungă la un acord asupra unui mediator în termen de maximum 15 zile de la primirea răspunsului la cererea menționată la articolul 3 din prezenta anexă.

2. În cazul în care părțile nu pot conveni cu privire la mediator în termenul stabilit la alineatul (1) din prezentul articol, oricare dintre părți poate solicita președintelui sau copreședinților Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, sau persoanelor delegate de aceștia, numirea mediatorului prin tragere la sorți din lista stabilită în conformitate cu articolul 370 alineatul (1) din prezentul acord. Reprezentanții ambelor părți sunt invitați cu suficient timp înainte să asiste la tragerea la sorți. În orice caz, tragerea la sorți se efectuează cu partea/părțile care este prezentă/sunt prezente.

3. Președintele sau copreședinții Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, sau persoanele delegate de aceștia, selectează mediatorul în termen de cinci zile lucrătoare de la data cererii prezentate de oricare dintre părți în temeiul alineatului (2) al prezentului articol.

4. În cazul în care nu s-a întocmit lista prevăzută la articolul 370 alineatul (1) din prezentul acord la momentul prezentării unei cereri în temeiul articolului 3 din prezenta anexă, selectarea mediatorului se face prin tragere la sorți dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de către una dintre părți sau de către ambele părți.

5. Mediatorul nu trebuie să fie cetățean al uneia dintre părți, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

6. Mediatorul oferă asistență în mod imparțial și transparent în vederea clarificării de către părți a măsurii în cauză și a eventualelor efecte ale acesteia asupra comerțului, precum și în vederea găsirii unei soluții convenite de comun acord. Codul de conduită aplicabil arbitrilor și mediatorilor prevăzut în anexa XVII la prezentul acord se aplică mediatorilor, *mutatis mutandis*. Normele 3-7 (Notificări) și 41-45 (Traducere și interpretare) din regulamentul de procedură prevăzut în anexa XVI la prezentul acord se aplică, de asemenea, *mutatis mutandis*.

ARTICOLUL 5

Regulamentul procedurii de mediere

1. În termen de zece zile de la numirea mediatorului, partea care a invocat procedura de mediere prezintă mediatorului și celeilalte părți, în scris, o descriere detaliată a problemei, în special a funcționării măsurii în cauză și a efectelor acesteia asupra comerțului. În termen de 20 de zile de la data furnizării descrierii în cauză, cealaltă parte poate pune la dispoziție, în scris, observațiile sale cu privire la descrierea problemei. Fiecare dintre părți poate include în descrierea sa sau în observațiile sale informații pe care le consideră relevante.

2. Mediatorul poate decide cu privire la modalitatea cea mai adecvată de a clarifica măsura în cauză și impactul posibil al acesteia asupra comerțului. În special, mediatorul poate să organizeze reuniuni între părți, să consulte părțile împreună sau individual, să solicite asistență sau consultanță din partea experților relevanți și a părților interesate și să furnizeze orice sprijin suplimentar solicitat de părți. Cu toate acestea, înainte de a solicita asistență sau de a se consulta cu experții relevanți și cu părțile interesate, mediatorul se consultă cu părțile.

3. Mediatorul poate acorda consiliere și propune o soluție care să fie examinată de părți. Părțile pot accepta sau respinge soluția propusă sau pot conveni asupra unei soluții diferite. Cu toate acestea, mediatorul nu acordă consiliere și nu prezintă observații privind conformitatea măsurii în cauză cu prezentul acord.

4. Procedura de mediere are loc pe teritoriul părții căreia i-a fost adresată cererea sau, de comun acord, în orice alt loc sau prin orice alt mijloc.

5. Părțile depun eforturi de a ajunge la o soluție de comun acord în termen de 60 de zile de la numirea mediatorului. În așteptarea unui acord final, părțile pot lua în considerare posibile soluții provizorii, în special dacă măsura privește mărfuri perisabile.

6. Soluția poate fi adoptată prin intermediul unei decizii a Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord. Oricare dintre părți poate condiționa o astfel de soluție de îndeplinirea procedurilor interne necesare în acest scop. Soluțiile adoptate de comun acord sunt făcute publice. Versiunea făcută publică nu poate conține informații pe care una dintre părți le-a desemnat ca fiind confidențiale.

7. La cererea părților, mediatorul eliberează părților, în scris, un proiect de raport bazat pe date concrete, în care prezintă un scurt rezumat cu privire la măsura în cauză vizată de aceste proceduri, procedurile urmate și orice soluție adoptată de comun acord la care s-a ajuns ca rezultat final al acestor proceduri, inclusiv

posibilele soluții provizorii. Mediatorul stabilește un termen de 15 zile în care părțile pot să trimită observații privind proiectul de raport. După examinarea observațiilor trimise de părți în termenul respectiv, mediatorul trimite părților, în scris, în termen de 15 zile, un raport final bazat pe date concrete. Raportul bazat pe date concrete nu include nicio interpretare a dispozițiilor prezentului acord.

8. Procedura se încheie:

(a) prin adoptarea unei soluții de comun acord de către părți, la data adoptării acestei soluții;

(b) printr-un acord comun al părților, în orice etapă a procedurii, la data respectivului acord;

(c) printr-o declarație în scris a mediatorului, după consultarea părților, atestând că eforturile suplimentare de mediere ar rămâne fără efect, la data respectivei declarații; sau

(d) printr-o declarație în scris a uneia dintre părți după examinarea soluțiilor convenite de comun acord în cadrul procedurii de mediere și după examinarea recomandărilor și soluțiilor propuse de mediator, la data respectivei declarații.

SECȚIUNEA 2

PUNEREA ÎN APLICARE

ARTICOLUL 6

Punerea în aplicare a soluției convenite de comun acord

1. În cazul în care părțile au convenit de comun acord asupra unei soluții, fiecare dintre părți ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare soluția convenită de comun acord în termenele convenite.

2. Partea care o pune în aplicare informează cealaltă parte în scris cu privire la acțiunile sau măsurile luate pentru a pune în aplicare soluția convenită de comun acord.

SECȚIUNEA 3

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 7

Confidențialitatea și relația cu soluționarea diferendelor

1. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel și fără a aduce atingere articolului 5 alineatul (6) din prezenta anexă, toate etapele procedurii, inclusiv orice recomandare sau soluție propusă, sunt confidențiale. Cu toate acestea, orice parte poate dezvălui publicului faptul că are loc o mediere.

2. Procedura de mediere nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților prevăzute în din titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord sau din orice alt acord.

3. Nu sunt necesare consultări în conformitate cu titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord înainte de a iniția procedura de mediere. Cu toate acestea, în mod normal, o parte ar trebui să facă uz de alte dispoziții privind colaborarea sau consultarea prevăzute de prezentul acord, înainte de a iniția procedura de mediere.

4. O parte nu introduce ca probe și nu se bazează în alte proceduri de soluționare a diferendelor în temeiul prezentului acord sau al oricărui alt acord pe următoarele elemente, iar comisia de arbitraj nu le ia în considerare:

(a) pozițiile adoptate de cealaltă parte în cursul procedurii de mediere sau informațiile colectate în conformitate cu articolul 5 alineatele (1) și (2) din prezenta anexă;

(b) faptul că cealaltă parte și-a arătat disponibilitatea de a accepta o soluție pentru măsura supusă medierii; sau

(c) consultanța acordată sau propunerile făcute de mediator.

5. Un mediatorul nu poate avea calitatea de membru al comisiei de arbitraj în cadrul unei proceduri de soluționare a diferendelor în temeiul prezentului acord sau în temeiul Acordului OMC referitoare la aceeași problemă pentru care el/ea a avut calitatea de mediator.

ARTICOLUL 8

Termenele

Termenele menționate în prezenta anexă pot fi modificate prin acordul reciproc al părților implicate în procedurile de mediere.

ARTICOLUL 9

Costuri

1. Fiecare parte suportă cheltuielile aferente participării sale la procedura de mediere.

2. Părțile împart în mod egal cheltuielile aferente aspectelor organizatorice, inclusiv remunerația și cheltuielile mediatorului. Remunerația mediatorului este conformă celei prevăzute de norma (8) litera (e) din Regulamentul de procedură pentru președintele unei comisii de arbitraj.

ANEXA XVI

REGULAMENTUL DE PROCEDURĂ PENTRU SOLUȚIONAREA DIFERENDELOR

Dispoziții generale

1. În sensul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord și al prezentului regulament de procedură:

(a) „consilier” înseamnă o persoană abilitată de o parte implicată în diferend pentru a consilia sau a asista partea respectivă în cadrul procedurii comisiei de arbitraj;

(b) „arbitru” înseamnă un membru al unei comisii de arbitraj instituite în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord;

(c) „comisie de arbitraj” înseamnă o comisie instituită în temeiul articolului 352 din prezentul acord;

(d) „asistent” înseamnă o persoană care, în temeiul mandatului unui arbitru, desfășoară activități de documentare sau îl asistă pe arbitru în activitatea acestuia;

(e) „parte reclamantă” înseamnă orice parte care solicită instituirea unei comisii de arbitraj în conformitate cu articolul 351 din prezentul acord;

(f) „zi” înseamnă o zi calendaristică;

(g) „partea pârâtă” înseamnă partea care se presupune că încalcă dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord;

(h) „reprezentant al unei părți” înseamnă un angajat sau orice persoană numită de un departament al guvernului sau de o agenție sau de orice altă entitate publică a unei părți, care reprezintă partea cu privire la un diferend în temeiul prezentului acord.

2. Părții pârâte îi revine administrarea logistică a procedurilor de soluționare a diferendelor, în special organizarea audierilor, cu excepția cazului în care se convine altfel. Părțile împart cheltuielile aferente aspectelor organizatorice, inclusiv remunerația și cheltuielile arbitrilor.

Notificări

3. Fiecare parte la diferend și comisia de arbitraj transmit toate cererile, avizele,

comunicările scrise sau orice alt document prin e-mail celeilalte părți, iar în ceea ce privește comunicările scrise și cererile în contextul arbitrajului, fiecărui arbitru. Comisia de arbitraj transmite documentele către părți, de asemenea, prin e-mail. În absența unor dovezi contrare, în cazul unui mesaj adresat prin e-mail, data primirii se consideră a fi aceeași cu data trimiterii. Dacă oricare dintre documentele justificative depășește zece megaocteți, acestea sunt furnizate celeilalte părți și, după caz, fiecărui arbitru în termen de două zile de la trimiterea e-mailului, într-un alt format electronic.

4. O copie a documentelor transmise în conformitate cu norma 3 este transmisă celeilalte părți și, după caz, fiecărui arbitru în ziua trimiterii e-mailului, prin fax, scrisoare recomandată, curier, predare cu confirmare de primire sau orice alt mijloc de telecomunicație care permite înregistrarea trimiterii acestora.

5. Toate notificările se adresează Ministerului Economiei și Infrastructurii din Republica Moldova și Ministerului pentru Comerț Internațional al Regatului Unit, sau, respectiv, succesorului său.

6. Erorile minore de redactare din orice cerere, aviz, comunicare scrisă sau alt document legat de procedura comisiei de arbitraj pot fi corectate prin transmiterea unui nou document care să indice în mod clar modificările.

7. În cazul în care ultima zi de transmitere a unui document coincide cu o sărbătoare oficială în Regatul Unit sau în Republica Moldova, documentul poate fi transmis în următoarea zi lucrătoare.

Începerea arbitrajului

8. (a) În cazul în care, în temeiul articolului 352 din prezentul acord sau al normei 20 din prezentul regulament de procedură, un arbitru este selectat prin tragere la sorți, tragerea la sorți se efectuează la data și locul stabilite de partea reclamantă, care urmează a fi comunicate prompt părții pârâte. Partea pârâtă poate să fie prezentă în timpul tragerii la sorți, dacă dorește acest lucru. În orice caz, tragerea la sorți se efectuează cu partea/părțile care este prezentă/sunt prezente.

(b) În cazul în care, în temeiul articolului 352 din prezentul acord sau al normei 20 din prezentul regulament de procedură, un arbitru este selectat prin tragere la sorți și există doi președinți ai Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, selecția prin tragerea la sorți se efectuează de cei doi președinți sau de persoanele delegate de aceștia, sau de un singur președinte, în cazul în care celălalt președinte sau persoana delegată de acesta/aceasta nu acceptă să participe la tragerea la sorți.

(c) Părțile informează arbitrii selectați cu privire la numirea lor.

(d) Un arbitru care a fost desemnat în conformitate cu procedura stabilită la articolul 352 din prezentul acord confirmă disponibilitatea sa de a avea calitatea de arbitru Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, în termen de cinci zile de la data la care el (ea) a fost informat(ă) cu privire la numirea sa. Dacă un candidat, dintr-un motiv justificat, refuză numirea sa, este selectat un nou arbitru, urmând procedura folosită pentru selectarea candidatului indisponibil.

(e) Cu excepția cazului în care părțile la diferend convin altfel, acestea se reunesc cu comisia de arbitraj în termen de șapte zile de la instituirea acesteia, pentru a stabili aspectele pe care părțile sau comisia de arbitraj le consideră oportune, inclusiv remunerația și cheltuielile care trebuie plătite arbitrilor, în conformitate cu standardele OMC. Remunerația fiecărui asistent de arbitru nu depășește 50% din remunerația arbitrului în cauză. Arbitrii și reprezentanții părților la diferend pot participa la această reuniune prin telefon sau videoconferință.

9. (a) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, în termen de cinci zile de la data selectării arbitrilor, comisia de arbitraj are drept mandat: „să examineze, în lumina dispozițiilor relevante ale acordului invocate de către părțile la diferend, aspectul menționat în cererea de instituire a comisiei de arbitraj, să hotărască asupra compatibilității măsurii în cauză cu dispozițiile menționate la articolul 348 din prezentul acord și să pronunțe o hotărâre în conformitate cu articolele 354 și 369 din prezentul acord".

(b) Părțile informează comisia de arbitraj în legătură cu mandatul convenit, în termen de trei zile de la acordul lor în această privință.

Comunicări inițiale

10. Partea reclamantă transmite comunicarea sa scrisă inițială în termen de cel mult 20 de zile de la data instituirii comisiei de arbitraj. Partea pârâtă transmite comunicarea sa scrisă în apărare în termen de cel mult 20 de zile de la data primirii comunicării scrise inițiale.

Modul de lucru al comisiilor de arbitraj

11. Președintele comisiei de arbitraj prezidează toate reuniunile acesteia. O comisie de arbitraj poate delega președintelui autoritatea de a lua decizii administrative și procedurale.

12. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord, comisia de arbitraj își poate desfășura activitățile prin orice mijloace, inclusiv prin telefon, transmisii fax sau mijloace informatice.

13. Numai arbitrii pot participa la deliberările comisiei de arbitraj, dar aceasta din urmă își poate autoriza asistenții să fie prezenți la deliberări.

14. Elaborarea oricărei hotărâri rămâne responsabilitatea exclusivă a comisiei de arbitraj și nu poate fi delegată.

15. În cazul în care survine o chestiune procedurală care nu este reglementată de dispozițiile titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord și de cele ale anexelor XV, XVI și XVII la prezentul acord, comisia de arbitraj, după consultarea părților, poate adopta o procedură adecvată care este compatibilă cu dispozițiile respective.

16. În cazul în care comisia de arbitraj consideră că este necesară modificarea termenelor aplicabile în cadrul procedurilor sale, altele decât termenele prevăzute la titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord, sau efectuarea altor ajustări procedurale sau administrative, aceasta informează în scris părțile la diferend cu privire la motivele modificării sau ale ajustării și la perioada de timp sau ajustarea necesară.

Înlocuire

17. În cazul în care un arbitru nu poate participa la procedura comisiei de arbitraj, se retrage sau trebuie înlocuit pentru că nu respectă cerințele Codului de conduită, astfel cum este prevăzut în anexa XVII la prezentul acord, se selectează un înlocuitor în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord și cu norma 8 din prezentul regulament de procedură.

18. În cazul în care o parte la diferend consideră că un arbitru nu respectă cerințele Codului de conduită și că, din acest motiv, ar trebui înlocuit, partea respectivă comunică acest lucru celeilalte părți la diferend, în termen de 15 zile de la data la care a obținut dovezi privind circumstanțele care au dus la încălcarea substanțială a Codului de conduită de către arbitru.

19. În cazul în care o parte la diferend consideră că un arbitru, altul decât președintele, nu respectă cerințele Codului de conduită, părțile la diferend se consultă și, în cazul în care ajung la un acord, selectează un nou arbitru în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord și cu norma 8 din prezentul regulament de procedură.

În cazul în care părțile la diferend nu ajung la un acord în ceea ce privește necesitatea de a înlocui un arbitru, oricare dintre părțile la diferend poate cere ca respectivul caz să fie supus atenției președintelui comisiei de arbitraj, a cărui hotărâre este definitivă.

În cazul în care, în temeiul unei astfel de cereri, președintele consideră că un arbitru nu respectă cerințele Codului de conduită, noul arbitru este selectat în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord și cu norma 8 din prezentul regulament de procedură.

20. În cazul în care o parte consideră că președintele comisiei de arbitraj nu respectă cerințele Codului de conduită, părțile se consultă și, în cazul în care ajung la un acord, aleg un nou președinte, în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord și cu norma 8 din prezentul regulament de procedură.

În cazul în care părțile nu ajung la un acord în ceea ce privește necesitatea de a înlocui președintele, oricare dintre părți poate solicita ca respectivul caz să fie supus atenției uneia dintre persoanele rămase pe sublista președinților menționată la articolul 370 alineatul (1) din prezentul acord. Numele acestei persoane este tras la sorți de către președintele Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, sau de către persoana delegată de acesta, în termen de cinci zile de la efectuarea cererii. Decizia persoanei selectate în acest mod referitoare la necesitatea de a înlocui președintele este definitivă.

În cazul în care persoana selectată în acest mod decide că președintele inițial nu respectă cerințele Codului de conduită, aceasta selectează un nou președinte, prin tragere la sorți, dintre persoanele rămase pe sublista președinților menționată la articolul 370 alineatul (1) din prezentul de acord. Selecția noului președinte are loc în termen de cinci zile de la data deciziei menționate în prezentul alineat.

21. Procedurile comisiei de arbitraj se suspendă pe durata perioadei de desfășurare a procedurilor prevăzute de normele 18, 19 și 20 din prezentul regulament de procedură.

Audieri

22. Președintele comisiei de arbitraj stabilește data și ora audierii, în consultare cu părțile la diferend și cu ceilalți arbitri și adresează părților la diferend o confirmare scrisă a hotărârii sale. Aceste informații sunt, de asemenea, puse la dispoziția publicului de către partea responsabilă cu administrarea logistică a procedurilor, cu excepția cazului în care audierea nu este publică. Cu excepția cazului în care o parte nu este de acord, comisia de arbitraj poate decide să nu convoace o audiere.

23. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, audierea are loc la Londra în cazul în care partea reclamantă este Republica Moldova și la Chișinău în cazul în care partea reclamantă este Regatul Unit.

24. Comisia de arbitraj poate convoca audieri suplimentare în cazul în care părțile convin astfel.

25. Toți arbitrii sunt prezenți pe întreaga durată a oricărei audieri.

26. Următoarele persoane pot lua parte la audiere, indiferent dacă procedurile sunt sau nu deschise publicului:

(a) reprezentanți ai părților la diferend;

(b) consilieri ai părților la diferend;

(c) membri ai personalului administrativ, interpreți, traducători și grefieri, precum și

(d) asistenții arbitrilor.

Numai reprezentanții și consilierii părților la diferend se pot adresa comisiei de arbitraj.

27. Cu cel târziu cinci zile înainte de data audierii, fiecare parte la diferend transmite comisiei de arbitraj o listă cu numele persoanelor care vor pleda sau vor susține prezentări în numele părții respective în cadrul audierii, precum și cu numele altor reprezentanți sau consilieri care vor lua parte la audiere.

28. Comisia de arbitraj desfășoară audierea în modul următor, asigurându-se că partea reclamantă și partea pârâtă beneficiază de timp egal:

Pledoarie

(a) pledoaria părții reclamante;

(b) pledoaria părții pârâte.

Obiecție

(a) pledoaria părții reclamante;

(b) pledoaria părții pârâte.

29. Comisia de arbitraj poate adresa întrebări oricărei părți la diferend, în orice moment al audierii.

30. Comisia de arbitraj ia măsurile necesare în vederea întocmirii și transmiterii în cel mai scurt timp către părțile la diferend a procesului-verbal al fiecărei audieri. Părțile la diferend pot face observații referitoare la procesul-verbal, iar comisia de arbitraj poate lua în considerare aceste observații.

31. În termen de zece zile de la data audierii, fiecare parte la diferend poate transmite o comunicare scrisă suplimentară cu privire la orice aspect abordat în cadrul audierii.

Întrebări scrise

32. Comisia de arbitraj poate, în orice moment al procedurilor, să adreseze întrebări scrise uneia sau ambelor părți la diferend. Fiecare parte la diferend primește o copie a tuturor întrebărilor adresate de comisia de arbitraj.

33. De asemenea, fiecare parte la diferend transmite celeilalte părți la diferend o copie a răspunsului său scris la întrebările comisiei de arbitraj. Fiecare parte la diferend are posibilitatea de a prezenta observații scrise la răspunsul celeilalte părți în termen de cinci zile de la data primirii acestui răspuns.

Confidențialitate

34. Fiecare parte la diferend și consilierii săi tratează informațiile transmise comisiei de arbitraj de cealaltă parte la diferend ca fiind confidențiale, dacă această parte respectivă le-a desemnat ca fiind confidențiale. Atunci când o parte la diferend transmite o versiune confidențială a comunicărilor sale scrise comisiei de arbitraj, aceasta furnizează, de asemenea, la cererea celeilalte părți, un rezumat neconfidențial al informațiilor incluse în comunicările sale scrise care pot fi făcute publice, în termen de maximum 15 zile de la data cererii sau a transmiterii, luându-se în considerare data care survine mai târziu, precum și o explicație privind motivul pentru care informațiile care nu au fost făcute publice sunt confidențiale. Nicio dispoziție a prezentului regulament de procedură nu împiedică o parte la diferend să își facă publice propriile opinii în măsura în care, atunci când face trimiteri la informațiile transmise de cealaltă parte, nu dezvăluie nicio informație desemnată de cealaltă parte ca fiind confidențială. Comisia de arbitraj se reunește în sesiuni închise publicului atunci când documentele depuse și pledoariile uneia dintre părți conțin informații confidențiale. Părțile la diferend și consilierii lor păstrează caracterul confidențial al audierilor organizate de comisia de arbitraj, în cazul în care acestea se desfășoară în sesiuni închise publicului.

Contacte *ex parte*

35. Comisia de arbitraj nu se întâlnește și nu comunică cu o parte în absența celeilalte părți.

36. Niciun arbitru nu poate discuta vreun aspect al obiectului procedurilor cu vreuna dintre părți sau cu ambele părți la diferend în absența celorlalți arbitri.

Comunicări *amicus curiae*

37. În absența unui acord contrar între părți, în termen de trei zile de la data instituirii comisiei de arbitraj, aceasta poate primi comunicări scrise nesolicitate din partea unor persoane fizice sau juridice stabilite pe teritoriul unei părți la diferend, care sunt independente de guvernele părților la diferend, cu condiția ca acestea să fie efectuate în termen de zece zile de la data instituirii comisiei de arbitraj, să fie concise și să conțină maximum 15 pagini redactate folosind spațiere dublă și să fie relevante, în mod direct, pentru o chestiune de fapt sau de drept aflată în atenția comisiei de arbitraj.

38. Comunicarea conține o descriere a persoanei fizice sau juridice care o transmite, inclusiv naționalitatea sau locul său de stabilire, natura activităților sale, statutul juridic, obiectivele sale generale și sursa sa de finanțare și specifică natura interesului pe care îl are persoana respectivă în ceea ce privește procedura comisiei de arbitraj. Comunicarea în cauză trebuie redactată în limbile alese de părțile la diferend, în conformitate cu normele 41 și 42 din prezentul regulament de procedură.

39. Comisia de arbitraj enumeră, în hotărârea sa, toate comunicările primite care respectă normele 37 și 38 din prezentul regulament de procedură. Comisia de arbitraj nu este obligată să abordeze, în hotărârea sa, argumentele prezentate în cadrul acestor comunicări. Orice astfel de comunicare este notificată de către comisia de arbitraj părților la diferend, în vederea formulării de observații. Observațiile părților la diferend se transmit în termen de zece zile și orice astfel de observații sunt luate în considerare de către comisia de arbitraj.

Cazuri de urgență

40. În cazurile de urgență menționate în titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț) din prezentul acord, comisia de arbitraj, după consultarea părților la diferend, ajustează după caz termenele menționate în prezentul regulament de procedură și comunică părților aceste ajustări.

Traducere și interpretare

41. În cadrul consultărilor menționate la articolul 349 din prezentul acord și cel târziu până la reuniunea menționată la norma 8 litera (e) din prezentul regulament de procedură, părțile la diferend depun eforturi pentru a ajunge la un acord în privința unei limbi de lucru comune care să fie utilizată în cadrul procedurilor în fața comisiei de arbitraj.

42. În cazul în care părțile la diferend nu reușesc să ajungă la un acord în privința unei limbi de lucru comune, fiecare parte își depune observațiile scrise în limba aleasă. În acest caz, partea respectivă furnizează, în același timp, o traducere în limba aleasă de cealaltă parte, cu excepția cazului în care observațiile sale sunt scrise în una din limbile de lucru ale OMC. Partea pârâtă ia măsurile necesare în vederea asigurării interpretării expunerilor orale în limbile alese de părțile la diferend.

43. Hotărârile comisiei de arbitraj se comunică în limba (limbile) aleasă (alese) de părțile la diferend.

44. Oricare dintre părțile la diferend poate prezenta observații cu privire la exactitatea traducerii din orice versiune tradusă a unui document elaborat în conformitate cu prezentul regulament de procedură.

45. Fiecare parte suportă costurile de traducere a comunicărilor sale scrise. Costurile necesare pentru traducerea unei hotărâri de arbitraj sunt suportate în mod egal de către părțile la diferend.

Alte proceduri

46. Prezentul regulament de procedură se aplică, de asemenea, procedurilor prevăzute la articolul 349, la articolul 358 alineatul (2), la articolul 359 alineatul (2), la articolul 360 alineatul (2) și la articolul 362 alineatul (2) din titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord. Cu toate acestea, termenele prevăzute de prezentul regulament de procedură se ajustează de către comisia de arbitraj pentru a corespunde termenelor speciale prevăzute pentru adoptarea unei hotărâri de către comisia de arbitraj în cadrul acestor alte proceduri.

ANEXA XVII

CODUL DE CONDUITĂ APLICABIL ARBITRILOR ȘI MEDIATORILOR

Definiții

1. În sensul prezentului Cod de conduită:

(a) „arbitru" înseamnă un membru al unei comisii de arbitraj instituite în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord;

(b) „asistent" înseamnă o persoană care, în temeiul mandatului unui arbitru, desfășoară activități de documentare sau îl asistă pe arbitru în activitatea acestuia;

(c) „candidat" înseamnă o persoană al cărei nume se află pe lista arbitrilor menționată la articolul 370 alineatul (1) din prezentul acord și care este luată în considerare pentru selectarea ca arbitru, în conformitate cu articolul 352 din prezentul acord;

(d) „mediator" înseamnă o persoană care conduce o procedură de mediere în conformitate cu anexa XV (Mecanismul de mediere) la prezentul acord;

(e) „procedură" înseamnă, în absența unor dispoziții contrare, o procedură a comisiei de arbitraj în temeiul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord;

(f) „personal", în legătură cu un arbitru, înseamnă persoanele aflate sub coordonarea și controlul arbitrului, altele decât asistenții.

Responsabilitățile în cadrul procesului

2. Pe parcursul procedurilor, fiecare candidat și arbitru evită orice încălcare și orice aparență de încălcare a deontologiei, este independent și imparțial, evită orice conflicte de interese directe sau indirecte și respectă standarde înalte de conduită pentru a asigura integritatea și imparțialitatea mecanismului de soluționare a diferendelor. Foștii arbitri trebuie să respecte obligațiile prevăzute la normele 15, 16, 17 și 18 din prezentul cod de conduită.

Obligațiile de comunicare a informațiilor

3. Înainte de confirmarea alegerii sale în calitate de arbitru în temeiul titlului V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord, un candidat dezvăluie orice interes, relație sau aspect care i-ar putea afecta independența sau imparțialitatea sau care ar putea da naștere, în mod rezonabil, unei aparențe de încălcare a deontologiei sau de favorizare a unei părți în cadrul procedurii. În acest scop, candidatul depune toate eforturile rezonabile pentru a se informa în legătură cu existența unor astfel de interese, relații și aspecte.

4. Candidatul sau arbitrul comunică aspecte privind încălcări efective sau eventuale ale prezentului cod de conduită doar Comisiei pentru dialog politic și strategic reunite în configurația comerț, astfel cum este prevăzută la articolul 375 alineatul (3) din prezentul acord, în vederea analizării acestora de către părți.

5. Odată ales, un arbitru continuă să depună toate eforturile rezonabile pentru a se informa în legătură cu orice interese, relații sau aspecte menționate la norma 3 din prezentul cod de conduită și le comunică. Obligația de comunicare a informațiilor reprezintă o obligație permanentă, care impune arbitrului comunicarea oricăror astfel de interese, relații sau aspecte care ar putea interveni în orice stadiu al procedurii. Arbitrul comunică astfel de interese, relații sau aspecte, informând în scris Comisia pentru dialog politic și strategic reunită în configurația comerț, în vederea analizării lor de către părți.

Atribuțiile arbitrilor

6. Un arbitru inclus în listele de arbitri prevăzute la articolul 370 alineatul (1) din prezentul acord poate refuza numirea sa în calitate de arbitru numai din motive justificate, cum ar fi, de exemplu, cazurile de boală, participarea în cadrul altor proceduri judiciare sau comisii sau în caz de conflict de interese. După confirmarea alegerii sale, un arbitru trebuie să fie disponibil să își îndeplinească și să își îndeplinească atribuțiile cu atenție și promptitudine pe durata întregii proceduri, în mod onest și cu profesionalism.

7. Arbitrul analizează doar acele aspecte care apar în cursul procedurii și sunt necesare în vederea luării unei hotărâri și nu deleagă această atribuție niciunei alte persoane.

8. Arbitrul ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că asistenții și personalul său cunosc și respectă normele 2, 3, 4, 5, 16, 17 și 18 din prezentul cod de conduită.

9. Arbitrul nu se angajează în contacte *ex parte* în ceea ce privește procedura.

Independența și imparțialitatea arbitrilor

10. Arbitrul este independent și imparțial, evită crearea unei aparențe de încălcare a deontologiei sau de favorizare a unei părți și nu este influențat de interesul personal, de presiuni externe, de considerente de ordin politic, de proteste publice, de loialitatea față de o parte sau de frica de a face obiectul criticilor.

11. Arbitrul nu poate, în mod direct sau indirect, să își asume o obligație sau să accepte beneficii care ar afecta sau ar părea că afectează îndeplinirea în mod corespunzător a atribuțiilor sale.

12. Arbitrul nu își folosește poziția în comisia de arbitraj pentru a servi interese personale sau private. Arbitrul evită acțiunile care pot crea impresia că alte persoane se află într-o poziție specială pentru a-l influența.

13. Arbitrul nu permite ca judecata sau comportamentul său să fie influențate de relații sau responsabilități financiare, de afaceri, profesionale, personale sau sociale.

14. Arbitrul evită să intre în orice relație sau să dobândească orice interes financiar susceptibil de a-i afecta imparțialitatea sau care ar putea crea, în mod rezonabil, o aparență de încălcare a deontologiei sau de favorizare a unei părți.

Obligațiile foștilor arbitri

15. Toți foștii arbitri evită acțiunile care ar putea crea aparența că au favorizat una dintre părți în îndeplinirea atribuțiilor lor sau că ar fi obținut vreun beneficiu în urma deciziei sau a hotărârii comisiei de arbitraj.

Confidențialitate

16. Niciun arbitru și niciun fost arbitru nu poate, în niciun moment, să comunice sau să utilizeze informații nedestinate publicului referitoare la o procedură sau de care a luat cunoștință în cadrul unei proceduri, decât pentru scopurile procedurii respective, și nu poate, în niciun caz, să comunice sau să utilizeze asemenea informații pentru a dobândi avantaje personale, pentru a favoriza alte persoane sau pentru a afecta interesele altora.

17. Arbitrul nu face publică o hotărâre a comisiei de arbitraj sau o parte a acesteia înainte de publicarea acesteia în conformitate cu titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din prezentul acord.

18. Un arbitru sau un fost arbitru nu face publice în niciun moment deliberările unei comisii de arbitraj sau opiniile unui arbitru.

Cheltuieli

19. Fiecare arbitru păstrează o evidență și întocmește un raport final cu privire la timpul dedicat procedurii și la cheltuielile sale, precum și cu privire la timpul și cheltuielile asistentului și personalului său.

Mediatorii

20. Prevederile aplicabile arbitrilor sau foștilor arbitri descrise în prezentul cod de conduită se aplică, *mutatis mutandis*, mediatorilor.

PROTOCOLUL I
PRIVIND DEFINIȚIA NOȚIUNII DE „PRODUSE ORIGINARE" ȘI METODELE DE COOPERARE ADMINISTRATIVĂ

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Definiții

În sensul prezentului protocol:

(a) „fabricare" înseamnă orice formă de prelucrare sau transformare, inclusiv asamblarea sau operațiunile specifice;

(b) „material" înseamnă orice ingredient, materie primă, componentă sau piesă etc. utilizate la fabricarea unui produs;

(c) „produs" înseamnă un produs obținut prin fabricare, chiar dacă se utilizează ulterior în cursul altei operațiuni de fabricare;

(d) „mărfuri" înseamnă atât materialele, cât și produsele;

(e) „valoarea în vamă" înseamnă valoarea stabilită în conformitate cu Acordul privind punerea în aplicare a articolului VII din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994;

(f) „prețul franco fabrică" înseamnă prețul plătit pentru produs la ieșirea din fabrică fabricantului din Regatul Unit sau Republica Moldova în a cărui întreprindere s-a efectuat ultima prelucrare sau transformare, cu condiția ca prețul să includă valoarea tuturor materialelor utilizate, cu excepția oricăror taxe interne care sunt sau pot fi restituite atunci când produsul obținut este exportat;

(g) „valoarea materialelor" înseamnă valoarea în vamă în momentul importului materialelor neoriginare utilizate sau, în cazul în care nu se cunoaște această valoare și nu poate fi stabilită, primul preț care poate fi verificat și care a fost plătit pentru aceste materiale în Regatul Unit sau Republica Moldova;

(h) „valoarea materialelor originare" înseamnă valoarea unor astfel de materiale în conformitate cu definiția de la litera (g) aplicată *mutatis mutandis*;

(i) „valoare adăugată” înseamnă prețul franco fabrică minus valoarea în vamă a fiecărui material încorporat originar din celelalte țări menționate în articolele 3 și 4 cu care se aplică cumulul sau, în cazul în care valoarea în vamă nu este cunoscută sau nu poate fi stabilită, primul preț verificabil plătit pentru materiale în Regatul Unit sau Republica Moldova;

(j) „capitole” și „poziții” înseamnă capitolele și pozițiile (coduri din patru cifre) utilizate în nomenclatura care constituie sistemul armonizat de denumire și codificare a mărfurilor, denumit în prezentul protocol „Sistem armonizat” sau „SA”;

(k) „încadrat” înseamnă încadrarea unui produs sau material la o anumită poziție;

(l) „expediere” înseamnă produsele care sunt trimise simultan de la un exportator la un destinatar sau însoțite de un singur document de transport acoperind transportul lor de la exportator la destinatar sau, în absența unui astfel de document, de o singură factură;

(m) termenul „teritorii” include apele teritoriale;

(n) „Anexele I-IV b incluse” înseamnă anexele de la I la IV b din apendicele I la Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene, respectivele anexe fiind incluse în articolul 39 al prezentului protocol.

TITLUL II

DEFINIREA NOȚIUNII DE „PRODUSE ORIGINARE”

ARTICOLUL 2

Cerințe generale

1. În scopul punerii în aplicare a prezentului acord, se consideră că următoarele produse sunt originare din Regatul Unit:

(a) produsele obținute în întregime în Regatul Unit, în sensul articolului 5;

(b) produsele obținute în Regatul Unit care conțin materiale ce nu au fost obținute în întregime în acea parte, cu condiția ca aceste materiale să fi fost supuse în Regatul Unit la prelucrări sau transformări suficiente în sensul articolului 6.

2. În scopul implementării prezentului acord, următoarele produse vor fi considerate ca fiind originare din Republica Moldova:

(a) Produsele fabricate integral în Republica Moldova, în înțelesul articolului 5;

(b) Produsele fabricate în Republica Moldova și care inclus materiale ce nu au fost fabricate integral în țară, cu condiția care astfel de materiale să fi fost supuse unei prelucrări sau transformări suficiente în Republica Moldova, în înțelesul articolului 6.

ARTICOLUL 3

Cumul în Regatul Unit

1. Fără a aduce atingere articolului 2 alineatul (1), produsele se consideră ca fiind originare din Regatul Unit în cazul în care acestea sunt obținute acolo și conțin materiale originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein)([1]), Islanda, Norvegia, Turcia sau Uniunea Europeană, cu condiția ca prelucrarea sau transformarea realizată în Regatul Unit să nu se limiteze la operațiunile menționate la articolul 7. Nu este necesar ca astfel de materiale să fi fost supuse la prelucrări sau transformări suficiente.

2. Fără a aduce atingere prevederilor de la articolul 2 alineatul (1), produsele vor fi considerate ca fiind originare din Regatul Unit dacă sunt fabricate acolo, din materiale originare din Republica Moldova sau din orice altă țară menționată în anexa A la prezentul protocol, cu condiția ca prelucrarea sau transformarea realizată în Regatul Unit să nu se limiteze la operațiunile menționate la articolul 7. Nu este necesar ca astfel de materiale să fi fost supuse la prelucrări sau transformări suficiente.

3. Fără a aduce atingere prevederilor de la articolul 2 alineatul (1), prelucrarea sau transformarea realizată în Islanda, Norvegia sau Uniunea Europeană va fi considerată ca realizată în Regatul Unit în cazul în care produsele sunt supuse unor prelucrări sau transformări în Regatul Unit la un nivel care nu se limitează la operațiunile menționate la articolul 7.

4. Pentru cumulul prevăzut la alineatele (1) și (2), în situațiile în care prelucrarea realizată în Regatul Unit se limitează la operațiunile menționate în articolul 7, produsul obținut va fi considerat ca fiind originar din Regatul Unit numai în cazul în care valoarea adăugată aici depășește valoarea materialelor folosite și care sunt originare din orice alte țări. În caz contrar, produsul obținut va fi considerat ca fiind originar din țara în care se adăugă cea mai mare valoare a materialelor originare folosite în procesul de producție din Regatul Unit.

5. Pentru cumulul prevăzut la alineatul (3), în situațiile în care prelucrarea sau transformarea realizată în Regatul Unit se limitează la operațiunile menționate în articolul 7, produsul obținut va fi considerat ca fiind originar din Regatul Unit numai în cazul în care valoarea adăugată aici depășește valoarea adăugate în oricare dintre celelalte țări.

6. Produsele care sunt originare din țările menționate la alineatele (1) și (2), care nu sunt supuse niciunei prelucrări sau transformări în Regatul Unit își mențin originea dacă sunt exportate în una dintre aceste țări.

7. (a) Cumulul prevăzut în prezentul articol, în ceea ce privește Uniunea Europeană, poate fi implementat în următoarele condiții:

(i) Republica Moldova, Regatul Unit și Uniunea Europeană dispun de înțelegeri privind cooperarea administrativă, care vor asigura implementarea corectă a prezentului articol;

(ii) Materialele și produsele au obținut statut de produs originar prin aplicarea regulilor de origine identice celor din prezentul protocol; și

(iii) Notificările care indică îndeplinirea cerințelor necesare pentru implementarea cumulului au fost publicate de părți.

(b) Cu excepția situațiilor dispuse la alineatul 7(a), cumulul prevăzut în prezentul articol poate fi implementat în următoarele condiții:

(i) Un acord comercial preferențial în conformitate cu articolul XXIV din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 („GATT 1994”) este încheiat de țările implicate în obținerea statutului de produs originar și țara de destinație;

(ii) Materialele și produsele au obținut statut de produs originar prin aplicarea regulilor de origine identice celor din prezentul protocol; și

(iii) Notificările care indică îndeplinirea cerințelor necesare pentru implementarea cumulului au fost publicate de părți.

8. Regatul Unit va comunica către Republica Moldova detaliile acordurilor sau înțelegerilor, inclusiv datele intrării în vigoare și regulile de origine aferente acestora, care sunt implementate alături de celelalte țări menționate la alineatele (1) și (2).

ARTICOLUL 4

Cumul în Republica Moldova

1. Fără a aduce atingere articolului 2 alineatul (2), produsele se consideră ca fiind originare din Republica Moldova în cazul în care acestea sunt obținute acolo și conțin materiale originare din Regatul Unit, Elveția (inclusiv Liechtenstein), Islanda, Norvegia, Turcia sau Uniunea Europeană, cu condiția ca prelucrarea sau transformarea realizată în Republica Moldova să nu se limiteze la operațiunile menționate la articolul 7. Nu este necesar ca astfel de materiale să fi fost supuse la prelucrări sau transformări suficiente.

2. Fără a aduce atingere prevederilor de la articolul 2 alineatul (2), produsele vor fi considerate ca fiind originare din Republica Moldova dacă sunt fabricate acolo, din materiale originare din orice altă țară menționată în anexa A la prezentul protocol, cu condiția ca prelucrarea sau transformarea realizată în Republica Moldova să nu se limiteze la operațiunile menționate la articolul 7. Nu este necesar ca astfel de materiale să fi fost supuse la prelucrări sau transformări suficiente.

3. În situațiile în care prelucrarea realizată în Republica Moldova se limitează la operațiunile menționate în articolul 7, produsul obținut va fi considerat ca fiind originar din Republica Moldova numai în cazul în care valoarea adăugată aici depășește valoarea materialelor folosite și care sunt originare din orice alte țări menționate la alineatele (1) și (2). În caz contrar, produsul obținut va fi considerat ca fiind originar din țara în care se adăugă cea mai mare valoare a materialelor originare folosite în procesul de producție din Republica Moldova.

4. Produsele care sunt originare din țările menționate la alineatele (1) și (2), care nu sunt supuse niciunei prelucrări sau transformări în Republica Moldova își mențin originea dacă sunt exportate în una dintre aceste țări.

([1]) Datorită Tratatului vamal dintre Liechtenstein și Elveția, produsele originare din Liechtenstein sunt considerate ca fiind originare din Elveția.

5. (a) Cumulul prevăzut în prezentul articol, în ceea ce privește Uniunea Europeană, poate fi implementat în următoarele condiții:

(i) Regatul Unit, Republica Moldova și Uniunea Europeană dispun de înțelegeri privind cooperarea administrativă, care vor asigura implementarea corectă a prezentului articol;

(ii) Materialele și produsele au obținut statut de produs originar prin aplicarea regulilor de origine identice celor din prezentul protocol; și

(iii) Notificările care indică îndeplinirea cerințelor necesare pentru implementarea cumulului au fost publicate de părți.

(b) Cu excepția situațiilor dispuse la alineatul 5(a), cumulul prevăzut în prezentul articol poate fi implementat în următoarele condiții:

(i) Un acord comercial preferențial în conformitate cu articolul XXIV din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 („GATT 1994") este încheiat de țările implicate în obținerea statutului de produs originar și țara de destinație;

(ii) Materialele și produsele au obținut statut de produs originar prin aplicarea regulilor de origine identice celor din prezentul protocol; și

(iii) Notificările care indică îndeplinirea cerințelor necesare pentru implementarea cumulului au fost publicate de părți.

6. Republica Moldova va comunica către Regatul Unit detaliile acordurilor sau înțelegerilor, inclusiv datele intrării în vigoare și regulile de origine aferente acestora, care sunt implementate alături de celelalte țări menționate la alineatele (1) și (2).

ARTICOLUL 5

Produse obținute în întregime

1. Se consideră ca fiind obținute în întregime în Regatul Unit sau Republica Moldova:

(a) produsele minerale extrase din solul său sau de pe fundul mărilor sau al oceanelor sale;

(b) produsele din regnul vegetal recoltate pe teritoriul lor;

(c) animalele vii născute și crescute pe teritoriul lor;

(d) produsele care provin de la animalele vii crescute pe teritoriul lor;

(e) produsele obținute din activități de vânătoare sau pescuit practicate pe teritoriul lor;

(f) produsele de pescuit maritim și alte produse obținute din mare în afara apelor teritoriale ale părții de către navele sale;

(g) produsele fabricate la bordul navelor-fabrică ale sale, exclusiv din produsele menționate la litera (f);

(h) articolele uzate, care nu se mai pot folosi decât pentru recuperarea materiilor prime, inclusiv anvelope pneumatice uzate care nu se mai pot folosi decât pentru reșapări sau pentru a fi folosite ca deșeuri;

(i) deșeurile și resturile rezultate din operațiuni de fabricare efectuate pe teritoriul lor;

(j) produsele extrase din solul sau subsolul marin situat în afara apelor sale teritoriale, cu condiția să aibă drepturi exclusive de exploatare a acestor soluri sau subsoluri;

(k) produsele fabricate pe teritoriul său exclusiv din produsele indicate la literele (a)-(j).

2. Termenii „navele sale" și „navele-fabrică ale sale" utilizate la alineatul (1) literele (f) și (g) se aplică numai navelor și navelor-fabrică:

(a) care sunt înmatriculate sau înregistrate în Regatul Unit sau în Republica Moldova;

(b) care navighează sub pavilionul Regatului Unit sau al Republicii Moldova;

(c) care aparțin în proporție de cel puțin 50% unor resortisanți ai Regatului Unit, ai unui stat membru al Uniunii Europene sau ai Republicii Moldova sau unei societăți comerciale al cărei sediu principal este situat într-unul dintre aceste state, al/ai cărei administrator(i), președinte al consiliului de administrație sau de supraveghere și majoritatea membrilor acestor consilii sunt resortisanți ai Regatului Unit, ai unui stat membru al Uniunii Europene sau ai Republicii Moldova și din care, în plus, în cazul societăților de persoane sau al societăților cu răspundere limitată, cel puțin jumătate din capital aparține unuia dintre aceste state, unor organisme publice sau unor resortisanți ai statelor respective;

(d) ai căror căpitani și ofițeri sunt resortisanți ai Regatului Unit, ai unui stat membru al Uniunii Europene sau ai Republicii Moldova; și

(e) al căror echipaj este alcătuit, în proporție de cel puțin 75%, din resortisanți ai Regatului Unit, unui stat membru al Uniunii Europene sau ai Republicii Moldova.

ARTICOLUL 6

Produse prelucrate sau transformate suficient

1. În sensul aplicării articolului 2, produsele care nu sunt obținute integral sunt considerate ca fiind prelucrate sau transformate suficient atunci când sunt îndeplinite condițiile indicate în lista din anexa II inclusă.

Condițiile stabilite mai sus indică prelucrarea sau transformarea la care trebuie supuse materialele neoriginare utilizate la fabricare și se aplică exclusiv acestor materiale. Prin urmare, în cazul în care un produs care a dobândit statutul de produs originar îndeplinind condițiile prevăzute în listă este utilizat la fabricarea unui alt produs, condițiile aplicabile produsului în care este încorporat nu i se aplică și nu se ține seama de materialele neoriginare care au putut fi utilizate în fabricarea acestuia.

2. Fără a aduce atingere alineatului (1), materialele neoriginare care, conform condițiilor prevăzute în lista din anexa II inclusă, nu ar trebui să fie utilizate în fabricarea unui produs, pot fi totuși utilizate cu condiția ca:

(a) valoarea lor totală să nu depășească 10% din prețul franco fabrică al produsului;

(b) în temeiul prezentului alineat, să nu se depășească niciunul din procentele indicate în listă în ceea ce privește valoarea maximă a materialelor neoriginare.

Prezentul alineat nu se aplică produselor menționate la capitolele 50-63 din Sistemul armonizat.

3. Alineatele (1) și (2) se aplică sub rezerva dispozițiilor articolului 7.

ARTICOLUL 7

Prelucrări sau transformări insuficiente

1. Fără a aduce atingere alineatului (2), următoarele operațiuni sunt considerate prelucrări sau transformări insuficiente pentru a conferi statutul de produs originar, indiferent dacă dispozițiile articolului 6 sunt sau nu îndeplinite:

(a) operațiunile de conservare menite să asigure menținerea produselor în stare bună pe durata transportului și a depozitării;

(b) desfacerea și asamblarea coletelor;

(c) spălarea, curățarea, desprăfuirea, îndepărtarea oxidului, a uleiului, a vopselei sau a altor straturi acoperitoare;

(d) călcarea sau presarea textilelor;

(e) operațiunile simple de vopsire și șlefuire;

(f) decorticarea, albirea parțială sau totală, șlefuirea și glazurarea cerealelor și a orezului;

(g) operațiunile de colorare a zahărului sau de formare a bucăților de zahăr;

(h) înlăturarea pieliței, scoaterea sâmburilor și cojirea fructelor, nucilor și legumelor;

(i) ascuțirea, simpla măcinare sau simpla tăiere;

(j) cernerea, trierea, sortarea, clasificarea, aranjarea pe categorii, aranjarea pe sortimente (inclusiv alcătuirea de seturi de articole);

(k) simpla punere în sticle, doze, flacoane, saci, cutii, lăzi, fixarea pe cartoane sau planșete și orice alte operațiuni simple de ambalare;

(l) aplicarea sau imprimarea pe produse sau pe ambalajele acestora de mărci, etichete, logouri sau alte semne distinctive similare;

(m) simpla amestecare a produselor, chiar din categorii diferite;

(n) amestecul zahărului cu orice material;

(o) simpla asamblare a componentelor în vederea constituirii unui articol complet sau demontarea produselor în părți;

(p) o combinare a două sau mai multe dintre operațiunile indicate la literele (a)-(n);

(q) sacrificarea animalelor.

2. Pentru a stabili dacă transformarea sau prelucrarea efectuată asupra unui produs este insuficientă în sensul alineatului (1), toate operațiunile efectuate în Regatul Unit sau în Republica Moldova asupra unui produs dat sunt luate în considerare împreună.

ARTICOLUL 8

Unitatea de luat în considerare

1. Unitatea care se ia în considerare în vederea aplicării dispozițiilor prezentului protocol este produsul reținut ca unitate de bază pentru stabilirea încadrării bazate pe nomenclatura Sistemului armonizat.

În consecință:

(a) când un produs alcătuit dintr-un grup sau un ansamblu de articole este încadrat pe baza Sistemului armonizat la o singură poziție, ansamblul reprezintă unitatea care este luată în considerare;

(b) când o expediere conține un număr de produse identice încadrate la aceeași poziție a Sistemului armonizat, dispozițiile prezentului protocol se aplică fiecăruia dintre aceste produse luate în considerare în mod individual.

2. Atunci când, în temeiul regulii generale nr. 5 din Sistemul armonizat, ambalajul este încadrat împreună cu produsul pe care îl conține, ambalajul este considerat parte integrantă a produsului în scopul stabilirii originii.

ARTICOLUL 9

Accesorii, piese de schimb și unelte

Accesoriile, piesele de schimb și uneltele livrate cu un echipament, o mașină, un aparat sau un vehicul, care fac parte din echipamentul normal și sunt incluse în preț sau nu sunt facturate separat, sunt considerate ca formând un tot unitar cu echipamentul, mașina, aparatul sau vehiculul în cauză.

ARTICOLUL 10

Seturi

Seturile, astfel cum sunt definite în regula generală 3 din Sistemul Armonizat, sunt considerate ca fiind originare atunci când toate produsele care intră în compunerea acestora sunt originare. Totuși, un set alcătuit din articole originare și neoriginare este considerat originar în ansamblu, cu condiția ca valoarea articolelor neoriginare să nu depășească 15% din prețul franco fabrică al setului.

ARTICOLUL 11

Elemente neutre

Pentru a stabili dacă un produs este originar, nu este necesar să se stabilească originea următoarelor elemente care pot fi folosite la fabricarea sa:

(a) energie și combustibili;

(b) instalații și echipamente;

(c) mașini și unelte;

(d) mărfuri care nu intră și care nu sunt destinate să intre în compoziția finală a unui produs.

TITLUL III

CONDIȚII TERITORIALE

ARTICOLUL 12

Principiul teritorialității

1. Cu excepția cazurilor prevăzute la articolele 3, 4 și la alineatul (3) din prezentul articol, condițiile stabilite la titlul II privind dobândirea statutului de produs originar trebuie să fie îndeplinite fără întrerupere în Regatul Unit sau în Republica Moldova.

2. Cu excepția cazurilor prevăzute la articolele 3 și 4, în cazul în care mărfurile originare exportate din Regatul Unit sau în Republica Moldova către o altă țară sunt returnate, ele trebuie considerate ca fiind neoriginare, cu excepția cazului în care autorităților vamale li se poate demonstra în mod satisfăcător că:

(a) mărfurile returnate sunt aceleași cu cele care au fost exportate; și

(b) acestea nu au fost supuse unor operațiuni mai ample decât cele necesare pentru a le păstra în stare bună în perioada în care au fost pe teritoriul țării respective sau în timpul exportării lor.

3. Dobândirea statutului de produs originar în condițiile stabilite la titlul II nu este afectată de transformarea sau prelucrarea efectuate în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova asupra materialelor exportate din Regatul Unit sau Republica Moldova și reimportate ulterior în acest spațiu, cu condiția ca:

(a) materialele menționate să fie obținute în întregime în Regatul Unit sau în Republica Moldova sau să fi fost supuse, anterior exportării, unor transformări sau prelucrări care nu se limitează la operațiunile menționate la articolul 7; și

(b) să se poată demonstra în mod satisfăcător autorităților vamale că:

(i) mărfurile reimportate au fost obținute prin prelucrarea sau transformarea materialelor exportate; și că

(ii) valoarea adăugată totală obținută în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova prin aplicarea dispozițiilor prezentului articol nu depășește 10% din prețul franco fabrică al produsului final pentru care este solicitat statutul de produs originar.

4. În sensul aplicării alineatului (3), condițiile de obținere a statutului de produs originar stabilite în titlul II nu se aplică prelucrării sau transformării efectuate în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova. Cu toate acestea, atunci când, în lista din anexa II inclusă, pentru stabilirea statutului de produs originar al produsului finit, se aplică o normă care stabilește o valoare maximă pentru toate materialele neoriginare încorporate, valoarea totală a materialelor neoriginare încorporate pe teritoriul părții în cauză, împreună cu valoarea adăugată totală obținută în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova prin aplicarea dispozițiilor prezentului articol, nu poate depăși procentajul stabilit.

5. În sensul aplicării dispozițiilor alineatelor (3) și (4), „valoare adăugată totală” înseamnă toate costurile acumulate în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova, inclusiv valoarea materialelor încorporate acolo.

6. Dispozițiile alineatelor (3) și (4) nu se aplică produselor care nu îndeplinesc condițiile prevăzute în anexa II inclusă sau care nu pot fi considerate prelucrate sau transformate suficient decât în cazul în care se aplică toleranța generală stabilită la articolul 6 alineatul (2).

7. Dispozițiile alineatelor (3) și (4) nu se aplică produselor de la capitolele 50-63 din Sistemul armonizat.

8. Orice prelucrare sau transformare de tipul celor reglementate de dispozițiile prezentului articol și efectuate în afara Regatului Unit sau Republicii Moldova se realizează în conformitate cu regimul de perfecționare pasivă sau cu regimuri similare.

ARTICOLUL 13

Transportul direct

1. Tratamentul preferențial prevăzut de prezentul acord se aplică numai produselor care îndeplinesc condițiile prezentului protocol și sunt transportate direct între părți sau prin tranzitarea teritoriilor celorlalte țări menționate la articolele 3 și 4, cu care este aplicabil cumulul. Cu toate acestea, produsele care constituie o singură expediere pot fi transportate prin alte teritorii, dacă este cazul, cu transbordare sau depozitare temporară pe aceste teritorii, cu condiția ca produsele să rămână sub supravegherea autorităților vamale ale țării de tranzit sau de depozitare și să nu facă obiectul altor operațiuni în afara celor de descărcare, reîncărcare sau al oricărei alte operațiuni destinate să asigure păstrarea lor în stare bună.

Produsele originare pot fi transportate prin conducte de-a lungul altor teritorii decât cele ale părților.

2. Dovada că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) se face prezentând autorităților vamale ale părții de import:

(a) un document de transport unic pe baza căruia se efectuează transportul din partea exportatoare prin țara de tranzit; sau

(b) un certificat eliberat de autoritățile vamale ale țării de tranzit care să conțină:

(i) o descriere exactă a produselor;

(ii) data descărcării și a reîncărcării produselor și, după caz, indicarea navelor sau a altor mijloace de transport utilizate; și

(iii) certificarea condițiilor în care produsele au rămas în țara de tranzit

(c) sau, în lipsa acestora, a oricăror alte documente justificative.

ARTICOLUL 14

Expoziții

1. Produsele originare trimise pentru a fi expuse într-o altă țară decât cele menționate în articolele 3 și 4, cu care este aplicabil cumulul, și vândute după expoziție pentru a fi importate în Regatul Unit sau în Republica Moldova, beneficiază la import de dispozițiile prezentului acord, cu condiția să se demonstreze, într-un mod considerat satisfăcător de către autoritățile vamale că:

(a) un exportator a expediat aceste produse din Regatul Unit sau Republica Moldova în țara în care are loc expoziția și că le-a expus acolo;

(b) produsele au fost vândute sau cedate în alt mod de exportatorul respectiv unui destinatar din Regatul Unit sau Republica Moldova;

(c) produsele au fost expediate pe parcursul expoziției sau imediat după aceea în țara din care au fost trimise pentru expoziție; și

(d) din momentul în care au fost expediate pentru a fi expuse, produsele nu au fost utilizate în alte scopuri decât prezentarea la expoziția respectivă.

2. O dovadă de origine trebuie să fie eliberată sau întocmită în conformitate cu dispozițiile titlului V și să fie prezentată în condițiile obișnuite autorităților vamale ale Regatului Unit sau Republicii Moldova. Pe aceasta se indică denumirea și adresa expoziției. În cazul în care este necesar, se poate solicita un document justificativ suplimentar privind condițiile în care acestea au fost expuse.

3. Alineatul (1) se aplică tuturor expozițiilor, târgurilor sau manifestărilor publice similare, cu caracter comercial, industrial, agricol sau de artizanat, care nu sunt organizate în scopuri private în magazine sau spații comerciale în vederea vânzării de produse străine și pe durata cărora produsele rămân sub control vamal.

TITLUL IV

DRAWBACK SAU SCUTIREA DE TAXE VAMALE

ARTICOLUL 15

Interzicerea drawback-ului sau a scutirii de taxe vamale

1. Materialele neoriginare utilizate la fabricarea produselor originare din Regatul Unit sau Republica Moldova pentru care se emite sau se întocmește o dovadă de origine în conformitate cu dispozițiile titlului V nu beneficiază, în Regatul Unit sau Republica Moldova, de niciun drawback și de nicio scutire de taxe vamale, indiferent de natura acestora.

2. Interdicția prevăzută la alineatul (1) se aplică oricărei înțelegeri în vederea rambursării, remiterii sau neplății parțiale sau totale a taxelor vamale sau a taxelor cu efect echivalent aplicabile în Regatul Unit sau în Republica Moldova materialelor utilizate la fabricare, în cazul în care această rambursare, remitere sau neplată se aplică expres sau în fapt atunci când produsele obținute din aceste materiale sunt exportate și nu atunci când sunt păstrate pentru consumul național.

3. Exportatorul produselor care fac obiectul unei dovezi de origine trebuie să poată prezenta în orice moment, la cererea autorităților vamale, toate documentele necesare care stabilesc că pentru materialele neoriginare utilizate la fabricarea produselor respective nu s-a obținut niciun drawback și că toate taxele vamale sau taxele cu efect echivalent aplicabile respectivelor materiale au fost efectiv achitate.

4. Dispozițiile alineatelor (1), (2) și (3) se aplică de asemenea ambalajelor menționate la articolul 8 alineatul (2), accesoriilor, pieselor de schimb și uneltelor menționate la articolul 9 și produselor care fac parte din seturi prevăzute la articolul 10, atunci când acestea nu sunt originare.

5. Dispozițiile alineatelor (1)-(4) se aplică numai materialelor care intră sub incidența prezentului protocol.

6. Interdicția stipulată la alineatul (1) nu se va aplica în cazul în care produsele sunt considerate ca fiind originare din Regatul Unit sau Republica Moldova fără aplicarea cumulului cu materiale originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein), Turcia sau una dintre celelalte țări menționate în articolul 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2).

TITLUL V

DOVADA DE ORIGINE

ARTICOLUL 16

Cerințe generale

1. Produsele originare dintr-o parte beneficiază, la importul în cealaltă parte, de dispozițiile prezentului acord la prezentarea uneia dintre următoarele dovezi de origine:

(a) un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1, al cărui model este prezentat în anexa III a inclusă;

(b) un certificat de circulație EUR-MED, al cărui model este inclus în anexa III b inclusă; sau

(c) în cazurile prevăzute la articolul 22 alineatul (1), o declarație „declarație de origine" sau „declarație de origine EUR-MED"), întocmită de exportator pe o factură, un bon de livrare sau pe orice alt document comercial care descrie produsele respective într-o măsură suficient de detaliată pentru a permite identificarea acestora. Textele declarațiilor de origine figurează în anexele IV a și b integrate.

2. Fără a aduce atingere alineatului (1), produsele originare în sensul prezentului protocol beneficiază, în cazurile prevăzute la articolul 27, de dispozițiile prezentului acord fără a fi necesar să se prezinte niciuna dintre dovezile de origine menționate la alineatul (1) din prezentul articol.

3. Fără a aduce atingere alineatului (5) din articolul 17 și alineatului (3) și articolul 22 de mai jos, în situațiile în care cumulul implică doar Regatul Unit, Uniunea Europeană, statele AELS, Insulele Feroe, Turcia, Republica Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia, Muntenegru, Republica Serbia, Republica Kosovo și Republica Moldova, dovada de origine poate fi reprezentată de un certificat de circulație EUR.1 sau de o declarație de origine.

ARTICOLUL 17

Procedura de eliberare a unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED

1. Certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED se eliberează de către autoritățile vamale ale părții exportatoare la cererea scrisă a exportatorului sau, sub responsabilitatea acestuia, a reprezentantului său autorizat.

2. În acest scop, exportatorul sau reprezentantul autorizat al acestuia completează atât certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, cât și formularul de cerere, ale căror modele figurează în anexele III a și b integrate. Aceste formulare se completează în una dintre limbile în care este întocmit prezentul acord și în conformitate cu dispozițiile legislației naționale a țării exportatoare. Dacă formularele se completează de mână, ele trebuie completate cu cerneală și cu litere de tipar. Descrierea produselor se face la rubrica destinată acestui scop, fără a se lăsa spații libere între rânduri. În cazul în care rubrica nu se completează integral, trebuie să se traseze o linie orizontală sub ultimul rând al descrierii, spațiul liber fiind barat.

3. Exportatorul care solicită eliberarea unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED trebuie să poată prezenta în orice moment, la cererea autorităților vamale din Regatul Unit sau din Republica Moldova în care se eliberează certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, toate documentele corespunzătoare care dovedesc caracterul originar al produselor respective, precum și îndeplinirea tuturor celorlalte condiții prevăzute în prezentul protocol.

4. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (5), un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 se eliberează de către autoritățile vamale din Regatul Unit sau din Republica Moldova, în următoarele situații:

(a) Dacă produsele în cauză pot fi considerate ca fiind originare din Regatul Unit sau Republica Moldova, fără aplicarea cumulului cu materiale originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein), Turcia sau una dintre celelalte țări menționate în articolul 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) și îndeplinesc cerințele prezentului protocol; sau

(b) Dacă produsele în cauză pot fi considerate ca fiind originare din una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, fără aplicarea cumulului cu materiale originare din una dintre țările menționate în articolele 3 și 4, și îndeplinesc celelalte cerințe ale prezentului protocol, sub rezerva emiterii unui certificat EUR-MED sau unei declarații pe factură EUR-MED în țara de origine.

5. Un certificat de circulație EUR-MED se eliberează de către autoritățile vamale din Regatul Unit sau Republica Moldova, în cazul în care produsele respective pot fi considerate ca produse originare din Regatul Unit, din Republica Moldova sau din una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, îndeplinesc cerințele prezentului protocol și:

(a) Cumulul a fost aplicat cu materialele originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein), Turcia sau una dintre țările menționate în articolul 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2); sau

(b) Produsele pot fi folosite ca materiale în contextul cumulului pentru fabricarea produselor pentru export către una dintre țările menționate în articolele 3 și 4; sau

(c) Produsele pot fi reexportate din țara de destinație către una dintre țările menționate în articolele 3 și 4.

6. Un certificat de circulație EUR-MED va include una dintre următoarele declarații, redactată în limba engleză, în rubrica 7:

(a) Dacă originea a fost obținută prin aplicarea cumulului cu materialele originare din una sau mai multe țări menționate în articolele 3 și 4:

„CUMULATION APPLIED WITH … *(numele țării/țărilor)*"

(b) Dacă originea a fost obținută fără aplicarea cumulului cu materialele originare din una sau mai multe țări menționate în articolele 3 și 4:

„NO CUMULATION APPLIED"

7. Autoritățile vamale care eliberează certificatele de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED iau toate măsurile necesare pentru a verifica statutul de produse originare al mărfurilor și îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute în prezentul protocol. În acest scop, acestea au dreptul să solicite orice dovadă și să efectueze orice verificare a conturilor exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră adecvat. Autoritățile vamale trebuie, de asemenea, să se asigure că formularele menționate la alineatul (2) sunt completate în mod corespunzător. În special, acestea verifică dacă spațiul rezervat descrierii produselor a fost completat astfel încât să excludă orice posibilitate de adăugare frauduloasă.

8. Data eliberării certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED se indică în rubrica 11 a certificatului.

9. Un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED este eliberat de autoritățile vamale și pus la dispoziția exportatorului de îndată ce exportul efectiv a fost efectuat sau asigurat.

ARTICOLUL 18

Certificate de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED eliberate retroactiv

1. Fără a aduce atingere articolului 17 alineatul (9), un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED poate, în condiții excepționale, să fie eliberat după exportul produselor care fac obiectul acestuia, dacă:

(a) nu a fost emis în momentul exportului ca urmare a unor erori, a unor omisiuni involuntare sau a unor circumstanțe speciale; sau

(b) s-a demonstrat autorităților vamale că un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED a fost eliberat, dar nu a fost acceptat la import din motive tehnice.

2. Fără a aduce atingere articolului 17 alineatul (9), se poate elibera un certificat de circulație EUR-MED după exportul produselor vizate de acesta și pentru care s-a emis un certificat de circulație EUR.1 la data exportului, sub rezerva dovedirii îndeplinirii condițiilor stipulate la articolul 17 alineatul (5) în conformitate cu cerințele autorităților vamale.

3. În sensul aplicării alineatelor (1) și (2), exportatorul trebuie să indice în cererea sa locul și data exportului produselor la care se referă certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, precum și motivele care stau la baza cererii sale.

4. Autoritățile vamale nu pot elibera retroactiv un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED decât după ce au verificat dacă informațiile furnizate în cererea exportatorului corespund celor din dosarul aferent.

5. Pe certificatele de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED eliberate retroactiv, prin aplicarea prevederilor de la alineatul (1), trebuie să figureze următoarea mențiune în limba engleză:

„ISSUED RETROSPECTIVELY",

Certificatele de circulație EUR-MED eliberate retroactiv, prin aplicarea prevederilor de la alineatul (2), trebuie să figureze următoarea mențiune în limba engleză:

„ISSUED RETROSPECTIVELY (Original EUR.1 Nr. … [*data și locul emiterii*])"

6. Mențiunea la care se face referire la alineatul (5) se inserează în rubrica 7 a certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED.

ARTICOLUL 19

Eliberarea unui duplicat al certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED

1. În caz de furt, pierdere sau distrugere a unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, exportatorul poate solicita un duplicat autorităților vamale care l-au eliberat, pe baza documentelor de export pe care acestea le dețin.

2. Pe duplicatul astfel eliberat trebuie să figureze următoarea mențiune în limba engleză:

„DUPLICATE"

3. Mențiunea la care se face referire la alineatul (2) se inserează în rubrica 7 a duplicatului certificatului de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED.

4. Duplicatul, care poartă data eliberării certificatului original de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, produce efecte de la data respectivă.

ARTICOLUL 20

Eliberarea certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED pe baza unei dovezi de origine eliberate sau întocmite anterior

Atunci când produsele originare sunt plasate sub controlul unui birou vamal din Regatul Unit sau Republica Moldova, este posibil să se înlocuiască dovada de origine inițială cu unul sau mai multe certificate de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED în scopul trimiterii tuturor sau a unora dintre aceste produse în alt loc din Regatul Unit sau Republica Moldova. Certificatul (certificatele) de înlocuire EUR.1 sau EUR-MED se eliberează de către biroul vamal sub controlul căruia sunt plasate produsele.

ARTICOLUL 21

Separarea contabilă

1. Atunci când apar dificultăți materiale sau legate de costuri considerabile cu privire la menținerea unor stocuri separate de materiale originare și neoriginare care sunt identice și interschimbabile, autoritățile vamale pot autoriza, la cererea scrisă a celor vizați, așa-numita metodă a „separării contabile" (denumită în continuare „metoda") pentru gestionarea acestor stocuri.

2. Metoda trebuie să garanteze că, pentru o perioadă de referință specifică, numărul de produse obținute care ar putea fi considerate ca fiind „originare" este același cu cel care ar fi fost obținut în cazul în care ar fi existat o separare fizică a stocurilor.

3. Autoritățile vamale pot acorda autorizația menționată la alineatul (1) sub rezerva oricăror condiții pe care le consideră adecvate.

4. Metoda se aplică, iar aplicarea acesteia se consemnează pe baza principiilor generale de contabilitate aplicabile în țara în care a fost fabricat produsul.

5. Beneficiarul metodei poate elibera sau solicita dovezi de origine, după caz, pentru cantitatea de produse care pot fi considerate originare. La cererea autorităților vamale, beneficiarul furnizează o declarație privind modul în care au fost gestionate cantitățile.

6. Autoritățile vamale monitorizează utilizarea autorizației și o pot retrage oricând beneficiarul o utilizează într-un mod necorespunzător sau în cazul în care nu reușește să îndeplinească oricare dintre celelalte condiții prevăzute de prezentul protocol.

ARTICOLUL 22

Condiții pentru întocmirea unei declarații de origine sau unei declarații de origine EUR-MED

1. Declarația de origine sau declarația de origine EUR-MED prevăzută la articolul 16 alineatul (1) litera (c) se poate întocmi:

(a) de către un exportator autorizat în sensul articolului 23; sau

(b) de către un exportator pentru orice expediere constând în unul sau mai multe colete care conțin produse originare a căror valoare totală nu depășește 6 000 EUR.

2. Fără a aduce atingere alineatului (3), o declarație de origine se poate întocmi în următoarele situații:,

(a) Dacă produsele în cauză pot fi considerate ca fiind originare din Regatul Unit sau Republica Moldova, fără aplicarea cumulului cu materiale originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein), Turcia sau una dintre celelalte țări menționate în articolul 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2) și îndeplinesc cerințele prezentului protocol; sau
(b) Dacă produsele în cauză pot fi considerate ca fiind originare din una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, fără aplicarea cumulului cu materiale originare din una dintre țările menționate în articolele 3 și 4, și îndeplinesc celelalte cerințe ale prezentului protocol, sub rezerva emiterii unui certificat EUR-MED sau unei declarații pe factură EUR-MED în țara de origine.

3. O declarație de origine EUR-MED se poate întocmi în cazul în care produsele în cauză pot fi considerate ca fiind produse originare din Regatul Unit sau din Republica Moldova sau din una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, cu care este aplicabil cumulul, și îndeplinesc celelalte condiții prevăzute de prezentul protocol, în următoarele situații:

(a) Cumulul a fost aplicat cu materialele originare din Elveția (inclusiv Liechtenstein), Turcia sau una dintre țările menționate în articolul 3 alineatul (2) și articolul 4 alineatul (2); sau
(b) Produsele pot fi folosite ca materiale în contextul cumulului pentru fabricarea produselor pentru export către una dintre țările menționate în articolele 3 și 4; sau
(c) Produsele pot fi reexportate din țara de destinație către una dintre țările menționate în articolele 3 și 4.

4. O declarație de origine EUR-MED va include una dintre următoarele declarații, redactată în limba engleză:

(a) Dacă originea a fost obținută prin aplicarea cumulului cu materialele originare din una sau mai multe țări menționate în articolele 3 și 4:

„CUMULATION APPLIED WITH... (*numele țării/țărilor*)"

(b) Dacă originea a fost obținută fără aplicarea cumulului cu materialele originare din una sau mai multe țări menționate în articolele 3 și 4:

„NO CUMULATION APPLIED"

5. Exportatorul care întocmește o declarație de origine sau declarația de origine EUR-MED trebuie să fie în măsură să prezinte, în orice moment, la cererea autorităților vamale din partea exportatoare, toate documentele adecvate care dovedesc statutul de produse originare al produselor în cauză, precum și îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute în prezentul protocol.

6. Exportatorul întocmește o declarație de origine sau declarația de origine EUR-MED prin dactilografierea, imprimarea sau tipărirea pe factură, pe nota de livrare sau pe orice alt document comercial, a declarației al cărei text figurează în anexele IV a și b integrate, utilizând una dintre versiunile lingvistice stabilite în anexele respective și în conformitate cu dispozițiile legislației naționale din țara exportatoare. Dacă declarația este scrisă de mână, va fi scrisă cu cerneală și cu litere de tipar.

7. Declarațiile de origine sau declarațiile de origine EUR-MED poartă semnătura olografă originală a exportatorului. Cu toate acestea, un exportator autorizat în sensul articolului 23 nu este obligat să semneze aceste declarații, cu condiția să prezinte autorităților vamale din partea exportatoare un angajament scris prin care își asumă responsabilitatea integrală pentru orice declarație de origine care îl identifică, ca și când aceasta ar purta semnătura lui olografă.

8. O declarație de origine sau declarația de origine EUR-MED poate fi întocmită de exportator atunci când produsele la care se referă sunt exportate sau după export, cu condiția ca prezentarea acesteia în țara importatoare să aibă loc în termen de cel mult doi ani de la importul produselor la care se referă.

ARTICOLUL 23

Exportator autorizat

1. Autoritățile vamale din partea exportatoare pot autoriza orice exportator (denumit în continuare „exportator autorizat") care efectuează în mod frecvent transporturi de produse în conformitate cu prevederile prezentului acord să întocmească declarații de origine sau declarații de origine EUR-MED, indiferent de valoarea produselor în cauză. Un exportator care solicită o astfel de autorizație trebuie să ofere autorităților vamale toate garanțiile necesare pentru a verifica caracterul originar al produselor, precum și îndeplinirea celorlalte condiții ale prezentului protocol.

2. Autoritățile vamale pot acorda statutul de exportator autorizat sub rezerva oricăror condiții pe care le consideră adecvate.

3. Autoritățile vamale acordă exportatorului autorizat un număr de autorizație vamală, care apare pe declarația de origine sau pe declarația de origine EUR-MED.

4. Autoritățile vamale monitorizează utilizarea autorizației de către exportatorul autorizat.

5. Autoritățile vamale pot retrage autorizația în orice moment. Acestea iau această măsură atunci când atunci când exportatorul autorizat nu mai oferă garanțiile menționate la alineatul (1), nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la alineatul (2) sau utilizează în mod incorect autorizația.

ARTICOLUL 24

Valabilitatea dovezii de origine

1. Dovada de origine este valabilă patru luni de la data emiterii sale în partea exportatoare și trebuie depusă în acest interval de timp la autoritățile vamale ale părții importatoare.

2. Dovezile de origine care sunt prezentate autorităților vamale din partea importatoare după expirarea termenului de prezentare prevăzut la alineatul (1) pot fi acceptate în scopul aplicării tratamentului preferențial, atunci când nerespectarea termenului de depunere a acestor documente se datorează unor împrejurări excepționale.

3. În celelalte cazuri de prezentare tardivă, autoritățile vamale din partea importatoare pot accepta dovezile de origine atunci când produsele le-au fost prezentate înainte de expirarea termenului respectiv.

ARTICOLUL 25

Prezentarea dovezii de origine

Dovezile de origine sunt prezentate autorităților vamale din partea importatoare în conformitate cu procedurile aplicabile în acea țară. Autoritățile respective pot cere traducerea unei dovezi de origine și totodată pot cere ca declarația de import să fie însoțită de o declarație prin care importatorul să ateste că produsele îndeplinesc condițiile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului acord.

ARTICOLUL 26

Importul eșalonat

Atunci când, la cererea importatorului și în condițiile stabilite de autoritățile vamale din partea importatoare, produsele demontate sau nemontate în sensul regulii generale nr. 2 litera (a) din Sistemul Armonizat din secțiunile XVI și XVII sau de la pozițiile 7308 și 9406 din Sistemul Armonizat sunt importate eșalonat, autorităților vamale li se prezintă o singură dovadă de origine, la importul primului transport.

ARTICOLUL 27

Exceptări de la obligația prezentării dovezii de origine

1. Sunt admise ca produse originare, fără a fi necesară prezentarea unei dovezi de origine, produsele care fac obiectul unor trimiteri sub formă de colete mici către persoane particulare de către persoane particulare sau care sunt transportate în bagajele personale ale călătorilor, în măsura în care este vorba de importuri lipsite de orice caracter comercial, care sunt declarate ca fiind în conformitate cu condițiile prevăzute de prezentul protocol și cu condiția să nu existe nici un dubiu cu privire la veridicitatea unei astfel de declarații. În cazul produselor expediate prin poștă, această declarație se poate face pe declarația vamală CN22/CN23 sau pe o foaie de hârtie anexată acelui document.

2. Importurile cu un caracter ocazional și care constau doar în produse pentru uzul personal al destinatarilor sau al călătorilor sau al familiilor acestora sunt considerate importuri fără caracter comercial, dacă este evident, prin natura și cantitatea produselor, că nu se urmărește un scop comercial.

3. În plus, valoarea globală a acestor produse nu poate depăși 500 EUR în cazul coletelor mici sau 1 200 EUR în cazul produselor transportate în bagajele personale ale călătorilor.

ARTICOLUL 28

Documente justificative

Documentele menționate la articolul 17 alineatul (3) și la articolul 22 alineatul (5), menite să ateste faptul că produsele pentru care s-a eliberat un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED sau o declarație de origine sau o declarație de origine EUR-MED pot fi considerate produse originare din Regatul Unit, Republica Moldova sau una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, și că îndeplinesc celelalte condiții prevăzute în prezentul protocol, pot consta, printre altele, din următoarele:

(a) dovada directă a operațiunilor efectuate de exportator sau de furnizor pentru a obține mărfurile în cauză, care se regăsește, de exemplu, în conturile sale sau în contabilitatea sa internă;

(b) documente care atestă caracterul originar al materialelor utilizate, emise sau întocmite în Regatul Unit sau în Republica Moldova, atunci când aceste documente sunt utilizate în conformitate cu legislația națională;

(c) documente care dovedesc prelucrarea sau transformarea materialelor în Regatul Unit sau în Republica Moldova, emise sau întocmite Regatul Unit sau în Republica Moldova, atunci când aceste documente sunt utilizate în conformitate cu legislația națională;

(d) certificate de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED sau declarații de origine sau declarații de origine EUR-MED care dovedesc caracterul originar al materialelor utilizate, eliberate sau întocmite Regatul Unit, Republica Moldova sau una dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, în conformitate cu regulile de origine care sunt identice regulilor stipulate în prezentul protocol;

(e) dovezi corespunzătoare cu privire la transformarea sau prelucrarea suferită în afara Regatului Unit, Republicii Moldova sau unei dintre celelalte țări menționate în articolele 3 și 4, în conformitate cu articolul 12, care atestă respectarea condițiilor prevăzute la articolul respectiv.

ARTICOLUL 29

Păstrarea dovezii de origine și a documentelor justificative

1. Exportatorul care solicită eliberarea unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED trebuie să păstreze timp de cel puțin trei ani documentele menționate la articolul 17 alineatul (3).

2. Exportatorul care întocmește o declarație de origine sau declarația de origine EUR-MED păstrează cel puțin timp de trei ani o copie a acesteia, precum și documentele menționate la articolul 22 alineatul (5).

3. Autoritățile vamale din partea exportatoare care eliberează un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED trebuie să păstreze timp de cel puțin trei ani formularul de cerere menționat la articolul 17 alineatul (2).

4. Autoritățile vamale ale părții importatoare păstrează cel puțin timp de trei ani certificatele de circulație EUR.1 și EUR-MED, precum și declarațiile de origine și declarațiile de origine EUR-MED care le sunt prezentate.

ARTICOLUL 30

Discrepanțe și erori formale

1. Constatarea unor mici discrepanțe între declarațiile din dovada de origine și cele din documentele prezentate biroului vamal în vederea îndeplinirii formalităților pentru importarea produselor nu duce *ipso facto* la considerarea dovezii de origine ca nulă și neavenită, dacă se stabilește în mod temeinic că documentul respectiv corespunde produselor prezentate.

2. Erorile formale evidente, cum ar fi greșelile de dactilografiere dintr-o dovadă de origine, nu au drept consecință respingerea documentului, în cazul în care aceste erori nu sunt de natură să pună la îndoială corectitudinea declarațiilor din documentul respectiv.

ARTICOLUL 31

Sume exprimate în euro

1. În scopul punerii în aplicare a dispozițiilor articolului 22 alineatul (1) litera (b) și ale articolului 27 alineatul (3), atunci când produsele sunt facturate în altă monedă decât moneda euro, sumele exprimate în monedele naționale ale țărilor menționate în articolele 3 și 4, echivalente cu sumele exprimate în euro, se stabilesc anual de către fiecare dintre țările în cauză.

2. O expediere beneficiază de prevederile articolului 22 alineatul (1) litera (b) sau ale articolului 27 alineatul (3) prin referința la moneda în care este emisă factura, în conformitate cu suma stabilită de către partea în cauză.

3. Sumele care se utilizează într-o monedă națională reprezintă contravaloarea în această monedă a sumelor exprimate în euro în prima zi lucrătoare din luna octombrie și se aplică de la 1 ianuarie anul următor. Părțile își comunică una celeilalte sumele respective tuturor țărilor interesate.

4. O parte poate rotunji în plus sau în minus suma rezultată din conversia în moneda sa națională a unei sume exprimate în euro. Suma rotunjită nu poate să difere cu mai mult de 5% față de suma rezultată din conversie. O țară poate menține neschimbată contravaloarea în moneda sa națională a unei sume exprimate în euro în cazul în care, în momentul ajustării anuale prevăzute la alineatul (3), conversia acestei sume, înainte de orice rotunjire, duce la o creștere mai mică de 15% a contravalorii sale în moneda națională. Contravaloarea în moneda națională poate fi menținută neschimbată dacă conversia ar avea ca rezultat o scădere a acelei valori echivalente.

5. Sumele exprimate în euro fac obiectul unei reexaminări de către Subcomitetul vamal la cererea oricărei părți. În timpul acestei reexaminări, Subcomitetul vamal examinează oportunitatea păstrării efectelor limitelor respective în termeni reali. În acest scop, acesta poate decide să modifice sumele exprimate în euro.

TITLUL VI

DISPOZIȚII PRIVIND COOPERAREA ADMINISTRATIVĂ

ARTICOLUL 32

Asistență reciprocă

1. Autoritățile vamale ale Regatului Unit și Republicii Moldova își comunică reciproc specimenele amprentelor ștampilelor utilizate în birourile lor vamale pentru eliberarea certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED, precum și adresele autorităților vamale responsabile cu verificarea certificatelor, a declarațiilor de origine și declarațiilor de origine EUR-MED.

2. Pentru a asigura o aplicare corespunzătoare a prezentului protocol, Regatul Unit și Republica Moldova își acordă reciproc asistență, prin intermediul administrațiilor vamale competente, pentru verificarea autenticității certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED, a declarațiilor de origine și a declarațiilor de origine EUR-MED și a exactității informațiilor furnizate în documentele respective.

ARTICOLUL 33

Verificarea dovezilor de origine

1. Verificarea ulterioară a dovezilor de origine se efectuează prin sondaj sau ori de câte ori autoritățile vamale ale părții importatoare au suspiciuni întemeiate în ceea ce privește autenticitatea acestor documente, caracterul originar al produselor respective sau respectarea celorlalte condiții prevăzute de prezentul protocol.

2. În scopul aplicării dispozițiilor alineatului (1), autoritățile vamale din partea importatoare returnează certificatul de circulație a mărfurilor EUR.1 și EUR-MED și factura, în cazul în care a fost prezentată, declarația de origine sau declarația de origine EUR-MED sau o copie a acestor documente autorităților vamale din partea exportatoare indicând, dacă este cazul, motivele care stau la baza cererii de efectuare a unei verificări. În sprijinul cererii de efectuare a verificării, se prezintă orice document și informație obținute care indică faptul că datele furnizate în dovada de origine sunt incorecte.

3. Verificarea se efectuează de către autoritățile vamale din partea exportatoare. În acest scop, acestea au dreptul să solicite orice dovadă și să efectueze orice verificare a conturilor exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră adecvat.

4. În cazul în care autoritățile vamale din partea importatoare decid să suspende acordarea tratamentului preferențial produselor în cauză în așteptarea rezultatelor

verificării, acestea îi acordă importatorului liberul de vamă pentru produse, sub rezerva măsurilor asiguratorii pe care le consideră necesare.

5. Autoritățile vamale care solicită verificarea sunt informate în cel mai scurt timp posibil cu privire la rezultatele acestei verificări. Aceste rezultate trebuie să indice în mod clar dacă documentele sunt autentice și dacă produsele în cauză pot fi considerate ca fiind produse originare din una Regatul Unit, Republica Moldova sau din una dintre țările menționate în articolele 3 și 4 și dacă îndeplinesc celelalte condiții prevăzute în prezentul protocol.

6. În cazul unor suspiciuni întemeiate și în absența unui răspuns în termen de zece luni de la data cererii de efectuare a verificării sau în cazul în care răspunsul nu conține informații suficiente pentru a stabili autenticitatea documentului respectiv sau originea reală a produselor, autoritățile vamale care solicită verificarea refuză dreptul la tratament preferențial, cu excepția unor circumstanțe excepționale.

ARTICOLUL 34

Soluționarea diferendelor

Atunci când, în legătură cu procedurile de verificare de la articolul 33, apar diferende care nu pot fi soluționate între autoritățile vamale care au solicitat verificarea și autoritățile vamale responsabile cu efectuarea verificării respective, diferendele în cauză vor fi supuse Subcomitetului vamal. Prevederile privind mecanismul de soluționare a diferendelor din Capitolul 14 (Soluționarea diferendelor) din titlul V (Comerț și aspecte legate de comerț) din prezentul acord nu se aplică.

În toate cazurile, soluționarea diferendelor dintre importator și autoritățile vamale din partea importatoare se efectuează în conformitate cu legislația părții respective.

ARTICOLUL 35

Sancțiuni

Sancțiunile se aplică oricărei persoane care întocmește sau dispune întocmirea unui document care conține informații incorecte în scopul obținerii unui tratament preferențial pentru produse.

ARTICOLUL 36

Zone libere

1. Regatul Unit și Republica Moldova iau toate măsurile necesare pentru a evita ca produsele care sunt comercializate pe baza unei dovezi de origine și care, în cursul transportului, staționează într-o zonă liberă situată pe teritoriul lor, să facă obiectul unor substituiri sau al unor manipulări diferite de manipulările uzuale destinate evitării deteriorării lor.

2. Prin derogare de la alineatul (1), atunci când produse originare din Regatul Unit și Republica Moldova sunt importate într-o zonă liberă pe baza unei dovezi de origine și suferă transformări sau prelucrări, autoritățile competente emit, la cererea exportatorului, un nou certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 sau EUR-MED, dacă prelucrările sau transformările la care au fost supuse sunt în conformitate cu prezentul protocol.

TITLUL VII

CEUTA ȘI MELILLA

ARTICOLUL 37

Aplicarea protocolului

Termenul „Uniunea Europeană” folosit în prezentul protocol nu acoperă Ceuta și Melilla. Produsele originare din Ceuta și Melilla nu sunt considerate drept produse originare din Uniunea Europeană în scopurile prezentului protocol.

TITLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 38

Dispoziție tranzitorie privind mărfurile aflate în tranzit sau în antrepozit

Dispozițiile prezentului acord se pot aplica mărfurilor care sunt în conformitate cu dispozițiile prezentului protocol și care la data intrării în vigoare a prezentului acord sunt fie în tranzit, fie pe teritoriul Regatului Unit sau al Republicii Moldova, fie stocate temporar în depozite vamale, fie în zone libere, cu condiția prezentării autorităților vamale ale ,țării importatoare, în termen de douăsprezece luni de la data respectivă, a unui certificat de circulație EUR.1 sau EUR-MED eliberat retroactiv de autoritățile vamale ale țării exportatoare, alături de documente care să arate că mărfurile au fost transportate direct, în conformitate cu dispozițiile articolului 13.

ARTICOLUL 39

Anexe

1. Anexele I - IV b din apendicele I la Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene sunt incluse în și fac parte din prezentul protocol sub forma Anexelor I - IV b incluse în prezentul protocol și se vor aplica, *mutatis mutandis*, sub rezerva următoarelor modificări:

(a) În anexa I:

(i) Toate trimiterile către „articolul 5 din prezentul apendice” vor fi interpretate drept trimiteri către „articolul 6 din prezentul protocol”; și

(ii) La alineatul (3.1) din Nota 3, o „parte contractantă” va fi înlocuită cu „oricare dintre țările menționate în articolele 3 și 4 din prezentul protocol, cu care cumulul este aplicabil”.

(b) În fiecare dintre anexele III a și III b, trimiterile către „părțile contractante” vor fi interpretate drept trimiteri către „părți”:

(c) În fiecare dintre anexele IV a și IV b:

(i) În prezentul protocol vor fi incluse doar versiunile în limbile engleză și română ale declarației de origine; și

(ii) A doua propoziție din nota de subsol 2 nu va fi inclusă.

2. Anexele la prezentul protocol vor face parte integrantă din prezentul.

ARTICOLUL 40

Modificări aduse prezentului protocol

Subcomitetul vamal poate decide modificarea prevederilor prezentului protocol.

ANEXA A

LISTA MENȚIONATĂ ÎN ARTICOLUL 3 ALINEATUL (2) ȘI ARTICOLUL 4 ALINEATUL (2)

1. Republica Algeriană Democratică și Populară
2. Republica Arabă Egipt
3. Statul Israel
4. Regatul Hașemit al Iordaniei
5. Republica Libaneză
6. Regatul Maroc
7. Organizația pentru Eliberarea Palestinei pentru Autoritatea Palestiniană din Cisiordania și Fâșia Gaza
8. Republica Arabă Siriană
9. Republica Tunisiană
10. Republica Albania
11. Bosnia și Herțegovina
12. Republica Macedonia de Nord
13. Muntenegru
14. Republica Serbia
15. Republica Kosovo
16. Regatul Danemarcei pentru Insulele Feroe
17. Georgia
18. Ucraina

ANEXA B
DECLARAȚIE COMUNĂ
PRIVIND PRINCIPATUL ANDORRA

1. Produsele originare din Principatul Andorra care îndeplinesc condițiile din articolul 3, alineatul 7, litera (b), punctul (ii), și articolul 4, alineatul (5), litera (b), punctul (ii), din protocolul I la prezentul acord și care fac obiectul capitolelor 25-97 din Sistemul armonizat sunt acceptate de părți ca fiind originare din Uniunea Europeană în sensul prezentului acord.

2. Protocolul I se aplică *mutatis mutandis* în scopul definirii caracterului originar al produselor menționate mai sus.

ANEXA C
DECLARAȚIE COMUNĂ
PRIVIND REPUBLICA SAN MARINO

1. Produsele originare din Republica San Marino care îndeplinesc condițiile din articolul 3, alineatul 7, litera (b), punctul (ii), și articolul 4, alineatul (5), litera (b), punctul (ii), din protocolul I la prezentul acord și care fac obiectul capitolelor 25-97 din Sistemul armonizat sunt acceptate de părți ca fiind originare din Uniunea Europeană în sensul prezentului acord.

2. Protocolul I se aplică *mutatis mutandis* în scopul definirii caracterului originar al produselor menționate mai sus.

PROTOCOLUL II

PRIVIND ASISTENȚA ADMINISTRATIVĂ RECIPROCĂ ÎN DOMENIUL VAMAL

ARTICOLUL 1

Definiții

În sensul prezentului protocol:

(a) „legislație vamală” înseamnă orice acte cu putere de lege sau acte administrative care se aplică pe teritoriile părților, care reglementează importul, exportul, tranzitul mărfurilor și plasarea lor sub orice alt regim sau procedură vamală, inclusiv măsurile privind interdicția, restricția și controlul acestora;

(b) „autoritate solicitantă” înseamnă o autoritate administrativă competentă care face o solicitare de asistență în baza prezentului protocol și care a fost desemnată de o parte în acest scop;

(c) „autoritate solicitată” înseamnă o autoritate administrativă competentă care primește o solicitare de asistență în baza prezentului protocol și care a fost desemnată de o parte în acest scop;

(d) „date cu caracter personal” înseamnă toate informațiile care se referă la o persoană fizică identificată sau identificabilă;

(e) „operațiune care încalcă legislația vamală” înseamnă orice încălcare sau tentativă de încălcare a legislației vamale.

ARTICOLUL 2

Domeniul de aplicare

1. Părțile își vor acorda reciproc asistență în domeniile care țin de competența lor, în conformitate cu modalitățile și condițiile stabilite de prezentul protocol, pentru a asigura aplicarea corectă a legislației vamale, în special prin prevenirea operațiunilor care contravin legislației vamale, prin anchetarea și prin combaterea acestora.

2. Asistența în domeniul vamal prevăzută de prezentul protocol se aplică oricărei autorități administrative a părților care este competentă în ceea ce privește aplicarea prezentului protocol. Asistența nu aduce atingere normelor care reglementează acordarea de asistență reciprocă în materie penală. De asemenea, nu se referă la schimbul de informații obținute în urma exercitării competențelor la solicitarea unei autorități judiciare, cu excepția cazurilor în care comunicarea unor astfel de informații este autorizată de autoritatea respectivă.

3. Prezentul protocol nu se referă la asistența în domeniul recuperării taxelor, a impozitelor și a amenzilor.

ARTICOLUL 3

Asistența la cerere

1. La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată îi va comunica acesteia toate informațiile relevante care i-ar putea permite să se asigure că legislația în domeniul vamal este aplicată corect, inclusiv informații privind activitățile constatate sau preconizate care constituie sau ar putea constitui operațiuni care încalcă legislația vamală.

2. La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată o va informa pe aceasta cu privire la următoarele aspecte:

(a) dacă mărfurile exportate de pe teritoriul uneia dintre părți au fost importate în mod corespunzător pe teritoriul celeilalte părți, precizând, de la caz la caz, regimul vamal aplicat mărfurilor în cauză;

(b) dacă mărfurile importate pe teritoriul uneia dintre părți au fost exportate în mod corespunzător de pe teritoriul celeilalte părți, precizând, după caz, regimul vamal aplicat mărfurilor.

3. La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată va lua măsurile necesare, în cadrul actelor sale cu putere de lege sau al actelor administrative, pentru a asigura o supraveghere specială în ceea ce privește:

(a) persoanele fizice sau juridice în cazul cărora există suspiciuni întemeiate cu privire la faptul că sunt sau au fost implicate în operațiuni care încalcă legislația vamală;

(b) locurile în care mărfurile au fost sau pot fi depozitate în așa fel încât există motive întemeiate pentru a considera că aceste mărfuri sunt destinate folosirii în operațiuni care încalcă legislația vamală;

(c) mărfurile transportate sau care pot fi transportate în condiții în care există suspiciuni întemeiate cu privire la faptul că sunt destinate unor operațiuni care încalcă legislația vamală;

(d) mijloacele de transport care sunt sau pot fi utilizate în condiții în care există suspiciuni întemeiate cu privire la faptul că sunt destinate unor operațiuni care încalcă legislația vamală.

ARTICOLUL 4

Asistența spontană

Părțile își vor acorda reciproc asistență, din proprie inițiativă, în conformitate cu actele cu putere de lege sau actele administrative ale acestora, în cazul în care consideră că acest lucru este necesar pentru aplicarea corectă a legislației vamale, în special prin furnizarea de informații cu privire la:

(a) activitățile care sunt sau par a fi operațiuni care încalcă legislația vamală și care pot prezenta interes pentru cealaltă parte;

(b) noi mijloace sau metode utilizate pentru desfășurarea unor operațiuni care încalcă legislația vamală;

(c) mărfurile despre care se cunoaște că fac obiectul unor operațiuni care încalcă legislația vamală;

(d) persoanele fizice sau juridice în cazul cărora există suspiciuni întemeiate cu privire la faptul că sunt sau au fost implicate în operațiuni care încalcă legislația vamală;

(e) mijloacele de transport în cazul cărora există suspiciuni întemeiate cu privire la faptul că au fost, sunt sau pot fi utilizate în operațiuni care încalcă legislația vamală.

ARTICOLUL 5

Transmitere și notificare

1. La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată, în conformitate cu actele cu putere de lege sau actele administrative care sunt aplicabile autorității în cauză, va lua toate măsurile necesare pentru a transmite orice documente provenind de la autoritatea solicitantă și pentru a notifica orice decizii ale autorității solicitante care intră în domeniul de aplicare al prezentului protocol, către un destinatar rezident sau stabilit pe teritoriul autorității solicitate.

2. Cererile de furnizare a documentelor sau de notificare a deciziilor trebuie redactate în scris în una dintre limbile oficiale ale autorității solicitate sau într-o limbă acceptată de această autoritate.

ARTICOLUL 6

Forma și conținutul cererilor de asistență

1. Cererile formulate în temeiul prezentului protocol se vor prezenta în scris. Acestea vor fi însoțite de documentele necesare pentru a permite îndeplinirea cererii. Atunci când urgența situației impune acest lucru, se pot accepta cereri prezentate verbal, însă acestea trebuie confirmate imediat în scris.

2. Cererile prezentate în conformitate cu alineatul (1) vor include următoarele informații:

(a) autoritatea solicitantă;

(b) măsura solicitantă;

(c) obiectul și motivul cererii;

(d) actele cu putere de lege sau actele administrative, precum și alte elemente juridice relevante;

(e) indicații cât mai exacte și complete posibil privind persoanele fizice sau juridice care fac obiectul anchetelor;

(f) un rezumat al faptelor relevante și al anchetelor deja efectuate.

3. Cererile vor fi redactate în una dintre limbile oficiale ale autorității solicitate sau într-o limbă acceptată de către această autoritate. Această cerință nu se aplică documentelor care însoțesc cererea menționată la alineatul 1.

4. În cazul în care o cerere nu îndeplinește cerințele de formă prevăzute în prezentul articol, se poate solicita corectarea sau completarea acesteia și între timp se pot dispune măsuri preventive.

ARTICOLUL 7

Soluționarea cererilor

1. Pentru a răspunde unei cereri de asistență, autoritatea solicitată va acționa, în limitele competenței și resurselor sale disponibile, ca și cum ar acționa pe cont propriu sau la cererea altor autorități ale aceleiași părți, furnizând informațiile de care dispune deja și inițiind sau determinând inițierea unor anchete corespunzătoare. Această dispoziție se aplică, de asemenea, oricărei alte autorități căreia i-a fost adresată cererea de către autoritatea solicitată, atunci când aceasta din urmă nu poate acționa pe cont propriu.

2. Cererile de asistență vor fi soluționate fără întârziere în conformitate cu actele cu putere de lege sau actele administrative ale părții solicitate.

3. Funcționarii autorizați ai unei părți pot, cu acordul celeilalte părți implicate și în condițiile stabilite de aceasta din urmă, să fie prezenți la sediul autorității solicitate sau ale oricărei alte autorități în cauză, în conformitate cu alineatul 1, pentru a obține informații privind activitățile care constituie sau pot constitui operațiuni care încalcă legislația vamală, de care autoritatea solicitantă are nevoie în scopul prezentului protocol.

4. Funcționarii autorizați ai unei părți pot, cu acordul celeilalte părți și în condițiile stabilite de aceasta din urmă, să participe la anchetele desfășurate pe teritoriul celeilalte părți.

ARTICOLUL 8

Forma în care sunt comunicate informațiile

1. Autoritatea solicitată va comunica în scris rezultatele anchetelor autorității solicitante împreună cu documentele, copiile certificate sau orice alte acte relevante.

2. Aceste informații pot fi furnizate în format electronic.

3. Documentele originale se vor transmite doar la cerere, în cazurile în care copiile certificate se dovedesc a fi insuficiente. Documentele originale se vor restitui cât mai repede posibil.

ARTICOLUL 9

Excepții de la obligația de a acorda asistență

1. Asistența poate fi refuzată sau supusă îndeplinirii anumitor condiții sau cerințe, în cazurile în care una dintre părți consideră că asistența în temeiul prezentului protocol:

(a) este susceptibilă de a aduce atingere suveranității Republicii Moldova sau suveranității Regatului Unit;

(b) este susceptibilă de a aduce atingere ordinii publice, siguranței sau altor interese esențiale, în special în cazurile menționate la articolul 10 alineatul (2) din prezentul protocol; sau

(c) ar implica violarea unui secret industrial, comercial sau profesional.

2. Acordarea asistenței poate fi amânată de către autoritatea solicitată dacă aceasta va interfera cu o anchetă, cu o urmărire judiciară sau cu o procedură în curs de desfășurare. În astfel de cazuri, autoritatea solicitată se va consulta cu autoritatea solicitantă pentru a stabili dacă asistența poate fi acordată conform clauzelor sau condițiile pe care autoritatea solicitată le poate stabili.

3. În cazul în care autoritatea solicitantă solicită un tip de asistență pe care ea însăși nu ar putea să o furnizeze dacă i-ar fi solicitată, aceasta va atrage atenția asupra acestui fapt în cererea sa. În acest caz, autorității solicitate îi va revine obligația de a decide cu privire la modul în care răspunde la cererea în cauză.

4. În cazurile menționate la alineatele (1) și (2), decizia autorității solicitate și motivele acesteia trebuie comunicate fără întârziere autorității solicitante.

ARTICOLUL 10

Schimbul de informații și confidențialitatea

1. Orice informație comunicată, indiferent de forma acesteia, în temeiul prezentului protocol, are caracter confidențial sau este rezervată unei difuzări restrânse, în funcție de normele aplicabile în fiecare parte. Aceasta intră sub incidența obligației păstrării secretului profesional și beneficiază de protecția extinsă la informații similare acordată prin legile aplicabile în materie ale părții care a primit-o.

2. Datele cu caracter personal pot fi comunicate doar în cazul în care partea care le-ar putea primi se angajează să protejeze astfel de date într-o manieră considerată adecvată de partea care le-ar putea furniza.

3. Utilizarea informațiilor obținute în temeiul prezentului protocol în cadrul procedurilor administrative sau judiciare inițiate ca urmare a constatării unor operațiuni care încalcă legislația vamală va fi considerată ca fiind în sensul prezentului protocol. Prin urmare, părțile pot folosi drept probe, în procesele verbale, rapoartele și mărturiile lor, precum și pe parcursul procedurilor și al urmăririlor în justiție, informațiile obținute și documentele consultate în conformitate cu dispozițiile prezentului protocol. Autoritatea competentă care furnizează aceste informații sau care a permis accesul la documente va fi informată cu privire la o astfel de utilizare.

4. Informațiile obținute în temeiul prezentului protocol vor fi utilizate exclusiv în sensul prezentului protocol. În cazul în care una dintre părți dorește să folosească aceste informații în alte scopuri, ea va obține în prealabil acordul scris al autorității care le-a furnizat. În acest caz, utilizarea informațiilor respective este condiționată de orice restricție stabilită de autoritatea în cauză.

ARTICOLUL 11

Experți și martori

Un funcționar al unei autorități solicitate poate fi autorizat să se înfățișeze, în limitele stabilite prin autorizarea care i-a fost acordată, în calitate de expert sau martor în cadrul procedurilor administrative sau judiciare inițiate în domeniile reglementate de prezentul protocol și poate să prezinte obiectul acestora sau documentele sau copiile certificate aferente acestora, care pot fi necesare pentru desfășurarea procedurilor. Cererea către funcționar este efectuată de autoritatea solicitantă și trebuie să indice în mod specific autoritatea administrativă sau judiciară în fața căreia funcționarul va trebui să apară, pentru ce aspecte și în ce calitate (titlu sau funcție).

ARTICOLUL 12

Cheltuieli de asistență

Părțile renunță reciproc la orice pretenție cu privire la rambursarea cheltuielilor rezultate din aplicarea prezentului protocol, exceptând, după caz, cheltuielile legate de experți și martori, precum și cele legate de interpreți și traducători care nu sunt funcționari publici.

ARTICOLUL 13

Punerea în aplicare

1. Punerea în aplicare a prezentului protocol este încredințată, pe de o parte, autorităților vamale ale Republicii Moldova și, pe de altă parte, autorităților vamale ale Regatului Unit. Acestea vor decide cu privire la toate măsurile și mecanismele practice necesare pentru aplicarea protocolului, luând în considerare normele în vigoare, în special în domeniul protecției datelor. Autoritățile ar putea recomanda autorității administrative competente aducerea anumitor amendamente la prezentul protocol pe care le consideră necesare.

2. Părțile se vor consulta și ulterior se vor informa reciproc cu privire la normele detaliate de punere în aplicare, care se adoptă în conformitate cu dispozițiile prezentului protocol.

ARTICOLUL 14

Alte acorduri

1. Dispozițiile prezentului protocol nu vor aduce atingere obligațiilor părților din cadrul niciunui alt acord sau niciunei alte convenții la nivel internațional.

2. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului 1, dispozițiile prezentului protocol prevalează asupra dispozițiilor oricărui acord bilateral de asistență reciprocă care a fost încheiat între Regatul Unit și Republica Moldova înainte de semnarea prezentului acord, în măsura în care dispozițiile unui astfel de acord bilateral sunt incompatibile cu cele ale prezentului protocol.

ARTICOLUL 15

Consultări

Pentru soluționarea chestiunilor legate de aplicarea prezentului protocol, părțile se vor consulta în acest sens în cadrul Subcomitetului vamal instituit în temeiul articolului 176 din prezentul acord.

PROTOCOLUL III

DEFINIȚII

În sensul prezentului acord:

1. „*Neregulă*” înseamnă orice încălcare a unei dispoziții din legislația părților, a prezentului acord sau a acordurilor și contractelor rezultate din acesta, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui operator economic, care are sau ar avea drept efect prejudicierea bugetului părților, fie prin diminuarea sau pierderea veniturilor acumulate din resurse proprii, fie printr-o cheltuială nejustificată.

2. „*Fraudă*” înseamnă

   (a) în ceea ce privește cheltuielile, orice act sau omitere intenționată cu privire la:

   — utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete, care are ca efect încasarea sau reținerea necuvenită de fonduri din bugetul părților;

   — nedivulgarea de informații, încălcându-se astfel o obligație specifică, efectul fiind același cu cel descris la prima liniuță de la prezentul punct;

   — deturnarea fondurilor menționate la prima liniuță de la prezentul punct, acestea fiind utilizate în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial;

   (b) în materie de venituri, orice acțiune sau omisiune intenționată cu privire la:

   — utilizarea sau prezentarea de declarații ori documente false, incorecte sau incomplete, care are ca efect diminuarea ilegală a resurselor bugetului părților;

   — nedivulgarea de informații, încălcându-se astfel o obligație specifică, efectul fiind același cu cel descris la prima liniuță de la prezentul punct;

   — utilizarea abuzivă a unui beneficiu obținut în mod legal, efectul fiind același cu cel descris la prima liniuță de la prezentul punct.